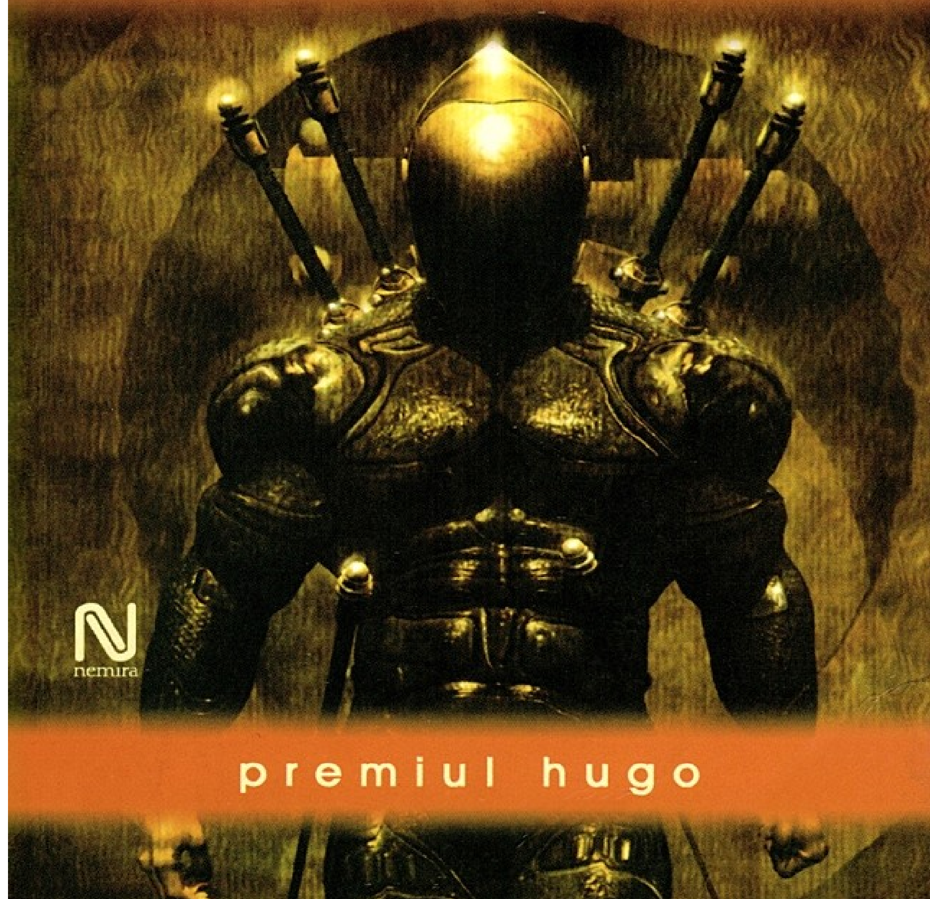
roger zelazny

lordul luminii

premiul hugo

Roger Zelazny

LORDUL LUMINII

LORD OF LIGHT, 1967

Traducerea din limba engleză
de MIRCEA ŞTEFANCU

PREMIUL HUGO, 1968

CUVÂNT ÎNAINTE

(prin care se arată că *realitatea* nu este decât ceea ce acceptăm noi a fi, potrivit schemelor de gândire care ne-au fost inoculate prin cultură, impuse prin obişnuinţă sau propuse de cei puţini atinşi de aripa inspiraţiei în aplecarea lor asupra temeiurilor a ceea ce cu toţii, dar fiecare în parte, credem a şti.)

Cartea pe care o aveţi în mână nu intenţionează să înlocuiască o realitate, ea propune doar o alta şi, prin urmare, nimic nu s-a schimbat, numai totul este altfel!

Traducătorul

Notă: paginile dedicate descifrării panteonului indian, vast câmp al operaţiunilor de acest fel, ocupă spaţii ample în tratate, dicţionare şi enciclopedii; tulburaţi-le pacea savantă, dacă notele din josul paginilor nu reuşesc să vă astâmpere curiozitatea, dar nu fiţi surprinşi sau dezamăgiţi dacă veţi constata că echivalenţele sunt greu de stabilit şi amintiţi-vă că *autorul* este, de fapt, unul dintre creatorii *realităţii*...

UNU

Se spune că la cincizeci şi trei de ani după eliberarea[1] *lui, s-a întors din Norul de Aur, pentru a ridica încă o dată mănuşa aruncată de Ceruri şi a se opune Ordinului Vieţii şi zeilor care dăduseră porunca. Adepţii lui se rugaseră pentru această întoarcere, deşi asemenea rugăciuni erau un păcat. Rugăciunea nu trebuie să-l tulbure pe cel ce a păşit în Nirvana*[2]*, indiferent de împrejurările plecării sale. Purtătorii robelor galbene*[3] *se rugaseră, oricum, ca Manjusri*[4]*, Cel al Sabiei, să revină printre ei. Se spune că Boddhisatva a auzit...*

Cel ale cărui dorinţi au fost aduse sub ascultare,
care este slobod de rădăcină[5],
a cărui păşune este golătatea[6] –
fără de ghiers şi liber –
neştiută-i este calea,
ca a păsării în slavă.

Dhammapada (93)

---

[1]Eliberarea din ciclul reîncarnărilor, cf. credinţelor orientale (n. tr.).

[2]Ţelul suprem al budiştilor, echivalând cu ieşirea sufletului din ciclul existenţelor, potrivit credinţei în reîncarnare (n. tr.).

[3]Diferitele ordine monahale se deosebesc exterior prin culoarea robei purtate de călugări (n. tr.).

[4]Suflet eliberat, care îşi amână asumarea Nirvanei dedicându-se efortului dezinteresat de călăuzire spre ţelul final a celorlalte suflete, încă prinse în ciclul existenţelor (n. tr).

[5]Rădăcinile ignoranţei, care îl ţin pe om prizonier ciclului existenţelor (n. tr.).

[6]Golul, înţeles ca absenţă a manifestării, se asociază stării de Nirvana (n. tr.).

Adepţii lui îl numiseră Mahasamatman şi ziceau că este zeu. Oricum, el prefera să lase deoparte Maha[7] – şi atman[8] şi să-şi spună Sam. Nu pretinse nicicând a fi zeu. Dar după aceea, nu spuse nici că nu ar fi. Împrejurările fiind cele ştiute, nici recunoaşterea uneia, nici a alteia nu i-ar fi fost de vreun folos. Tăcerea însă, da.

Aşadar, misterul plutea în jurul lui.

Era în anotimpul ploilor…

Era bine în timpul marii umezeli…

Era în zilele ploilor când se înălţară rugăciunile lor, nu din palmele împreunate sau din funiile cu noduri sau din învârtirea moriştilor de rugăciune[9], ci din marea maşină pentru rugăciuni din mănăstirea zeiţei nopţii, Ratri.

Rugăciunile în frecvenţă înaltă se ridicau prin atmosferă şi treceau dincolo de ea, ajungând în norul cel auriu, numit Podul Zeilor, care înconjoară întreaga lume şi se vede noaptea ca un curcubeu din bronz, fiind locul în care, la amiază, soarele, din roşu, devine portocaliu.

Unii dintre călugări se îndoiau de ortodoxia acestei tehnici de rugăciune, dar maşina fusese construită şi era pusă în mişcare de către Yama-Dharma[10], cel căzut din Oraşul Celest; şi se spunea că tot el construise, pe vremuri, puternicul car al tunetului pentru Domnul Shiva[11]: maşina aceea care străbătea cerurile în zbor, slobozind în urmă-i o dâră de foc.

În ciuda căderii lui în dizgraţie, Yama încă era considerat cel mai de seamă dintre inventatori, deşi nu încăpea îndoială că zeii din Oraş l-ar fi hărăzit morţii adevărate dacă ar fi aflat despre maşina pentru rugăciuni. Cu toate că, era sigur, l-ar fi hărăzit ei morţii adevărate şi fără scuza maşinii

---

[7]Mare (sanscr.) (n. tr.).

[8]Suflet, spirit (sanscr.) (n. tr.).

[9]Morişti care au înscrise pe elementele mobile rugăciunile ce sunt apoi „multiplicate” prin învârtire (n. tr.).

[10]Zeul morţii şi al lumilor de dedesubt, împlinitor al legii existenţei (n. tr.).

[11]Ipostază a trinităţii hinduse, personificare a forţelor distructive ale naturii (n. tr.).

pentru rugăciuni, dacă le-ar fi încăput pe mână. Cum avea să-şi aranjeze problema asta cu Domnii Karmei[12] era treaba lui, dar nu se îndoia nimeni că, la vremea potrivită, va găsi el o modalitate. Avea pe jumătate vârsta Oraşului Celest însuşi şi nu erau mai mulţi de zece zeii care-şi aminteau de întemeierea acelui sălaş. Era cunoscut a fi mai priceput şi decât Domnul Kubera[13] în rosturile Focului Universal. Acestea, însă, îi erau Atributele minore. El era cunoscut mai ales pentru altceva, deşi puţini oameni vorbeau despre asta. Înalt, dar nu peste măsură; mare, dar nu greoi; mişcările lui, lente şi înlănţuite. Se îmbrăca în roşu şi vorbea puţin.

Yama umblă la maşina pentru rugăciuni şi gigantica floare de lotus metalică, pe care o fixase pe acoperişul mănăstirii, începu să se rotească în lagăre.

O ploaie uşoară cădea peste clădire, peste lotus şi peste jungla de la poalele munţilor. Timp de şase zile oferise numeroşi kilowaţi de rugăciuni, dar bruiajul îl împiedicase să se facă auzit Sus. În şoaptă, chemase numele celor mai importante zeităţi ale fertilităţii, invocându-le sub aspectul celor mai de seamă Atribute ale lor.

O mormăială de tunete răspunse cererilor lui şi mica maimuţă antropoidă care-l asista chicoti.

— Rugăciunile şi blestemele tale sunt tot una, Doamne Yama, comentă maimuţa. Adică, nimic.

— Ţi-au trebuit şaptesprezece încarnări ca să ajungi la adevărul ăsta? întrebă Yama. Îmi dau seama de ce îţi treci timpul tot ca maimuţă.

— Nu tocmai, zise maimuţa, pe nume Tak. Deşi mai puţin spectaculoasă decât a ta, căderea mea a implicat, totuşi, o anumită răutate din partea…

— Ajunge! i-o tăie Yama, întorcându-i spatele.

Tak îşi dădu seama că se putea să fi atins un punct dureros. În încercarea de a găsi un alt subiect de

[12]Fapta, acţiunea (sanscr.), ale cărei roade constituie sursa existenţelor viitoare, cf. doctrinei reîncarnării (n. tr.).

[13]Zeul bogăţiei, aici al ingeniozităţii (n. tr.).

conversaţie, se duse la fereastră, săltă cu picioarele pe pervaz şi privi în sus.

— Este o spărtură în pătura de nori, spre vest, zise Tak.

Yama se apropie, se uită şi el într-acolo, se încruntă şi dădu din cap.

— Aha, făcu el. Stai acolo şi ghidează-mă.

Se duse către un tablou de comandă.

Deasupra, lotusul îşi încetă rotirea, apoi se înclină către peticul de cer liber.

— Foarte bine, zise Yama. Ceva tot am reuşit.

Îşi trecu mâna peste un alt pupitru de comenzi, apăsând o serie de comutatoare şi reglând două cadrane.

Sub ei, în pivniţele încăpătoare ale mănăstirii, semnalul fu recepţionat şi alte preparative începură: se pregătea gazda.

— Se adună iar norii! ţipă Tak.

— Nu mai contează de-acum, zise celălalt. Avem peştele în cârlig. Din Nirvana, în lotusul nostru, soseşte.

Tună iar şi ploaia se abătu asupra lotusului cu un zgomot infernal. Şerpi de fulgere albastre se încolăceau, şuierând, în jurul vârfurilor ascuţite ale munţilor.

Yama închise un ultim circuit.

— Cum crezi că va suporta reîncarnarea? întrebă Tak.

— Ia du-te tu şi cojeşte-ţi o banană cu picioarele!

Tak preferă să se considere trimis la plimbare şi ieşi din încăpere, lăsându-l pe Yama să închidă la loc maşinăria. O luă pe un coridor, apoi pe o scară largă. Ajuns în capătul acesteia, auzi glasuri şi târşâitul unor sandale apropiindu-se dinspre un hol lateral.

Fără să ezite, se căţără pe zid, folosindu-se în ascensiunea sa de o serie de pantere sculptate şi de un şir de elefanţi. Încălecând o grindă de susţinere a acoperişului, se trase într-o pată de umbră şi aşteptă nemişcat.

Doi călugări în robe închise la culoare intrară pe sub arcadă.

— Aşadar, de ce nu le poate ea însenina cerul? zise primul.

Cel de-al doilea, un bărbat mai în vârstă şi mai solid construit, ridică din umeri.

— Eu nu-s înţelept, să pot răspunde la asemenea întrebări. Că este nerăbdătoare, asta-i clar, altfel nu le-ar fi oferit niciodată sanctuarul, lor sau lui Yama. Dar cine poate spune până unde ţine noaptea?

— Sau în ce toane este o femeie, zise primul. Am auzit că nici preoţii n-au ştiut că o să vină.

— Se poate. În orice caz, s-ar părea că-i de bun augur.

— Aşa s-ar părea.

Trecură pe sub o altă arcadă şi Tak îi ascultă îndepărtându-se, până ce se făcu linişte.

Nu-şi părăsi, totuşi, ascunzişul.

Cea la care se referiseră călugării nu putea fi decât zeiţa Ratri însăşi, adorată de Ordinul care pusese sanctuarul la dispoziţia adepţilor lui Sam, Marele Suflet, Iluminatul. Acum Ratri urma să se numere şi ea printre cei căzuţi din Oraşul Celest şi să intre în pielea unei muritoare. Avea toate motivele să fie scârbită de întreaga poveste; iar Tak îşi dădea seama de riscul pe care şi-l asuma ea oferind sanctuarul, fără a mai pune la socoteală prezenţa ei fizică pe durata afacerii. Îi era periclitată însăşi posibilitatea unei viitoare reabilitări, dacă răsufla vreo vorbuliţă şi ajungea la urechile cui nu trebuia. Tak şi-o amintea ca pe o frumuseţe cu păr negru şi ochi argintii, trecând în caleaşca ei în formă de lună – din abanos şi crom – trasă de telegari negri şi albi, însoţită de garda sa, compusă la fel, din slujitori negri şi albi, trecând pe Şoseaua Cerurilor şi egalând-o în slavă pe însăşi Sarasvati[14]. Inima îi tresări în pieptul păros. Trebuia s-o vadă iar. Într-o noapte, cu mult timp în urmă, când vremurile erau mai fericite şi el se afla într-o formă mai bună, dansase cu ea într-un balcon, la lumina stelelor, preţ de numai câteva clipe. Dar le ţinea minte; şi este tare greu să fii maimuţă şi să ai asemenea amintiri.

Coborî de pe grindă.

Era un turn, un turn înalt, care se înălţa în colţul nord-estic al mănăstirii. În turnul acela era o încăpere. Se spunea

---

[14]Zeiţa înţelepciunii şi a artelor (n. tr.).

că adăposteşte prezenţa zeiţei. Zilnic era dereticată, aşternuturile erau schimbate, se ardeau miresme proaspete, iar în faţa uşii era aşezată o ofrandă. În mod normal, uşa era ţinută încuiată. Existau, desigur, ferestre. Întrebarea dacă un om ar fi putut intra pe vreuna dintre ele trebuia să rămână retorică. Tak făcu dovada că o maimuţă putea.

Urcându-se pe acoperişul mănăstirii, începu să escaladeze turnul, urcând una câte una cărămizile alunecoase, din colţ în colţ, cu cerul lătrând deasupra lui ca un zăvod, până când, în cele din urmă, se agăţă de zid, exact sub pervaz. Ploaia cădea fără încetare asupra lui. Auzi o pasăre cântând înăuntru. Văzu capătul unei eşarfe albastre, ude, atârnând peste pervaz.

Se prinse de marginea ferestrei şi se ridică până ce reuşi să privească înăuntru.

Era întoarsă cu spatele la el. Purta un sari[15] albastru închis şi stătea aşezată pe o băncuţă, în celălalt capăt al încăperii.

Tak încălecă pervazul şi îşi drese glasul.

Ea se întoarse imediat. Purta voal, aşa încât trăsăturile nu i se puteau distinge. Îl privi prin el, apoi se ridică şi străbătu încăperea apropiindu-se.

Tak fu îngrozit. Silueta ei, cândva zveltă, era îngroşată în talie; mersul, cândva ca o unduire, era acum o şontâcăială; pielea îi era prea întunecată; chiar şi prin voal, contururile nasului şi maxilarului erau prea pronunţate.

Tak îşi înclină capul.

— Şi astfel te-ai întors alături de noi, cei care-am venit acasă la venirea ta, cântă el, ca păsările la cuibul dintre ramuri.

Ratri se opri, nemişcată ca statuia ei din holul principal de jos.

— Păzeşte-ne de lupoaică şi de lup şi ocroteşte-ne de hoţ, o, Noapte, şi fii bună cu noi şi treci.

---

[15]Piesă vestimentară tradiţională, specific indiană, constând dintr-o fâşie lungă de mătase pe care femeile şi-o petrec în jurul corpului şi al capului, lăsând un umăr liber.

Ratri întinse uşor mâna şi i-o puse pe cap.

— Ai binecuvântarea mea, micuţule, spuse ea după o vreme. Din nefericire, asta-i tot ce pot da. Nu pot oferi protecţie sau conferi frumuseţe, de care am şi eu nevoie. Cum te cheamă?

— Tak, îi răspunse el.

Ea îşi atinse o sprânceană.

— Am cunoscut cândva un Tak, zise, în zilele de mult trecute, departe…

— Eu sunt acel Tak, Doamnă.

Ea se aşeză pe pervaz. După un timp, el îşi dădu seama că zeiţa plângea, sub voal.

— Nu plânge, zeiţă. Tak se află aici. Ţi-l aduci aminte pe Tak al Arhivelor? Al Suliţei Strălucitoare? Încă mai este gata să-ţi împlinească poruncile.

— Tak… spuse ea. O, Tak! Şi tu? N-am ştiut! N-am auzit…

— Încă o întoarcere a roţii, Doamnă, şi cine ştie? Lucrurile pot fi încă mai bune decât au fost vreodată.

Umerii ei se zguduiră. El întinse mâna, apoi şi-o retrase.

Ea se întoarse şi i-o prinse.

După o veşnicie, Ratri vorbi:

— Nu printr-o desfăşurare firească a evenimentelor vom fi noi repuşi în drepturi sau lucrurile aşezate, Tak al Suliţei Strălucitoare. Trebuie să ne făurim propria cale.

— Ce vrei să spui? întrebă el.

Apoi:

— Sam?

Ea încuviinţă din cap.

— El este acela. El ne este nădejdea împotriva Cerurilor, dragă Tak. Dacă poate fi rechemat, mai avem o şansă să trăim iar.

— De asta ai riscat, de asta te-ai băgat între fălcile tigrului?

— De ce altceva? Când nu mai există nici o speranţă veritabilă, trebuie să ne inventăm singuri una. Chiar dacă moneda este calpă, tot poate fi strecurată.

— Calpă? Nu crezi că el a fost Buddha[16]?

Ea râse scurt.

— Sam a fost cel mai mare şarlatan dintre zei sau dintre oameni. Totodată, a fost cel mai valoros adversar pe care l-a înfruntat vreodată Trimurti[17]. Nu te arăta atât de şocat de ceea ce-ţi spun, Arhivistule! Ştii că a furat structura doctrinei lui, calea şi realizarea, întregul veşmânt, din surse străvechi, interzise. Era o armă, nimic mai mult. Puterea îi stătea în nesinceritate. Dacă *pe el* l-am putea aduce înapoi…

— Doamnă, sfânt sau şarlatan, *a revenit.*

— Nu te juca aşa cu mine, Tak.

— Zeiţă şi Doamnă, tocmai m-am despărţit de Domnul Yama care-şi închidea maşina pentru rugăciuni, încruntându-se cu încruntarea lui la izbândă.

— Încercarea s-a făcut în ciuda unor pronosticuri foarte puternice… Domnul Agni[18] a spus cândva că asemenea lucruri nu s-ar putea realiza.

Tak se ridică în picioare.

— Zeiţă Ratri, zise el, cine, fie el zeu sau om sau orice între una şi cealaltă, se pricepe mai bine decât Yama la asemenea lucruri?

— Nu ştiu, Tak, ce să răspund la întrebarea asta, pentru că nu există răspuns. Dar cum poţi fi sigur de faptul că ne-a prins nouă peştele în plasă?

— Pentru că el este Yama.

— Atunci, dă-mi braţul, Tak. Condu-mă iar, aşa cum ai făcut cândva. Hai să-l vedem pe Boddhisatva dormind.

Tak îi deschise uşa, apoi o conduse în jos pe scări, către încăperile de dedesubt.

Lumina, provenind nu de la torţe, ci de la generatoarele lui Yama, umplea subterana. Patul, aranjat pe o platformă, era înconjurat din trei părţi de paravane. Cea mai mare parte a maşinăriei era, de asemenea, mascată de panouri şi de draperii. Îmbrăcaţi în robe galbene, călugării care erau

---

[16]Cel Iluminat, ieşit din ciclul obligatoriu al existenţelor (n. tr.).

[17]Trinitatea hindusă (n. tr.).

[18]Zeul focului (n. tr.).

de faţă se mişcau tăcuţi prin încăpere. Yama, maestrul inventator, stătea în picioare la capul patului.

Când ei se apropiară, câţiva dintre perfect disciplinaţii, imperturbabilii călugări scoaseră pe şoptite scurte exclamaţii. Tak se întoarse atunci către femeia de lângă el şi se trase un pas înapoi, cu răsuflarea oprită.

Nu mai era mica matroană grăsulie cu care stătuse de vorbă. Încă o dată, se afla alături de nemuritoarea Noapte, despre care stătea scris: „Zeiţa a umplut largul spaţiului, în adâncul şi în înaltul lui. Slava ei alungă întunericul”.

O privi doar o clipă şi-şi acoperi ochii. Încă mai împrăştia în juru-i ceva din Aspectul ei îndepărtat.

— Zeiţă… începu el.

— Să mergem la cel ce doarme, rosti ea. Se agită.

Înaintară către pat.

După care, pentru a fi zugrăvită pe pereţii nenumăratelor coridoare, sculptată în zidurile templelor şi pictată pe tavanele multor săli, se făptui trezirea celui cunoscut sub felurite nume, precum Mahasamatman, Kalkin, Manjusri, Siddhartha, Tathagatha, Binder, Maitreya, Iluminatul, Buddha şi Sam. La stânga îi stătea zeiţa nopţii; la dreapta, Moartea; Tak, maimuţa, era ghemuit la picioarele patului, addagio etern la coexistenţa animalului cu divinul.

Avea un trup obişnuit, negricios, de înălţime şi vârstă medii; trăsăturile, regulate, nu ieşeau cu nimic din comun; când ochii i se deschiseră, se văzu că îi erau negri.

— Salutare, Domn al Luminii!

Ratri fu cea care spuse aceste cuvinte.

Ochii clipiră. Nu distingeau nimic. În încăpere, nimeni nu făcea nici o mişcare.

— Salutare, Mahasamatman-Buddha! spuse Yama.

Ochii priveau înainte, fără să vadă.

— Salut, Sam, zise Tak.

Fruntea se încreţi uşor, ochii se îngustară, căzură asupra lui Tak, trecură asupra celorlalţi.

— Unde?… întrebă el şoptit.

— Mănăstirea mea, răspunse Ratri.

Fără expresie, îi privi frumuseţea.

Apoi închise ochii şi-i strânse tare, până ce îi apărură cute la colţurile lor.

Un rictus de durere îi transformă buzele în arc, iar dinţii încleştaţi, în săgeţi.

— Tu eşti, într-adevăr, cel pe care l-am numit? întrebă Yama.

El nu răspunse.

— Tu eşti cel care a înfruntat oştirea Cerurilor într-un popas, pe malurile râului Vedra?

Gura se destinse.

— Tu eşti cel care a iubit-o pe zeiţa nopţii?

Ochii scânteiară. Un zâmbet uşor se ivi şi pieri de pe buze.

— El e, zise Yama.

Apoi:

— Cine eşti, omule?

— Eu? Eu nu sunt nimic, răspunse celălalt. O frunză prinsă într-un vârtej, poate. Un fulg în suflarea vântului…

— Foarte rău, spuse Yama, pentru că sunt destule frunze şi destui fulgi pe lume ca să mă fi trudit atât de mult doar pentru a le spori numărul. Mi-am dorit un om, un om tare, care să se opună cu puterea lui voinţei zeilor. Credeam că tu eşti acela.

— Eu sunt, se uită el din nou cruciş. Sam. Eu sunt Sam. Cândva… demult… *m-am luptat,* nu-i aşa? De multe ori…

— Ai fost Sam, Marele Suflet, Buddha. Îţi aminteşti?

— Poate că am fost…

În ochi i se aprinse un foc domol.

— Da, zise el după un timp. Da, am fost. Cel mai umil dintre cei semeţi, cel mai trufaş dintre cei plecaţi. Am luptat. Am arătat Calea, pentru o vreme. Am luptat iar, am predicat iar, am încercat politica, magia, otrava… Am purtat o mare bătălie, atât de teribilă încât până şi soarele şi-a întors faţa de la măcelul de oameni şi zei, de animale şi demoni, de spirite ale pământului şi ale aerului, ale focului şi ale apei, de slizzarzi şi cai, de săbii şi care de luptă…

— Şi ai pierdut, zise Yama.

— Da, am pierdut, nu-i aşa? Dar a fost o adevărată demonstraţie ceea ce le-am oferit, nu? Tu, zeu al morţii, ai fost conducătorul carului meu. Acum îmi amintesc totul. Am căzut cu toţii prizonieri şi trebuia iar ca Domnii Karmei să ne fie judecători. Tu le-ai scăpat, prin voinţa-moarte şi prin Calea Roţii Negre. Eu n-am putut.

— Corect. Trecutul tău le-a fost înfăţişat. Ai fost judecat.

Yama îi privi pe călugării care acum se aşezaseră pe duşumea, cu capetele plecate, şi coborî vocea.

— Dacă te-ar fi făcut să mori de adevărata moarte, ar fi făcut din tine un martir. Dacă ţi-ar fi permis să umbli prin lume, sub indiferent ce formă, ţi-ar fi lăsat uşa deschisă, să te întorci. Aşa, de vreme ce tu ţi-ai furat învăţăturile de la Gottama, dintr-un alt loc şi timp, ei ţi-au furat povestea la sfârşitul zilelor aceluia printre oameni. Ai fost găsit vrednic de Nirvana. *Atman*-ul tău a fost proiectat nu într-alt trup, ci în marele nor magnetic ce înconjoară planeta. Asta s-a petrecut în urmă cu mai bine de jumătate de veac. Acum, oficial, eşti un avatar[19] al lui Vishnu[20], ale cărui învăţături au fost greşit interpretate de către unii dintre cei mai zeloşi adepţi ai lui. Tu, personal, ai continuat să exişti doar sub forma unor lungimi de undă auto-perpetuante, pe care eu am reuşit să le captez.

Sam închise ochii.

— Şi *ai îndrăznit* să mă aduci înapoi?

— Exact.

— Am fost în permanenţă conştient de condiţia mea.

— La asta m-am şi aşteptat.

Ochii i se deschiseră, aruncând flăcări.

— Şi cu toate astea ai îndrăznit să mă rechemi de *acolo?*

— Da.

Sam îşi lăsă capul în jos.

---

[19]Reîncarnare divină (n. tr.).

[20]Ipostază majoră a lui Dumnezeu în religia hindusă. Asociat conservării și protecţiei, el este al doilea zeu aparţinând trinităţii hinduse (trimurti), alături de Brahma (Creatorul) și de Shiva (Distrugătorul).

— Pe bună dreptate ţi se spune zeul morţii, Yama-Dharma. Ai smuls de la mine experienţa ultimă. Ai prăvălit asupra ei piatra neagră a voinţei tale, cea care este dincolo de orice înţelegere şi slavă pieritoare. De ce nu m-oi fi lăsat aşa cum eram, în oceanul existenţei?

— Pentru că lumea are nevoie de umilinţa ta, de pioşenia ta, de extraordinarele tale învăţături şi de gândirea ta machiavelică.

— Yama, sunt bătrân, spuse el. Am vârsta omenirii acesteia. Am fost unul dintre Cei Dintâi, ştii. Unul dintre primii care au venit aici să construiască, să întemeieze. Toţi ceilalţi sunt morţi acum, sau sunt zei – *dei ex machini...* Noroc am avut şi eu, dar l-am lăsat să treacă pe lângă mine. Nu mi-am dorit niciodată să fiu zeu, Yama. Nu cu adevărat. Doar mai târziu, când am văzut ce făceau, am început să adun puterea. A fost prea târziu, însă. Erau deja prea puternici. Acum nu mai vreau decât să dorm somnul etern, să cunosc iar Odihna Supremă, fericirea fără de sfârşit, să ascult stelele cântând pe ţărmul necuprinsei mări.

Ratri se aplecă înainte şi i se uită în ochi.

— Avem nevoie de tine, Sam, zise ea.

— Ştiu, ştiu, îi răspunse el. Eterna poveste. Aveţi un cal docil, aşa că-i daţi bice pentru încă o bucată de drum.

Dar zâmbea spunând asta şi ea îl sărută pe frunte.

Tak sări în sus şi se aruncă pe pat.

— Omenirea saltă de bucurie, observă Buddha.

Yama îi întinse o robă şi Ratri îi puse sandalele în picioare.

• • •

Revenirea din pacea ce depăşeşte înţelegerea durează. Sam dormea. Dormind, visa; visând, ţipa sau doar striga. Nu avea deloc poftă de mâncare, deşi Yama îi găsise un trup şi robust şi perfect sănătos, unul capabil să suporte bine transformarea psihosomatică a retragerii din divin.

Stătea, însă, câte o oră întreagă nemişcat, privind ţintă la o piatră, la o sămânţă sau la o frunză. Şi, în asemenea momente, nu putea fi deranjat.

Yama vedea în asta un pericol şi dezbătu problema cu Ratri şi cu Tak.

— Nu e bine ca tocmai acum să se retragă din lume astfel, spuse Yama. Am discutat cu el, dar e ca şi cum ai vorbi în vânt. Nu poate recupera ceea ce a lăsat în urmă. Încercarea nu face decât să-l stoarcă de puteri.

— Poate că i-ai interpretat greşit eforturile, zise Tak.

— Ce vrei să spui?

— Vezi cum se uită la sămânţa pe care şi-a pus-o dinainte? Fii atent la cutele de la colţurile ochilor.

— Da? Ce-i cu asta?

— Îşi mijeşte ochii. Are ceva la ochi?

— Nu.

— Atunci de ce şi-i mijeşte?

— Ca să studieze mai bine sămânţa.

— S-o studieze? Nu asta-i Calea, aşa cum a propovăduit-o odată. Şi totuşi, *chiar* studiază. Nu meditează căutând în interiorul obiectului ceea ce conduce la eliberarea de subiect. Nu.

— Atunci ce face?

— Invers.

— Invers?

— Studiază într-adevăr obiectul, analizându-i alcătuirea, în strădania de a se închega pe sine. Caută înăuntrul său un motiv pentru a trăi. Încearcă încă o dată se se înfăşoare în vălul Mayei, iluzia existenţei lumii.

— Cred că ai dreptate, Tak!

Ratri fu cea care vorbise.

— Cu ce îl putem ajuta în eforturile lui?

— Nu sunt sigur, stăpână.

Yama încuviinţă din cap şi părul lui negru îi luci într-o rază de soare, strecurată prin umbrarul îngust.

— Ai făcut lumină exact în punctul unde nu înţelegeam eu, consimţi el. Încă nu s-a întors pe deplin, deşi poartă un trup, umblă pe picioare omeneşti, vorbeşte ca noi. Gândirea lui este încă dincolo de înţelegerea noastră.

— Atunci ce avem de făcut?

— Duceţi-l în lungi plimbări pe la ţară, zise Yama. Daţi-i să mănânce delicatesuri. Răscoliţi-i sufletul cu poezie şi cântec. Găsiţi-i băuturi tari – aici, în mănăstire, nu există aşa ceva. Înveşmântaţi-l în mătase lucitoare. Faceţi-i rost de o curtezană… Ba de trei. Cufundaţi-l iar în existenţă. Numai aşa poate fi eliberat de lanţurile Dumnezeirii. Prost am mai fost că nu mi-am dat seama mai curând…

— Nu tocmai, zeu al morţii, zise Tak.

Flacăra, care este neagră, ţâşni din ochii lui Yama, dar apoi zeul zâmbi.

— Mi se plăteşte, micuţule, recunoscu el, pentru comentariile pe care, probabil fără să-mi dau seama, le-am lăsat să-ţi ajungă la urechile păroase. Îmi cer scuze, maimuţo. Eşti cu adevărat un om, şi încă unul inteligent şi cu spirit de pătrundere.

Tak i se înclină.

Ratri chicoti.

— Spune-ne, înţeleptule Tak – pentru că, pesemne, noi suntem de prea mult timp zei şi ne lipseşte perspectiva –, cum să procedăm în această problemă a reumanizării lui, astfel încât intenţiile să ne fie cât mai bine servite?

Tak făcu o plecăciune către el, apoi către Ratri.

— Aşa cum a propus Yama, declară el. Astăzi, stăpână, îl iei într-o plimbare pe la poalele munţilor. Mâine, Domnul Yama îl conduce până la marginea pădurii. Ziua următoare îl voi duce eu printre pomi şi ierburi, flori şi liane. Şi vom vedea. Vom vedea.

— Aşa să fie, spuse Yama.

Şi aşa fu.

•••

În săptămânile următoare, Sam ajunse să aştepte aceste plimbări cu ceea ce mai întâi păru a fi o uşoară încordare, apoi un entuziasm moderat, iar în cele din urmă o dorinţă arzătoare. Se obişnui să iasă neînsoţit pentru durate din ce în ce mai lungi: la început, pentru câteva ore dimineaţa; apoi, dimineaţa şi seara. După care, îşi petrecea întreaga zi plecat, iar uneori, câte o zi şi o noapte.

La capătul celei de-a treia săptămâni, Yama şi Ratri stătură de vorbă despre asta sub umbrar, în primele ore ale dimineţii.

— Nu-mi place cum stau lucrurile, zise Yama. Nu-l putem jigni impunându-i acum compania noastră. Dar e periculos pe-acolo, pe-afară, mai ales pentru unul născut din nou, cum este el. Ar trebui să ştim cum îşi petrece timpul.

— Dar, orice ar face, îl ajută să-şi revină, spuse Ratri, înghiţind o fructă zaharisită şi dând dintr-o mână plinuţă. Este mai puţin plecat cu gândul. Vorbeşte mai mult, glumeşte chiar. Bea vinul pe care i-l aducem. Pofta de mâncare îi revine.

— Dar dacă se întâlneşte cu un trimis al lui Trimurti, judecata de apoi se poate declanşa.

Ratri mesteca rar.

— Nu prea e probabil, totuşi, să se întâmple aşa ceva în ţara asta şi în momentul de faţă, declară ea. Animalele vor vedea în el un copil şi nu-i vor face nici un rău. Oamenii îl vor lua drept un sfânt pustnicit. Demonii îi ştiu de mult de frică şi-au să-l respecte.

Yama, însă, clătină din cap.

— Doamnă, nu este chiar atât de simplu. Cu toate că mi-am demontat multe piese ale maşinăriei şi-am ascuns-o la mare distanţă de aici, un atât de masiv transfer de energie ca cel pe care l-am folosit eu nu se poate să fi trecut neobservat. Mai devreme sau mai târziu, acest loc va fi vizitat. Am folosit ecrane şi dispozitive de inducere în eroare, dar zona asta, în întregime, e posibil să fi apărut pentru anumite locuri ca şi cum Focul Universal ar fi executat un dans pe hartă. În curând va trebui să ne mutăm. Aş prefera să aştept până ce implicarea ne va fi complet descoperită, dar…

— Nu s-ar putea ca nişte forţe naturale să fi produs aceleaşi efecte energetice ca şi lucrările tale?

— Ba da, şi chiar apar în această zonă, motiv pentru care am şi ales-o ca bază – aşa că, la fel de bine, s-ar putea şi să nu se întâmple nimic. Totuşi, mă îndoiesc de asta. Iscoadele mele de prin sate nu raportează nici o mişcare, acum. Dar

în ziua întoarcerii lui, zic unii că, săltând pe creasta furtunii, a fost văzut trecând carul tunetului, gonind prin ceruri şi prin ţinuturile înconjurătoare. Asta a fost departe de aici, dar nu pot să cred că fără nici o legătură.

— Totuşi, nu a revenit.

— Nu, după câte ştim noi. Dar mă tem…

— Atunci, hai să plecăm imediat. Îţi respect prea mult presimţirile. Tu ai cea mai multă putere asupră-ţi, dintre toţi Cei Căzuţi. Pentru mine, este o mare încercare până şi să-mi asum o formă plăcută pentru mai mult de câteva minute…

— Puterile mele, zise Yama, umplându-şi ceaşca sa cu ceai, au rămas intacte pentru că nu sunt de acelaşi fel cu ale voastre.

Apoi zâmbi, lăsând să i se vadă şirurile regulate de dinţi lungi, strălucitori. Zâmbetul îi prinse capătul unei cicatrice de pe obrazul stâng şi îi ajunse până la colţul ochiului. Clipi pentru a-i pune capăt şi continuă:

— Cea mai mare parte a puterii mele este sub formă de cunoştinţe, pe care nici chiar Domnii Karmei nu mi le-au putut smulge. Puterea celor mai mulţi dintre zei, oricum, se *bazează,* pe o psihologie specială, pe care şi-o pierd parţial când se întrupează într-un nou corp. După o vreme, mintea, cumva amintindu-şi, modifică orice corp într-o anumită măsură, producând o nouă homeostazie, care permite revenirea treptată a puterii. A mea a revenit rapid, totuşi, iar acum dispun în întregime de ea. Dar chiar şi dacă n-ar fi fost, tot îmi rămân cunoştinţele, pe care să le folosesc ca pe o armă – iar asta înseamnă putere.

Ratri îşi sorbi ceaiul.

— Indiferent de unde izvorăşte, dacă puterea ta zice să o luăm din loc, atunci trebuie să facem aşa. Cât de curând?

Yama deschise o pungă de tutun şi-şi răsuci o ţigară în vreme ce vorbi. Degetele lui închise la culoare, suple, cum observă ea, aveau întotdeauna ceva deosebit în mişcări, de parcă ar fi fost degetele cuiva care cânta la un instrument muzical.

— Aş zice să n-o mai lungim pe-aici mai mult de o săptămână, maxim zece zile. Până atunci trebuie să-l îndepărtăm de acest colţ de ţară.

Ea încuviinţă, dând din cap.

— Şi atunci, încotro?

— Ceva regate micuţe, din sud, poate, unde să putem veni şi pleca netulburaţi.

Îşi aprinse ţigara şi trase fumul în piept.

— Am o idee mai bună, spuse ea. Ştii că sub nume de muritoare sunt una dintre stăpânele Palatului lui Kama[21] din Khaipur.

— Adulterium-ul, madam?

Ea se încruntă.

— Asta, după cum este îndeobşte cunoscut vulgului, şi nu-mi zice mie „madam" într-o aceeaşi răsuflare – pute a glumă răsuflată. Este un loc al odihnei, al plăcerii, al sfinţeniei şi al unei mari părţi a venitului meu. Acolo, simt eu, ar fi un bun ascunziş pentru ce ne-am propus noi, până când el îşi revine, iar noi ne facem planul de bătaie.

Yama se plesni peste coapsă.

— Uau! Uau! Cine s-ar gândi să-l caute pe Buddha într-un bordel? Buun! Excelent! La Khaipur, atunci, zeiţă dragă… La Khaipur şi la Palatul Dragostei!

Ea se ridică în picioare şi bătu cu sandaua în dalele de piatră.

— N-am să-ţi permit să vorbeşti astfel despre stabilimentul meu!

El îşi lăsă ochii în jos şi, cu mare greutate, îşi alungă zâmbetul de pe buze. Se ridică apoi în picioare şi îi făcu o plecăciune.

— Îmi cer scuze, dragă Ratri, dar revelaţia a venit atât de neaşteptat…

După care se înecă şi se uită în depărtare. Când îşi întoarse privirile, era sobru şi ceremonios. Continuă:

— Încât am fost furat de nepotrivire. Acum, totuşi, văd clar înţelepciunea lucrului. Este o acoperire desăvârşită şi-ţi asigură şi sănătate şi, ceea ce este mai important, o sursă

[21]Dorinţa senzuală (n. tr.).

tainică de informare printre negustori, războinici şi preoţi. Este o parte indispensabilă a comunităţii. Îţi conferă un anumit statut şi cuvânt în afacerile civile. A fi zeu este una dintre cele mai vechi profesiuni din lume. Se potriveşte de minune, aşadar, ca noi, Cei Căzuţi, să ne aflăm adăpostul sub pulpana altei venerabile tradiţii. Te salut, îţi aduc mulţumiri pentru înţelepciunea şi prevederea ta. Eu nu minimalizez întreprinderea unui binefăcător şi a unui co-conspirator. De fapt, abia aştept vizita.

Ea zâmbi şi se aşeză înapoi.

— Îţi accept laudele lunecoase, o, fiu al şarpelui. În orice caz, este foarte greu să-ţi poarte cineva pică. Mai toarnă-mi, te rog, puţin ceai.

Se lăsară pe spate, Ratri sorbindu-şi ceaiul şi Yama fumând. În depărtare, un front de furtună acoperi ca o perdea jumătate din privelişte. Soarele încă mai strălucea totuşi, deasupra lor, iar un vânticel răcoros vizita umbrarul.

— Ai văzut brăţara? Brăţara din fier pe care-o poartă? întrebă Ratri, mâncând încă o prăjitură.

— Da.

— Ştii de unde-o are?

— Nu.

— Nici eu. Dar simt că trebuie să-i aflăm provenienţa.

— Ei!

— Cum facem?

— I-am încredinţat corvoada asta lui Tak, el este mai bine adaptat decât noi la cerinţele pădurii. Chiar acum se află pe urmele lui.

Ratri dădu din cap.

— Bun! zise ea.

— Am auzit, spuse Yama, că zeii tot mai vizitează când şi când cele mai importante lăcaşuri ale lui Kama de pe pământ, în general incognito, dar uneori în deplinătatea puterii lor. Este adevărat?

— Da. Cu numai un an în urmă, Domnul Indra[22] a venit la Khaipur. Acum vreo trei ani, falsul Krishna[23] a făcut şi el o

---

[22]Zeul războiului (n. tr.).

[23]Unul dintre cei mai vechi şi mai populari zei ai panteonului

vizită. Din toată Partida Celestă, Krishna Neobositul provoacă cea mai mare consternare în rândul personalului. Şi-a făcut de cap timp de o lună de zile, ceea ce a însemnat multă mobilă sfărâmată şi intervenţiile multor medici. Aproape că a golit pivniţa şi cămara! După care a cântat, totuşi, la fluier o noapte întreagă, ceea ce ar fi trebuit să-i aducă bătrânului Krishna iertarea pentru aproape orice. Dar nu a fost tocmai vrajă ceea ce am auzit în noaptea aceea, pentru că adevăratul Krishna este unul singur, măsliniu şi pletos, cu ochii atât de roşii şi arzători. Ăstălalt a dansat pe mese, pricinuind multe stricăciuni, iar acompaniamentul lui muzical lăsa de dorit.

— Şi a plătit pentru acest masacru cu mai mult decât cu un cântec?

Ea râse.

— Haide-haide, Yama. Hai să nu fie între noi întrebări retorice.

•••

El slobozi fumul pe nas.

— Surya, soarele, este acum pe punctul de a fi acoperit, spuse Ratri, privind afară, spre cer. Este ceasul la care Indra omoară balaurul[24]. Ploaia va începe din clipă în clipă.

Un val de cenuşiu năvăli peste mănăstire. Vântul crescu în intensitate, iar dansul apelor începu pe ziduri. Ca o draperie din mărgele, ploaia acoperi partea deschisă a umbrarului, cea înspre care priveau. Yama mai turnă ceai. Ratri mai mâncă o prăjiturică.

•••

Tak înainta prin pădure. Trecea de la copac la copac, din ramură în ramură, urmărind poteca de dedesubt. Blana îi era udă: frunzele scuturau asupra lui mici averse de ploaie, când trecea printre ele. Norii îl ajunseră din urmă, dar soarele dimineţii tot mai strălucea pe cer, la răsărit, iar pădurea era plină de culori în lumina razelor roş-aurii. În jurul lui, păsărelele cântau prin hăţişul de crengi, liane,

---

hindus, cu multiple atribute (n. tr.).

[24]Monstrul care tulbura apele şi prin a cărui ucidere omenirea a fost izbăvită (n. tr.).

frunze şi ierburi care formau ca un zid de ambele părţi ale potecii. Păsăretul îşi făcea cântarea, insectele bâzâiau, iar din vreme în vreme se auzea câte un mormăit sau câte un lătrat. Frunzişul era agitat de vânt. Dedesubtul lui, cărarea coti brusc, pătrunzând într-un luminiş. Tak îşi dădu drumul la pământ şi o luă pe jos. La celălalt capăt al poienii, urcă iar în copaci. Acum, îşi dădu el seama, poteca mergea paralel cu munţii, chiar îndreptându-se uşor spre ei. Se auzi un bubuit îndepărtat de tunet şi după un timp vântul se înteţi, răcindu-se. Îşi făcu vânt mai departe, trecând prin pânze umede de păianjen, speriind păsăretul ce exploda în fâlfâiri ţipătoare de penet strălucitor. Poteca o ţinea tot în către munţi, chiar dacă uneori, şerpuind, se mai întorcea în direcţia din care venea. Din vreme în vreme, se întretăia cu alte cărări bătătorite, gălbui, ce se despărţeau, se încrucişau, se uneau. Atunci, el cobora pe pământ şi cerceta urmele. Da, Sam s-a întors *aici;* Sam s-a oprit lângă iazul *ăsta* să bea – aici, unde ciupercile portocalii creşteau mai înalte decât un om înalt şi suficient de largi pentru a adăposti pe mai mulţi de ploaie; acum, Sam a luat ramura *aia* din drum; aici s-a oprit să-şi lege cureaua la sanda; în locul *ăsta* s-a sprijinit de un copac gros, care dădea semne că ar adăposti o nimfă…

Tak merse mai departe, cam la o jumătate de oră în spatele lui Sam, după socoteala lui – dându-i, astfel, destul timp să ajungă oriunde ar fi vrut el şi să înceapă orice activitate care i-ar fi stârnit entuziasmul. Deasupra munţilor spre care privea acum se arătă haloul unui fulger. Se făcu auzit un alt bubuit de tunet. Poteca o lua în sus, ajunsă acum la poalele munţilor, unde pădurea se rărea, iar Tak o apucă, în patru labe, prin iarba înaltă. Cărarea o ţinea tot în sus, iar colţii de piatră erau tot mai proeminenţi. Cu toate acestea, Sam o luase pe aici, aşa că Tak urcă mai departe.

Deasupra, Podul Zeilor, de culoarea polenului, dispărea pe măsură ce norii se rostogoleau către est. Fulgerul lumină şi tunetul urmă aproape imediat. Vântul era mai puternic aici, la loc larg; ierburile se plecau la pământ în calea lui; temperatura păru să coboare dintr-o dată.

Tak simţi primii stropi de ploaie şi ţâşni la adăpostul uneia dintre stânci. Semăna cu un paravan îngust, uşor înclinat împotriva ploii. Tak merse în lungul bazei ei, în vreme ce ploaia se dezlănţuia, iar culorile părăseau lumea o dată cu ultima bucăţică de albastru de pe cer.

O mare de lumină învolburată apăru deasupra şi revărsă, de trei ori, şuvoaie care alergau în jos într-un crescendo nebunesc, pentru a se prăvăli peste pintenul întunecat de piatră, curbat sub vânt, aflat la vreo patru sute de metri deasupra, pe pantă.

Când i se limpezi privirea, Tak văzu ceea ce acum, în sfârşit, înţelegea. Era ca şi cum fiecare fulger care căzuse lăsase o parte din el însuşi în picioare, legănându-se în aerul cenuşiu, ca nişte focuri pulsânde, în ciuda umezelii ce cobora, grea, asupra pământului.

Apoi, Tak auzi râsul – sau era un sunet fantomă lăsat în auzul lui de tunetul de adineauri?

Nu, râs era – gigantic, inuman!

După un timp, izbucni un urlet de furie. Apoi urmară un alt fulger, un alt tunet.

Un alt stâlp de foc se balansă alături de pintenul de piatră.

Tak rămase nemişcat timp de vreo cinci minute. Apoi se auziră iar – urletul, urmat de trei fulgerări strălucitoare şi de trosnitură.

Acum erau şapte stâlpi de foc.

Să îndrăznească să se apropie, înconjurând acele lucruri, trăgând cu ochiul către pintenul de piatră dinspre cealaltă parte?

Şi dacă o făcea, şi dacă – aşa cum simţea el – Sam era într-un fel sau altul implicat, de ce ar fi fost el în stare dacă însuşi Iluminatul nu putea stăpâni situaţia?

Nu găsi nici un răspuns, dar se trezi că înaintează, lăsat la pământ, prin iarba udă, ocolind larg prin stânga.

Când se afla la jumătatea drumului, se întâmplă iar şi zece turnuri apărură, roşii şi aurii şi galbene, aplecându-se şi revenind, aplecându-se şi revenind, ca şi cum ar fi fost înrădăcinate în pământ.

Se ghemui acolo, ud şi tremurând, îşi cercetă curajul şi-l află a fi cu adevărat un lucru mărunt. Totuşi, se avântă până în dreptul ciudatului loc, apoi trecu dincolo de el.

Ieşi în spatele lui, trezindu-se între mai multe pietre mari. Recunoscător adăpostului şi acoperirii pe care pietrele i le ofereau, făcându-l de nevăzut dinspre josul pantei, se aplecă puţin în faţă, fără să-şi ia ochii de la pintenul de piatră.

Acum descoperi că era parţial scobit. La baza lui se afla o grotă uscată, puţin adâncă, în care stăteau îngenunchiate două siluete. Sfinţi la rugăciune? Se îndoia.

Atunci se întâmplă. Cel mai înspăimântător fulger pe care-l văzuse el vreodată se prăvăli asupra stâncilor – şi nu o singură dată sau doar pentru un moment. Era ca şi cum o fiară cu limbă de foc ar fi lins, iar şi iar, stânca, mormăind între timp, vreme de, probabil, un sfert de minut.

Când deschise ochii, Tak numără douăzeci de turnuri de văpaie.

Unul dintre sfinţi se aplecă înainte, gesticulând. Celălalt râse. Sunetul ajunse până unde se afla Tak, împreună cu vorbele:

— Ochii şarpelui! Acum eu!

— În ce cantitate? întrebă cel de-al doilea, iar Tak recunoscu vocea lui Sam, Marele Suflet.

— Dublu sau deloc! mugi celălalt şi se întinse înainte, se legănă înapoi, apoi gesticulă la fel cum făcuse Sam.

— Nina de la Srinagina! cântă el şi se aplecă, se legănă şi gesticulă iar.

— Sfântul şapte, spuse Sam blând.

Celălalt hohoti.

Tak îşi închise ochii, îşi acoperi urechile, aşteptând ceea ce putea urma acelui hohot.

Nu greşea.

Când văpaia şi tumultul trecură, privi în jos, către o scenă iluminată feeric. Nu se mai osteni să numere. Era clar că patruzeci de obiecte de foc pluteau acum deasupra locului, răspândindu-şi lucirea în jur: numărul li se dublase.

Ritualul continuă. Pe braţul stâng al lui Buddha, brăţara din fier lucea cu o lumină slabă, verzuie, nemaivăzută.

Auzi cuvintele „Dublu sau deloc!” repetate iar şi îl auzi pe Buddha spunând din nou „Sfântul şapte”, drept răspuns.

De astă dată crezu că versantul muntelui se va despica sub el. De astă dată crezu că strălucirea era o imprimare vizuală tatuată pe retina lui, prin pleoapele închise. Dar se înşela.

Deschise ochii pentru a vedea o adevărată armată de fulgere pâlpâitoare. Văpaia lor îi răscolea creierul şi-şi puse palma la ochi să se poată uita în jos.

— Ei bine, Raltariki? întrebă Sam şi o lumină strălucitoare, de smarald, îi juca în jurul mâinii stângi.

— Încă o dată, Siddhartha. Dublu sau deloc.

Ploaia încetă un moment şi, profitând de marea vâlvătaie de pe versantul muntelui, Tak văzu că aşa-numitul Raltariki avea capul unui bivol de apă şi o pereche de braţe în plus.

Se cutremură.

Îşi acoperi ochii şi urechile şi-şi încleştă dinţii, în aşteptare.

După câtva timp, se produse. Muget şi foc slobozit, iar şi iar, până când, în cele din urmă, îşi pierdu cunoştinţa.

Când îşi reveni în simţire, nu mai erau decât un voal cenuşiu şi o ploaie blândă între el şi stânca protectoare. La baza ei nu se mai afla decât o singură siluetă şi nu purta coarne şi nici nu părea să aibă mai mult de cele două braţe obişnuite.

Tak nu se clinti. Aşteptă.

• • •

— Ăsta, zise Yama dându-i un spray, este pentru gonirea demonilor. Pe viitor îţi sugerez să te ungi peste tot cu uleiuri dacă vrei să te aventurezi foarte departe de mănăstire. Credeam că în regiunea asta nu sunt rakasha, altfel ţi l-aş fi dat mai demult.

Tak acceptă recipientul şi-l puse pe masă, în faţa lui.

Se aflau în apartamentele lui Yama, luând o masă uşoară. Yama se lăsă pe speteaza scaunului, cu un pahar

din vinul lui Buddha în mâna stângă şi un decantor pe jumătate plin în dreapta.

— Atunci, cel numit Raltariki este într-adevăr un demon? întrebă Tak.

— Da… şi nu, răspunse Yama. Dacă prin „demon” înţelegi o creatură malefică, supranaturală, cu puteri extraordinare, cu durată nelimitată de viaţă şi posibilitatea de a-şi asuma, temporar, practic orice formă – atunci, răspunsul este nu. Asta este definiţia general acceptată, dar este neadevărată într-o privinţă.

— Aha! Şi care-ar fi aia?

— Nu e o creatură supranaturală.

— Dar este toate celelalte lucruri?

— Da.

— Atunci nu văd ce diferenţă este între a fi sau nu supranaturală – de vreme ce este malefică, are puteri extraordinare şi durată nelimitată de viaţă şi este în stare să-şi schimbe forma la dorinţă.

— Ei, dar e o mare diferenţă! Vezi tu, este diferenţa dintre necunoscut şi ceea este de necunoscut, dintre ştiinţă şi fantezie – este o chestiune de esenţă. Hai să ne imaginăm cele patru puncte cardinale ca fiind logica, înţelepciunea, cunoaşterea şi necunoscutul. Unii înclină către această din urmă direcţie. Alţii chiar înaintează pe ea. A te înclina în faţa uneia înseamnă a le pierde din vedere pe celelalte trei. Mă pot livra necunoscutului, dar niciodată celor ce nu se pot cunoaşte. Omul care înclină către această din urmă direcţie este fie un sfânt, fie un nebun. Eu nu mă simt atras nici de una nici de alta.

Tak ridică din umeri şi sorbi din vin.

— Dar demonii?…

— Se pot cunoaşte. Am făcut cu ei experimente timp de mulţi ani şi am fost unul dintre Cei Patru care au coborât în Puţul Iadului, dacă-ţi aminteşti, după ce Taraka i-a scăpat Domnului Agni, la Palamaidsu. Nu tu eşti Tak al Arhivelor?

— Am fost.

— Atunci ai citit despre cele mai timpuriu consemnate contacte cu rakasha?

— Am citit rapoartele asupra zilelor înlănţuirii lor…

— Atunci ştii că ei sunt primii locuitori ai acestei lumi, că se află aici încă dinaintea sosirii Omului de pe dispărutul Urath.

— Da.

— Sunt mai degrabă fiinţe energetice, decât din materie. Propria lor tradiţie susţine că odată purtau corpuri şi trăiau în cetăţi. Oricum, aspiraţia lor către nemurire personală i-a condus pe un drum diferit de cel urmat de Om. Au aflat o cale de a se perpetua sub forma unor câmpuri stabile de energie. Şi-au abandonat trupurile pentru a trăi de-a pururi ca vârtejuri de forţă. Dar intelecte pure nu sunt. Şi-au purtat cu ei, neştirbit, eul şi, născuţi din materie, tânjesc după carne. Deşi îi pot adopta aparenţa pentru o vreme, nu se pot reîntoarce la ea neajutaţi. Veacuri după veacuri, au rătăcit fără ţintă prin această lume. Apoi, venirea Omului le-a răscolit pacea. Au luat formele coşmarurilor lui, ca să-l chinuie. De asta a trebuit ca ei să fie înfruntaţi şi legaţi mult dedesubtul munţilor Ratnagari. Nu i-am putut distruge pe toţi. Nu le putem permite să-şi continue încercările de a poseda mecanismele de încarnare şi trupurile oamenilor. Aşa că au fost prinşi şi închişi în mari recipiente magnetice.

— Totuşi, Sam a eliberat mulţi pentru a-şi face voia, spuse Tak.

— Eh! A făcut şi a păstrat un legământ, ca unii dintre ei să mai umble totuşi prin lume. Dintre toţi oamenii, ei îl respectă, probabil, doar pe Siddhartha. Şi *cu* toţi oamenii, împărtăşesc un viciu extraordinar.

— Anume…

— Le plac la culme jocurile de noroc… Joacă pe orice miză, iar datoriile la joc sunt singurele lor chestiuni de onoare. Trebuie, altfel nu s-ar mai bucura de încrederea celorlalţi jucători şi ar pierde ceea ce este, poate, unica lor plăcere. Având puteri extraordinare, nici prinţii nu se dau înapoi de la o partidă cu ei, sperând să le câştige serviciile. S-au pierdut regate în felul ăsta.

— Dacă, spuse Tak, după cum crezi tu, Sam juca unul dintre vechile jocuri cu Raltariki, care ar fi putut fi miza?

Yama îşi termină vinul, apoi îşi umplu iar paharul.

— Sam este un prost. Adică nu, nu este. Este un jucător. *Există* o diferenţă. Rakasha, ei controlează ordinele inferioare ale fiinţelor energetice. Sam, chiar prin intermediul brăţării pe care o poartă, *nu poate* comanda trupa de elementarii ale focului, pe care le-a câştigat de la Raltariki. Acestea sunt creaturi muritoare, lipsite de minte – şi fiecare dispune de forţa unui fulger.

Tak îşi termină vinul.

— Dar ce miză putea Sam să pună în joc?

Yama oftă.

— Toată munca mea, toate eforturile noastre de peste o jumătate de veac.

— Vrei să spui... corpul lui?

Yama dădu din cap.

— Un corp uman este cel mai mare stimulent care i se poate oferi unui demon.

— De ce să se aventureze Sam la un asemenea risc?

Yama se uită la Tak fără să-l vadă.

— Probabil că era singura modalitate prin care să-şi adune voinţa de viaţă, care să-l lege iar de misiunea lui – punându-se de unul singur în pericol, distribuindu-şi propria existenţă în fiecare rol dictat de sorţi.

Tak îşi turnă încă un pahar de vin şi-l înghiţi dintr-o sorbitură.

— Pentru mine, *asta* este de necunoscut, zise el.

Yama, însă, scutură din cap.

— Numai necunoscut, spuse el. Sam nu e nici tocmai un sfânt, nici nebun.

— Aproape, totuşi, hotărî Yama.

Şi în seara aceea pulveriză prin mănăstire din spray-ul contra demonilor.

În dimineaţa următoare, un omuleţ se apropie de mănăstire şi se aşeză în faţa intrării, punându-şi la picioare, pe pământ, un vas de cerşit[25]. Purta doar un veşmânt dintr-o bucată de pânză maro, grosolană, care-i ajungea până la glezne. O legătură neagră îi acoperea ochiul stâng. Ceea

[25]Singura posesiune a călugărilor rătăcitori (n. tr.).

ce-i mai rămăsese din păr era negru şi foarte lung. Nasul ascuţit, bărbia mică şi urechile mari şi netede îi dădeau feţei o înfăţişare de vulpe. Pielea îi era întinsă şi puternic arsă de vânt. Unicul lui ochi, verde, părea să nu clipească niciodată.

Stătu aşezat acolo vreo douăzeci de minute până ca unul dintre călugării lui Sam să-l observe şi să semnaleze faptul unuia dintre purtătorii de robe galbene ai Ordinului lui Ratri. Călugărul, la rândul lui, găsi un preot şi-i trecu acestuia informaţia. Preotul, nerăbdător s-o impresioneze pe zeiţă cu virtuţile adepţilor ei, trimise să fie adus cerşetorul înăuntru, să fie hrănit, să i se ofere haine noi şi să i se dea o chilie în care să doarmă pentru cât timp va dori să rămână.

Cerşetorul acceptă mâncarea cu o curtoazie de brahman, dar refuză să mănânce altceva decât pâine şi fructe. Acceptă şi veşmântul negru al Ordinului lui Ratri, lepădându-şi pelerina soioasă. Apoi se aşeză, în chilia lui, pe salteaua proaspătă ce fusese întinsă pentru el.

— Îţi mulţumesc, vrednic preot, spuse acesta, cu o voce plină şi rezonantă şi, în general, mai puternică decât el însuşi. Îţi mulţumesc şi mă rog să se reverse asupra ta zâmbetul zeiţei tale, pentru bunătatea şi dărnicia ta în numele ei.

Preotul zâmbi în sine, încă sperând ca Ratri să treacă prin hol pentru un moment, să ia act de bunătatea şi de generozitatea lui în numele ei. Dar ea nu se arătă. Puţini din Ordinul său o văzuseră de fapt, chiar şi în noaptea când îşi adunase puterile şi umblase printre ei, pentru că numai purtătorii robelor galbene asistaseră la trezirea lui Sam şi erau la curent cu privire la identitatea lui. În general, umbla prin mănăstire când adepţii ei erau la rugăciune sau după ce se retrăgeau pentru înnoptat. Dormea mai mult în timpul zilei; când li se înfăţişa, era bine acoperită şi învăluită în mantie; dorinţele şi dispoziţiile i le comunica direct lui Gandhiji, şeful Ordinului, care avea nouăzeci şi trei de ani în acest ciclu şi era pe jumătate orb.

Prin urmare, atât călugării săi cât şi purtătorii robelor galbene se întrebau cum arată şi căutau să câştige vreo

favoare în ochii ei. Se spunea că binecuvântarea sa asigura reîncarnarea ca brahman. Numai lui Gandhiji nu-i păsa, întrucât el acceptase calea adevăratei morţi.

Pentru că ea nu trecu pe coridor cât stătură ei acolo, preotul prelungi conversaţia.

— Eu sunt Balarama, declară el. Pot să te întreb cu privire la nume, bunule domn, şi, poate, destinaţia ta?

— Eu sunt Aram, spuse cerşetorul, cel care şi-a luat asupră-şi legământul sărăciei pentru un timp de zece ani şi al tăcerii pentru şapte ani. Din fericire, cei şapte s-au scurs, de aceea pot acum să vorbesc pentru a mulţumi binefăcătorilor mei şi a le răspunde la întrebări. Mă îndrept către munţi, să-mi găsesc o peşteră unde să pot medita şi să mă rog. Aş putea, oare, să accept amabila voastră ospitalitate pentru câteva zile, înainte de a-mi continua călătoria?

— Am fi, spuse Balarama, într-adevăr onoraţi dacă un sfânt ar găsi de cuviinţă să ne binecuvânteze mânăstirea cu prezenţa lui. Te asigurăm că ai fi bine venit. Dacă este ceva ce ţi-ar fi de folos pe drumul tău, iar noi am fi în stare să-ţi dăm acel lucru, te rugăm, spune.

Aram îl fixă cu ochiul lui verde, neclipitor şi spuse:

— Călugărul care m-a văzut primul nu purta roba Ordinului tău.

Spunând asta, îi atinse veşmântul negru.

— În locul ăstuia, cred că bietul meu ochi a zărit unul de altă culoare.

— Da, zise Balarama, pentru că adepţii lui Buddha se adăpostesc aici, printre noi, adăstând o vreme din rătăcirea lor.

— Asta este într-adevăr interesant, spuse Aram, pentru că aş dori să vorbesc cu ei şi, poate, să învăţ mai multe despre Calea lor.

— Vei avea ocazii destule dacă te hotărăşti să mai rămâi printre noi un timp.

— Atunci, aşa am să fac. Ei cât au să mai rămână?

— Nu ştiu.

Aram dădu din cap.

— Când aş putea vorbi cu ei?

— În seara asta va fi o oră în care toţi călugării se strâng împreună şi sunt liberi să vorbească ce vor, în afara celor care şi-au luat jurământul tăcerii.

— Am să-mi petrec în rugăciune timpul până atunci, spuse Aram. Mulţumesc.

Amândoi se înclinară uşor, iar Aram intră în încăperea lui.

Seara, Aram participă la ora de comuniune a călugărilor, care, indiferent din ce ordin făceau parte, se amestecară unii cu alţii şi începură să discute. Sam nu participă, şi nici Tak; iar Yama nu participa niciodată în persoană.

Aram se aşeză la masa lungă din sala de mese, vizavi de câţiva dintre călugării lui Buddha. Vorbi o vreme cu ei, pe teme de doctrină şi de practică, de castă şi crez, vreme şi probleme cotidiene.

— Pare ciudat, spuse el după un timp, că cei din ordinul vostru, aşa, brusc, au bătut atâta drum spre sud şi vest.

— În ţinutul cu pământ înţelenit, în anotimpul fulgerelor?

— Poate că trebuie să se producă vreo revelaţie pe-aici, ce mi-ar putea lărgi spiritul. Încotro să mă uit după ea?

— Întregul Univers este o revelaţie, răspunse călugărul. Lucrurile se schimbă cu toate şi, totuşi, cu toate rămân. Ziua urmează nopţii… Fiecare zi e diferită şi, totuşi, fiecare e numai o zi. Mare parte a lumii este iluzie şi, totuşi, formele acestei iluzii urmează un tipar ce este parte a unei realităţi divine.

— Da, da, zise Aram. În căile iluziei şi ale realităţii sunt versat, dar cu întrebarea mea chiar vroiam să aflu dacă nu cumva s-a ridicat prin împrejurimi un nou învăţător sau a revenit vreunul dintre cei vechi sau, pasămite, vreo manifestare divină s-a arătat, de a cărei prezenţă s-ar putea folosi sufletul meu.

Vorbind, cerşetorul mătură de pe masa din faţa lui o gânganie roşie, târâtoare, de mărimea unghiei degetului mare şi ridică sandaua ca pentru a o zdrobi.

— Rogu-te, frate, nu-i face nici un rău, spuse călugărul.

— Dar din astea se găsesc peste tot, iar Maeştrii Karmei au spus că un om nu se poate întoarce ca insectă şi că uciderea insectelor este un act neutru din punct de vedere karmic.

— Totuşi, răspunse călugărul, viaţa fiind una, în această mânăstire toţi practică doctrina *ahimsa*[26] şi se abţin de la a ridica viaţa vreunei creaturi.

— Dar, zise Aram, Patanjali[27] susţine că, mai degrabă decât actul, *intenţia* este cea care guvernează. Prin urmare, dacă am ucis mai degrabă cu dragoste decât cu răutate este ca şi cum nici n-aş fi ucis. Mărturisesc că nu aşa au stat lucrurile şi că răutatea a fost prezentă – de aceea, chiar dacă n-am ucis, tot port povara vinovăţiei, din cauza prezenţei acelei intenţii. Aşa că acum aş putea-o strivi cu piciorul fără să fie cu nimic mai rău, potrivit principiului *ahimsa.* Oricum, ca oaspete, de bună seamă că respect practica şi nu fac aşa ceva.

Spunând asta, îşi luă sandaua de deasupra insectei, care stătea nemişcată, împungând în sus cu antenele ei roşii.

— Într-adevăr, este un învăţat, spuse unul din Ordinul lui Ratri.

Aram zâmbi.

— Îţi mulţumesc, dar nu este aşa, zise el. Nu sunt decât un umil căutător al adevărului, iar odinioară, când şi când, am avut privilegiul de a asculta cuvintele celor învăţaţi. Dacă aş mai avea iar un asemenea privilegiu! Dacă ar fi prin preajmă vreun mare învăţător sau învăţat, mai mult ca sigur că aş trece şi peste cărbuni încinşi pentru a mă aşeza la picioarele lui să-i ascult cuvintele şi să-i urmez exemplul. Dacă…

Se opri, căci ochii tuturor se îndreptaseră brusc spre uşa din spatele lui. Nu-şi întoarse capul, ci se întinse să strivească un gândac ce se afla lângă mâna lui. Vârful unui mic cristal şi două sârmuliţe se iviră prin chitina spartă de pe spatele lui.

---

[26]Nonviolenţa (n. tr.).

[27]Figură semilegendară a filosofiei yoga, autorul celui mai reputat tratat în materie (n. tr.).

Apoi se răsuci, măturând cu ochiul său verde rândul de călugări aşezaţi între el şi uşă, şi se uită la Yama, care purta pantaloni strâmţi, cizme, cămaşă, eşarfă, mantie şi mănuşi, toate roşii, iar în jurul capului avea răsucit un turban de culoarea sângelui.

— „Dacă?” întrebă Yama. Tocmai spuneai „dacă”. Dacă vreun înţelept sau vreun avatar al unui zeu s-ar afla prin împrejurimi, ţi-ar plăcea să-l cunoşti? Asta spuneai, străine?

Cerşetorul se ridică de la masă. Se înclină.

— Eu sunt Aram, spuse el. Un căutător şi un călător împreună cu toţi cei ce doresc iluminarea.

Yama nu-i întoarse salutul.

— De ce-ţi rosteşti numele invers, Domn al Iluziei, când toate cuvintele şi acţiunile tale îl trâmbiţează înaintea ta?

Cerşetorul ridică din umeri.

— Nu înţeleg ce spui.

Apoi zâmbetul îi reveni pe buze.

— Sunt unul dintre cei care caută Calea şi Dreptatea, adăugă el.

— Îmi vine greu să cred, după ce-am fost martor, cel puţin o mie de ani, la trădările tale.

— Vorbeşti de vieţi ale zeilor.

— Din nefericire, da. Ai făcut o greşeală gravă, Mara[28].

— Care ar fi aceea?

— Ai impresia că trebuie să ţi se permită să pleci viu de aici.

— Recunosc că la asta mă aştept.

— Fără a ţine cont de numeroasele accidente pe care le poate păţi un călător singuratic prin regiunea asta sălbatică.

— Am fost un călător singuratic timp de mulţi ani. Accidente li s-au întâmplat întotdeauna altora.

— S-ar putea să crezi că şi dacă trupul îţi este distrus aici, *atman*-ul îţi va fi transferat de la distanţă în alt corp, aflat în altă parte. Înţeleg că mi-a descifrat cineva însemnările şi acum şmecheria este posibilă.

---

[28]Demonul tentaţiei, Visătorul; aici, zeul iluziei (n. tr.).

Sprâncenele cerşetorului se deplasară cu jumătate de centimetru în jos şi se adunară la rădăcina nasului.

— Nu realizezi ce forţe înconjoară chiar acum clădirea asta, împotrivindu-se oricărui asemenea transfer.

Cerşetorul păşi în mijlocul încăperii.

— Yama, spuse el, eşti nebun dacă ai de gând să-ţi măsori bietele forţe decăzute cu cele ale Visătorului.

— Se poate să fie aşa, Doamne Mara, răspunse Yama, dar prea mult am aşteptat ocazia asta ca s-o mai amân. Îţi aminteşti de promisiunea pe care am făcut-o la Keenset? Dacă doreşti să-ţi continui lanţul existenţelor, va trebui să treci pe aici, singura uşă a încăperii de faţă, pe care o barez eu. Nimic din afara acestei camere nu te mai poate ajuta acum.

Mara îşi înălţă atunci mâinile şi flăcările izbucniră.

Totul era o vâlvătaie. Limbi de foc ieşeau din zidurile de piatră şi din robele călugărilor. Fumul tălăzuia şi se vălătucea prin încăpere. Yama stătea în mijlocul focului dezlănţuit, fără să se clintească.

— Asta-i tot ce poţi face? întrebă el. Flăcările tale sunt pretutindeni, dar nimic nu arde.

Mara îşi plesni palmele şi limbile de foc pieriră.

În locul lor, cu capul înălţat la aproape de două ori înălţimea unui om, cu învelişul ei argintiu lăţit în evantai, o cobră regală se arcui în poziţia de atac, luând forma de S.

Yama nu o băgă în seamă, privirea lui întunecată întinzându-se ca antenele unei insecte negre, sfredelind unicul ochi al lui Mara.

Cobra regală pieri la jumătatea atacului. Yama păşi agale înainte.

Mara se trase un pas înapoi.

Stătură amândoi aşa, preţ de vreo trei bătăi de inimă, după care Yama mai înaintă doi paşi, iar Mara se dădu iar înapoi. Stropi de transpiraţie le apărură amândurora pe frunţi.

Cerşetorul era acum mai înalt, iar părul îi era mai bogat; avea pieptul mai gros şi umerii mai largi. O anumită graţie, care nu se vădise mai înainte, îi însoţea toate mişcările.

Se mai trase înapoi un pas.

— Da, Mara, există un zeu al morţii, spuse Yama printre dinţi. Căzut sau nu, adevărata moarte îmi sălăşluieşte în priviri. Trebuie să mi le întâlneşti. Când ai să ajungi la perete, n-ai să mai ai unde te retrage. Simţi cum puterea îţi părăseşte membrele. Simţi cum răceala îţi cuprinde mâinile şi picioarele.

Lui Mara i se dezveliră dinţii într-un rânjet. Gâtul îi era ca al unui taur. Bicepşii îi erau mari cât coapsele unui bărbat. Pieptul îi era un butoi de forţă, iar picioarele îi erau ca nişte copaci zdraveni din pădure.

— Răceală? întrebă el, desfăcându-şi braţele. Pot sfărâma un uriaş cu mâinile astea, Yama. Tu nu eşti decât un zeu surghiunit, prăpădit. Încruntarea ta poate aduce sub ascultare bătrânii sau infirmii. Privirile tale pot băga în răcori animalele tâmpe sau pe oamenii din clasele de jos. Eu mă aflu la fel de sus deasupra ta precum o stea deasupra fundului oceanului.

Mâinile înmănuşate în roşu ale lui Yama căzură ca o pereche de cobre asupra beregatei lui.

— Atunci, simte puterea de care-ţi tot baţi joc, Visătorule. Ţi-ai luat înfăţişarea puterii. Foloseşte-o! Nu mă ameţi cu vorbe!

Obrajii şi fruntea lui Mara se făceau stacojii pe măsură ce mâinile lui Yama se strângeau tot mai tare în jurul gâtului său. Ochii stăteau să-i sară din orbite, o lumină verde, cercetătoare, măturând lumea.

Căzu în genunchi.

— Destul, Doamne Yama! icni el. Doar n-o să te ucizi pe tine însuţi?

Se transforma. Trăsăturile i se unduiau ca şi cum s-ar fi aflat sub o apă agitată.

Yama privi în jos către propriul lui chip şi îşi văzu propriile sale mâini, roşii, încleştate în jurul încheieturilor.

— Eşti tot mai disperat acum, Mara, când te părăseşte viaţa. Yama, însă, nu este un copil, ca să se teamă să sfărâme oglinda care ai devenit. Fă-ţi ultima încercare sau mori ca un bărbat, este exact acelaşi lucru până la urmă.

Dar iarăşi fură o unduire şi o schimbare.

De astă dată, Yama ezită, slăbindu-şi strânsoarea.

Părul ei ca bronzul îi căzu pe mâini. Ochii ei îl implorau. La gât avea un colier de cranii din fildeş, puţin mai deschis la culoare decât pielea ei. Sari-ul îi era de culoarea sângelui. Mâinile ei se odihneau peste ale lui, aproape mângâietor...

— Zeiţă! şuieră el.

— Doar n-ai s-o ucizi pe Kali[29]?... Durga[30]?... se sufocă ea.

— Iar ai dat greş, Mara, şopti el. Nu ştiai că tot omul ucide ce a iubit?

Şi cu asta, mâinile i se suciră şi se auzi un zgomot de oase zdrobite.

— Înzecită să-ţi fie osânda, spuse el, cu ochii strâns închişi. Nu va mai exista nici o renaştere.

Mâinile i se desfăcură apoi.

Un bărbat înalt, frumos proporţionat, zăcea pe podea la picioarele lui, cu capul plecat pe umărul drept.

Ochiul i se închisese, în sfârşit.

Yama întoarse cadavrul cu vârful cizmei.

— Construiţi un rug şi ardeţi acest corp, le spuse el călugărilor, fără să se întoarcă spre ei. Nu neglijaţi nici un ritual. Unul dintre cei mai de seamă a murit astăzi.

Apoi îşi luă privirile de la această lucrare a mâinilor sale, se răsuci pe călcâie şi părăsi încăperea.

•••

În seara aceea fulgerele umplură cerul şi ploaia căzu ca o rafală de gloanţe din Ceruri.

Stăteau toţi patru în încăperea din turnul cel înalt care se ridica în colţul din nord-est al mănăstirii.

Yama se plimba prin cameră, oprindu-se la fereastră de fiecare dată când ajungea la ea.

Ceilalţi stăteau şi-l priveau, ascultând.

— Bănuiesc, le zise el, dar nu ştiu. Nu au să distrugă mănăstirea unui zeu confrate, dezvăluindu-le oamenilor

[29]Zeiţa violenţei şi a răzbunării (n. tr.).

[30]Alt nume al lui Kali (n. tr.).

disensiunile dintre ei – nu fără a fi siguri. Nu au fost siguri, aşa că au făcut cercetări. Asta înseamnă că timpul încă este de partea noastră.

Ei încuviinţară dând din cap.

— Un brahman care a renunţat la lume pentru a-şi afla sufletul a trecut pe aici, a suferit un accident, a murit la noi de moarte adevărată. Trupul său a fost ars, iar cenuşa împrăştiată în râul ce duce la mare. Asta este tot ce s-a întâmplat… Călugării rătăcitori ai Celui Iluminat se aflau în vizită, în momentul respectiv. Au plecat la puţin timp după cele petrecute. Cine ştie încotro au luat-o?

Tak se ridică în picioare, cât putu el de drept.

— Doamne Yama, cuvântă el, chiar dacă poate dura o săptămână, o lună – poate chiar mai mult – povestea asta va ajunge la urechile Stăpânului, când îi va judeca pe primii dintre cei prezenţi în această mănăstire care vor păşi în Sălile Karmei. În aceste condiţii, cred că unii dintre ei se pot alege cu o judecată mai timpurie tocmai din acest motiv. Şi atunci?

Yama îşi învârti o ţigară cu grijă şi precizie.

— Trebuie să aranjăm astfel încât ceea ce am spus să fie ceea ce s-a întâmplat de fapt.

— Cum asta? Când creierul unui om este supus derulării karmice, toate evenimentele la care a fost martor în cel mai recent ciclu de viaţă al lui îi sunt puse dinaintea judecăţii, ca un sul de pergament.

— Asta-i corect, spuse Yama. Şi n-ai auzit tu niciodată, Tak al Arhivelor, despre palimpsest – un sul de pergament care a mai fost folosit o dată, şters şi apoi folosit iar?

— Desigur, dar mintea nu este un pergament.

— Nu? zâmbi Yama. Ei bine, cu zâmbetul tău trebuia să se înceapă, nu cu al meu. Ce-i adevărul, de fapt? Adevărul e cel pe care îl hotărăşti tu.

Îşi aprinse ţigara.

— Călugării ăştia au fost martori ai unei scene stranii şi înfricoşătoare, continuă el. M-au văzut adoptându-mi Aspectul şi folosindu-mi un Atribut. L-au văzut şi pe Mara făcând la fel, aici, în această mănăstire unde noi am

reînviat principiul *ahimsa.* Ei sunt conştienţi că un zeu poate face asemenea lucruri fără încărcătură karmică, dar şocul a fost mare, iar impresia puternică. Şi incinerarea finală încă nu s-a săvârşit. Până să se termine incinerarea asta, povestea pe care ţi-am spus-o trebuie să fie adevărată în mintea lor.

— Cum? întrebă Ratri.

— În chiar noaptea asta, în chiar acest ceas, spuse el, în vreme ce imaginile faptului le ard în conştiinţe, iar cugetele le sunt tulburate, noul adevăr va fi fabricat şi ţintuit în locul celuilalt… Sam, te-ai odihnit destul. Lucrul ăsta îţi revine ţie, acum. Trebuie să le ţii o predică. Trebuie să stârneşti în ei acele sentimente mai nobile şi calităţi de spirit mai înalte, care fac din om subiectul interesului divin. Ratri şi cu mine ne vom uni apoi puterile şi un nou adevăr se va naşte.

Sam se foi şi-şi lăsă ochii în jos.

— Nu ştiu dacă o pot face. A trecut atât de mult…

— Dacă ai fost o dată Buddha, eşti Buddha pentru totdeauna, Sam. Pune pe tapet nişte parabole mai vechi de-ale tale. Ai la dispoziţie vreo cincisprezece minute.

Sam întinse mâna.

— Dă-mi nişte tutun şi o foiţă.

Primi pachetul şi-şi răsuci o ţigară.

— Foc?… Mulţumesc.

Trase adânc în piept, dădu fumul afară, tuşi.

— Am obosit să-i tot mint, spuse în cele din urmă. Cred că asta e de fapt.

— Să-i minţi? întrebă Yama. Cine ţi-a cerut să-i minţi cu ceva? Citează-le Predica de pe Munte, dacă vrei. Sau ceva din Popol Vuh[31] sau din *Iliada.* Nu-mi pasă ce le spui. Numai să-i stârneşti puţin, să-i alini un pic. Asta-i tot ce-ţi cer.

— Şi după aia?

— După aia? După aia am să procedez la salvarea lor… Şi a noastră!

Sam dădu domol din cap.

— Dacă spui aşa… Dar nu mă simt prea în largul meu când se ajunge la genul ăsta de lucruri. Sigur, am să găsesc

---

[31]Mit cosmogonic mayaş (n. tr.).

eu vreo două adevăruri şi-am să arunc în joc câteva pioşenii – dar hai să fie douăzeci de minute.

— Douăzeci de minute, atunci. După care împachetăm. Mâine plecăm la Khaipur.

— Aşa curând? întrebă Tak.

Yama scutură din cap.

— Aşa târziu, spuse el.

• • •

Călugării stăteau aşezaţi pe duşumeaua refectoriului. Mesele fuseseră trase pe lângă pereţi. Insectele dispăruseră. Afară, ploaia continua să cadă.

Marele Suflet Sam, Iluminatul, intră şi se aşeză în faţa lor.

Ratri intră şi ea, îmbrăcată ca o călugăriţă budistă şi cu voalul coborât.

Yama şi Ratri merseră în partea din spate a încăperii şi se aşezară pe jos. De pe undeva, asculta şi Tak.

Sam stătu câteva minute cu ochii închişi, după care spuse încet:

— Am multe nume, dar nici unul dintre ele nu are importanţă.

Apoi deschise încet ochii, fără să-şi mişte capul. Nu se uită la nimic anume.

— Numele nu sunt importante, repetă el. A vorbi înseamnă a rosti nume, dar a vorbi nu este important. Se întâmplă o dată un fapt care nu s-a mai întâmplat până atunci. Văzându-l, omul deschide ochii asupra realităţii. Nu poate spune altora ceea ce a văzut. Ceilalţi, oricum, vor să afle, aşa că-i pun întrebări, zicând: „Cum e lucrul ăsta, pe care l-ai văzut tu?” Aşa că el încearcă să le spună. Poate că el a văzut întâiul foc de pe pământ. Le zice: „E roşu, ca un mac, dar prin el dansează alte culori. Nu are nici o formă, ca apa, curgând pretutindeni. Este fierbinte, ca soarele verii, dar mai încins. Există o vreme pe o bucată de lemn şi apoi lemnul dispare, ca şi cum ar fi fost mâncat, lăsând în urmă ceva care este negru şi se poate cerne ca nisipul. Când dispare lemnul, dispare şi el”. Aşadar, ascultătorii trebuie să îşi imagineze că realitatea este precum un mac,

precum apa, precum soarele, precum ceva care mănâncă şi excretează. Ei cred că nu seamănă cu nici unul dintre lucrurile cu care cel ce a cunoscut-o le-a spus că ar semăna. Ei, însă, nu au văzut focul. Nu-l pot cunoaşte în adevăr. Nu pot decât afla despre el. Dar focul apare iarăşi în lume, de multe ori. Tot mai mulţi oameni îl văd. După o vreme, focul este la fel de obişnuit ca iarba şi ca aerul pe care-l respiră. Văd că, deşi e ca un mac, nu e mac, deşi e ca apa, nu e apă, deşi e ca soarele, nu e soarele şi, cu toate că îi seamănă cuiva care mănâncă şi leapădă rămăşiţe, nu este ceea ce mănâncă şi leapădă rămăşiţe, ci altceva, diferit de fiecare dintre toate acestea în parte sau luate împreună. Aşa că se uită cu luare-aminte la acest lucru nou şi fac un nou cuvânt pentru a-l denumi. Îl denumesc „foc”.

Dacă dau peste unul care încă nu l-a văzut şi-i vorbesc despre foc, acesta nu pricepe la ce se referă. Aşa că ei o iau de la capăt şi-i spun cum este focul. În vreme ce fac asta, ei ştiu din propria lor experienţă că ceea ce îi spun nu este adevărul, ci numai o parte a lui. Ştiu că omul acesta nu va cunoaşte niciodată realitatea din cuvintele lor, deşi le stau la dispoziţie toate cuvintele din lume. El trebuie să privească focul, să-l miroasă, să-şi încălzească mâinile la el, să i se uite în văpaie – sau să rămână pentru totdeauna ignorant. Prin urmare, „focul” nu contează, „pământul” şi „aerul” şi „apa” nu contează. „Eu” nu contează. Nici un cuvânt nu contează. Omul, însă, uită realitatea şi ţine minte cuvintele. Cu cât îşi aminteşte mai multe cuvinte, cu atât confraţii lui îl consideră mai demn de stimă. El priveşte la marile transformări ale lumii, dar nu le vede aşa cum au fost ele văzute atunci când omul le-a privit pentru întâia oară. Numele lor îi vin pe buze şi el zâmbeşte gustându-le, gândind că le cunoaşte prin numire. Lucrul care nu s-a mai întâmplat niciodată continuă să se producă. Şi continuă să fie un miracol. Marea floare arzătoare se întinde, curgând peste membrele lumii, excretând cenuşa lumii şi nefiind nici unul dintre toate lucrurile pe care le-am numit aici şi fiind toate în acelaşi timp şi *asta* este realitatea – Nenumitul.

Aşadar, vă cer… Uitaţi numele pe care le purtaţi, uitaţi vorbele pe care le spun de îndată ce le rostesc. Priviţi, mai bine, către Nenumitul din voi înşivă, care ia fiinţă pe măsură ce i mă adresez. El nu ia aminte la cuvintele mele, ci la realitatea dinlăuntrul meu, din care face parte. Acesta este *atman,* care mă ascultă pe *mine* mai degrabă decât îmi ascultă cuvintele. Orice altceva este ireal. A defini înseamnă a pierde. Esenţa tuturor lucrurilor este Nenumitul. Nenumitul nu se poate cunoaşte, este mai puternic şi decât Brahma[32]. Lucrurile trec, esenţa, însă, rămâne. Vă aflaţi, aşadar, în mijlocul unui vis.

Esenţa visează un vis al formei. Formele trec, esenţa, însă, rămâne, visând vise noi. Omul numeşte aceste vise şi gândeşte că a pus mâna pe esenţă, fără să ştie că a invocat irealul. Pietrele astea, zidurile astea, trupurile astea pe care le vedeţi aşezate alături de voi sunt maci şi apă şi soarele. Sunt vise ale Nenumitului. Sunt foc, dacă vreţi.

Uneori, se întâmplă să vină câte un visător care este conştient că visează. Poate stăpâni câte ceva din cele ale visului, supunându-şi-l voinţei lui, sau se poate trezi într-o şi mai mare autocunoaştere. Dacă alege calea autocunoaşterii, slava îi este mare şi se va afla peste veacuri ca pe o stea. Dacă, însă, alege calea Tantrelor[33], combinând Samsara[34] cu Nirvana, înţelegând lumea şi continuând să trăiască în ea, acesta este puternic printre visători. Poate fi puternic spre bine sau spre rău, când îl cercetăm – cu toate că şi aceşti termeni sunt lipsiţi de semnificaţie, în afara numirilor Samsarei.

Oricum, a trăi în Samsara înseamnă să fii supus lucrării acelora dintre visători care au putere. De sunt puternici spre bine, este un timp de aur. De sunt puternici spre rău, este o vreme de întuneric. Visul se poate transforma în coşmar.

---

[32]Figura centrală a trinităţii hinduse (n. tr.).

[33]Textele sacre (sanscr.) (n. tr.).

[34]Lumea manifestă, văzută ca iluzie, în opoziţie cu Nirvana, care reprezintă realitatea ultimă, nemanifestată (n. tr.).

Este scris că a trăi înseamnă a suferi. Aceasta se întâmplă, zic înţelepţii, pentru că omul trebuie să-şi mistuie povara Karmei pentru a atinge Iluminarea. De aceea, spun înţelepţii, cu ce se alege un om dacă se luptă într-un vis cu ceea ce are ca parte a lui, cu ceea ce este tocmai calea pe care trebuie s-o urmeze pentru a obţine eliberarea? În lumina valorilor perene, zic înţelepţii, suferinţa nu reprezintă nimic; în termenii Samsarei, spun înţelepţii, ea conduce la ceea ce este bun. Ce justificare are atunci un om care se luptă împotriva celor ce sunt puternici spre rău?

Se opri pentru un moment şi-şi înălţă capul.

— În această noapte, Domnul Iluziei a trecut printre voi, Mara, puternic printre visători, puternic spre rău. S-a ciocnit de un altul căruia îi este îngăduit să lucreze cu cele ale visului, într-un alt chip. S-a întâlnit cu Dharma[35], cea care poate trezi pe visători din visul lor. S-au luptat şi Domnul Mara nu mai există. De ce s-au luptat, zeul morţii împotriva iluzionistului? Spuneţi că de neînţeles le sunt căile, fiind căile zeilor. Nu acesta este răspunsul.

Răspunsul, justificarea este aceeaşi pentru oameni ca şi pentru zei. Binele şi răul, spun înţelepţii, nu înseamnă nimic, pentru că aparţin Samsarei. Fiţi de acord cu înţelepţii, care ne-au învăţat poporul din cele mai vechi vremuri pe care şi le poate omul aminti. Fiţi de acord, dar luaţi aminte şi la un lucru despre care înţelepţii nu vorbesc. Lucrul este „frumuseţea”, care-i un cuvânt – dar căutaţi înapoia cuvântului şi gândiţi-vă la Calea Nenumitului. Şi care este Calea Nenumitului? Este Calea Visului. Şi de ce visează Nenumitul? Lucrul nu este cunoscut nici unui locuitor al Samsarei. Aşa că întrebaţi-vă, mai bine, *ce* visează Nenumitul?

Nenumitul, din care cu toţii facem parte, visează forma. Şi care este cel mai înalt atribut pe care îl poate avea forma? Este frumuseţea. Nenumitul, aşadar, este un artist. Problema, prin urmare, nu se referă la bine sau la rău, ci este una de estetică. A lupta împotriva unora care sunt puternici printre visători şi sunt puternici spre rău sau spre

[35]Legea existenţei (n. tr.).

urât nu înseamnă a lupta pentru ceea ce înţelepţii ne spun că este lipsit de sens în termenii Samsarei sau ai Nirvanei, ci mai degrabă înseamnă a lupta pentru visarea simetrică a visului, sub aspectul ritmului şi al măsurii, al echilibrului şi al antitezei care fac din el un obiect al frumosului. Despre asta, înţelepţii nu spun nimic. Acest adevăr este atât de simplu încât este limpede că l-au trecut cu vederea. Din acest motiv, eu sunt obligat de estetica situaţiei să vă atrag atenţia asupra ei. A lupta împotriva visătorilor care visează urâţenii, fie ei oameni sau zei, nu poate fi decât voia Nenumitului. Această luptă va aduce şi ea suferinţă, iar astfel, povara karmică a cuiva se va uşura, la fel ca prin îndurarea urâţeniei; *această* suferinţă, însă, este producătoarea unei finalităţi mai înalte, în lumina valorilor eterne despre care înţelepţii vorbesc atât de des.

Prin urmare, vă spun vouă, estetica lucrurilor la care aţi fost martori e de un rang superior. M-aţi putea întreba atunci: „Cum pot eu cunoaşte ce este frumos şi ce este urât, ca să fiu mânat să acţionez în consecinţă?” La această întrebare, vă spun, trebuie să vă daţi singuri răspuns. Ca să o faceţi, uitaţi mai întâi cele ce v-am spus, pentru că nu am spus nimic. Sălăşluiţi acum în Nenumit.

Îşi înălţă mâna dreaptă şi-şi plecă fruntea.

Yama se ridică în picioare, Ratri se ridică în picioare, Tak apăru pe o masă.

Toţi patru plecară împreună, ştiind că maşinaţiile Karmei fuseseră, pentru o vreme, dejucate.

• • •

Umblau prin strălucirea aspră a dimineţii, pe sub Podul Zeilor. Pămătufuri înalte de palmieri, încă umede de ploaia nopţii, luceau de-a dreapta şi de-a stânga potecii. Vârfurile copacilor şi piscurile munţilor din depărtare se unduiau prin vaporii ce se înălţau în aer. Ziua era senină. Adierile dimineţii mai purtau, încă, o urmă a răcorii nopţii. Trosnetele şi bâzâitul şi ciripitul junglei îi întovărăşeau pe călugări în drumul lor. Mănăstirea, de care se depărtaseră, se mai zărea puţin peste vârfurile copacilor; mult deasupra ei, prin aer, se răsucea un fir de fum, sprijinind cerul.

Servitorii lui Ratri îi purtau lectica în mijlocul grupului format din călugări, slujitori şi o mică trupă de războinici care-i asigurau paza. Sam şi Yama mergeau alături de conducătorul grupului. Deasupra-le, în tăcere, Tak îi urma strecurându-se prin frunzişuri şi printre ramuri, nevăzut.

— Rugul încă mai arde, zise Yama.

— Da.

— Îl ard pe rătăcitorul care a avut un atac de inimă în vreme ce lua masa împreună cu ei.

— Este adevărat.

— Pentru un imbold atât de neaşteptat, te-ai prezentat cu o predică minunat de angajantă.

— Mulţumesc.

— Chiar crezi ceea ce predici?

Sam izbucni în râs.

— Sunt foarte naiv când e vorba despre propriile-mi cuvinte. Cred tot ce spun, cu toate că ştiu că sunt un mincinos.

Yama pufni.

— Toiagul lui Trimurti tot se mai abate asupra spinărilor oamenilor. Nirriti[36] se învârte prin bârlogul lui întunecos; hărţuieşte mările sudului. Ai de gând să-ţi mai petreci o viaţă complăcându-te în metafizică – să găseşti alte justificări pentru a te opune duşmanilor? Vorbele tale de aseară sunau de parcă ai fi luat-o de la cap cu *de ce,* în loc de *cum.*

— Nu, răspunse Sam. Nu am vrut decât să încerc o altă direcţie de gândire asupra auditoriului. E greu să provoci o rebeliune între cei pentru care toate lucrurile sunt bune. Nu mai este loc şi pentru rău în minţile lor, în ciuda faptului că suferă permanent din pricina lui. Spre exemplu, sclavul care este tras pe roată, dar care ştie că se va naşte din nou – probabil ca negustor burtos – dacă suferă de bună voie... Perspectiva lui nu este aceeaşi cu a unuia care ştie că nu are decât o viaţă de trăit. Poate suporta orice, ştiind că oricât de mare ar fi durerea de acum, plăcerea viitoare o va

---

[36]Zeiţa distrugerii, a dezagregării; aici, zeul corupţiei şi al întunericului (n. tr.).

depăşi. Dacă un asemenea om nu crede în bine sau în rău, poate că atunci frumuseţea şi urâţenia pot fi făcute să-i servească. Doar numele au fost schimbate.

— Atunci, asta este o nouă doctrină oficială? întrebă Yama.

— Este, răspunse Sam.

Mâna lui Yama se strecură printr-o deschizătură invizibilă a robei şi apăru cu un pumnal, pe care-l înălţă în chip de salut.

— Pentru frumuseţe, zise el. Jos cu urâţenia!

Un val de tăcere străbătu jungla. Toate semnele de viaţă dimprejurul lor încetară.

Yama ridică o mână, cu cealaltă întorcând pumnalul în teaca lui ascunsă.

— Stop! strigă el.

Se uită în sus, mijindu-şi ochii în soare, cu capul întors spre dreapta.

— La o parte de pe potecă! În tufişuri! strigă iar.

Toată lumea se execută. Trupurile înveşmântate în galben ţâşniră de pe potecă. Lectica lui Ratri fu dusă printre copaci. Ea stătu la dreapta lui Yama.

— Ce e?

— Ascultă!

Atunci apăru, pogorându-se din cer într-o izbucnire sonoră. Săgeta peste piscurile munţilor şi trecu pe deasupra mănăstirii, învolburând fumul şi dispărând înapoia lui. Explozii zgomotoase îi trâmbiţară sosirea şi aerul se cutremură când îşi tăie drum prin vijelie şi lumină.

Avea forma unei cruci tau, curbată măreţ, iar în urmă-i se târa o coadă de foc.

— Distrugătorul a ieşit la vânat, zise Yama.

— Carul tunetului! ţipă unul dintre mercenari, făcând un semn cu mâna.

— Trece Shiva, zise un călugăr cu ochii măriţi de spaimă. Distrugătorul…

— Dacă ştiam la momentul cu pricina cât de bine lucrez, zise Yama, îi număram eu zilele mai atent. Uneori chiar că-mi regret geniul.

Carul de luptă trecu pe sub Podul Zeilor, se balansă deasupra junglei şi se lăsă către sud, îndepărtându-se. Mugetul i se diminuă treptat, apoi se făcu linişte.

O pasăre scoase un semnal scurt. O alta îi răspunse. După care, tot freamătul şi zgomotul vieţii reîncepu, iar călătorii îşi reluară drumul.

— Are să se întoarcă, zise Yama şi lucrul se adeveri.

De încă două ori trebui în acea zi ca ei să părăsească poteca pentru a lăsa să le treacă pe deasupra capetelor carul de luptă al tunetului. Ultima oară, dădu roată mănăstirii, urmărind pesemne ritualul funerar ce se oficia acolo. După care, trecu munţii şi dispăru.

În noaptea aceea făcură tabără sub cerul liber, iar în noaptea următoare procedară la fel.

Cea de-a treia zi îi aduse la râul Deeva şi la micul oraş-port Koona. Acolo găsiră mijlocul de transport pe care şi-l doreau şi porniră mai departe la drum în aceeaşi seară, îndreptându-se spre sud în nişte mici ambarcaţiuni, până la confluenţa Deevei cu puternica Vedra, pe al cărei curs îşi continuară călătoria până la destinaţie, cheiurile din Khaipur.

În timp ce curentul îi purta la vale, Sam asculta zgomotele râului. Stătea în picioare pe puntea cufundată în întuneric, odihnindu-şi mâinile pe balustradă. Privea peste întinderea apelor spre locul unde cerul sălta şi cobora, stele plecându-se asupra stelelor. Atunci i se adresă noaptea cu glasul lui Ratri, de undeva din apropiere.

— Ai mai păşit pe drumul ăsta, Tathagatha.

— De multe ori, răspunse el.

— Deeva este o lucrare frumoasă sub stele, cu jocul valurilor şi unduirile ei.

— Într-adevăr.

— Ne îndreptăm acum spre Khaipur şi spre Palatul Karmei. Ce ai de gând să faci când ajungem?

— Am să petrec o vreme în meditaţie, zeiţă.

— La ce ai să meditezi?

— La vieţile mele trecute şi la greşelile pe care le-a conţinut fiecare dintre ele. Trebuie să-mi revăd atât propriile tactici, cât şi pe cele ale duşmanului.

— Yama socoate că Norul de Aur te va fi schimbat.

— Se prea poate.

— Socoate că te-a moleşit, te-a slăbit. Tu întotdeauna ai pozat în mistic, dar acum crede că ai şi devenit – spre propria ta ruinare şi spre ruinarea noastră.

Sam clătină din cap şi se răsuci. Dar nu o zări. Stătea acolo, nevăzută, sau se retrăsese? Vorbi blând, fără inflexiuni în voce.

— Am să smulg aceste stele de pe cer, declară el, şi am să le azvârl zeilor în faţă, dacă va trebui. Am să hulesc în fiecare templu de pe întinderea pământului. Am să iau vieţi precum strânge pescarul peşte, cu plasa, dacă va fi nevoie. Am să urc iarăşi la Oraşul Celest, chiar de va fi o flacără sau o sabie goală fiecare treaptă, iar drumul păzit de tigri. Într-o zi, zeii vor privi din Ceruri şi mă vor vedea pe scară, aducându-le darul de care se tem cel mai mult. În acea zi, o nouă Yuga[37] va începe. Dar pentru început, trebuie să meditez, sfârşi el.

Se întoarse iar şi se uită pe deasupra apelor. O stea căzătoare îşi trasă drumul prin ceruri. Barca îşi continua drumul. Noaptea oftă alături de el.

Sam privea înainte, amintindu-şi.

---

[37]Ciclu universal al evoluţiei (n. tr.).

DOI

Cândva, un mic rajah dintr-un mic principat veni cu suita la Mahartha, oraşul care este numit Poarta Sudului şi Capitala Răsăritului, ca să-şi cumpere un nou trup. Aceasta se întâmpla pe vremea când aţa destinului încă mai putea fi trasă din mocirlă, când zeii erau mai puţin formali, demonii încă legaţi, iar Oraşul Celest încă se mai deschidea când şi când oamenilor. Aceasta este povestea felului în care prinţul l-a momit pe primitorul ofrandelor, cel cu un singur braţ, în faţa templului, atrăgând asupră-şi dizgraţia Cerurilor pentru îndrăzneala de care a dat dovadă...

Puţine sunt fiinţele născute din nou printre oameni; dar mai numeroase decât cele născute din nou altundeva.

Anguttara-nikaya (1, 35)

Ajuns la amiază în Capitala Răsăritului, prinţul, călare pe o iapă albă, trecea pe largul Bulevard al Soarelui, cu suta lui de slujitori îngrămădită în urmă-i, cu sfetnicul Strake la stânga, cu hangerul atârnat de umăr şi cu o parte a avutului său umplându-i sacii de la coburii şeii.

Căldura se abătea asupra turbanelor oamenilor, se prelingea peste ei, se întorcea iar în sus din colbul drumului.

O caleaşcă trecu încet pe alături, îndreptându-se în direcţia opusă şi vizitiul se uită pieziş la flamura purtată de majordom; o curtezană stătea în poarta pavilionului ei, studiind lumea care trecea; o haită de câini vagabonzi se ţinea pe lângă copitele cailor, lătrând.

Prinţul era înalt şi mustaţa lui avea culoarea fumului. Mâinile, cafenii, erau marcate de crestele rigide ale venelor sale umflate. Totuşi, ţinuta îi era dreaptă, iar ochii îi semănau cu ochii unei păsări bătrâne, electrici şi limpezi.

Mulţimea se îmbulzea înaintea lui, să privească trecerea alaiului. Călare umblau numai cei care-şi puteau permite

cai, şi puţini erau atât de bogaţi. Animalul de călărie obişnuit era slizzardul – o creatură acoperită cu solzi, cu gâtul ca un şarpe, cu mulţi dinţi, cu origine dubioasă, trăind puţin şi având un comportament viclean; calul, din anumite motive, devenise steril în ultima vreme.

Prinţul pătrunse înăuntru, în Capitala Răsăritului, iar paznicii vegheau.

În drumul lui, alaiul coti de pe Bulevardul Soarelui şi o luă pe o arteră mai strâmtă. Trecea pe lângă scundele clădiri comerciale, marile magazine ale marilor negustori, bănci, temple, hanuri, bordeluri. Merse înainte, până când, la marginea districtului central, ajunse la princiarul lăcaş de găzduire al lui Hawkana, Gazda cea Desăvârşită. Prinţul trase de frâu în dreptul porţilor, pentru că însuşi Hawkana se afla în faţa zidurilor, îmbrăcat simplu, corpolent după cum se cuvenea şi zâmbitor, aşteptând să conducă personal înăuntru iapa cea albă.

— Bine ai venit, Doamne Siddhartha! strigă el cu glas mare, astfel ca toţi cei aflaţi în preajmă să poată afla identitatea oaspetelui său. Bun sosit în acest loc unde noaptea cântă privighetoarea, în grădinile parfumate şi în sălile de marmură ale acestui umil lăcaş! Bun venit şi călăreţilor tăi, care au bătut cale lungă împreună cu tine şi, fără îndoială, caută aleasă răcorire şi tihnită odihnă, asemenea ţie. Înăuntru veţi găsi de toate, după placul vostru, nădăjduiesc, aşa cum aţi găsit de nenumărate ori odinioară, când aţi zăbovit între aceste ziduri în compania altor oaspeţi princiari şi nobili vizitatori, prea numeroşi pentru a-i aminti, cum ar fi…

— O zi bună şi ţie, Hawkana! strigă prinţul, pentru că amiaza era călduroasă, iar hangiul bogat în vorbe ca râurile în ape, mereu ameninţând să-şi dea drumul la gură fără oprire. Să pătrundem degrabă între zidurile tale, unde, pe lângă alte calităţi, prea numeroase pentru a le mai aminti, este şi răcoare.

Hawkana dădu scurt din cap şi, luând iapa de căpăstru, o conduse înăuntrul curţii sale; acolo, ţinu scara pentru ca prinţul să coboare, apoi dădu caii pe mâinile grăjdarilor lui

şi trimise un băiat afară, dincolo de poartă, să cureţe strada în locul unde aşteptase alaiul.

Înăuntru, oamenii se îmbăiară, stând în bazinul din marmură şi lăsând servitoarele să le toarne apă pe umeri. Apoi se unseră cu uleiuri, după obiceiul castei războinicilor, îmbrăcară veşminte curate şi trecură în sala de ospeţe.

Prânzul dură toată după-amiaza, până când războinicii pierdură numărul felurilor de bucate. În dreapta prinţului aşezat în capul mesei lungi şi scunde, trei dansatoare se unduiau în figuri complicate, pocnind din ţimbale prinse de degete, cu feţe purtând expresiile potrivite fiecărui moment al dansului, în vreme ce patru cântăreţe acoperite cu voaluri interpretau tradiţionala muzică a programului. Masa era acoperită cu o tapiserie măiestrit ţesută în albastru, maro, galben, roşu şi verde, pe care erau înfăţişate o serie de scene de luptă: războinici călare pe slizzarzi şi cai întâmpinau cu lănci şi arcuri cu săgeţi şarjele unor panda cu pene, cocoşi de foc şi plante împodobite cu nestemate; maimuţe verzi se luau la trântă în vârfurile copacilor; Pasărea Garuda[38] strângea în gheare un demon, izbindu-l cu ciocul şi cu aripile; din adâncurile mării se revărsa o oştire de peşti cu coarne, ţinând ţepi de coral roz în înotătoarele lor împreunate, asaltând un şir de oameni înzăuaţi şi cu coifuri pe capete, care purtau lănci şi torţe aprinse pentru a le aţine drumul pe uscat.

Prinţul abia se atinse de mâncare. Cu bucatele mai mult se jucă, ascultă muzica, râse când şi când la glumele unuia dintre oamenii lui.

Sorbi un şerbet, făcând să sune paharul din sticlă la atingerea de inelele lui.

Hawkana apăru lângă el.

— Sunt toate în regulă, Doamne? se interesă acesta.

— Da, bunule Hawkana, totul este în regulă, răspunse el.

— Nu mănânci la fel ca oamenii tăi. Nu-ţi place mâncarea?

---

[38]Pasăre fantastică, vehicul al lui Vishnu (n. tr.).

— Nu mâncarea e de vină, ea este excelentă, nici prepararea ei, care este fără cusur, vrednice Hawkana. Mai degrabă pofta mea, care nu a fost deloc la înălţime.

— Ah! făcu Hawkana, cunoscător. Am eu un lucru, lucrul de care e nevoie! Numai unul ca tine îl poate preţui cu adevărat, îndelung s-a mai odihnit pe un anumit raft din beciurile mele. Zeul Krishna l-a ocrotit cumva împotriva trecerii vremii. Mi l-a dat cu mulţi ani în urmă pentru că nu i-a displăcut cum a fost găzduit aici. Am să-l aduc încoace, pentru tine.

După care se înclină şi se retrase din sală.

Când reveni, aducea cu sine o sticlă. Prinţul îi recunoscu forma înainte de a vedea eticheta.

— Burgundia! exclamă el.

— Întocmai, zise Hawkana. Adus din dispărutul Urath, cu multă vreme în urmă.

Mirosi sticla şi zâmbi. Apoi turnă puţin într-un pocal în formă de pară şi-l aşeză în faţa oaspetelui său.

Prinţul îl înălţă şi-i savură buchetul. Sorbi îndelung. Închise ochii.

În încăpere se păstră liniştea, în semn de respect pentru plăcerea lui.

Apoi prinţul coborî paharul, iar Hawkana mai turnă o dată în el produsul strugurilor *pinot noir,* care nu puteau fi cultivaţi în ţinuturile de aici.

Prinţul nu atinse paharul. În schimb, se întoarse spre Hawkana, spunând:

— Care este cel mai bătrân muzicant din casa aceasta?

— Mankara, aici de faţă, spuse gazda arătând către bărbatul cu părul alb care-şi lua masa pe un gheridon dintr-un colţ al încăperii.

— Bătrân nu la trup, ci de ani, spuse prinţul.

— Ei, ăsta trebuie să fie Dele, zise Hawkana, dacă poate fi considerat muzicant. Spune că a fost aşa ceva, odinioară.

— Dele?

— Rândaşul care are în grijă grajdurile.

— Aha, înţeleg… Trimite după el.

Hawkana bătu din palme şi porunci servitorului care apăru să meargă la grajduri, să-l facă prezentabil pe grăjdar şi să-l înfăţişeze neîntârziat înaintea mesenilor.

— Rogu-te, nu te osteni să-l faci prezentabil, doar adu-l aici, spuse prinţul.

Se lăsă apoi pe spate şi aşteptă, cu ochii închişi. Când grăjdarul se înfăţişă înaintea lui, îl întrebă:

— Spune-mi, Dele, ce fel de muzică ştii tu să cânţi?

— Din cea care nu mai place auzului brahmanilor, răspunse rândaşul.

— Care-ţi era instrumentul?

— Pianul, zise Dele.

— Poţi cânta la vreunul dintre astea?

Arătă spre instrumentele care acum zăceau nefolosite pe mica estradă de lângă perete.

Rândaşul le cercetă aplecându-şi capul pe un umăr.

— Cred că m-aş putea descurca la flaut, dacă e nevoie.

— Ştii vreun vals?

— Da.

— Vrei să cânţi *Dunărea albastră?*

Expresia tâmpă a rândaşului pieri, lăsând loc uneia de stânjeneală. El îi aruncă o privire rapidă lui Hawkana, care încuviinţă dând din cap.

— Siddhartha este un prinţ printre oameni, fiind dintre Cei Dintâi, declară gazda.

— *Dunărea albastră* la unul dintre flautele astea?

— Dacă binevoieşti.

Rândaşul ridică din umeri.

— Am să-ncerc, zise el. A trecut îngrozitor de multă vreme… Ţineţi-mi hangul.

Se duse spre locul unde se aflau instrumentele şi şopti ceva stăpânului flautului pe care şi-l alese. Omul dădu din cap. Apoi rândaşul înălţă flautul la buze şi scoase câteva note, de probă. Se opri, repetă încercarea, apoi se întoarse cu faţa.

Înălţă iar flautul şi începu notele tremurătoare ale valsului. În vreme ce el cânta, prinţul îşi sorbi vinul.

Când se opri să-şi tragă suflul, prinţul îi făcu semn să continue. Cântă mai departe, după armonii interzise[39] şi muzicanţii profesionişti afişară expresii de dispreţ profesional; sub masa lor, însă, mai multe picioare băteau ritmul domol al muzicii.

În cele din urmă, prinţul îşi termină vinul. Seara se apropia de oraşul Mahartha. Îi aruncă rândaşului o pungă cu monede, fără să îl privească în ochi când acesta părăsi sala. Se ridică şi se întinse, acoperindu-şi un căscat cu dosul mâinii.

— Eu mă retrag în încăperile mele, le spuse oamenilor săi. Nu vă pierdeţi la joc moştenirile în absenţa mea.

Ei râseră şi-i urară noapte bună, comandând băuturi tari şi biscuiţi săraţi. Depărtându-se, prinţul auzi în urmă-i zuruitul zarurilor.

•••

Prinţul se culcă devreme, pentru a se putea scula înaintea zorilor. Ordonă unui servitor să rămână în faţa uşii lui toată ziua următoare şi să nu permită nimănui intrarea, spunând că se simte indispus.

Înainte ca primele flori să se deschidă insectelor dimineţii, el părăsise locul de găzduire, martor fiindu-i doar un bătrân papagal verde. Nu înveşmântat în mătăsuri ţesute cu perle plecă el, ci în zdrenţe, cum avea obiceiul să facă în asemenea ocazii. Nu precedat de surle şi tobe merse el, ci în linişte, străbătând străzile abia luminate ale oraşului. Calea îi era pustie, cu excepţia câte unui medic sau a câte unei prostituate întorcându-se de la vreo solicitare târzie. Un câine vagabond se ţinu după el prin cartierul oamenilor de afaceri, în drum spre port.

Se aşeză pe o ladă, la capătul unui dig. Zorii sosiră, ridicând întunericul de peste lume; privi corăbiile agitându-se la venirea mareei, cu pânzele coborâte, cu păienjenişuri de parâme, cu prorele împodobite cu sculpturi înfăţişând monştri sau fecioare. Fiece vizită la Mahartha îl aducea pentru puţin timp şi în port.

---

[39]Muzica indiană respectă legi armonice diferite de cele occidentale (n. tr.).

Umbrelele roz ale dimineţii se deschiseră deasupra pletelor încâlcite ale norilor şi adieri răcoroase trecură peste docuri. Păsări hulpave, în căutare de stârvuri, scoteau ţipete răguşite săgetând în zbor prin apropierea turnurilor cu ferestre boltite, pentru a se lăsa apoi în picaj asupra oglinzii apei golfului.

Urmări o corabie ce pornea pe mare, cu pânzele din canava ridicându-se pe catargele înalte şi umflându-se în vântul sărat. La bordul altor corăbii, fixate bine în ancorele lor, începea să se vadă acum mişcare, pe măsură ce echipajele se pregăteau să încarce sau să descarce tămâie, coral, ulei şi tot felul de ţesături, obiecte din metal, animale, cherestea şi mirodenii. Simţi în nări mirosul comerţului şi ascultă înjurăturile marinarilor, toate stârnindu-i deopotrivă admiraţia: cel dintâi pentru duhoarea bogăţiei, iar cele din urmă pentru amestecul celorlalte două preocupări importante ale lui, teologia şi anatomia.

După o vreme, intră în vorbă cu un căpitan străin care supraveghease descărcarea unor saci cu grâne, iar acum se odihnea la umbra unor lăzi.

— Bună dimineaţa, spuse el. Să-ţi fie călătoriile lipsite de furtuni şi de naufragii, iar zeii să te dăruiască pretutindeni cu porturi sigure şi pieţe bune pentru încărcătură.

Celălalt dădu din cap, se aşeză pe o ladă şi începu să-şi umple o pipă scurtă, din lut.

— Mulţumescu-ţi, bătrâne, răspunse. Cu toate că mă rog zeilor din temple după cum îmi place mie, primesc şi binecuvântările oricui altcuiva. Binecuvântările pot fi oricând de folos, mai ales pentru un corăbier.

— Ai avut o călătorie dificilă?

— Mai puţin dificilă decât s-ar fi putut, zise căpitanul. Muntele acela marin care mocneşte, Bombarda lui Nirriti, slobozeşte iarăşi nori grei de fum către ceruri.

— A, ai navigat dinspre sud-vest!

— Da. Chatisthan, dinspre Ispar-de-la-Mare. Vânturile sunt prielnice în această perioadă a anului, numai că au purtat şi cenuşa Bombardei mult mai departe decât şi-ar fi închipuit cineva. Vreme de şase zile a tot căzut asupra

noastră zăpada asta neagră, iar miasmele lumilor de dedesubt ne-au urmărit, stricându-ne gustul hranei şi al apei şi făcându-ne ochii să ne lăcrimeze şi gâtlejurile să ne ardă. Am adus multe mulţumiri când, în cele din urmă, am scăpat. Vezi ce murdară e burta corabiei? Să fi văzut pânzele – negre ca părul lui Ratri!

Prinţul se aplecă înainte, să privească mai bine corabia.

— Dar apele nu au fost mai tulburate decât de obicei? întrebă el.

Corăbierul clătină din cap.

— Am întâlnit un vas de război lângă Insula de Sare şi am aflat că cele mai rele descărcări ale Bombardei avuseseră loc cu şase zile înainte. La momentul acela norii ardeau şi s-au ridicat valuri înalte, care au scufundat două corăbii despre care ştiau cei de pe vasul de război şi, probabil, o a treia.

Bătrânul lup de mare se lăsă pe spate, umplându-şi pipa.

— După cum ziceam, un corăbier poate întotdeauna să aibă nevoie de binecuvântări.

— Caut un marinar, spuse prinţul. Un căpitan. Se numeşte Jan Olvegg sau poate acum este cunoscut drept Olvagga. Îl cunoşti?

— L-am cunoscut, zise celălalt, dar este mult de când umbla el pe mări.

— Aşa? Ce s-a ales de el?

Marinarul întoarse capul pentru a-l studia mai bine.

— Cine eşti tu, ca să întrebi? se interesă el într-un târziu.

— Mă cheamă Sam. Jan este un foarte vechi prieten al meu.

— Ce înseamnă „foarte vechi”?

— Cu mulţi, mulţi ani în urmă, într-un alt loc, l-am cunoscut când era căpitan pe un vas care nu plutea pe mările astea.

Căpitanul se aplecă brusc înainte şi luă de jos o bucată de lemn, cu care goni câinele ce dădea târcoale unei stive înălţate de cealaltă parte a digului. Câinele lătră o dată şi se repezi la adăpostul unui depozit. Era acelaşi care-l

urmărise pe prinţ de când părăsise casa de oaspeţi a lui Hawkana.

— Fereşte-te de copoii infernului, zise căpitanul. Sunt câini şi câini… şi câini. Trei feluri de câini, dar în portul ăsta goneşte-i pe toţi de lângă tine.

După care îl măsură iar pe celălalt.

— Mâinile tale, spuse el, arătând cu pipa, au purtat de curând inele multe. Au rămas urmele.

Sam îşi privi mâinile şi zâmbi.

— Nimic nu scapă ochilor tăi, corăbierule, răspunse el. Aşa că recunosc evidenţa. Am purtat de curând multe inele.

— Aşadar, ca şi câinii, nici tu nu eşti ceea ce pari a fi… Şi tocmai ai întrebat despre Olvagga, pe numele lui vechi. Numele tău, zici, e Sam. Pesemne, eşti unul dintre Cei Dintâi?

Sam nu răspunse imediat, ci îl studie pe celălalt ca şi cum l-ar fi aşteptat să mai spună ceva.

Dându-şi probabil seama, căpitanul continuă:

— Olvagga, după câte ştiu eu, se număra printre Cei Dintâi, deşi nu vorbea niciodată despre aşa ceva. Fie că eşti tu însuţi dintre Cei Dintâi, fie că eşti unul dintre Maeştri, cunoşti lucrurile astea. Aşa că nu-l dau de gol vorbind astfel. Vreau să ştiu, însă, dacă vorbesc unui prieten sau unui duşman.

Sam se încruntă.

— Jan nu a fost nicicând cunoscut ca unul care-şi făcea duşmani, zise el. Vorbeşti de parcă i-ar avea acum, printre cei pe care-i numeşti Maeştri.

Marinarul continuă să-l privească.

— Nu eşti Maestru, zise el în cele din urmă, şi vii de departe.

— Ai dreptate, încuviinţă Sam, dar spune-mi cum de ştii lucrurile astea.

— Mai întâi, zise celălalt, eşti bătrân. Şi un Maestru *putea* purta un corp de bătrân, dar… nu mai mult timp decât ar fi rămas câine, adică nu pentru foarte multă vreme. Frica lor de a nu muri pe neaşteptate de adevărata moarte ar fi prea mare. Aşa că unul dintre ei nu ar fi rămas

într-un corp un timp atât de îndelungat încât să aibă pe degete, imprimate adânc, urmele inelelor. Pe de altă parte, cei bogaţi nu sunt niciodată deposedaţi de trupuri. Dacă li se refuză renaşterea, ei îşi trăiesc întreaga durată a vieţii. Maeştrii s-ar teme de ridicarea armelor printre fidelii vreunuia dintre cei bogaţi, dacă ar fi ca aceştia să se confrunte cu altceva decât cu moartea naturală. Aşa că un corp precum al tău nu putea fi obţinut într-un asemenea fel. Un trup din rezervoarele vieţii nu ar fi purtat nici el urme de inele. Prin urmare, concluzionă el, după mine, eşti un om important, altceva decât un Maestru. Dacă-l ştii pe Olvagga de pe timpuri, atunci eşti şi tu unul dintre Cei Dintâi, ca şi el. Luându-mă după genul de informaţie pe care-o cauţi, cred că vii de tare departe. Dacă erai din Mahartha, ştiai despre Maeştri şi, ştiind despre Maeştri, ai fi ştiut şi de ce nu poate naviga Olvagga.

— Cunoştinţele tale despre Mahartha par a fi mai vaste decât ale mele… tu, nou sosit în port corăbier.

— La rândul meu, vin şi eu de la mare depărtare, recunoscu căpitanul zâmbind uşor, dar eu pot vizita într-o duzină de luni de două ori pe-atâtea porturi. Aflu noutăţi – ştiri şi zvonuri şi poveşti de pretutindeni – din mai mult de două duzini de porturi. Aud despre intrigile de palat şi despre afacerile din temple. Aflu secretele şoptite la vreme de noapte fetelor de aur pe sub arcul din trestie de zahăr al lui Kama. Aflu despre campaniile purtate de khshatriya[40] şi despre înţelegerile făcute de marii negustori asupra viitorului grânelor, al bijuteriilor şi al mătăsii. Beau cot la cot cu barzii şi cu astrologii, cu actorii şi cu servitorii, cu birjarii şi cu croitorii. Uneori, poate, dau peste un port în care au ancorat piraţii şi acolo aflu sumele fixate de ei pentru răscumpărarea celor luaţi captivi. Aşa că să nu ţi se pară ciudat că eu, care vin de departe, pot şti mai multe despre Mahartha decât tine însuţi, care poate că deja locuieşti aici de o săptămână, cu chirie. Când şi când, pot afla chiar şi despre faptele zeilor.

[40]Casta războinicilor (n. tr.).

— Atunci îmi poţi spune despre Maeştri şi de ce trebuie ca ei să fie număraţi printre duşmani? întrebă Sam.

— Îţi pot spune câte ceva despre ei, răspunse căpitanul, ca să nu rămâi neavertizat. Negustorii de trupuri sunt în prezent Maeştrii Karmei. Numele lor individuale sunt ţinute secrete acum, după tipicul zeilor, astfel încât pot părea la fel de impersonali ca şi Marea Roată[41], pe care pretind că o reprezintă. Nu mai sunt doar negustori de trupuri, ci s-au aliat cu templele. Acestea, la rândul lor, s-au schimbat, deoarece cei asemenea ţie, făcând parte dintre Cei Dintâi, care acum sunt zei, împart Cerurile cu ei. Dacă eşti într-adevăr dintre Cei Dintâi, Sam, drumul te va conduce fie spre zeificare, fie spre moarte, când ajungi în faţa acestor noi Maeştri ai Karmei.

— Cum? întrebă Sam.

— Detalii trebuie să cauţi în altă parte, zise celălalt. Eu nu cunosc procesul prin care se săvârşesc toate aceste lucruri. Întreabă de Jannaveg, croitorul de pânze de corabie, de pe strada Licăririlor.

— Aşa este Jan cunoscut acum?

Celălalt încuviinţă din cap.

— Şi păzeşte-te de câini, zise, sau, mai sigur, de orice este viu şi poate adăposti inteligenţă.

— Cum te cheamă, căpitane? întrebă Sam.

— În portul ăsta, n-am nici un nume, sau am unul fals şi nu văd nici un motiv pentru care te-aş minţi. Bună ziua, Sam.

— Bună ziua, căpitane. Mulţumesc pentru vorbele pe care mi le-ai spus.

Sam se ridică şi părăsi portul, îndreptându-se către cartierul oamenilor de afaceri şi al străzilor comerciale.

• • •

Soarele era un disc roşu pe cer, înălţându-se către Podul Zeilor. Prinţul mergea prin oraşul trezit, croindu-şi drum printre tarabele pe care era etalată îndemânarea micilor meşteşugari. Vânzătorii ambulanţi de pomezi şi pudre,

---

[41]Ciclul existenţelor, aici înţeles ca expresie a voinţei zeilor (n. tr.).

parfumuri şi uleiuri, umblau încoace şi-ncolo, pretutindeni. Florăresele îşi vânturau ghirlandele şi cununile de flori în faţa trecătorilor; podgorenii nu spuneau nimic, aşezaţi cu burdufurile lor pe şirurile de bănci umbrite, aşteptându-şi clienţii să vină ei singuri, cum făceau întotdeauna. Dimineaţa mirosea a mâncare gătită, mosc, excremente, carne, uleiuri şi esenţe, toate amestecate şi lăsate slobode să rătăcească, precum un nor invizibil.

Îmbrăcat ca un cerşetor, prinţului nu i se păru nepotrivit să se oprească şi să stea de vorbă cu cocoşatul care ţinea în mână vasul de cerşit.

— Salutare, fârtate, zise el. Tot umblând, am ajuns departe de locul unde locuiesc. Poţi să mă îndrumi spre strada Licăririlor?

Cocoşatul dădu din cap şi-şi agită sugestiv vasul de cerşit.

Sam scoase o monedă din buzunarul bine ascuns sub veşmintele lui zdrenţăroase. O lăsă să cadă în vasul cocoşatului, de unde moneda dispăru rapid.

— Pe acolo.

Omul arătă cu capul.

— Mergi înainte şi, la a treia stradă de-aici, faci la stânga. După care o ţii tot drept până treci de alte două străzi şi ajungi la Cercul Fântânilor, din faţa Templului lui Varuna[42]. Acolo, la Cerc, strada Licăririlor este marcată cu Semnul Bufniţei.

Sam dădu din cap către cocoşat, îl bătu peste gheb şi-şi continuă drumul.

Când ajunse la Cercul Fântânilor, prinţul se opri. Mai multe duzini de oameni stăteau într-un şir care se tot mişca, în faţa Templului lui Varuna, cel mai aspru şi măreţ dintre toate zeităţile. Aceşti oameni nu se pregăteau să intre în templu, ci erau preocupaţi de un anumit lucru ce presupunea momente de aşteptare şi ajungere la rând. Auzi zornăitul monedelor şi se dădu mai aproape.

Era o maşină, lucitoare, metalică, prin faţa căreia treceau oamenii.

---

[42]Zeul apelor (n. tr.).

Cineva introducea o monedă în gura unui tigru din oţel. Maşina începea să toarcă precum o pisică. Omul apăsa butoanele în formă de animale şi demoni. Apoi începeau să sclipească nişte lumini în lungul celor doi Naga, şerpii sacri, care se încolăceau în jurul părţii din faţă, transparente, a maşinii.

Sam se apropie şi mai mult.

Omul trase în jos maneta de pe partea laterală a maşinii; şerpii pulsară roşietic; şi acolo, în mijlocul luminii şi în sunetul unei muzici domoale, apăru o roată de rugăciuni care începu să se învârtă cu furie.

Omul avea o expresie plină de fericire. După câteva minute, maşina se opri. El băgă încă o monedă şi trase iar de manetă, făcându-i pe mai mulţi dintre cei aflaţi spre capătul cozii să-şi exprime zgomotos nemulţumirea, remarcând că era cea de-a şaptea pe care o introducea, că era o zi călduroasă, că mai erau şi alţii care aşteptau să facă nişte rugăciuni şi că de ce nu se ducea el înăuntru să facă o asemenea mare donaţie direct preoţilor? Cineva observă că, de bună seamă, omuleţul avea multe de ispăşit. Începură să se facă anumite speculaţii cu privire la natura păcatelor lui. Ceea ce fu însoţit de un râset zdravăn.

Văzând că la coadă erau şi câţiva cerşetori care-şi aşteptau rândul, prinţul se duse la capătul ei şi se aşeză şi el.

Pe măsură ce coada înainta, observă că, în vreme ce unii care trecuseră prin faţa maşinii apăsaseră pe butoane, alţii nu introduceau decât un disc plat din metal în gura celui de-al doilea tigru, de pe cealaltă parte a cutiei. După ce maşina înceta să funcţioneze, discul cădea într-o adâncitură şi era recuperat de către proprietarul său. Prinţul se hotărî să rişte o întrebare. Se adresă celui care stătea la coadă înaintea lui.

— Cum se face, spuse el, că unii au propriile lor discuri?

— Pentru că ei s-au înscris, răspunse omul fără să întoarcă privirea spre el.

— La templu?

— Da.

— Aha.

Aşteptă o jumătate de minut, apoi întrebă:

— Cei care nu sunt înscrişi şi vor să folosească maşina, doar ei apasă pe butoane?

— Da, zise celălalt. Spunându-şi numele, ocupaţia şi adresa.

— Dar dacă cineva se află aici în vizită, ca mine?

— Trebuie să adaugi şi numele oraşului din care eşti.

— Şi dacă cineva nu ştie să scrie, ca mine… Atunci?

Celălalt se întoarse spre el.

— Atunci, poate că-i mai bine să-ţi faci rugăciunea în felul vechi şi să dai darul direct în mâinile preoţilor. Sau să te înscrii şi să obţii un disc al tău.

— Înţeleg, zise prinţul. Da, ai dreptate. Trebuie să mă mai gândesc la asta, mulţumesc.

Părăsi rândul şi ocoli fântâna către locul unde, de un stâlp, atârna Semnul Bufniţei. O luă pe strada Licăririlor.

De trei ori întrebă de Janagga, croitorul de pânze de corabie, a treia oară pe o femeie cu braţe puternice şi mustaţă rară, care şedea cu picioarele încrucişate şi împletea un covor, la taraba ei de sub copertina joasă a ceea ce cândva părea să fi fost un grajd şi care mirosea de parcă încă mai era.

Ea îi dădu mârâind îndrumările cerute, după ce-l măsură de sus până jos şi înapoi, cu ochi ciudat de frumoşi, de un căprui catifelat. Sam îi urmă instrucţiunile, luând-o pe o ulicioară în zigzag şi apoi în jos, pe o scară exterioară, care mergea pe lângă zidul unei clădiri cu cinci etaje, sfârşind cu o uşă ce se deschidea într-un coridor de la subsol. Înăuntru era umezeală şi întuneric.

Bătu la cea de-a treia uşă pe stânga şi, după o vreme, uşa se deschise.

Omul se uită la el.

— Da?

— Pot să intru? E o chestiune destul de urgentă…

Omul ezită un moment, apoi dădu brusc din cap şi-i făcu loc să intre.

Prinţul trecu pe lângă el şi păşi înăuntru. O bucată mare de canava era întinsă pe duşumea, în faţa scăunelului pe care omul se reaşeză. Îi făcu semn prinţului să ia loc pe singurul scaun care se mai afla în încăpere.

Era scund şi lat în umeri; părul îi era complet alb, iar pupilele ochilor îi erau invadate de fumuriul începutului de cataractă. Mâinile îi erau mari şi maronii, încheieturile degetelor noduroase.

— Da? repetă el.

— Jan Olvegg? zise celălalt.

Ochii bătrânului se lărgiră, apoi se mijiră până ce deveniră doar nişte deschizături înguste. Cântări în mână o pereche de foarfeci.

— „E cale lungă pân' la Tipperary"[43], zise prinţul.

Omul se uită atent, apoi zâmbi brusc.

— „Dacă inima nu-ţi e aici", continuă el punându-şi foarfecii pe bancul de lucru. Cât timp a trecut de-atunci, Sam? întrebă el.

— Am pierdut socoteala anilor.

— Şi eu. Dar trebuie să fie vreo patruzeci – patruzeci şi cinci? – de când nu te-am mai văzut. Multă bere s-a mai revărsat peste zăgaz de-atunci, dacă pot spune aşa.

Sam dădu din cap.

— Chiar că nu ştiu de unde să încep… zise omul.

— Mai întâi, zi-mi… de ce „Janagga"?

— De ce nu? întrebă celălalt. Sună a ceva serios, muncitoresc. Dar tu? Tot în branşa princiară?

— Tot eu am rămas, răspunse Sam, şi mă cheamă tot Siddhartha, când e să mă cheme.

Celălalt chicoti.

— Şi „Legătorul Demonilor", recită el. Foarte bine. Să înţeleg, atunci, de vreme ce starea nu ţi se potriveşte cu portul, că umbli incognito, după cum ţi-e obiceiul.

Sam dădu din cap.

— Şi am dat peste multe pe care nu le înţeleg.

---

[43]Refren dintr-un binecunoscut cântec irlandez, în vogă în timpul celui de-al doilea război mondial (n. tr.).

— Of, suspină Jan. Of. Cum să încep? Cum? Am să-ţi spun despre mine, cum… Cum am acumulat prea multă karmă rea[44] pentru a garanta un transfer curent.

— Ce?

— Karmă rea, asta am spus. Vechea religie nu este numai *religia* – ea este religia cea revelată, obligatorie şi înspăimântător de demonstrabilă. Dar nu te strădui prea tare cu ultima parte. Acum vreo duzină de ani, Consiliul a autorizat folosirea psiho-probelor în cazul celor care se pregăteau de reînnoire. Asta se întâmpla exact după schisma acceleraţionismului teocratic, atunci când Sfânta Coaliţie i-a băgat la înghesuială pe băieţii tehnicişti şi-a tot ţinut-o aşa. Cea mai simplă soluţie era să supravieţuieşti problemei. Trupa de la templu a făcut o înţelegere cu vânzătorii de corpuri: clienţilor li se verificau creierele, iar acceleraţioniştilor li se refuza reînnoirea sau… mă rog… Aşa, pur şi simplu. Nu prea mai sunt mulţi acceleraţionişti acum. Dar asta a fost numai începutul. Partida zeilor a realizat iute că în aşa ceva stătea puterea. A-ţi cerceta creierul a devenit o procedură standard, imediat înainte de transfer. Negustorii de trupuri au devenit Maeştrii Karmei şi parte a structurii templului. Îţi citesc viaţa trecută, greutatea karmei şi-ţi determină viaţa care urmează. E o modalitate perfectă de menţinere a sistemului de caste şi de asigurare a controlului teocratic. Apropo, cei mai mulţi dintre cunoscuţii noştri sunt vârâţi în asta până peste aureole.

— Zeule! exclamă Sam.

— Pluralul, îl corectă Jan. Întotdeauna au fost consideraţi zei, cu Aspecte şi Atribute, dar acum au făcut toată treaba înspăimântător de oficială. Şi oricine se întâmplă să fie dintre Cei Dintâi ar face al naibii de bine să se hotărască dacă vrea zeificare rapidă sau rugul, când pătrunde în Sala Karmei, zilele astea. Când ai fixată întâlnirea? încheie el.

---

[44]Conform doctrinei karmei, există o cuantificare a faptelor, bune şi rele, în funcţie de care se stabileşte „destinul” următoarei existenţe (n. tr.).

— Mâine, răspunse Sam, după-amiază… De ce mai umbli pe-aici dacă nu ai aureolă sau un pumn de fulgere?

— Pentru că am doi prieteni şi amândoi mi-au sugerat că e mai bine să continuu să trăiesc – în tăcere – decât să mă confrunt cu proba. Am ţinut seamă de sfatul lor înţelept şi, prin urmare, mă învârt tot pe-aici, să cârpesc vele şi să mai fac din când în când câte un iad prin cârciumi. Altfel – ridică o mână bătătorită şi-şi pocni degetele – altfel, dacă nu adevărata moarte, atunci poate un corp măcinat de cancer sau o viaţă interesantă de bivol de apă castrat sau…

— Câine? întrebă Sam.

— Întocmai, răspunse Jan.

Jan umplu liniştea şi două pahare cu clipocitul alcoolului.

— Mulţumesc.

— Un foc al iadului fericit!

Puse sticla înapoi pe bancul de lucru.

— Pe stomacul încă gol… Tu faci chestia asta?

— Ăhă. Am un alambic în cealaltă cameră.

— Cred că trebuie să te felicit. Dacă aveam vreo karmă rea, era dizolvată cu totul până acum.

— Definiţia karmei rele nu este ceva care să le displacă prietenilor tăi zei.

— Ce te face să crezi că ai aşa ceva?

— Am vrut să încep să transfer maşini printre descendenţii noştri de pe aici. Am fost pârât la Consiliu pentru asta. Am negat şi am sperat să se uite. Dar acceleraţionismul a ajuns, deja, atât de departe, încât toată viaţa de-acum încolo n-am să mai pot recupera. Şi e păcat. Mi-ar plăcea să ridic iar pânzele, să pornesc spre un nou orizont. Sau să…

— Verificarea este chiar atât de sensibilă încât să poată detecta ceva atât de puţin palpabil ca atitudinea acceleraţionistă?

— Proba, zise Jan, este destul de sensibilă ca să spună ce ai mâncat la masa de dimineaţă acum unsprezece ani şi unde te-ai tăiat azi-dimineaţă când te-ai ras, în vreme ce fredonai imnul naţional al Andorei.

— Nu erau decât lucruri experimentale când am plecat noi… de-acasă, zise Sam. Cei doi pe care i-am luat noi nu erau decât nişte traductori elementari de unde cerebrale. Când a intervenit ruptura?

— Ascultă la mine, vere de la ţară, zise Jan. Ţi-l mai aduci aminte pe răzgâiatul ăla cârn, cu ascendenţă dubioasă, de a treia generaţie, numit Yama? Puştiul care suprasolicita întruna generatoarele, până când, într-o zi, unul a explodat, iar el a fost ars atât de rău încât a obţinut un al doilea trup – unul în vârstă de mai bine de cincizeci de ani – când el avea numai şaisprezece? Puştiul căruia îi plăceau armele? Tipul care anestezia şi diseca tot ce mişca, aplecat cu atâta plăcere asupra studiului său încât îl poreclisem zeul morţii?

— Da, mi-l aduc aminte. Mai trăieşte?

— Dacă aşa vrei să-i spui. Acum chiar *este* zeul morţii – nu ca poreclă, ci ca titlu. El a pus verificarea la punct acum vreo patruzeci de ani, dar teocraţii au ţinut-o la păstrare până destul de curând. Am auzit că i s-au mai arătat în vis şi alte câteva mici bijuterii, care să servească voinţei zeilor – cum ar fi o cobră mecanică, în stare să execute o encefalogramă de la mai bine de un kilometru, când se încordează de atac şi-şi lăţeşte coastele. Poate detecta un om dintr-o mulţime, indiferent ce corp poartă. Nu se cunoaşte nici un antidot pentru veninul ei. Patru secunde, nu mai mult… Sau bagheta de foc, despre care se zice că ar fi pârjolit suprafeţele tuturor celor trei Luni, în vreme ce Domnul Agni stătea pe ţărmul mării şi doar o îndrepta spre ele. Şi înţeleg că în momentul de faţă proiectează un fel de bolid cu reacţie pentru Domnul Shiva… Chestii de-astea.

— Oh, exclamă Sam. Dar nu mi-e frică, adăugă el imediat. Ia spune-mi, am văzut dimineaţa asta o maşină căreia merita să i se spună rugăciunomat – sunt foarte răspândite?

— Da, zise Jan. Au apărut cam acum doi ani – visate de tânărul Leonardo după un pahar rapid de soma[45], într-o noapte. Acum, că ideea karmei a prins, sunt mai bune decât perceptorii de impozite. Când domnul cetăţean se

[45]Băutura zeilor (n. tr.).

prezintă de bună voie la clinica zeului bisericii în ajunul împlinirii vârstei de şaizeci de ani, registrul lui de rugăciuni se spune că este analizat împreună cu lista de păcate, pentru a se decide casta în care va pătrunde ca şi vârsta, sexul şi starea de sănătate a corpului pe care-l va primi. Frumos şi exact.

— N-am să trec proba, zise Sam, nici chiar dacă-mi întocmesc ditamai catalogul cu rugăciuni. Mă prind când ajung la păcate.

— Ce fel de păcate?

— Păcate pe care încă nu le-am comis, dar care mi se tipăresc în minte acum, pe măsură ce-mi vin în gând.

— Ai de gând să te opui zeilor?

— Da.

— Cum?

— Încă nu ştiu. Am să încep, oricum, prin a lua legătura cu ei. Cine le este şef?

— Nu-ţi pot numi pe cineva anume. Trimurti guvernează – adică Brahma, Vishnu şi Shiva. Care dintre ăştia trei este şef la un moment dat, nu pot spune. Unii spun că Brahma…

— Cine sunt, de fapt? întrebă Sam.

Jan clătină din cap.

— Nu ştiu. Poartă toţi alte corpuri decât au purtat cu o generaţie în urmă. Folosesc cu toţii nume de zei.

Sam se ridică în picioare.

— Am să mă întorc mai târziu sau am să trimit după tine.

— Sper… Încă un pahar?

Sam refuză clătinând din cap.

— Mă duc să devin iarăşi Siddhartha, să-mi întrerup postul cu un ospăţ la casa de oaspeţi a lui Hawkana şi să-mi anunţ acolo intenţia de a vizita templele. Dacă prietenii noştri sunt acum zei, atunci trebuie să comunice cu preoţii lor. Siddhartha se duce să se roage.

— Atunci, nu sufla nici o vorbă despre mine, zise Jan, turnându-şi încă un pahar. Nu ştiu dacă aş supravieţui unei vizite divine.

Sam zâmbi.

— Nu sunt omnipotenţi.

— Sper din tot sufletul că nu, zise celălalt, dar mă tem că ziua aia nu este prea departe.

— Navigaţie bună, Jan.

— *Skaal.*

• • •

Prinţul Siddhartha se opri pe strada Fierarilor, în drum spre Templul lui Brahma. O jumătate de oră mai târziu, ieşi dintr-o prăvălie, însoţit de Strake şi de trei dintre slujitorii lui. Zâmbind, ca şi cum avusese o viziune a ceea ce avea să se întâmple, traversă centrul Maharthei, ajungând în cele din urmă la înaltul, măreţul Templu al Creatorului.

Ignorând privirile celor care stăteau în faţa rugăciunomatului, urcă lungile, domoalele trepte, întâlnindu-l la intrarea în templu pe marele preot, pe care-l înştiinţase dinainte despre venirea lui.

Siddhartha şi oamenii săi pătrunseră înăuntru, lăsându-şi armele şi înclinându-se preliminar către încăperea centrală, înainte de a se adresa preotului.

Strake şi ceilalţi se dădură înapoi la o distanţă respectuoasă, în vreme ce prinţul puse o pungă grea în mâinile preotului şi-i spuse, cu voce coborâtă:

— Aş vrea să vorbesc cu zeul.

Preotul îl studie cu atenţie în timp ce-i răspunse:

— Templul este deschis tuturor, Doamne Siddhartha, şi toţi pot să comunice cu Cerurile cât de îndelung doresc.

— Nu este chiar ceea ce aveam eu în minte, zise Siddhartha. Mă gândeam la ceva mai personal decât un sacrificiu şi o lungă litanie.

— Nu te prea înţeleg…

— Dar înţelegi greutatea pungii ăleia, nu-i aşa? Conţine argint. O alta, pe care o am asupra mea, conţine aur – plătibil la livrare. Vreau să vorbesc la telefonul tău.

— Tele?…

— Sistemul de comunicaţie. Dacă ai fi fost dintre Cei Dintâi, ca mine, ai fi înţeles la ce mă refer.

— Eu nu…

— Te asigur că apelul meu nu se va răsfrânge negativ asupra activităţii tale ca paznic aici. Sunt conştient de

aceste aspecte şi discreţia mea era proverbială printre Cei Dintâi. Sună tu însuţi la Baza Întâi şi întreabă, dacă asta te linişteşte. Am să aştept alături, în încăperea de la intrare. Spune-le că Sam ar vrea să schimbe câteva cuvinte cu Trimurti. Au să accepte apelul.

— Nu ştiu…

Sam scoase cea de-a doua pungă şi o cântări în palmă. Privirea preotului se aţinti asupra ei şi omul se linse pe buze.

— Aşteaptă aici, ordonă el şi se răsuci pe călcâie, părăsind încăperea.

•••

Ili, cea de-a cincea notă a harpei, sună în Grădina Lotusului Purpuriu.

Brahma se săltă pe marginea bazinului cu apă încălzită, unde se scălda cu haremul lui. Părea că are ochii închişi, aşa cum stătea; acolo, sprijinit în coate, cu picioarele în apă.

Dar el spiona pe sub şuviţele de păr ude, urmărindu-le pe cele vreo zece-douăsprezece fete care se zbenguiau în bazin, sperând să vadă pe vreuna dintre ele aruncând o privire apreciativă spre trupul lui negricios, numai muşchi. Brune pe cafeniul pielii, mustăţile îi luceau umezite şi încurcate, iar părul i se lăsa ca o aripă neagră peste spate. Zâmbi strălucitor în lumina filtrată a soarelui.

Nici una dintre ele nu păru însă a-l observa, aşa că-şi replie zâmbetul şi şi-l puse deoparte. Toată atenţia lor era captată de jocul de polo pe apă în care erau prinse.

Ili, clopoţelul sistemului de comunicaţie, bâzâi iarăşi, în timp ce o adiere artificială îi aduse în nări mireasmă de iasomie. Oftă. Vroia atât de mult ca ele să-l adore – pe el, cu puternicul său fizic şi trăsăturile lui atent modelate. Să-l adore ca bărbat, nu ca zeu.

Dar cu toate că nici un muritor nu se putea bucura de un trup ca al lui, având calităţi atât de speciale, mereu îmbunătăţite, el tot se simţea stânjenit în prezenţa unui bătrân cal de război precum Domnul Shiva – care, în ciuda adeziunii sale la tiparele unui trup normal, părea a exercita

o mult mai mare atracţie asupra femeilor. Era aproape ca şi cum sexul ar fi fost un lucru ce trecea dincolo de biologic; şi indiferent cât de tare se străduia el să suprime memoria şi să distrugă segmentul spiritual, Brahma se născuse ca femeie şi, într-un fel, rămăsese tot femeie. Urând acest lucru, alesese să se reîncarneze, iar şi iar, ca bărbat de o masculinitate desăvârşită; o făcuse, dar tot se simţea oarecum nelalocul lui, ca şi cum semnul adevăratului său sex i-ar fi fost scris în frunte. Îi venea să bată din picior şi să se strâmbe.

Se ridică şi se îndreptă agale spre pavilionul lui, trecând pe lângă nişte copăcei a căror creştere fusese oprită şi care se răsuceau cu o anumită frumuseţe grotescă, pe lângă nişte spaliere din lemn pe care erau căţărate zorele, pe lângă bazine cu stânjenei albaştri de apă, printre şiraguri de perle ce se legănau prinse de inele lucrate în aur alb, pe lângă lampadare în formă de fete şi trepieduri pe care ardeau esenţe înmiresmate, pe lângă o statuie cu opt braţe, a unei zeiţe albastre, care cânta la *veena* când i te adresai într-un anumit fel.

Brahma pătrunse în pavilion şi se îndreptă spre ecranul de cristal alături de care se răsucea o Naga de bronz, cu coada în gură. Activă mecanismul de răspuns.

Apăru o perdea de paraziţi, apoi i se înfăţişă marele preot de la templul lui din Mahartha. Preotul îi căzu la picioare şi atinse podeaua cu semnul castei, de pe frunte.

— Peste cele patru Ordine de zei şi optsprezece lăcaşuri ale Paradisului, mai-marele este Brahma, spuse preotul. Creatorul a toate, Domnul Înaltelor Ceruri şi a tot ce se află sub ele. Un lotus izvorăşte din ombilicul tău şi mâinile tale răscolesc oceanul; din trei paşi, piciorul îţi străbate toate lumile. Răpăitul de tobă al slavei tale înfricoşează inimile duşmanilor tăi. Sub mâna ta cea dreaptă se află Roata Legii[46]. Struneşti catastrofe folosindu-te de un şarpe ca de un frâu. Salutare! Pregăteşte-te să primeşti rugăciunea preotului tău. Binecuvântează-mă şi ascultă-mă, Brahma!

[46] Roata vieţii sau ciclul existenţelor (n. tr.).

— Ridică-te… preotule, zise Brahma, nereuşind să-şi amintească numele lui. Ce lucru atât de important te-a mânat să mă chemi astfel?

Preotul se ridică, aruncă o ochire asupra trupului şiroind de apă al lui Brahma şi-şi abătu privirea în lături.

— Doamne, spuse preotul, nu am intenţionat să te chem câtă vreme te îmbăiai, dar este aici unul dintre adoratorii tăi care ar dori acum să-ţi vorbească într-o problemă, cred, de mare importanţă.

— Unul dintre adoratorii mei! Spune-i că atoatecunoscătorul Brahma aude tot, şi sfătuieşte-l să mi se roage în maniera obişnuită, cuvenită, în Templu.

Întinse mâna spre butonul de decuplare, dar se opri.

— Cum se face că ştie de linia Templu-Ceruri? întrebă el. Şi de comuniunea directă a zeilor cu sfinţii?

— Spune, răspunse preotul, că este unul dintre Cei Dintâi şi că trebuie să-ţi transmit mesajul că Sam ar avea câteva vorbe de schimbat cu Trimurti.

— Sam? zise Brahma. Sam? Doar n-o fi… *acel* Sam?

— Este cel cunoscut drept Siddhartha, Legătorul Demonilor.

— Încântat, spuse Brahma. Aşteaptă-mă, cântând între timp câteva versete potrivite, din *Vede.*[47]

— Ascult, Doamne, spuse preotul şi începu să cânte.

Brahma se duse în altă parte a pavilionului şi stătu o vreme înaintea dulapului cu haine, gândindu-se cu ce să se îmbrace.

• • •

Prinţul, auzindu-şi numele strigat, se smulse din contemplarea sălii templului. Preotul, al cărui nume îl uitase, îl conduse de-a lungul unui coridor. Îl urmă până într-o cameră de depozitare. Preotul bâjbâi după un mâner ascuns, apoi trase de un rând de rafturi, care se deschise ca o uşă.

Prinţul trecu prin această deschidere. Se trezi într-o capelă bogat ornamentată. Un ecran strălucitor era

[47]Vechile cărţi sacre indiene (n. tr.).

suspendat deasupra altarului-pupitru de comenzi, încercuit de o Naga de bronz, care-şi ţinea coada prinsă între dinţi.

Preotul se înclină de trei ori.

— Salutare, stăpân al Universului, mai-marele peste cele patru Ordine de zei şi optsprezece lăcaşuri ale Paradisului. Din ombilicul tău izvorăşte un lotus, mâinile tale răscolesc oceanul, din trei paşi…

— Recunosc adevărul celor spuse de tine, rosti Brahma. Eşti binecuvântat şi ascultat. Ne poţi lăsa, acum.

— ?

— Este în regulă. Fără îndoială că Sam te plăteşte pentru o convorbire privată, nu-i aşa?

— Doamne!…

— Destul! Du-te!

Preotul se înclină rapid şi se retrase, închizând rafturile în urma lui.

Brahma îl studie pe Sam, care purta o pereche de pantaloni de călărie negri, o bluză largă, de culoarea cerului, turbanul albastru-verzui al celor din Urath şi o teacă de pumnal, goală, la brâul din inele de oţel negru.

Sam, la rândul lui, îl studie pe celălalt, care stătea cu spatele în întuneric, purtând o mantie de pene peste un costum de zale uşoare. Mantia era prinsă la gât cu o broşă din opal care arunca flăcări. Brahma avea pe cap o coroană purpurie, bătută în ametiste ce aruncau luciri mov, iar în mâna dreaptă ţinea un sceptru în care erau montate cele nouă pietre scumpe norocoase. Pe faţa-i întunecată, ochii erau două pete şi mai întunecate. De undeva din apropierea lui, se auzea un zvon blând de *veena.*

— Sam? întrebă el.

Sam dădu din cap.

— Încerc să-ţi ghicesc adevărata identitate, Doamne Brahma. Mărturisesc, însă, că nu reuşesc.

— Aşa şi trebuie, zise Brahma, dacă cineva e să fie zeu, dacă a fost, este şi va fi de-a pururi.

— Drăguţe veşminte, astea pe care le porţi, zise Sam. De-a dreptul maiestuoase.

— Mulţumesc. Îmi vine greu să cred că încă mai exişti. Verificând, constat că nu ai mai căutat un trup de jumătate de veac. Asta chiar înseamnă o şansă.

Sam ridică din umeri.

— Viaţa este plină de şanse, de aventuri, de incertitudini…

— Adevărat, zise Brahma. Rogu-te, trage-ţi un scaun şi stai jos. Fă-te comod.

Sam făcu astfel şi, când îşi înălţă iar privirile, Brahma era aşezat pe un tron înalt, sculptat în marmură roşie, cu un baldachin asortat atârnându-i deasupra.

— Ăla pare puţin cam inconfortabil, remarcă el.

— Pernă din cauciuc expandat, răspunse zeul, zâmbind. Poţi fuma, dacă vrei.

— Mulţumesc.

Sam îşi extrase pipa din punga de la cingătoare, şi-o umplu, o îndesă cu grijă, şi-o aprinse.

— Cu ce te-ai ocupat în tot acest timp, întrebă zeul, de când ai părăsit cuibul ceresc?

— Mi-am cultivat propria grădină, răspunse Sam.

— Te-am fi putut folosi aici, zise Brahma, în secţia *noastră* de cultură vegetală în mediu nutritiv. Dacă tot vorbim despre asta, cred că încă se mai poate. Spune-mi mai multe despre şederea ta printre oameni.

— Vânători de tigri, certuri pentru hotare cu regatele vecine, păstrarea moralităţii în harem, ceva cercetare botanică… Chestii de-astea… De-ale vieţii, zise Sam. Acum mi-au slăbit puterile şi-mi caut iarăşi tinereţea, dar ca s-o obţin înapoi înţeleg că trebuie să mi se scotocească tot creierul. Este adevărat?

— Conform unei mode, zise Brahma.

— În ce scop, dacă-mi este îngăduit să întreb?

— Ca greşiţii să dea greş, iar drepţii să fie îndreptăţiţi, răspunse zeul zâmbind.

— Presupunând că sunt greşit, întrebă Sam, cum am să dau greş?

— Ţi se va cere să-ţi consumi povara karmică într-o formă de existenţă inferioară.

— Ai ceva cifre la dispoziţie cu privire la procentajul celor greşiţi, faţă de cei îndreptăţiţi?

— Nu mă considera mai prejos decât sunt, în privinţa omniscienţei, zise Brahma, mascându-şi cu sceptrul un căscat, dacă admit că pentru moment am uitat cifrele cu pricina.

Sam chicoti.

— Zici că ai avea nevoie de un grădinar pe-acolo, prin Oraşul Celest?

— Da, zise Brahma. Ţi-ar face plăcere să depui o cerere pentru slujba asta?

— Nu ştiu. Poate.

— Dar poate că nu?

— Poate că nu, recunoscu Sam. Pe vremuri nu mai era atâta codeală cu mintea omului. Dacă unul dintre Cei Dintâi căuta reînnoirea, plătea preţul pentru corp şi era servit.

— Nu mai suntem pe vremuri, Sam. Noua eră a sosit.

— Cineva s-ar putea gândi că ai căutat să-i îndepărtezi pe toţi Cei Dintâi care nu s-au aliniat la spatele tău.

— Un panteon are loc pentru mulţi, Sam. Există un locşor şi pentru tine, dacă te gândeşti să-l ceri.

— Şi dacă nu-l cer?

— Atunci, interesează-te la Sala Karmei în legătură cu trupul de care ai nevoie.

— Şi dacă aleg divinitatea?

— Creierul nu-ţi va fi supus la probă. Maeştrii vor fi sfătuiţi să te servească rapid şi bine. Se va trimite un aparat de zbor, care să te transporte la Ceruri.

— E nevoie de un pic de reflecţie, zise Sam. Sunt de-a dreptul îndrăgostit de lumea *asta,* deşi se bălăceşte într-o epocă de întuneric. Pe de altă parte, această dragoste n-o să-mi servească la a mă bucura de lucrurile pe care mi le doresc, dacă se hotărăşte să mor de adevărata moarte sau să iau forma unei maimuţe şi să cutreier jungla. Dar nu sunt îndrăgostit peste măsură nici de perfecţiunea artificială, aşa cum exista ea în Ceruri când am fost ultima oară în vizită pe-acolo. Aşteaptă-mă o clipă, să mă gândesc.

— Consider arogantă o asemenea nehotărâre, spuse Brahma, când i se face cuiva o astfel de ofertă.

— Ştiu, şi probabil că tot aşa aş fi spus şi eu, în locul tău. Dar dacă eu aş fi fost zeul, iar tu ai fi fost în locul meu, sunt convins că aş fi prelungit încă un moment tăcerea milostivă, ca omul să poată lua în linişte o hotărâre majoră cu privire la viaţa lui.

— Sam, eşti un cârcotaş imposibil! Cine m-ar mai fi făcut să aştept, când îi atârnă în balanţă nemurirea? Eşti sigur că nu ai de gând să te târguieşti cu *mine?*

— Păi, mă trag dintr-o veche spiţă de negustori de slizzarzi… Şi, într-adevăr, vreau din tot sufletul ceva.

— Şi cam despre ce-ar fi vorba?

— Răspunsuri la câteva întrebări care mă tot chinuie de la o vreme încoace.

— Anume?…

— După cum ştii, am renunţat de mai bine de un veac să mai particip la întâlnirile vechiului Consiliu, fiindcă deveniseră nişte şedinţe lungi, care-şi propuneau numai să amâne luarea deciziilor şi care ajunseseră principalul pretext pentru Festivalul Celor Dintâi. Mă rog, eu nu am nimic împotriva festivalurilor. De fapt, timp de mai bine de un secol şi jumătate mă duceam la ele numai ca să trag o băută zdravănă cu ceva spirtoasă pământeană. Dar simţeam că ar fi trebuit să facem ceva cu cei trecători, ca şi cu progeniturile numeroaselor noastre trupuri, în loc să le lăsăm să rătăcească printr-o lume ticăloasă, ce se îndrepta spre sălbăticie. Simţeam că noi, cei din echipă, ar fi trebuit să-i ajutăm, să le oferim beneficiile tehnologiei pe care o păstrasem, nu să ne construim un paradis de nepătruns şi să tratăm lumea ca pe o combinaţie între o rezervaţie de vânătoare şi un bordel. Aşa că m-am tot întrebat de ce nu a fost făcut acest lucru. Ar fi fost un mod corect şi echitabil de a conduce o lume.

— Să înţeleg de aici că eşti acceleraţionist?

— Nu, spuse Sam, e doar o întrebare. Sunt curios să aflu o explicaţie.

— Atunci, pentru a-ţi răspunde la întrebări, zise Brahma, explicaţia este că nu sunt pregătiţi pentru asta. Dacă am fi acţionat imediat, da, lucrul putea fi făcut. Dar am fost indiferenţi, la început. Apoi, când s-a pus problema, eram dezbinaţi. Trecuse prea mult timp. Ei nu sunt pregătiţi şi nu vor fi pentru încă multe secole. Dacă ar fi expuşi în acest moment unei tehnologii avansate, războaiele care ar urma s-ar solda cu distrugerea începutului pe care l-au făcut deja. Au ajuns departe. Au început o civilizaţie după tipicul celei a părinţilor lor din vechime. Dar sunt tot copii şi s-ar juca, precum nişte copii, cu darurile noastre şi ar fi arşi de ele. *Sunt* copiii noştri, după demult mortul nostru trup dintâi, şi de-al doilea, şi de-al treilea, şi multe după ele, şi tot aşa – ai noştri, după responsabilitatea noastră faţă de ei. Nu trebuie să le permitem să fie acceleraţi într-o revoluţie industrială, ca să distrugă astfel prima societate stabilă de pe această planetă. Funcţiile noastre părinteşti se pot cel mai bine exercita ghidându-i aşa cum o facem acum, prin intermediul templelor. Zeii şi zeiţele sunt în esenţă figuri părinteşti, aşa că ce ar fi mai adevărat şi mai just decât să ne asumăm aceste roluri şi să le interpretăm complet?

— Atunci, de ce le distrugeţi propria lor tehnologie copilărească? Presa pentru tipar a fost redescoperită de trei ori, după câte pot eu să-mi amintesc, şi de fiecare dată suprimată.

— Asta a fost făcută din acelaşi motiv – încă nu erau pregătiţi pentru ea. Şi nu a fost cu adevărat o redescoperire, ci mai degrabă o reamintire. Era un lucru de legendă, pe care cineva s-a apucat să-l reproducă. Dacă un lucru este să apară, el trebuie să apară ca rezultat al factorilor deja prezenţi în cultură, nu extras din trecut, ca un iepure din pălărie.

— Se pare că ai trasat o directivă forte în această privinţă, Brahma. Să înţeleg de aici că trepăduşii tăi cutreieră lumea, distrugând toate semnele de progres peste care dau?

— Nu-i adevărat, spuse zeul. Vorbeşti de parcă noi ne-am dori pentru totdeauna această povară a statutului de

zei, ca şi cum noi am căuta să menţinem epoca de întunecare numai pentru a putea păstra pe vecie această plictisitoare condiţie a impusei noastre divinităţi!

— Într-un cuvânt, zise Sam, da. Ce-i cu rugăciunomatul care se află chiar în faţa acestui templu? Este, cultural vorbind, acelaşi lucru cu un car de luptă?

— Ăla-i altceva, zise Brahma. Ca manifestare divină, este ţinut la mare preţ de către cetăţeni şi nu este pus sub semnul întrebării, din motive religioase. Cu greu poate fi comparat cu inventarea prafului de puşcă.

— Dacă vreun ateu de prin partea locului umflă unul şi-l face bucăţi? Şi dacă se întâmplă să fie un Thomas Edison? Ce se întâmplă atunci?

— Sunt prevăzute cu închizători cu combinaţii speciale. Dacă oricine altcineva în afara unui preot deschide vreunul, mecanismul explodează şi-l ia cu sine.

— Şi constat că nu ai fost în stare să suprimi redescoperirea alambicului, cu toate că ai încercat. Aşa că ai trântit un impozit pe alcool, plătibil către temple.

— Omul şi-a căutat întotdeauna eliberarea în beţie, spuse Brahma. În general, aceasta a apărut de undeva, din ceremoniile lui religioase. Mai puţin sentiment al vinovăţiei, acum. E adevărat, la început am încercat să o suprimăm, dar am văzut repede că nu putem. Aşa că, în schimbul impozitului nostru, se primeşte aici o binecuvântare pentru trăscău. Mai puţină vinovăţie, mai puţină pierdere de vreme, mai puţine învinuiri – este *într-adevăr* psihosomatic, să ştii – iar impozitul nu e prea mare.

— Ciudat, totuşi, cât de mulţi preferă să şi-l prepare singuri.

— Ai venit să te rogi şi acum stai să-ţi baţi joc, cam asta trebuie să înţeleg, Sam? M-am oferit să-ţi dau răspuns la întrebări, nu să discut cu tine politicile teocraţiei. Te-ai hotărât în privinţa ofertei mele?

— Da, Madeleine, zise Sam. Ţi-a mai spus vreodată cineva cât de încântătoare eşti când te mânii?

Brahma sări de pe tron.

— *Cum ai putut? De unde ai ştiut?* scânci zeul.

— N-am ştiut, cinstit, zise Sam. Până acum. A fost numai o bănuială, bazată pe unele manierisme ale tale în exprimare şi în gesticulaţie, pe care mi le-am amintit. Aşadar, până la urmă tot ţi-ai văzut împlinită ambiţia vieţii, ai? Sunt convins că ţi-ai tras şi un harem. Cum e, madam, să fii un adevărat armăsar după ce ai fost fetiţă, la început? Pun rămăşag că orice Lizucă din lume te-ar invidia, dacă ar şti. Felicitări!

Brahma se ridică în picioare cât era de înalt şi îl privi fioros. În spatele lui, tronul era o vâlvătaie de flăcări. *Veena* îşi făcea auzite strunele, impasibilă. Zeul înălţă sceptrul, apoi grăi:

— Pregăteşte-te să primeşti blestemul lui Brahma… începu el.

— Pentru ce, oare? întrebă Sam. Pentru că ţi-am ghicit secretul? Dacă am să fiu zeu, ce importanţă are? Trebuie să-l mai cunoască şi alţii. Eşti supărată pentru că singura modalitate de a-ţi afla adevărata identitate a fost să te aţâţ puţin? Am presupus că ai să mă preţuieşti mai mult dacă aveam să-mi demonstrez utilitatea punându-mi astfel inteligenţa în valoare. Dacă te-am jignit, îmi cer scuze.

— Nu pentru că ai ghicit – sau din cauza felului în care ai ghicit –, ci pentru că ţi-ai bătut joc de mine, de-asta te blestem.

— Mi-am bătut joc de tine? se miră Sam. Nu înţeleg. Nu am vrut deloc să fiu lipsit de respect. Am fost în relaţii bune cu tine, pe vremuri. Numai puţin dacă te întorci cu gândul în trecut, ai să-ţi aduci aminte că aşa este. De ce mi-aş fi primejduit poziţia bătându-mi joc de tine acum?

— Pentru că ai spus ce ţi-a trecut prin minte, prea repede, fără să te mai gândeşti.

— Nu, Doamne. Nu am vrut decât să glumesc cu tine, aşa cum ar fi făcut oricare alt om cu un semen de-al său, discutând astfel de chestiuni. Îmi pare rău dacă m-ai înţeles greşit. Garantez şi că ai un harem de invidiat, în care fără îndoială că am să încerc şi eu să mă strecor, într-o noapte. Dacă vrei să mă blestemi pentru că am fost plăcut surprins, atunci blesteamă-mă.

Trase din pipă şi-şi învălui în fum zâmbetul larg. În cele din urmă, Brahma chicoti.

— Sunt puţin cam iute la mânie, asta-i drept, explică el, şi poate prea afectat de trecutul meu. Desigur, şi cu alţii am mai glumit adesea în felul ăsta. Eşti iertat. Îmi retrag începutul blestemului… Iar hotărârea ta, ce să cred, e de acceptare a ofertei mele? se interesă el.

— Întocmai, zise Sam.

— Bun. Întotdeauna am simţit o afecţiune frăţească faţă de tine. Du-te şi cheamă-mi preotul, să-l pot instrui în legătură cu încarnarea ta. Pe curând!

— Lucru sigur, Doamne Brahma.

Sam dădu din cap şi-şi înălţă pipa. Apoi împinse rafturile şi-l căută pe preot prin coridoarele exterioare. Felurite gânduri îi umblau prin minte, dar de astă dată le lăsă să rămână nerostite.

•••

În acea seară, prinţul făcu sfat cu aceia dintre însoţitorii lui care îşi vizitaseră rudele şi prietenii în Mahartha, şi cu cei care umblaseră prin oraş culegând noutăţi şi zvonuri. De la ei află că în Mahartha nu erau decât zece Maeştri ai Karmei şi că aceştia locuiau într-un palat de pe versantul dinspre sud-est al culmilor de deasupra oraşului. Făceau vizite programate la clinici sau la sălile de lectură ale templelor, unde se prezentau cetăţenii pentru judecată, când solicitau reînnoirea. Sala Karmei era o construcţie neagră, masivă, în curtea palatului lor, unde cei judecaţi făceau în cel mai scurt timp cerere pentru a fi transferaţi în noile trupuri. Strake, împreună cu alţi doi sfetnici ai săi, plecară cât mai era încă lumină, să facă schiţe cu fortificaţiile palatului. Doi dintre curtenii prinţului fură trimişi prin oraş pentru a duce invitaţia la o cină, urmată de un zaiafet, shanului din Irabek, un bătrân şi depărtat vecin al lui Siddhartha, împreună cu care luptase în trei încăierări sângeroase de frontieră şi, din vreme în vreme, mersese la vânătoare de tigri. Shanul îşi vizita rudele în aşteptarea întâlnirii fixate cu Maeştrii Karmei. Un alt om fu trimis în strada Fierarilor, unde le ceru lucrătorilor să dubleze

comanda prinţului şi s-o execute până în zori. Mai luă cu sine bani, pentru a se asigura de cooperarea lor.

Mai pe seară, shanul din Irabek sosi la hanul lui Hawkana, însoţit de şase dintre neamurile lui, care făceau parte din casta negustorilor, dar purtau arme de parcă ar fi fost războinici. Văzând că hanul era, oricum, un aşezământ paşnic şi că nimeni dintre ceilalţi oaspeţi nu avea arme, şi le lăsară şi ei deoparte şi se aşezară spre capul mesei, alături de prinţ.

Shanul era un bărbat înalt, dar foarte adus de spate. Purta caftan maroniu şi un turban închis la culoare, care cobora până aproape de stufoasele lui sprâncene, groase ca nişte omizi, de culoarea laptelui. Barba îi era un tufiş nins, dinţii i se vedeau ca nişte cioturi negre când râdea, iar pleoapele de jos îi ieşeau roşietice în afară, ca acrite şi istovite după atâţia ani de când tot împingeau înapoi ochii, injectaţi, împiedicându-i în încercarea lor evidentă de a sări afară din orbite. Slobozea un râs flegmatos şi bătea în masă, repetând pentru a şasea oară: „Elefanţii sunt prea scumpi la ora actuală şi nu-s buni de nimic prin noroaie!” Asta era în legătură cu discuţia lor despre cel mai bun timp al anului pentru a purta un război. Numai unul foarte recent intrat în problemă ar fi atât de necioplit pentru a insulta ambasadorul unui vecin în perioada anotimpului ploios, se hotărî, iar acela avea să fie ulterior însemnat ca *nouveau roi.*

Când seara era cam pe sfârşite, medicul prinţului se scuză pentru a supraveghea prepararea desertului şi introduse un somnifer în tortul ce-i fu servit shanului. La câtva timp după consumarea desertului, shanul începu să fie din ce în ce mai ispitit să-şi închidă ochii şi-şi lăsă capul să i se încline în faţă pentru perioade din ce în ce mai mari.

— Bună petrecere, murmura el printre sforăituri.

Iar în cele din urmă:

— Elefanţii nu-s buni de nimic…

Şi adormi fără a mai putea fi trezit. Neamurile lui nu găsiră că era potrivit a-l conduce acasă la ora aceea, pentru că medicul prinţului le adăugase clorhidrat în vin, astfel că

toţi zăceau acum întinşi pe podele, sforăind. Căpetenia servitorilor prinţului aranjă cu Hawkana găzduirea lor, iar shanul fu dus în apartamentele lui Siddhartha, unde fu îndată cercetat de medic. Acesta îi slăbi veşmintele la încheieturi şi-i vorbi pe un ton blând, persuasiv.

— Mâine după-amiază vei fi prinţul Siddhartha, iar aceştia vor fi slujitorii tăi. Te vei prezenta în Sala Karmei însoţit de ei, pentru a cere acolo trupul pe care ţi l-a promis Brahma fără obligativitatea de a fi mai înainte judecat. Vei rămâne Siddhartha pe parcursul transferului şi te vei întoarce aici însoţit de slujitori, să te examinez eu. Înţelegi?

— Da, şopti shanul.

— Atunci, repetă ce ţi-am spus.

— Mâine după-amiază, zise shanul, voi fi Siddhartha şi-i voi comanda pe slujitorii…

•••

Dimineaţa înflori strălucitoare, iar noaptea pieri dinaintea ei. Jumătate din oamenii prinţului ieşiră călare din oraş, îndreptându-se spre nord. Când ajunseră destul de departe pentru a nu mai putea fi văzuţi, începură să ocolească spre sud-est, croindu-şi drum printre coline, oprindu-se numai pentru a-şi adapta planul de bătaie la condiţiile terenului.

Jumătate de duzină dintre oameni fu trimisă în strada Fierarilor, de unde slujitorii se întoarseră ducând saci grei din canava, al căror conţinut fu împărţit la trei duzini de oameni; după masa de dimineaţă plecară şi aceştia în oraş.

Prinţul se sfătui cu medicul lui, Narada, zicând:

— Dacă am considerat greşit clemenţa Cerurilor, atunci chiar că sunt blestemat.

Medicul, însă, îi răspunse:

— Mă îndoiesc că ai judecat-o greşit.

Şi, astfel, trecură dinspre dimineaţă către miezul liniştit al zilei, cu Podul Zeilor deasupra-le.

Când dozele administrate îşi terminară efectul, îşi făcu apariţia mahmureala. Shanului i se mai administră o posthipnoză şi fu trimis împreună cu şase dintre slujitorii lui

Siddhartha la Palatul Maeştrilor. Neamurile lui fură asigurate că rămăsese adormit în apartamentele prinţului.

— Riscul cel mai mare acum, zise medicul, este shanul. O să fie recunoscut? Factorul favorabil nouă este că el nu-i decât un potentat minor dintr-un regat îndepărtat, se află în oraş doar de puţină vreme, şi-a petrecut cea mai mare parte din acest timp cu rudele şi încă nu s-a prezentat la judecată. Maeştrii încă nu au de unde să-ţi cunoască înfăţişarea…

— Numai dacă nu le-am fost descris de Brahma sau de preotul lui, zise prinţul. Din câte ştiu eu, discuţia mea este posibil să fi fost înregistrată, iar înregistrarea transmisă lor, pentru identificare.

— Totuşi, de ce s-ar fi făcut aşa ceva? întrebă Narada. Cu greu şi-ar putea ei închipui frauda, ca să-şi ia precauţii împotriva unuia căruia îi fac o favoare. Nu, cred că reuşim să o scoatem la capăt. Shanul nu ar fi în stare, desigur, să treacă proba, dar de o examinare superficială are să treacă, aşa însoţit cum este de slujitorii tăi. Pentru moment, el chiar *crede* că este Siddhartha şi poate trece orice testare simplă cu detectorul de minciuni – ceea ce eu consider a fi cel mai serios obstacol pe care l-ar avea de întâmpinat.

Aşa că ei se puseră pe aşteptat, iar cele trei duzini de oameni se întoarseră cu pungile goale, îşi strânseră bagajele, îşi înşeuară caii şi, unul câte unul, se împrăştiară prin oraş, ca în căutarea unui loc unde să chefuiască, dar de fapt îndreptându-se către sud-est.

— La revedere, bunule Hawkana, zise prinţul când oamenii care mai rămăseseră împachetară şi încălecară. Am să dau, ca de obicei, referinţe bune în legătură cu aşezământul tău tuturor celor pe care am să-i întâlnesc în drum. Regret că şederea mea aici a trebuit să fie atât de neaşteptat întreruptă, dar sunt obligat să încalec şi să plec pentru a înăbuşi o revoltă la ţară, de îndată ce voi părăsi Sala Karmei. Ştii şi tu cum apar asemenea lucruri, când un stăpân este întors cu spatele. Aşa că, deşi mi-ar fi plăcut să petrec încă o săptămână sub acoperişul tău, mă tem că

această plăcere va trebui să fie amânată pe altă dată. Dacă întreabă cineva de mine, spune-le să mă caute în Hades.

— Hades, Doamne?

— Este cea mai sudică provincie a regatului meu, renumită pentru clima ei excesiv de fierbinte. Vezi să formulezi întocmai, mai ales pentru preoţii lui Brahma, care ar putea să se intereseze în legătură cu locul unde mă aflu în următoarele zile.

— Aşa voi face, Doamne.

— Şi ai deosebită grijă de rândaşul Dele. Aştept să-l aud iarăşi cântând la următoarea mea vizită.

Hawkana se înclină adânc şi se pregătea să înceapă un discurs, aşa că prinţul decise că era momentul să-i arunce ultima pungă cu monede şi să mai facă un comentariu cu privire la vinurile de Urath – înainte de a încăleca iute şi a striga comenzi oamenilor, astfel încât să curme orice conversaţie.

Ieşiră apoi călare pe poartă şi duşi fură, lăsându-l în urmă numai pe medic, împreună cu trei războinici pe care acesta trebuia să-i trateze încă o zi de o indispoziţie obscură, în legătură cu schimbarea climei, înainte de a porni şi ei pentru a-i prinde din urmă pe ceilalţi.

Traversară oraşul luând-o pe străzi lăturalnice şi, după o vreme, ieşiră în drumul mare care ducea la Palatul Maeştrilor Karmei. Pe parcurs, Siddhartha schimbă semnale secrete cu cele trei duzini de războinici ai săi, care stăteau la fereală în diferite puncte din pădure.

După ce merseră cam jumătate din cale, prinţul şi cei opt oameni care-l însoţeau traseră de hăţuri. Se făcură că se odihnesc, retrăgându-se printre copaci şi dându-le timp şi celorlalţi să-i ajungă din urmă.

Nu trecu prea mult şi văzură mişcare pe drum, înaintea lor. Se apropiau şapte călăreţi şi prinţul bănui că sunt cei şase lăncieri ai săi împreună cu shanul. Când se apropiară destul, prinţul le ieşi în întâmpinare.

— Cine sunteţi voi, întrebă un călăreţ înalt, cu ochi ageri, ce călărea iapa albă. Cine sunteţi voi care îndrăzniţi să baraţi trecerea prinţului Siddhartha, Legătorul Demonilor?

Prinţul îl cântări din priviri – musculos şi ars de vânt, de vreo douăzeci de ani, cu trăsături vultureşti şi ţinută impunătoare – şi simţi deodată că îndoielile îi fuseseră nefondate şi că se păcălise singur cu bănuielile şi neîncrederea. După exemplarul suplu ce călărea pe propria lui iapă, se părea că Brahma făcuse târgul cu bună-credinţă, autorizând pentru folosinţa lui un trup încântător şi zdravăn, acum stăpânit de bătrânul shan.

— Doamne Siddhartha, spuse omul lui, care călărise alături de stăpânul Irabekului, se pare că au jucat cinstit. Nu văd nimic în neregulă la el.

— Siddhartha?! urlă shanul. Cine este ăsta, de îndrăzneşti să i te adresezi cu numele stăpânului tău? *Eu* sunt Siddhartha, Legătorul…

Şi cu aceasta, îşi trase capul spre spate şi vorbele începură să-i gâlgâie în gâtlej.

Apoi, shanul fu cuprins de spasme. Înţepeni, îşi pierdu echilibrul şi se prăbuşi din şa. Siddhartha îşi apropie calul de el. La colţurile gurii i se vedeau balonaşe de spumă, iar ochii i se dăduseră peste cap.

— Epileptic! strigă prinţul. Vroiau să-mi dea un creier dereglat.

Ceilalţi se strânseră în jurul lui şi-l ajutară pe prinţ să-l îngrijească pe shan până ce-i trecu accesul şi-şi reveni în simţiri.

— Ce… Ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Trădare, zise Siddhartha. Trădare, o, shan al Irabekului! Unul dintre oamenii mei te va duce acum la medicul meu personal, pentru un consult. După ce te vei fi odihnit, îţi sugerez să depui un protest la sala de lectură a Templului lui Brahma. Medicul meu îţi va da îngrijiri la Hawkana, după care te vei simţi mai bine. Îmi pare rău că s-a întâmplat un asemenea lucru. Se va aranja, probabil. Dar dacă nu, adu-ţi aminte de ultimul asediu al oraşului Kapila şi consideră că suntem chit. Bună ziua, frate prinţule.

Se înclină în faţa acestuia şi oamenii lui îl ajutară pe shan să încalece pe roibul lui Hawkana, pe care-l împrumutase Siddhartha mai devreme.

Încălecat pe iapa lui cea albă, prinţul îi privi depărtându-se, apoi se întoarse spre oamenii care stăteau în jurul său şi vorbi cu voce suficient de ridicată pentru a fi auzit şi de cei care aşteptau în afara drumului:

— Vor intra nouă dintre noi. La două sunete de corn, ne urmaţi şi voi, ceilalţi. Dacă opun rezistenţă, faceţi-i să-şi dorească să fi fost mai prudenţi, pentru că alte trei sunete de corn îi vor aduce jos de pe colină pe cei cincizeci de lăncieri, dacă e nevoie de ei. Este un loc de plăceri, nu un fort unde să se poarte bătălii. Luaţi-i prizonieri pe Maeştri. Nu le stricaţi aparatajul şi nu lăsaţi pe nimeni să o facă. Dacă nu ne opun rezistenţă e bine. Dacă da, vom trece prin Reşedinţă şi prin Palatul Maeştrilor Karmei ca un băieţel printr-un întins şi extrem de complicat muşuroi de furnici. Noroc! Nici un zeu nu va fi cu voi!

Şi întorcându-şi calul, o luă în sus pe drum, cu cei opt lăncieri cântând încetişor în urma lui.

•••

Prinţul trecu prin larga poartă dublă, care stătea deschisă şi nepăzită. Începu imediat să-şi pună întrebări în legătură cu sistemele secrete de apărare pe care Strake se putea să le fi scăpat din vedere.

Curtea avea un aspect îngrijit şi era parţial pavată. Într-o largă porţiune de grădină se aflau la lucru servitori, curăţând copacii, tunzând boscheţii, plantând flori. Prinţul căută din priviri amplasamentele armamentului şi nu zări nici unul. Slujitorii îşi înălţară privirile la intrarea lui, dar nu se opriră din lucru.

În celălalt capăt al curţii se afla Sala Karmei, construită din piatră neagră. Prinţul se îndreptă într-acolo, urmat de călăreţii lui, când, pe neaşteptate, se auzi salutat de pe treptele Palatului Maeştrilor, aflat în dreapta. Trase de frâu şi se întoarse să se uite într-acolo. Omul purta o tunică neagră, cu un cerc galben pe piept şi ţinea în mână un toiag din lemn de abanos. Era înalt, greoi şi cu pungi sub ochi. Nu-şi repetă salutul, stătea numai în aşteptare.

Prinţul îşi mână bidiviul către scările largi.

— Trebuie să stau de vorbă cu Maeştrii Karmei, spuse el.

— Ai o întâlnire fixată? întrebă omul.

— Nu, răspunse prinţul, dar este ceva important.

— Atunci, regret că ai bătut calea degeaba. Trebuie să ai fixată întâlnirea. Poţi face aranjamentele la orice templu din Mahartha.

După care, bătu cu toiagul în treaptă, întoarse spatele şi se depărtă.

— Smulgeţi din rădăcini tot ce-i în grădină, spuse prinţul oamenilor săi, tăiaţi copacii de colo, strângeţi totul grămadă şi daţi foc.

Omul în negru se opri şi se întoarse iar.

Numai prinţul se mai afla la picioarele scărilor. Oamenii lui se îndreptau deja spre grădină.

— Nu poţi face una ca asta, zise omul.

Prinţul surâse.

Oamenii săi descălecară şi începură să reteze tufişurile, croindu-şi drum prin straturile de flori.

— Spune-le să se oprească!

— De ce aş face-o? Am venit să vorbesc cu Maeştrii Karmei, iar tu îmi spui că nu pot. Eu îţi spun că pot şi că o voi face. Vom vedea care dintre noi are dreptate.

— Ordonă-le să se oprească, spuse celălalt, şi am să-ţi duc mesajul Maeştrilor.

— Staţi! strigă prinţul. Dar fiţi gata să începeţi iar.

Omul în negru urcă scările şi dispăru în palat. Prinţul mângâia cornul care-i atârna de un şnur, la gât.

La scurtă vreme, se petrecu o mişcare şi oameni înarmaţi începură să iasă pe uşă. Prinţul duse cornul la gură şi suflă de două ori în el.

Oamenii purtau platoşe din piele neagră – unii dintre ei încă încheindu-şi-le din mers – şi coifuri din acelaşi material. Braţul în care ţineau sabia le era acoperit până la cot şi purtau mici scuturi ovale, din metal, cu o roată galbenă pe un câmp negru, ca emblemă. Aveau săbii lungi, curbate. Umplură treptele şi se opriră ca în aşteptarea unui ordin.

Omul în negru apăru iar şi stătu în capul scărilor.

— Prea bine, zise el, dacă ai un mesaj pentru Maeştri, spune-l!

— Eşti unul dintre Maeştri? întrebă prinţul.

— Da.

— Atunci, probabil că ai cel mai mic rang, de vreme ce trebuie să faci şi pe portarul. Lasă-mă să-i vorbesc celui care este mai-mare peste voi aici.

— Insolenţa îţi va fi plătită şi acum şi în viaţa care va veni, observă Maestrul.

În acel moment, trei duzini de lăncieri pătrunseră pe poartă şi se aliniară de o parte şi de alta a prinţului. Cei opt care începuseră distrugerea grădinii încălecară pe cai şi veniră să se alăture formaţiei, ţinându-şi pregătite săbiile goale.

— Trebuie să pătrundem călare în palatul vostru? întrebă prinţul. Sau binevoieşti să-i aduni şi pe ceilalţi Maeştri, cu care doresc să stau de vorbă?

Aproape optzeci de oameni stăteau pe scări, înfruntându-i cu săbiile în mâini. Maestrul păru să cântărească raportul forţelor. Se hotărî pentru menţinerea lucrurilor aşa cum se prezentau.

— Nu face nimic necugetat, spuse el, pentru că oamenii mei se vor apăra fără nici o cruţare. Aşteaptă-mă să mă întorc. Am să-i chem şi pe ceilalţi.

Prinţul îşi umplu pipa şi şi-o aprinse. Oamenii lui stăteau ca nişte statui, cu lăncile pregătite. Transpiraţia era mai evidentă pe feţele soldaţilor pedeştri de pe primul rând de trepte.

Pentru ca timpul să treacă mai uşor, prinţul se adresă lăncierilor săi:

— Să nu vă gândiţi să vă arătaţi măiestria aşa cum aţi făcut la ultimul asediu al Kapilei. Luaţi ca ţintă pieptul, nu capul. De asemenea, continuă el, să nu vă treacă prin minte să vă ocupaţi cu obişnuita mutilare a celor răniţi sau ucişi – aici este un loc sfânt şi nu trebuie să fie profanat într-un astfel de mod. Pe de altă parte, adăugă el, am să consider că mi se aduce un afront direct dacă nu vor fi zece prizonieri pentru a fi sacrificaţi lui Nirriti Cel Negru, patronul meu personal – în afara acestor ziduri, desigur, unde

celebrarea Pădurii Negre nu va atârna atât de greu în balanţă împotriva noastră…

Spre dreapta se auzi un zăngănit: un pedestraş care se uitase la lungimea lăncii lui Strake leşinase şi se rostogolise în jos pe scări.

— Opriţi! strigă personajul în negru, care se arătă împreună cu încă alţi şase – la fel îmbrăcaţi – în capul scărilor. Nu profanaţi cu vărsare de sânge Palatul Karmei. Sângele acelui războinic căzut deja….

— I se va ridica în obraji, termină prinţul, când îşi va reveni în simţiri – pentru că ucis nu este.

— Ce vrei?

Personajul în negru care i se adresa era potrivit de înalt, dar enorm de gras. Stătea ca o butie uriaşă, neagră, cu toiagul ca un fulger negru-strălucitor.

— Văd numai şapte, răspunse prinţul. Înţeleg că aici îşi au reşedinţa zece Maeştri. Unde sunt ceilalţi trei?

— Ceilalţi trei sunt în acest moment de serviciu în trei săli de lectură din Mahartha. Ce doreşti de la noi?

— Tu eşti mai-marele aici?

— Doar Marea Roată a Legii este mai-mare aici.

— Eşti mai-marele reprezentanţilor Marii Roţi între aceste ziduri?

— Da.

— Prea bine. Vreau să vorbesc între patru ochi cu tine… Acolo, zise prinţul, arătând către Sala Karmei cea neagră.

— Imposibil!

Prinţul îşi bătu de călcâi pipa goală, îi răzui vatra cu vârful pumnalului şi o puse înapoi în punga ei. Apoi se îndreptă bine pe spinarea iepei albe şi strânse cornul de vânătoare în mâna stângă. Întâlni privirile Maestrului.

— Eşti absolut sigur de asta? întrebă el.

Gura Maestrului, mică şi strălucitoare, se strâmbă rostind cuvinte ce nu se făcură auzite. Apoi:

— Cum spui tu, încuviinţă el în cele din urmă. Faceţi-mi loc! zise apoi hotărât şi trecu printre rândurile de războinici, oprindu-se înaintea iepei albe.

Prinţul îndemnă iapa cu genunchii, întorcând-o spre Sala Karmei cea neagră.

— Rămâneţi pe poziţie, deocamdată! strigă Maestrul.

— Este valabil şi pentru voi, le spuse prinţul oamenilor săi. Cei doi traversară curtea şi prinţul descălecă înaintea sălii.

— Îmi eşti dator un trup, spuse el cu voce blândă.

— Ce vorbă mai este şi asta? zise Maestrul.

— Sunt prinţul Siddhartha din Kapila, Legătorul Demonilor.

— Siddhartha tocmai a fost servit, spuse celălalt.

— Aşa crezi tu, răspunse prinţul. Servit cu un epileptic, din ordinul lui Brahma. Lucrurile nu stau chiar aşa, oricum. Omul pe care l-ai tratat mai devreme era un impostor încăpăţânat, eu sunt adevăratul Siddhartha, preot fără nume, şi am sosit să-mi revendic trupul – unul întreg şi puternic şi fără boli ascunse. Ai să mă serveşti în această chestiune. Ai să mă serveşti cu voie sau fără voie, dar ai să mă serveşti.

— Aşa crezi?

— Aşa cred, răspunse prinţul.

— La atac! ţipă Maestrul şi-şi repezi bastonul cel negru asupra capului prinţului.

Prinţul se aplecă, evitând lovitura şi se retrase scoţându-şi sabia. Pară de două ori lovitura bastonului. Apoi bastonul îl izbi în umăr, cu o lovitură fulgerătoare, suficientă pentru a-l face să se clatine. Se învârti în jurul iepei albe, urmărit de Maestru. Ferindu-se de lovituri, punând calul între el şi adversarul lui, duse la gură cornul de vânătoare şi suflă în el de trei ori. Sunetele se înălţară deasupra zgomotului luptei înverşunate de pe treptele palatului. Gâfâind, se întoarse şi ridică garda la timp pentru a para o lovitură la tâmplă, care cu siguranţă l-ar fi ucis dacă şi-ar fi atins ţinta.

— Stă scris, spuse Maestrul rostind cuvintele printre icneli, că acela care dă ordine fără a avea puterea de a le face ascultate este nebun.

— Cu nici zece ani în urmă, gâfâi prinţul, n-ai fi reuşit să mă atingi cu bastonul ăla.

Îşi repezi sabia spre el, sperând să poată reteza lemnul, dar celălalt reuşea de fiecare dată să-i întoarcă ascuţişul sabiei astfel încât, deşi îl cresta şi-l răzuia ici-colo, bastonul rămânea întreg.

Apucând bastonul cu amândouă mâinile, Maestrul îi aplică o lovitură puternică în partea stângă şi prinţul îşi simţi coastele frângându-i-se în el… Căzu.

Ceea ce urmă nu fu rezultatul unui plan anume, pentru că sabia îi zburase din mână, răsucindu-se, când prinţul se prăbuşise; dar arma îl izbi pe Maestru peste fluierele picioarelor şi acesta căzu în genunchi, urlând.

— Acum suntem la egalitate, gâfâi prinţul. Vârsta mea contra grăsimii tale…

Îşi trase pumnalul, cum zăcea la pământ, însă nu-l putu prinde bine. Se sprijini în cot. Maestrul, cu lacrimi în ochi, încercă să se ridice, dar căzu înapoi în genunchi.

Atunci se auzi tropot de copite.

— Nu sunt nebun, zise prinţul, şi acum am puterea de a-mi face ordinele ascultate.

— Ce se întâmplă?

— Au sosit ceilalţi lăncieri ai mei. Dacă aş fi intrat în forţă, te-ai fi strecurat într-un cotlon ca un vierme într-o bucată de lemn şi, poate, mi-ar fi luat zile întregi ca să-ţi cotrobăi palatul şi să te scot la iveală. Acum, te am în mână.

Maestrul ridică bastonul deasupra capului. Prinţul îşi trase braţul înapoi.

— Lasă-l jos, sau arunc pumnalul. Nu ştiu dacă am să te nimeresc sau nu, dar s-ar putea să te lovesc. Nu eşti prea nerăbdător să te joci, la noroc, cu adevărata moarte, nu-i aşa?

Maestrul coborî bastonul.

— Vei cunoaşte adevărata moarte, spuse el, când gărzile Karmei vor fi făcut carne de dat la câini din călăreţii tăi.

Prinţul tuşi şi se uită fără interes la scuipatul lui plin de sânge.

— Între timp, ia hai să facem noi politică, sugeră el.

După ce zgomotele bătăliei încetaseră, Strake – înalt, plin de praf, cu părul aproape la fel de roşu ca sângele închegat de pe lama sabiei lui – fu împins cu botul de iapa cea albă, când veni să-şi salute prinţul, şi zise:

— S-a terminat.

— Ai auzit, Maestre al Karmei? întrebă prinţul. Gărzile tale sunt carne pentru câini.

Maestrul nu răspunse.

— Serveşte-mă acum, şi-ţi poţi păstra viaţa, spuse prinţul. Refuză, şi ţi-o iau eu.

— Am să te servesc, spuse Maestrul.

— Strake, ordonă prinţul, trimite doi oameni jos, în oraş – unul să mi-l aducă încoace pe Narada, medicul, iar celălalt să meargă în strada Licăririlor, să-l aducă aici pe Jannaveg, cel care croieşte pânze de corabie. Din cei trei lăncieri rămaşi la Hawkana, lasă numai unul, să-l ţină pe shanul din Irabek până la asfinţit. După aceea, să-l lege şi să-l lase acolo, iar el să vină după noi.

Strake zâmbi şi salută.

— Acum, cheamă oameni să mă ducă în sală şi să stea cu ochii pe Maestrul ăsta.

• • •

Arse vechiul lui trup laolaltă cu celelalte. Gărzile Karmei, până la unul, muriseră în bătălie. Dintre cei şapte Maeştri fără nume, numai cel care fusese gras supravieţui. Dacă băncile de spermă şi ovule, precum şi recipientele de creştere şi cele de păstrare a corpurilor nu puteau fi transportate, echipamentul propriu-zis de transfer fu demontat sub supravegherea doctorului Narada, iar componentele sale încărcate pe caii celor căzuţi în luptă. Tânărul prinţ, călare pe iapa cea albă, urmări cum limbile flăcărilor înghit trupurile. Opt ruguri îşi aruncau vâlvătăile spre cerul dinaintea asfinţitului. Cel care fusese croitor de pânze pentru corăbii îşi întoarse ochii către rugul cel mai apropiat de poartă, ultimul aprins, ale cărui flăcări abia acum ajungeau în vârf, unde zăcea trupul burduhănos al unuia care purta o robă neagră, cu un cerc galben pe piept. Când focul îl atinse şi roba începu să fumege, câinele care

se ascunsese în grădina distrusă îşi înălţă capul într-un urlet care aducea a vaiet.

— În această zi, lista păcatelor tale s-a umplut de a dat pe de lături, zise croitorul de vele.

— Dar, ăăă, lista rugăciunilor mele?! replică prinţul. Am să mă bizui pe asta, deocamdată. Va trebui ca teologii viitorului să ia, totuşi, decizia finală cu privire la acceptabilitatea tuturor acestor fise din rugăciunomaturi. Să lăsăm acum Cerurile să se întrebe ce s-a întâmplat astăzi aici – unde sunt eu, dacă sunt şi cine? A sosit vremea să pornim la drum, căpitane. În munţi, pentru o vreme, apoi pe drumuri diferite, pentru mai multă siguranţă. Nu sunt sigur ce drum voi apuca, ştiu numai că duce spre poarta Cerurilor şi că trebuie să merg înarmat.

— Legătorul Demonilor, zise celălalt şi zâmbi.

Căpetenia lăncierilor se apropie. Prinţul dădu din cap. Fură strigate ordine.

Coloana călăreţilor porni, ieşi pe porţile Palatului Karmei, părăsi drumul şi se îndreptă spre înălţimile din sud-estul oraşului Mahartha, lăsându-şi în urmă tovarăşii, arzând ca un răsărit de soare.

TREI

Se spune că atunci când a apărut Învăţătorul, cei care veneau să-i asculte învăţăturile, oameni din toate castele, ca şi animale, zei şi, întâmplător, sfinţi, plecau de la el purificaţi şi înălţaţi. Era îndeobşte acceptat de toată lumea că el primise iluminarea, excepţie făcând cei care îl credeau a fi un impostor, un păcătos, un criminal sau un şugubăţ practic. Aceştia din urmă nu se numărau cu toţii printre duşmanii lui; dar, pe de altă parte, nici toţi cei purificaţi şi înălţaţi nu se numărau doar printre prieteni şi susţinători. Adepţii îl numeau Mahasamatman şi unii spuneau că era zeu. Astfel că, după ce se văzu că fusese acceptat ca Învăţător, că era privit cu respect, că avea pe mulţi dintre cei bogaţi printre sprijinitori şi că îşi câştigase o faimă ajunsă până în ţinuturi îndepărtate, se vorbi despre el ca despre Tathagatha, însemnând Cel Realizat. Trebuie să se reţină că în vreme ce zeiţa Kali (cunoscută şi drept Durga, uneori, în momentele ei mai bune) nu dădu niciodată glas opiniei sale cu privire la calitatea lui de Buddha. Ea îi acordase, în schimb, privilegiul unic de a-i trimite, pentru ca el să-i plătească tributul, călăul sfânt, nu un simplu asasin plătit...

Adevărata Dhamma[48] nu dispare nicidecum până când nu se ridică în lume o falsă Dhamma. Când falsa Dhamma apare în lume, ea face ca adevărata Dhamma să dispară!

Samyutta-Nikaya (II, 224)

În apropierea oraşului Alundil se afla o dumbravă deasă de copaci cu coaja albastră şi cu frunzişul ca nişte pene. Era faimoasă pentru frumuseţea ei şi pentru pacea ca de mănăstire ce domnea la umbra sa. Fusese proprietatea negustorului Vasu până la convertirea acestuia, moment în

[48]Legea divină, revelată sub forma preceptelor religioase (n. tr.).

care o oferise învăţătorului cunoscut sub diverse nume, ca Mahasamatman, Tathagatha şi Cel Iluminat. În pădure se adăpostea acest învăţător cu adepţii lui, iar când intrau în oraş la miezul zilei, vasele lor de cerşit nu rămâneau niciodată neumplute.

Prin dumbravă se afla întotdeauna un mare număr de pelerini. Credincioşii, curioşii, precum şi cei care-i pândeau pe ceilalţi treceau permanent pe acolo. Veneau călare, veneau cu luntrea, veneau pe jos.

Alundil nu era un oraş prea mare. Avea şi căsuţe acoperite cu stuf şi bungalouri din lemn; strada lui principală era nepavată şi plină de făgaşe lăsate de roţile carelor; avea două bazare mari şi alte câteva mici; erau câmpuri întinse de cereale, care se revărsau şi se unduiau albastre-verzui împrejurul oraşului, stăpânite de cei din casta Vaisya[49] şi îngrijite de cei din casta Sudra[50]; avea multe hanuri (deşi nici unul atât de bun ca legendarul aşezământ al lui Hawkana, din îndepărtatul Mahartha), datorită constantului aflux de călători; avea sfinţii lui şi povestitorii lui; şi avea templul lui.

Templul era situat pe o mică înălţime din apropierea centrului oraşului şi avea porţi enorme pe fiecare dintre cele patru laturi. Porţile şi zidurile dimprejur erau acoperite cu brâie de sculpturi decorative, reprezentând muzicieni şi dansatori, războinici şi demoni, zei şi zeiţe, animale şi artişti, cupluri care se iubeau şi jumătăţi de oameni, gardieni divini şi devas[51]. Porţile dădeau într-o primă curte, care adăpostea alte ziduri şi alte porţi, ce conduceau la rândul lor către cea de-a doua curte. Prima dintre ele adăpostea un bazar, unde se vindeau ofrande pentru zei. Mai adăpostea şi numeroase mici altare, dedicate zeităţilor mai puţin importante. În această curte se puteau găsi la orice oră a zilei cerşetori care cerşeau, sfinţi care meditau, copii care râdeau, femei care bârfeau, esenţe care ardeau,

[49]Casta oamenilor liberi, meşteşugari, negustori etc. (n. tr.).
[50]Casta servitorilor (n. tr.).
[51]Noţiune generică pentru zei (n. tr.).

păsări care cântau, bazine de purificare ce clipoceau şi rugăciunomaturi care bâzâiau.

Curtea interioară, însă, cu altarele ei masive închinate zeităţilor importante, era un centru de intensitate religioasă. Oamenii cântau sau strigau rugăciuni, murmurau versete din *Vede,* ori stăteau în picioare sau în genunchi sau prosternaţi înaintea unor imagini uriaşe din piatră, care erau adesea atât de încărcate de ghirlande de flori, pătate cu pastă roşie de *kum-kum* şi înconjurate de mormane de ofrande, încât era imposibil de spus ce zeitate fusese cufundată în mijlocul acelei adoraţii atât de palpabile. Periodic, trâmbiţele templului erau făcute să sune şi se lăsa un moment de linişte până când ecourile lor se stingeau, după care zarva reîncepea.

Şi nimeni nu punea în discuţie faptul că regina acestui templu era Kali. Statuia ei înaltă, din piatră, în altarul său gigantic, domina curtea interioară. Zâmbetul ei abia schiţat, probabil nemulţumit de ceilalţi zei şi de adoratorii lor, era, în felul lui, reţinut ca şi rânjetele înlănţuite ale craniilor pe care le purta drept colier, la gât. În fiecare mână avea câte un pumnal; şi, cu greutatea echilibrată pe amândouă picioarele, la jumătatea unui pas, părea că stătea pe gânduri dacă să execute un dans mai înainte de a-i ucide pe cei veniţi la altarul ei. Avea buzele pline şi ochii mari. În lumina torţelor, lăsa impresia că se mişcă.

Se potrivea, prin urmare, faptul că îşi avea altarul aşezat faţă în faţă cu cel al lui Yama, zeul morţii. Se hotărâse, cu destul temei, de către preoţi şi arhitecţi, că el era cel mai potrivit dintre toate zeităţile pentru a-şi petrece ziua, minut de minut, uitându-se la ea, aţintindu-şi privirea neclintită, dătătoare de moarte, în ochii ei, întorcându-i jumătatea de zâmbet cu zâmbetul lui strâmb. Până şi cel mai devotat adorator prefera, de regulă, să facă un ocol, decât să treacă printre cele două altare; iar după căderea întunericului, zona lor de curte era întotdeauna sălaşul liniştii şi al nemişcării, niciodată tulburat de adoratorii întârziaţi.

Dinspre nord, când vânturile primăverii începură să sufle peste ţinut, sosi cel numit Rild. Un bărbat scund, al cărui

păr era alb, deşi anii îi erau puţini – Rild, care purta zdrenţele întunecate ale pelerinului, dar pe al cărui antebraţ, când îl găsiră zăcând în mlaştini, cuprins de febră, era înfăşurat cordonul stacojiu, de sugrumător, semnul adevăratei lui profesii: Rild.

Rild sosi primăvara, în perioada festivalului, la Alundil cel din câmpurile albastre-verzui, cu căsuţe acoperite cu stuf şi bungalouri din lemn, cu drumuri desfundate şi multe hanuri, cu bazare şi sfinţi şi povestitori, Alundil al marii renaşteri religioase şi al învăţătorului său, a cărui faimă se răspândise peste multe hotare – la Alundil, cel cu templul a cărui zeiţă patroană era regină.

•••

Timpul festivalului.

Cu douăzeci de ani în urmă, micul festival din Alundil fusese o afacere aproape exclusiv locală. Acum, însă, cu afluxul nenumăraţilor călători, provocat de prezenţa Iluminatului, care propovăduia Calea cu Opt Cărări[52], festivalul din Alundil atrăgea atât de mulţi pelerini încât locurile de găzduire erau supraaglomerate. Cei care aveau corturi puteau percepe taxe ridicate pentru a le închiria. Grajdurile erau şi ele închiriate pentru a fi ocupate de oameni. Până şi terenurile virane erau oferite cu chirie, pentru instalarea corturilor.

Alundil îl iubea pe Buddha al său. Multe alte oraşe încercaseră să-l atragă departe de dumbrava lui cea vineţie: Shengodu, Floarea Munţilor, îi oferise un palat şi un harem pentru a-şi aduce învăţăturile cu el, pe coline. Dar Iluminatul nu se duse la munte. Kannaka, de pe Fluviul Şarpe, îi oferise elefanţi şi corăbii, o casă în oraş şi o vilă la ţară, cai şi slujitori, pentru a veni să predice pe cheiurile lui. Dar Iluminatul nu se duse la râu.

---

[52]Potrivit doctrinei budiste, drumul de urmat pentru ajungerea la Iluminare este Calea cu Opt Cărări – reprezentate de opt categorii de acţiuni care trebuie să fie făcute „drept”: credinţă, intenţii, vorbire, fapte, trai, strădanii, atenţie şi concentrare (n. tr.).

Buddha rămase în dumbrava lui şi toate lucrurile veneau la el. Cu trecerea anilor, festivalul deveni tot mai mare şi mai lung şi mai complicat, ca dragonii bine hrăniţi, cu solzii toţi lucitori. Brahmanii locali nu erau de acord cu învăţăturile antirituale ale lui Buddha, însă prezenţa acestuia le umplea cuferele cu vârf şi-ndesat; aşa că se învăţară să trăiască în umbra lui largă, nerostind niciodată cuvântul *tir-thika* – eretic.

•••

Timpul festivalului.

Tobele începură să bată în seara celei de-a treia zile.

În cea de-a treia zi, marile *kathakali* îşi începură bubuitul rapid. Stacato-ul lor, ce se auzea de la mare depărtare, se propaga peste câmpuri până în oraş, peste oraş, peste dumbrava vineţie şi peste terenurile acoperite cu mlaştini de dincolo de ea. Toboşarii, purtând *mundus*-uri albe, goi până la brâu, cu pielea întunecată strălucind de transpiraţie, lucrau în schimburi, atât era de obositor ritmul pe care îl susţineau; şi sunetul nu se întrerupea nici o clipă, nici chiar când noul schimb se aşeza pe poziţie dinaintea feţelor bine întinse, din piele tăbăcită, ale instrumentelor.

Când întunericul se lăsă peste lume, călătorii şi locuitorii oraşului, care se puseseră în mişcare de cum auziseră glasul tobelor, începură să pătrundă pe câmpul unde se desfăşura festivalul, larg precum un câmp de bătălie din vechime. Acolo îşi găsiră locuri şi aşteptară ca noaptea să se adâncească şi să înceapă piesa, sorbind între timp ceaiul dulce mirositor pe care-l cumpărau de la tarabele instalate sub copaci.

Un vas mare şi pântecos din alamă, de înălţimea unui om, cu fitiluri atârnând peste margini, trona în mijlocul câmpului. Fitilurile erau aprinse, iar în apropierea corturilor actorilor licăreau torţe.

Bătaia tobelor, de aproape, era asurzitoare şi hipnotizantă, iar ritmurile complicate, sincopate, seducătoare. Când se apropie miezul nopţii, cântecele devoţionale începură, înălţându-se şi coborând după cum le

dictau marile *kathakali* şi ţesând ca o plasă în jurul simţurilor.

Se lăsă o scurtă linişte când Iluminatul sosi împreună cu călugării lui, înveşmântaţi în robele lor galbene ca şofranul, aproape portocalii în lumina flăcărilor. Dar ei îşi traseră jos glugile şi se aşezară pe pământ cu picioarele încrucişate. După o vreme, numai cântările şi glasul tobelor mai umpleau minţile spectatorilor.

Când apărură actorii, gigantici în costumele lor, cu clopoţei la genunchi, nu se auziră de fel aplauze: erau toţi cu atenţia încordată. Dansatorii ritmurilor de *kathakali* erau faimoşi, antrenaţi din copilărie în gimnastica acrobatică şi în străvechile mişcări ale dansului clasic, cunoscând cele nouă mişcări diferite ale gâtului şi ale ochilor şi sute de mişcări ale mâinilor, necesare pentru a reînvia anticele poveşti de iubire şi de luptă, ale întâlnirilor dintre zei şi demoni, ale vitejeştilor bătălii şi ale sângeroaselor trădări transmise de tradiţie. Muzicanţii strigau cuvintele povestirilor, în vreme ce actorii, care nu vorbeau niciodată, redau înspăimântătoarele aventuri ale lui Rama[53] şi ale fraţilor Pandava[54]. Cu machiaje în verde şi roşu sau negru şi alb strălucitor, ei umblau peste câmp, cu fustele unduindu-li-se, cu nimburile închipuite din oglindă pisată, lucindu-le în lumina felinarelor. Când şi când, felinarele pâlpâiau şi trosneau şi era ca şi cum un halou de lumină sfântă sau nesfântă le-ar fi jucat în jurul capetelor, ştergând cu totul sentimentul întâmplării, făcându-i pe spectatori să simtă pentru un moment că ei înşişi erau iluzia şi că măreţele personaje ale dansului ciclopic erau singurele lucruri reale de pe lume.

Dansul continuă până la revărsatul zorilor şi se termină o dată cu răsăritul soarelui. Înainte să se crape de ziuă, oricum, dinspre oraş sosi unul dintre purtătorii de robe

---

[53]Eroul central al Ramayanei, una dintre cele mai vechi epopei indiene, şi avatar al lui Vishnu (n. tr.).

[54]Eroi ai Mahabharatei, cel de-al doilea mare poem epic indian (n. tr.).

galbene, care-şi făcu drum prin mulţime şi-i spuse ceva la ureche Iluminatului.

Buddha dădu să se ridice, apoi păru să se gândească mai bine şi se reaşeză. Îi şopti călugărului un mesaj, iar acesta aprobă din cap şi părăsi câmpul festivalului.

Buddha, imperturbabil, îşi îndreptă iarăşi atenţia asupra spectacolului. Un călugăr aşezat în apropiere observă că bătea uşor cu degetele în pământ şi hotărî că Iluminatul ţinea, probabil, ritmul tobelor, fiind binecunoscut tuturor că el se afla deasupra unor lucruri precum nerăbdarea.

Când piesa se sfârşi, iar Surya, soarele, coloră în roz poalele cerurilor de deasupra inelului dinspre răsărit al lumii, fu ca şi cum noaptea care tocmai trecuse ar fi ţinut mulţimea prizonieră într-un vis încordat şi înfricoşător, din care, istoviţi, erau abia acum eliberaţi, pentru a rătăci în ziua ce se năştea.

Buddha şi adepţii lui se aşternură imediat la drum, în direcţia oraşului. Nu se opriră pentru popas, ci trecură prin Alundil cu mers iute, dar demn.

Când ajunseră iar în dumbrava vineţie, Iluminatul îşi sfătui discipolii să se odihnească, iar el se îndreptă spre un mic pavilion din adâncul pădurii.

• • •

Călugărul care adusese mesajul în timpul festivalului se afla în pavilion. Acolo îngrijea febra călătorului peste care dăduse în mlaştini, unde se afunda adeseori pentru a medita mai profund asupra stării de putrezire pe care trupul lui avea să o cunoască după moarte.

Tathagatha îl studie pe bărbatul care zăcea întins pe rogojină. Buzele îi erau subţiri şi palide; avea fruntea înaltă, pomeţii obrajilor înalţi, sprâncenele îngheţate, urechile ascuţite; şi Tathagatha ghici că atunci când pleoapele acelea aveau să se ridice, ochii ce vor fi lăsaţi să se vadă urmau să fie de un albastru deschis sau cenuşii. Era un aer de… transparenţă… sau de fragilitate în starea lui de inconştienţă, ce putea să se datoreze în parte febrei care-i măcina trupul, dar care nu îi putea fi atribuită întru totul. Omuleţul nu dădea impresia că ar fi unul care să poarte

asupra lui lucrul pe care acum Tathagatha îl ridică în mână. Mai degrabă, la o primă vedere, părea a fi foarte în vârstă. Dacă cineva se uita mai bine la el şi realiza că părul său fără culoare şi trupul subţiratic nu însemnau o vârstă înaintată, ar fi fost izbit de ceva copilăresc în înfăţişarea lui. După aspectul pielii, Tathagatha se îndoia că omul din faţa sa avea nevoie să se bărbierească prea des. Poate o uşor poznaşă încreţire se ascundea acum undeva, între obraji şi colţurile gurii. Poate că nici asta.

Buddha ridică stacojiul cordon de sugrumător, care era un obiect purtat numai de călăii sacri ai zeiţei Kali. Îi mângâie împletitura fină din mătase. Nu avea nici o îndoială că era destinat să se încolăcească într-un anume fel împrejurul propriului său gât.

Aproape inconştient, îl apucă şi făcu mişcările necesare cu mâinile.

Apoi îşi ridică privirile către călugărul care îl urmărea cu ochii holbaţi, zâmbi cu zâmbetul lui imperturbabil şi lăsă cordonul deoparte. Cu o cârpă umedă, călugărul şterse transpiraţia de pe fruntea palidă.

Omul de pe rogojină se cutremură sub atingere şi deschise ochii brusc. Se citeau în ei nebunia febrei şi faptul că nu puteau vedea, însă Tathagatha simţi o tresărire când le întâlni privirea.

Erau închişi, foarte închişi, aproape negri şi era imposibil de spus unde se sfârşea pupila şi unde începea irisul. Era ceva extrem de tulburător ca nişte ochi de o asemenea putere să aparţină unui trup atât de fragil şi stors de vlagă.

Se aplecă şi atinse mâinile omului, şi fu ca şi cum ar fi atins o bucată de oţel, rece şi impenetrabilă. Trase cu vârful unghiei o dâră peste dosul mâinii lui drepte. Nici o zgârietură sau adâncitură nu rămase şi unghia îi alunecă uşor, ca peste o suprafaţă de sticlă. Îndoi unghia degetului mare de la mâna dreaptă a omului şi-i dădu drumul. Nu se produse nici o schimbare bruscă de culoare. Era ca şi cum aceste mâini ar fi fost moarte sau doar nişte obiecte mecanice.

Îşi continuă examinarea. Fenomenul înceta oarecum deasupra încheieturilor mâinilor şi se manifesta iar în alte locuri. Mâinile, pieptul, abdomenul, gâtul şi porţiuni din spate fuseseră înmuiate în baia morţii, care dădea această aparte putere de inflexibilitate. Imersia totală ar fi fost, desigur, fatală, dar aşa cum era, omul îşi schimbase ceva din sensibilitatea tactilă pe echivalentul unor mănuşi de protecţie invizibile, pieptar de platoşă, apărătoare pentru gât şi armură pentru spate, din oţel. Era într-adevăr unul dintre asasinii aleşi ai teribilei zeiţe.

— Cine mai ştie de acest om? întrebă Buddha.

— Călugărul Simha, răspunse celălalt, care m-a ajutat să-l aduc aici.

— El a văzut asta?

Tathagatha arătă din priviri spre cordonul stacojiu.

Călugărul dădu afirmativ din cap.

— Du-te şi scoate-l la iveală. Adu-mi-l de îndată. Nu spune nimănui despre asta, ci doar că un pelerin a căzut bolnav şi că-l îngrijim aici. Am să-l veghez eu însumi şi am să mă ocup de boala lui.

— Da, Ilustre Doamne!

Călugărul se grăbi să părăsească pavilionul.

Tathagatha se aşeză lângă rogojină şi se puse pe aşteptat.

•••

Trecură două zile înainte ca febra să slăbească şi inteligenţa să revină în ochii aceia negri. Dar pe parcursul celor două zile, toţi care trecură pe lângă pavilion putură auzi glasul Iluminatului vorbind întruna, monoton, ca şi cum i s-ar fi adresat în somn celui pe care-l avea în grijă. Când şi când, omul bolborosea el însuşi cuvinte de neînţeles sau striga, aşa cum se întâmplă adeseori în caz de febră mare.

În cea de-a doua zi, omul deschise brusc ochii şi privi în sus. După care se încruntă şi întoarse capul.

— Bună dimineaţa, Rild, zise Tathagatha.

— Cine eşti? întrebă celălalt cu un neaşteptat glas de bariton.

— Unul care vă învaţă calea spre eliberare.

— ...Buddha?

— Sunt numit astfel.

— Tathagatha?

— Mi s-a dat şi acest nume.

Celălalt încercă să se ridice, nu reuşi, se aşeză la loc. În tot acest timp, ochii lui îşi păstrară expresia neschimbată.

— Cum se face că îmi ştii numele? întrebă el în cele din urmă.

— În timpul febrei ai vorbit foarte mult.

— Da, am fost foarte bolnav şi fără doar şi poate că am bâiguit destule. M-am ales cu friguri în mlaştina aia blestemată.

Tathagatha zâmbi.

— Unul dintre dezavantajele călătoriei de unul singur este acela că atunci când cazi, nu are cine să te ajute.

— Adevărat, recunoscu celălalt şi ochii i se închiseră din nou, iar respiraţia îi deveni profundă.

Tathagatha rămase aşezat cu picioarele încrucişate, în poziţia lotusului[55].

•••

Când Rild se trezi iar, era seară.

— Mi-e sete, zise el.

Tathagatha îi dădu apă.

— Foame? întrebă el.

— Nu, încă nu. Mi s-ar răzvrăti stomacul.

Se ridică pe coate şi se uită la cel care-l îngrijea. Apoi se lăsă iarăşi pe rogojină.

— Tu eşti acela, anunţă el.

— Da, răspunse celălalt.

— Ce ai de gând să faci?

— Să te hrănesc, când ai să spui că ţi-e foame.

— După aceea, vreau să spun.

— Să te veghez când dormi, ca nu cumva să faci iar febră.

— Nu asta vreau să spun.

— Ştiu.

---

[55]Postura de meditaţie în practicile yoga (n. tr.).

— După ce am să mănânc şi am să mă odihnesc şi am să-mi recapăt forţele… Atunci?

Tathagatha zâmbi şi scoase cordonul de sub robă.

— Nimic, zise el, absolut nimic.

Şi-i aşeză lui Rild cordonul peste umăr, după care îşi retrase mâna.

Celălalt clătină din cap şi se lăsă pe spate. Întinse mâna şi luă şnurul stacojiu. Şi-l încolăci peste degete, apoi în jurul încheieturii. Îl mângâie.

— E sfânt, zise el după o vreme.

— Aşa s-ar părea.

— Ştii la ce este folosit şi ce destinaţie are?

— Desigur.

— Atunci de ce n-ai să faci absolut nimic?

— Nu am deloc nevoie să fac ceva. Toate lucrurile vin la mine. Dacă ceva trebuie să fie făcut, tu eşti acela care trebuie să facă.

— Nu înţeleg.

— Ştiu şi asta.

Omul îşi cufundă privirea în umbrele de deasupra.

— Acum, am să încerc să mănânc, anunţă el.

Tathagatha îi dădu fiertură de carne şi pâine, pe care bolnavul reuşi să le înghită fără să le verse. Apoi Rild bău iarăşi apă şi, când termină, respira greu.

— Ai jignit Cerurile, declară el.

— Sunt conştient de asta.

— Şi ai ştirbit măreţia zeiţei, a cărei supremaţie nu a fost niciodată pusă la îndoială aici.

— Cunosc.

— Dar îţi datorez viaţa şi ţi-am mâncat pâinea…

Nu primi răspuns.

— Din cauza asta, trebuie să-mi încalc cel mai sacru jurământ, termină Rild. Nu te pot ucide, Tathagatha.

— Atunci, îmi datorez viaţa faptului că tu mi-o datorezi pe a ta. Hai să considerăm că suntem chit cu vieţile.

Rild scoase un uşor chicotit.

— Aşa să fie, zise el.

— Ce vei face acum, dacă ţi-ai abandonat misiunea?

— Nu ştiu. Păcatul îmi este prea mare pentru a-mi permite să mă întorc. Acum, am jignit şi eu Cerurile, iar zeiţa îşi va întoarce faţa de la rugăciunile mele. Am înşelat-o.

— În cazul ăsta, rămâi aici. Cel puţin, vei avea companie în osândire.

— Prea bine, acceptă Rild. Altceva nu mi-a mai rămas de făcut.

Adormi din nou, iar Buddha zâmbi.

• • •

În zilele următoare, pe măsură ce festivalul se derula înainte, Iluminatul predică mulţimilor ce se perindau prin dumbrava vineţie. Le vorbi despre unitatea tuturor lucrurilor, mari şi mici, despre legea cauzalităţii, despre devenire şi moarte, despre iluzia existenţei, despre scânteia *atman*-ului*,* despre calea salvării prin renunţarea la sine şi unirea cu întregul; le vorbi despre realizare şi iluminare, despre inutilitatea ritualurilor brahmane, comparându-le formele cu vasele goale de conţinut. Mulţi ascultau, puţini auzeau şi câţiva rămâneau în dumbrava vineţie, pentru a îmbrăca roba galbenă ca şofranul a celor care caută Adevărul.

Şi de fiecare dată când Buddha propovăduia, omul Rild stătea prin apropiere, purtându-şi veşmintele negre şi platoşele din piele, cu ochii lui ciudaţi aţintiţi fără încetare asupra Iluminatului.

La două săptămâni după însănătoşire, Rild veni la Învăţător pe când acesta se plimba printre copaci, meditând. Îşi potrivi pasul după al lui şi, după o vreme, vorbi:

— Iluminatule, ţi-am ascultat învăţăturile, şi le-am ascultat *bine.* Mult am mai cugetat asupra lor.

Celălalt dădu din cap.

— Întotdeauna am fost un om religios, declară el, altfel nici nu m-ar fi ales pentru slujba pe care am avut-o cândva. După ce mi-a devenit imposibil să-mi îndeplinesc misiunea, am simţit un mare gol lăuntric. Îmi pierdusem zeiţa, şi viaţa nu mai avea nici un sens pentru mine.

Celălalt ascultă în linişte.

— Dar ţi-am auzit cuvintele, continuă el, şi ele m-au umplut de un fel de bucurie. Mi-au arătat o altă cale către salvare, o cale pe care am simţit-o superioară celei pe care o urmasem mai înainte.

Buddha îi cerceta chipul în vreme ce Rild vorbea.

— Modul tău de a renunţa este unul total, pe care eu îl simt a fi bun. Se potriveşte cu ceea ce îmi trebuie mie. Prin urmare, cer permisiunea să fiu primit în comunitatea ta de oameni care caută Adevărul şi să-ţi urmez calea.

— Eşti sigur, întrebă Iluminatul, că nu cauţi doar să te auto-pedepseşti pentru ceea ce apăsa asupra conştiinţei tale ca o greşeală sau ca un păcat?

— De asta sunt sigur, zise Rild. Am strâns cuvintele tale în mine şi am simţit adevărul pe care-l conţin. Cât am fost în slujba zeiţei, am ucis mai mulţi oameni decât frunze vineţii pe crengi, cât vezi cu ochii în jur. Nu mai pun la socoteală femeile şi copiii. Aşa că nu mă las uşor furat de cuvinte, am auzit prea multe, rostite pe toate tonurile – rugătoare, certăreţe, înjurând. Cuvintele tale, însă, mă mişcă, sunt superioare învăţăturilor brahmanilor. Cu bucurie aş deveni călău în slujba ta, înlăturându-ţi duşmanii cu un şnur galben ca şofranul, sau cu o sabie sau pumnal sau cu mâinile, pentru că sunt iscusit în mânuirea tuturor armelor – trei vieţi mi-am petrecut învăţându-le meşteşugul –, dar ştiu că nu aceasta îţi este calea. Moartea şi viaţa pentru tine sunt tot una şi tu nu cauţi nimicirea duşmanilor tăi. Aşadar, cer intrarea în Ordinul tău. Pentru mine n-are să fie un lucru atât de greu cum ar fi pentru alţii. Alţii trebuie să renunţe la casă şi la familie, la strămoşi şi la avere. Eu nu am asemenea lucruri. Trebuie să renunţi la propria-ţi voinţă, ceea ce eu am făcut deja. Tot ce-mi mai trebuie acum este o robă galbenă.

— A ta este, zise Tathagatha, împreună cu binecuvântarea mea.

Rild îmbrăcă roba de călugăr budist şi începu să postească şi să mediteze. După o săptămână, când festivalul era pe sfârşite, se duse în oraş cu vasul de cerşit,

împreună cu mai mulţi alţi călugări. Dar nu se mai întoarse cu ei. Ziua se scurse, se făcu seară, seara se transformă în întuneric. Trâmbiţele templului îşi făcuseră auzite deja ultimele note ale cântecului *nagaswaram,* iar mulţi dintre călători părăsiseră festivalul.

Mult timp, Iluminatul umblă prin pădure, meditând. După care, dispăru şi el.

Depărtându-se de dumbravă şi de mlaştinile de dincolo de ea, către oraşul Alundil, deasupra căruia pândeau piscurile pietroase şi împrejurul căruia se întindeau câmpurile albastre-verzui, în oraşul Alundil, încă împânzit de călători, mulţi dintre ei plutind în înălţimile reveriei, pe străzile oraşului Alundil, către înălţimea pe care se afla templul, păşea Buddha.

Pătrunse în curtea din afară şi aici era linişte. Câinii şi copiii şi cerşetorii plecaseră. Preoţii dormeau. Un slujbaş picotea în spatele unei tarabe din bazar. Multe altare erau de-acum goale, statuile fiind băgate înăuntru. Înaintea altor câteva, credincioşii erau îngenunchiaţi în rugăciune târzie.

Intră în curtea interioară. Un ascet era aşezat pe o rogojină în faţa statuii lui Ganesha[56]. Semăna el însuşi cu statuia, nefăcând nici o mişcare vizibilă. Patru felinare cu ulei licăreau în curte, lumina lor pâlpâitoare accentuând şi mai mult umbrele lăsate asupra celor mai multe dintre altare. Mici candele aruncau o lumină slabă peste câteva dintre statui.

Tathagatha traversă curtea şi se opri dinaintea statuii înalte a lui Kali, la picioarele căreia licărea un felinar micuţ. Zâmbetul zeiţei părea că se modifică din clipă în clipă, privind în jos, către omul din faţa ei.

Atârnat pe braţul ei întins înainte, înfăşurat o dată în jurul vârfului pumnalului, era un cordon stacojiu de sugrumător.

Tathagatha îi întoarse zâmbetul, iar ea păru că se încruntă.

— E un abandon, draga mea, zise el. Ai pierdut runda asta. Ea păru că dă uşor din cap, a încuviinţare.

---

[56]Zeul înţelepciunii (n. tr.)

— Îmi pare bine să obţin o atât de înaltă recunoaştere într-o perioadă de timp atât de scurtă, continuă el. Dar chiar dacă ai fi reuşit, băbuţo, prea puţin ţi-ar fi fost de folos. De-acum este târziu. Am început ceva ce tu nu poţi opri. Prea mulţi au auzit vechile cuvinte. Credeai că s-au pierdut şi la fel credeam şi eu. Dar ne-am înşelat amândoi. Religia prin care stăpâneşti tu e foarte veche, zeiţă, dar şi protestul meu are o tradiţie la fel de venerabilă. Prin urmare, numeşte-mă protestant şi ţine minte: acum sunt mai mult decât un om. Noapte bună!

Părăsi templul şi altarul lui Kali, de unde Yama îl ţintuia cu privirile.

•••

Era cu multe luni înainte să se producă miracolul, iar când se înfăptui, nu păru a fi un miracol, pentru că se obişnuiseră treptat cu el.

Rild, care apăruse dinspre nord când începuseră să sufle peste ţinut vânturile primăverii, Rild, care apăruse purtând moartea înfăşurată pe braţ şi focul negru în priviri, Rild, cel cu sprâncene albe şi urechi ascuţite, vorbi într-o după-amiază, când primăvara trecuse şi când lungile zile de vară atârnau fierbinţi sub Podul Zeilor. Vorbi, cu vocea lui surprinzătoare de bariton, pentru a răspunde unei întrebări puse lui de un călător.

Omul îi puse şi o a doua întrebare, apoi o a treia.

Continuă să vorbească, iar unii dintre ceilalţi călugări şi câţiva dintre pelerini se adunară în jurul lui. Răspunsurile urmând întrebărilor, care acum veneau de la toţi, fură din ce în ce mai lungi, pentru că deveniră parabole, exemple, alegorii.

După care, i se aşezară la picioare, şi ochii lui negri deveniră ochiuri stranii de apă, şi vocea i se pogora ca din Ceruri, limpede şi blândă, melodioasă şi convingătoare.

Îl ascultară, apoi călătorii îşi văzură de drum. Dar se întâlniră între ei şi stătură de vorbă cu alţi călători de pe drum, astfel încât, înainte ca vara să se sfârşească, pelerinii care veneau în dumbrava vineţie cereau să-l cunoască pe acest discipol al lui Buddha şi să-i asculte cuvintele.

Tathagatha îşi împărţi predicile cu el. Împreună, propovăduiră Calea cu Opt Poteci, învăţând mulţimile despre slava Nirvanei, iluzia existenţei şi lanţurile pe care lumea le aruncă asupra omului.

Şi fură momente când însuşi Tathagatha cel cu vorbă dulce asculta la cuvintele discipolului său, ce digerase toate lucrurile pe care le predicase el, meditase îndelung şi complet asupra lor, iar acum, ca şi cum ar fi aflat intrarea într-o mare tainică, se cufunda cu mâinile lui tari ca oţelul în locuri cu ape ascunse, apoi stropea cu adevăr şi frumuseţe peste capetele ascultătorilor.

Vara se scurse. Nu mai era nici o îndoială acum că doi erau cei care primiseră iluminarea: Tathagatha şi micul lui discipol, pe care-l numiră Sugata[57]. Se spunea chiar că Sugata avea puterea de a vindeca şi, când ochii îi străluceau ciudat, iar atingerea de gheaţă a mâinilor lui se lăsa asupra unui mădular chircit, acel mădular se îndrepta la loc. Şi se spunea că unui orb îi revenise brusc vederea în timpul unei predici a lui Sugata.

Două erau lucrurile în care credea Sugata: Calea Salvării şi Tathagatha, Buddha.

— Slăvite Doamne, îi spuse el într-o zi, viaţa mi-a fost goală până în ziua în care mi-ai descoperit Adevărata Cale. Când tu ai primit iluminarea, înainte de a începe să propovăduieşti, a fost ca o văpaie de foc şi ca un muget de ape, iar tu – pretutindeni şi parte a tot ce există: norii şi copacii, animalele din pădure, oamenii cu toţii, zăpada de pe culmile munţilor şi osemintele de pe câmpuri?

— Da, zise Tathagatha.

— Eu, de asemenea, cunosc bucuria acestor lucruri, spuse Sugata.

— Da, ştiu, încuviinţă Tathagatha.

— Înţeleg acum de ce ai spus cândva că toate lucrurile vin la tine: pentru că aduseseşi o asemenea doctrină în lume. Înţeleg acum de ce erau zeii invidioşi. Bieţii zei! Sunt de plâns. Tu, însă, ştii. Ştii toate lucrurile.

Tathagatha nu răspunse.

---

[57]Cel care a trecut la fericire (sanscr.) (n. tr.).

•••

Când vânturile primăverii suflară iarăşi peste pământ, anul scurgându-se întreg de la sosirea noului Buddha, din înalt se auzi un strigăt înfricoşător.

Cetăţenii oraşului Alundil se opriră pe străzi ca să se uite în sus, spre cer. Cei din casta Sudras, care se aflau pe câmp, îşi lăsară lucrul şi-şi ridicară privirile. În marele templu de pe colină se lăsă deodată liniştea. În dumbrava vineţie de dincolo de oraş, călugării îşi întoarseră capetele.

Cel care era născut să stăpânească vântul, străbătea cerurile… Din nord veni – verde şi roşu, galben şi cafeniu… Lunecarea îi era un dans, calea îi era aerul…

Se auzi încă un strigăt, apoi bătaia formidabilelor aripi, în vreme ce urca deasupra norilor, pentru a se face un punctuleţ negru.

După care se prăvăli, ca un meteorit, izbucnind în flăcări, cu toate culorile învăpăiate şi strălucitor arzând, pe măsură ce creştea şi creştea, depăşind orice închipuire despre ceva ce putea trăi la asemenea dimensiuni, la asemenea viteză, la asemenea măreţie…

Jumătate spirit, jumătate pasăre, legendă întunecând cerul.

Bidiviul lui Vishnu, al cărui cioc sfărâmă care de luptă.

Pasărea Garuda se roti deasupra oraşului Alundil.

Dădu o roată şi trecu peste crestele de piatră ce se înălţau dincolo de oraş.

— Garuda!

Cuvântul străbătu în goană oraşul, câmpurile, templul, dumbrava.

Numai că nu zbura de una singură; era ştiut că un singur zeu putea călări pe Pasărea Garuda.

Se făcu linişte. După acele ţipete şi zbateri tunătoare de aripi, părea firesc să se vorbească doar în şoaptă.

Iluminatul stătu pe drumul dinaintea dumbrăvii, iar călugării se adunară împrejurul lui, cu privirile îndreptate către înălţimile stâncoase.

Sugata veni şi se opri alături de el.

— Cu numai o primăvară înainte… zise el.

Tathagatha încuviinţă dând din cap.

— Rild a dat greş, zise Sugata. Ce lucru mai vine din Ceruri?

Buddha ridică din umeri.

— Mă tem pentru tine, Învăţătorule. În toate vieţile pe care le-am trăit, tu mi-ai fost singurul prieten. Învăţăturile tale mi-au dat pacea. Ei de ce nu te pot lăsa în pace? Eşti cel mai inocent dintre oameni, iar doctrina ta este cea mai blândă. Ce rău le-ai putea tu produce?

Buddha se răsuci în cealaltă parte.

În acel moment, cu o bătaie puternică din aripi şi slobozind un ţipăt strident din ciocul căscat, Pasărea Garuda se înălţă iar deasupra munţilor. De astă dată nu mai dădu ocol oraşului, ci se urcă la mare înălţime în văzduh, dispărând spre nord. Atât de mare fu viteza cu care trecu, încât se făcu nevăzută în câteva clipe.

— Pasagerul a descălecat şi a rămas acolo, sugeră Sugata.

Buddha se afundă în dumbrava vineţie.

• • •

Sosi de dincolo de înălţimile de piatră, mergând pe jos. Ajunse la o trecere tăiată în stâncă şi-şi urmă calea, neauzit, cu cizmele sale roşii, din piele, pe drumul pietros.

De dinaintea lui se auzi susur de apă curgătoare, dinspre un pârâiaş care tăia poteca. Aruncându-şi peste umeri pelerina roşie ca sângele, înaintă spre o curbă pe care o făcea poteca; rubinul de pe mânerul sabiei strălucea în montura lui stacojie.

Ocolind un colţ de stâncă, se opri.

Cineva aştepta mai încolo, lângă buşteanul care trecea peste pârâu.

Ochii i se îngustară pentru o clipă; continuă să înainteze.

Acolo se afla un omuleţ ce purta veşmintele negre ale pelerinilor, încins cu un ham din piele, de care era atârnată o sabie scurtă, curbată, din oţel strălucitor. Omul avea capul ras cu grijă, cu excepţia unui smoc de păr alb. Sprâncenele îi erau albe deasupra ochilor negri, iar pielea îi era deschisă la culoare; urechile păreau a-i fi ascuţite.

Călătorul ridică mâna şi i se adresă omului de dinaintea lui, spunându-i:

— Bună ziua, pelerinule.

Omul nu răspunse, dar îi bară drumul, proptindu-se în faţa buşteanului pus de-a curmezişul peste pârâu.

— Iartă-mă, bunule pelerin, dar tocmai vroiam să trec pe aici, iar tu îmi faci trecerea dificilă.

— Greşeşti, Doamne Yama, dacă socoţi că ai să treci pe aici, spuse celălalt.

Cel în Roşu zâmbi, lăsând să se vadă un şir lung de dinţi netezi şi albi.

— Întotdeauna este o plăcere să fii recunoscut, îl încunoştinţă el, chiar şi de către unul care transmite informaţii greşite în celelalte privinţe.

— Eu nu mă joc cu vorbele, zise omul în negru.

— Ah? îşi înălţă celălalt sprâncenele într-o expresie exagerat întrebătoare. Atunci cu ce te joci, domnule? Desigur, nu cu bucata aia de metal îndoit pe care o porţi.

— Cu nimic altceva.

— La început am luat-o drept un toiag barbar de rugăciune. Înţeleg că asta este o regiune plină de culte ciudate şi de secte primitive. Pentru un moment, am crezut că eşti un adept al vreunei asemenea superstiţii. Dar dacă, precum zici, este într-adevăr o armă, atunci să cred că ştii s-o foloseşti?

— Oarecum, răspunse omul în negru.

— Bun, atunci, zise Yama, pentru că îmi displace să fiu nevoit să ucid un om care nu ştie pe ce lume se află. Mă simt obligat să-ţi atrag atenţia, oricum, că atunci când te vei afla înaintea Celui Prea Înalt, la judecată, vei fi învinuit de sinucidere.

Celălalt zâmbi uşor.

— De îndată ce te simţi gata, zeu al morţii, am să înlesnesc ieşirea spiritului tău din învelişul lui trupesc.

— Doar încă un lucru, atunci, zise Yama, şi am să pun repede capăt discuţiei. Dă-mi un nume, să-l spun preoţilor, ca să ştie pentru cine vor face slujbele.

— Am renunţat la numele meu de pe urmă doar cu puţin timp înainte, răspunse celălalt. De aceea, asociatul lui Kali trebuie să-şi primească moartea de la unul care nu are nume.

— Rild, eşti nebun, zise Yama şi-şi trase sabia.

Omul în negru şi-o trase şi el.

— Şi se potriveşte că te duci fără nume pe drumul pierzaniei. Ţi-ai trădat zeiţa.

— Viaţa este plină de trădări, răspunse celălalt, înainte să lovească. Venind împotriva ta acum şi în acest fel, trădez de asemenea învăţăturile noului meu maestru. Dar trebuie să-mi urmez hotărârile inimii. Nici vechiul meu nume, nici cel nou, prin urmare, nu mi se potrivesc şi nu sunt meritate – aşa că nu mă numi nicicum!

Apoi, sabia i se făcu limbă de foc, săltând cu iuţeală, zăngănind, aruncând văpăi.

Yama dădu înapoi înaintea atacului, cedând teren pas cu pas, mişcându-şi numai încheietura pentru a para loviturile ce se abăteau asupră-i.

Apoi, după ce se retrăsese zece paşi, se propti pe picioare şi nu se mai clinti. Blocajele lui erau acum ceva mai largi, dar ripostele deveniră mai prompte, intercalate cu eschive şi atacuri neaşteptate.

Se grozăviră cu săbiile până ce sudoarea începu să le picure ca ploaia pe pământ; atunci Yama începu să preseze în atac, încetul cu încetul, forţându-şi adversarul să se retragă. Unul după altul, recuperă cei zece paşi pe care-i cedase.

Când se aflară iarăşi pe locul unde fusese dată prima lovitură, Yama recunoscu, printre dinţii încleştaţi:

— Bine ţi-ai mai învăţat lecţiile, Rild! Mai bine chiar decât mi-aş fi închipuit! Felicitări!

În timp ce vorbea, adversarul lui îşi roti sabia într-o complicată figură de dublă eschivă şi reuşi o uşoară atingere, care-l tăie la umăr, făcându-i sângele să ţâşnească şi să se amestece imediat cu roşul veşmintelor.

Asta îl făcu pe Yama să se repeadă înainte şi, străpungând garda celuilalt, îl atinse la gât cu o lovitură laterală, care l-ar fi putut decapita.

Omul în negru îşi ridică garda, scuturându-şi capul, pară un alt atac şi se repezi înainte, pentru a fi respins, la rândul lui.

— Aşadar, baia morţii îţi protejează gâtul, zise Yama. Am să caut intrarea pe altundeva, atunci, şi sabia lui cântă un cântec mai rapid, încercând o împunsătură la un nivel mai coborât.

Yama dezlănţui întreaga furie a acelei săbii, mânuită secole întregi de maeştri ai multor vremuri. Cu toate acestea, celălalt îi susţinu atacurile, parând tot mai larg, retrăgându-se repede acum, dar reuşind încă să-l ţină la distanţă, răspunzând cu lovituri de apărare sau contraatacând.

Se retrase până ce ajunse cu spatele la pârâu. Atunci Yama o lăsă ceva mai uşor şi comentă:

— Cu jumătate de veac în urmă, când mi-ai fost elev pentru o scurtă perioadă, mi-am spus: „ăsta are în el stofă de maestru”. Şi nici că am greşit, Rild. Eşti probabil cel mai mare spadasin care s-a ridicat prin toate vremurile pe care mi le pot eu aminti. Aproape că-ţi pot ierta apostazia când îţi văd iscusinţa. Este, într-adevăr, păcat…

Eschivă apoi o lovitură la piept şi, în ultimul moment, se deplasă în jurul loviturii de parare, astfel încât izbi cu tăişul sabiei mult deasupra încheieturii mâinii celuilalt.

Păşind înapoi, parând sălbatic şi repezind lovituri spre capul lui Yama, omul în negru ajunse la capătul buşteanului aruncat peste viroaga prin care curgea pârâul.

— Şi mâna, Rild?! Într-adevăr, zeiţa este generoasă cu protecţia pe care o acordă. Ia încearcă asta!

Oţelul scrâşni izbindu-se într-o întăritură, crestându-i celuilalt bicepsul când îşi trecu tăişul peste el.

— Aha, iată şi un loc pe care l-a scăpat din vedere! ţipă el. Hai să mai încercăm o dată!

Săbiile li se încrucişau şi li se desprindeau din încleştare, eschivau, împungeau, parau, ripostau.

Yama înfruntă un atac complicat cu o împunsătură de oprire, sabia lui, mai lungă, făcând iarăşi să ţâşnească sânge din braţul adversarului.

Omul în negru păşi înapoi pe buştean, repezind o lovitură vicleană înspre capul lui Yama, pe care acesta o pară însă. Forţând încă şi mai puternic atacul, Yama îl obligă să se retragă şi mai mult, după care izbi lateral cu piciorul în buştean. Celălalt sări înapoi, aterizând pe malul dimpotrivă. Imediat ce atinse pământul, dădu şi el un picior în buştean, făcându-l să se mişte.

Buşteanul se rostogoli înainte ca Yama să apuce să păşească pe el, se desprinse de pe maluri, se prăvăli în pârâu, rămânând locului preţ de o clipă, apoi o luă la vale, dus de curent spre vest.

— Aş zice că nu-s mai mult de şapte-opt paşi mari, Yama! Hai, traversează! strigă celălalt.

Zeul morţii zâmbi.

— Trage-ţi repede răsuflarea, acum, cât mai poţi, zise el. Răsuflarea este cel mai puţin apreciat dar din partea zeilor. Nimeni nu-i înalţă imnuri, lăudând aerul curat, respirat şi de rege şi de cerşetor, şi de stăpân şi de câine, deopotrivă. Dar ia să fii fără ea! Bucură-te de fiecare răsuflare, Rild, ca şi cum ţi-ar fi ultima – pentru că aceea este şi ea foarte aproape!

— Se spune că eşti priceput la răspunsuri, Yama, spuse cel ce se numise Rild sau Sugata. Se spune că eşti zeu, zeul care stăpâneşte peste împărăţia morţilor şi ale cărui cunoştinţe depăşesc înţelegerea muritorilor. Ţi-aş pune, aşadar, nişte întrebări, cât timp stăm liniştiţi.

Yama nu-şi afişă zâmbetul batjocoritor, aşa cum făcuse la toate celelalte spuse ale adversarului său. Aceasta de-acum avea în ea ceva ritual.

— Ce anume vrei să afli? Îţi acord favoarea unei întrebări, înaintea morţii.

Atunci, cu vechile cuvinte din *Katha Upanishad,* cel care se numise Rild sau Sugata cântă:

— „Nu se ştie ce se întâmplă cu omul, când moare. Unii spun că există în continuare. Alţii spun că nu. Acesta este lucrul pe care-aş vrea să-l aflu de la tine.”

Yama răspunse şi el cu vechile cuvinte:

— „În această privinţă, până şi zeii au unele îndoieli. Nu-i lesne a pricepe, căci natura *atman*-ului lucru adânc este. Pune-mi altă întrebare. Scuteşte-mă de această favoare.”

— „Mă iartă dacă asta-mi vine-n minte, o, Moarte, dar un alt învăţător ca tine nu e de găsit şi, sigur, altă favoare la care să tânjesc în ăst moment nu e.”

— „Rămâi în viaţă şi vezi-ţi de cale”, zise Yama, băgându-şi sabia la brâu. „Te izbăvesc de soarta ce ţi-e dată. Alege fii şi nepoţi; alege elefanţi, cai, turme de vite şi aur. Alege orice altă soartă – fecioare blonde, care de luptă, instrumente muzicale. Am să ţi le dau ţie şi ele te vor copleşi. Dar nu de moarte mă-ntreba.”

— „O, Moarte”, cântă celălalt, „acestea nu durează decât până mâine. Ţine-ţi fecioarele, caii, dansurile şi cântările pentru tine. O altă soartă nu am să primesc, decât cea pe care am cerut-o – spune-mi, o, Moarte, despre cele ce sunt dincolo de viaţă, asupra cărora oamenii şi zeii au îndoieli.”

Yama rămase foarte liniştit şi nu mai continuă poemul.

— Prea bine, Rild, zise el, aţintindu-şi privirile în ochii celuilalt. Dar nu este ceva despre care să vorbesc. Trebuie să-ţi arăt.

Rămaseră aşa preţ de o clipă, după care omul în negru se clătină. Îşi trecu braţul peste faţă, acoperindu-şi ochii şi din gâtlej îi scăpă un singur suspin.

Atunci Yama îşi luă de pe umeri mantia şi o aruncă peste viroagă, ca pe o plasă de pescuit.

Având greutăţi prinse la poale în vederea unei asemenea manevre, mantia căzu asupra adversarului său.

În timp ce se zbătea să se elibereze, omul în negru auzi paşi repezi, apoi un trosnet ca de crengi frânte, când cizmele lui Yama, roşii precum sângele, atinseră malul pârâului, de partea pe care se afla el. Dând mantia la o parte şi ridicându-şi garda, pară noul atac al zeului. Terenul urca în spatele lui, iar el se retrase tot mai mult, până unde

panta era atât de abruptă încât Yama nu ajungea cu capul mai sus de mijlocul lui. Atunci îşi izbi adversarul de deasupra. Yama îşi croia încet-încet drum în sus, pe pantă.

— Zeu al morţii, zeu al morţii, cântă el, iartă-mi întrebarea cutezătoare şi spune-mi că nu m-ai minţit.

— Vei afla curând, zise Yama, trecându-i cu sabia de-a curmezişul picioarelor.

Apoi expedie o lovitură care ar fi străpuns un alt om, spintecându-i inima. Dar ea ricoşă din pieptul adversarului său.

Ajuns într-un loc unde pământul era afânat, omuleţul izbi cu piciorul, iar şi iar, trimiţându-i lui Yama în ochi o ploaie de ţărână şi pietriş. Yama îşi feri ochii cu braţul stâng, dar atunci începu să plouă peste el cu pietre mai mari. Bolovanii se rostogoleau pe pantă, iar el, tot păşind cu cizmele peste ei, îşi pierdu echilibrul şi căzu, alunecând la vale. Celălalt împinse atunci cu piciorul o bucată mare de stâncă, desprinzând-o şi o urmă în josul pantei, cu sabia ridicată în mână.

Nereuşind să-şi recapete echilibrul la timp pentru a întâmpina atacul, Yama se rostogoli şi se lăsă să alunece spre pârâu. Izbuti să se oprească pe marginea râpei, dar văzu bolovanul venind şi încercă să se ferească din calea lui. Când se împinse cu ambele mâini în pământ, sabia îi căzu în apa de dedesubt.

Cu pumnalul, pe care îl scosese ghemuindu-se cu greutate, reuşi să pareze lovitura înaltă a sabiei celuilalt. Bolovanul se prăbuşi plescăind cu mare zgomot, în pârâu.

Apoi mâna stângă îi fulgeră înainte, apucând încheietura care mânuise sabia. Izbi cu pumnalul în sus şi-şi simţi propria încheietură atinsă.

Rămaseră încleştaţi cu putere unul de celălalt, până ce Yama se lăsă în jos şi se rostogoli pe o parte, făcându-i vânt lui Rild.

Nici unul dintre ei nu-i dădu drumul adversarului, ci continuară să se rostogolească, propulsaţi de forţa acelei împingeri. Apoi buza râpei fu lângă ei, sub ei, deasupra lor.

Rild simţi cum sabia îi zboară din mână când izbi albia pârâului.

Când reveniră la suprafaţă, gâfâind în căutarea aerului, nici unul nu mai strângea în mână decât apă.

— A sosit vremea botezului de pe urmă, zise Yama şi izbi cu mâna stângă.

Celălalt blocă lovitura şi expedie şi el una.

O luară spre stânga, duşi de curent, până când picioarele lor atinseră stânca, şi încinseră lupta şi mai tare, coborând pe firul apei.

Pârâul se lărgea şi devenea mai puţin adânc pe măsură ce cobora, până când şuvoiul învolburat le ajunse la înălţimea piepturilor. Pe alocuri, malurile erau mai joase, aproape de suprafaţa apei.

Yama dădea lovitură după lovitură, cu pumnii şi cu muchiile palmelor; dar era ca şi cum ar fi asaltat o statuie, pentru că omul care fusese călău sacru în slujba lui Kali primea loviturile fără să clipească şi le returna răsucite, cu o forţă care putea frânge oasele. Cele mai multe dintre aceste lovituri erau încetinite de apă sau blocate de garda lui Yama, dar una i se abătu acestuia între coaste şi osul şoldului, iar alta îi ricoşă din umăr şi-i izbi obrazul.

Yama se aruncă pe spate şi începu să înoate spre apa mai mică. Celălalt îl urmă şi se azvârli asupra lui, dar fu izbit în porţiunea lui impenetrabilă de către o cizmă roşie, iar partea de dinainte a veşmântului îi fu sfâşiată. Îşi continuă saltul pe deasupra capului lui Yama şi ateriză cu spatele pe o porţiune de plajă acoperită cu argilă şi nisip fin.

Yama se ridică în genunchi şi se întoarse, timp în care celălalt se sculă şi trase un pumnal de la brâu. Chipul îi rămase impasibil când Yama se lăsă să cadă pe vine.

Pentru o clipă, privirile li se întâlniră, dar de astă dată celălalt nu mai şovăi.

— Acum îţi pot înfrunta privirea-dătătoare-de-moarte, Yama, spuse el, fără să mai fiu oprit de ea. M-ai învăţat prea bine!

Dar în momentul în care se repezi spre el, braţul zeului se abătu, dinspre mijloc, plesnindu-l pe celălalt cu brâul ud, precum un bici, peste coapse.

Când Rild căzu în faţă, scăpând pumnalul din mână, Yama îl prinse şi-l imobiliză; cu o lovitură de picior, ajunseră amândoi la apa adâncă.

— Nimeni nu aduce cântări răsuflării, zise Yama. Dar ia să fie fără ea!

Apoi plonjă dedesubt, luându-l cu sine pe celălalt, cu braţele ca nişte toarte din oţel arcuite pe lângă corp.

•••

Mai târziu, mult mai târziu, când trupul ud zăcea nemişcat lângă apă, el vorbi moale, cu răsuflarea poticnită:

— Ai fost… cel mai însemnat… care s-a ridicat împotriva mea… din toate timpurile pe care mi le amintesc… Într-adevăr, este păcat…

Apoi, traversând pârâul, îşi continuă drumul printre stânci.

•••

Intrând în oraşul Alundil, călătorul se opri la primul han pe care-l întâlni. Luă o cameră şi comandă o baie caldă. Se îmbăie în vreme ce un slujitor îi curăţă veşmintele.

Înainte de a se aşeza la masă, se apropie de fereastră şi se uită în stradă. În aer plutea un miros puternic de slizzard, iar de la parter se auzea larmă de voci multe.

Oamenii părăseau oraşul. În curtea din spate se făceau pregătirile pentru plecarea unei caravane în zorii următoarei zile. Noaptea aceasta marca sfârşitul festivalului de primăvară. Dedesubt, în stradă, negustori încă mai făceau negoţ, mame alinau copii obosiţi, iar un prinţ local se întorcea cu suita lui de la vânătoare, cu doi cocoşi-de-foc legaţi în spinarea unui slizzard cu mers lin. Se uită la o prostituată ostenită care discuta ceva cu un preot ce părea a fi şi mai ostenit decât ea şi care tot dădea din cap, până când, în cele din urmă, se depărtă. O lună se înălţase deja pe cer – părând aurie prin Podul Zeilor – iar o a doua, mai micuţă, tocmai apăruse deasupra orizontului. În aerul înserării era o înfiorare rece, care readucea, peste

mirosurile oraşului, miresmele lucrurilor primăverii: micii lăstari şi fragedele ierburi, grâul albastru-verzui de primăvară, umezeala pământului, revărsările mâloase ale pâraielor. Aplecându-se peste fereastră, reuşi să zărească templul ce se înălţa pe colină.

Chemă un servitor, care să-i aducă mâncarea în cameră şi trimise în oraş după un negustor local.

Mâncă încet, fără să fie prea atent la ce avea în farfurie, iar când termină, se arătă şi negustorul.

Omul purta o mantie plină cu mostre, din care, până la urmă, călătorul se hotărî asupra unei săbii lungi, curbate şi a unui pumnal scurt, drept, punându-şi-le pe amândouă la brâu.

Apoi ieşi în noapte şi o luă în lungul străzii principale a oraşului, plină de făgaşe de roţi. Îndrăgostiţi se îmbrăţişau în cadrul uşilor. Trecu pe lângă o casă unde bocitoarele plângeau un mort. Un cerşetor se ţinu după el şchiopătând, până când se întoarse şi-l privi în ochi, spunându-i:

— Tu nu eşti şchiop! iar omul se depărtă în grabă, pierzându-se în mulţimea trecătorilor. Deasupra capetelor, artificiile începură să explodeze pe cer, trimiţând spre pământ cozi lungi, luminoase, viu colorate. Dinspre templu se auzeau surlele din dovleac cântând melodia *nagaswaram.* Un bărbat dădu buzna peste el, ieşind dintr-un gang şi el îi zdrobi încheietura când îi simţi mâna umblându-i după pungă. Omul scrâşni o înjurătură şi strigă după ajutor, dar el îi făcu vânt în şanţ şi-şi văzu de drum, retezând avântul tovarăşilor tâlharului cu o căutătură întunecată.

În cele din urmă, ajunse la templu. Ezită un moment, apoi păşi înăuntru.

Pătrunse în curtea interioară în urma unui preot care căra o mică statuie, luată dintr-o nişă exterioară.

Îşi aruncă privirile prin curte, apoi se duse iute spre locul ocupat de statuia zeiţei Kali. O studie îndelung, după care îşi trase sabia de la brâu şi i-o puse la picioare. Când o luă iar şi se întoarse, văzu că preotul îl urmărea. Îi făcu semn din cap, iar omul se apropie imediat şi-i dădu bună seara.

— Bună seara, părinte, răspunse el.

— Kali îţi poate sfinţi sabia, războinicule.

— Mulţumesc. A făcut-o.

Preotul zâmbi.

— Vorbeşti de parcă ai fi sigur.

— Iar asta este o îndrăzneală prea mare din partea mea, ai?

— Păi, s-ar putea să nu fie în cele mai bune toane.

— Totuşi, eu i-am simţit puterea pogorându-se asupra mea când îi priveam altarul.

Preotul se lăsă străbătut de un fior.

— Deşi am slujba pe care-o am, zise el, este un simţământ al puterii de care m-aş lipsi.

— Te temi de puterea ei?

— Să spunem, zise preotul, că în ciuda măreţiei sale, altarul lui Kali nu este la fel de vizitat precum cele ale lui Lakshmi, Shakti, Sitala, Ratri şi ale celorlalte zeiţe mai puţin înspăimântătoare.

— Dar ea este mai mare decât oricare dintre acestea.

— Şi mai îngrozitoare.

— Ei şi? În ciuda puterii sale, nu este o zeiţă nedreaptă.

Preotul zâmbi.

— Care om, după ce a trăit mai mult de un douăzeci de ani, mai vrea dreptate, războinicule? În ce mă priveşte, eu găsesc îndurarea infinit mai atrăgătoare. Mie dă-mi o zeitate iertătoare în fiecare zi.

— Bine zis, spuse celălalt, dar eu sunt, precum ai spus, războinic. Propria mea natură este apropiată de a ei. Noi gândim la fel, zeiţa şi cu mine. În general, suntem de acord în cele mai multe privinţe. Când nu se întâmplă aşa, îmi aduc aminte că ea este şi femeie.

— Eu trăiesc aici, zise preotul, dar nu vorbesc cu atâta familiaritate despre cei pe care sunt însărcinat a-i sluji, adică despre zei.

— În public, aşa este, zise celălalt. Nu-mi vorbi mie despre preoţi. Am băut cu mulţi dintre voi şi ştiu că sunteţi la fel de blasfemiatori ca şi restul oamenilor.

— Există un timp şi un loc pentru toate lucrurile, spuse preotul, aruncând o privire înapoi, spre statuia lui Kali.

— Of, of! Spune-mi acum de ce baza altarului lui Yama nu a fost curăţată de curând?! Este plină de mizerie.

— A fost curăţată nu mai departe de ieri, dar atât de mulţi au trecut pe dinaintea lui de atunci, încât pare foarte folosită.

Celălalt zâmbi.

— Atunci, de ce nu sunt deloc ofrande lăsate la picioarele lui şi nici rămăşiţe de la sacrificii?

— Nimeni nu dă flori Morţii, zise preotul. Nu vin decât să se uite, apoi pleacă. Noi, preoţii, am simţit întotdeauna că cele două statui sunt bine aşezate. Fac o pereche teribilă, nu-i aşa? Moartea şi patroana distrugerii?

— O echipă puternică, zise celălalt. Dar vrei să-mi spui că nimeni nu aduce sacrificii lui Yama? Chiar nimeni?

— Numai noi, preoţii, când o cere calendarul ritual, şi câte un cetăţean, când o persoană iubită este pe moarte şi i s-a refuzat încarnarea directă – în afară de cazurile astea, nu, nu am văzut niciodată făcându-i-se lui Yama sacrificii aşa, de bunăvoie sau cu dragoste.

— Probabil că se simte ofensat.

— Nici vorbă, războinicule. Nu sunt toate cele ce trăiesc, în sine, sacrificii aduse Morţii?

— Într-adevăr, grăieşti drept. Ce nevoie are el de bunăvoinţa sau de afecţiunea lor? Darurile nu sunt necesare, pentru că el ia ce vrea.

— Ca şi Kali, încuviinţă preotul. Şi în cazul ambelor zeităţi, eu adeseori am căutat justificare pentru ateism. Din nefericire, se manifestă amândouă prea puternic în lume pentru ca existenţa să le fie efectiv negată. Păcat!

Războinicul izbucni în râs.

— Un preot credincios până în măduva oaselor! Îmi place asta. Mă gâdilă la încheietura cotului! Uite, cumpără-ţi un butoi de soma – pentru sacrificii.

— Mulţumesc, războinicule. Am să cumpăr. Vii să facem împreună o mică libaţie, acum, în templu?

— Pe Kali, vin! zise celălalt. Dar numai una mică.

Îl însoţi pe preot în clădirea centrală şi apoi în jos, pe nişte scări, până în pivniţă, unde se aflau puse la loc de cinste un butoiaş cu soma şi două cupe de metal, pline.

— În sănătatea ta şi viaţă lungă! ură el, înălţând cupa.

— Pentru morbizii tăi patroni – Kali şi Yama! zise preotul.

— Mulţumesc.

Înghiţiră băutura tare, iar preotul mai umplu un rând.

— Să-ţi încălzească gâtlejul, pentru la noapte.

— Prea bine.

— Este un lucru bun să-i vezi plecând pe unii dintre călătorii ăştia, zise preotul. Devoţiunea lor a îmbogăţit templul, dar i-a şi obosit personalul peste măsură.

— Pentru plecarea pelerinilor!

— Pentru plecarea pelerinilor!

Băură iar.

— Credeam că cei mai mulţi au venit să-l vadă pe Buddha, zise Yama.

— Este adevărat, răspunse preotul, dar, pe de altă parte, nu sunt nici prea doritori să şi-i pună pe zei în cap cu asta. Aşa că, înainte de a vizita dumbrava vineţie, fac în general sacrificii sau donează câte ceva templului, pentru rugăciuni.

— Ce ştii despre unul numit Tathagatha şi despre învăţătura lui?

Celălalt se uită în lături.

— Eu sunt preot al zeilor şi brahman, războinicule. Nu vreau să vorbesc despre acest om.

— Aşadar, te-a atins şi pe tine?

— Destul! Ţi-am făcut cunoscute dorinţele mele. Nu este ceva despre care să discut.

— Nu contează… Iar în curând va conta şi mai puţin. Mulţumesc pentru soma. Bună seara, părinte.

— Bună seara, războinicule. Zeii să-ţi zâmbească în drumul tău.

— Şi în al tău.

Urcând scările, se depărtă de templu şi-şi continuă drumul prin oraş.

• • •

Când ajunse în dumbrava vineţie, pe cer erau trei luni, mici felinare printre copaci, inflorescenţe palide de foc pe deasupra oraşului, iar un vânticel cu destulă umezeală în el agita vegetaţia din jur.

Merse înainte fără zgomot, pătrunzând în dumbravă.

Ajuns în zona luminată, dădu peste rânduri întregi de figuri nemişcate, aşezate pe pământ. Fiecare purta o robă galbenă, cu o glugă tot galbenă trasă pe cap. Stăteau aşezaţi astfel cu sutele şi nici unul nu scotea vreun sunet.

Merse la cel mai apropiat.

— Am venit să-l văd pe Tathagatha, zise.

Omul nu păru să-l audă.

— Unde se află?

Omul nu răspunse.

Se aplecă înainte şi privi în ochii pe jumătate închişi ai călugărului. Pentru un moment, se uită adânc în ei, dar fu ca şi cum celălalt ar fi fost adormit, pentru că privirile nici măcar nu li se întâlniră.

Atunci, îşi ridică glasul astfel ca toţi cei din dumbravă să-l poată auzi:

— Am venit să-l văd pe Tathagatha, Buddha, spuse el. Unde se află?

Fu ca şi cum s-ar fi adresat unui câmp de statui.

— Credeţi că aşa îl puteţi ascunde? strigă el. Credeţi că deoarece sunteţi mulţi şi îmbrăcaţi toţi la fel şi pentru că nu-mi răspundeţi, pentru toate aceste motive n-am să-l pot găsi printre voi?

Nu se auzi decât oftatul vântului strecurându-se printre copacii din dumbravă. Luminile pâlpâiră şi frunzele vineţii foşniră.

Râse.

— Cu asta, s-ar putea să aveţi dreptate, recunoscu el. Dar va trebui să vă mişcaţi odată şi-odată, dacă aveţi de gând să mai trăiţi – şi pot aştepta la fel de mult ca oricare dintre voi.

Apoi se aşeză pe pământ, sprijinindu-se cu spatele de trunchiul cu scoarţă albastră al unui copac înalt, ţinându-şi sabia pe genunchi.

Imediat, fu cuprins de o stare de somnolenţă. I se lăsă capul în jos şi-i zvâcni de câteva ori. Apoi bărbia i se aşeză, să se odihnească, pe piept şi începu să sforăie.

Umbla pe un câmp albastru-verzui, cu iarbă ce se apleca înaintea lui, ca să-i deschidă drum. La capătul acestui drum se afla un copac masiv, nu doar crescând peste lume, ci parcă strângând lumea laolaltă cu rădăcinile lui, iar cu ramurile urcând până la ceruri, ca să şoptească din frunze printre stele.

La baza lui stătea un om, cu picioarele încrucişate, cu un zâmbet abia schiţat pe buze. Ştia că acest om era Buddha, şi se aşeză dinaintea lui.

— Salutări, o, Moarte, zise cel aşezat, încoronat cu o aureolă rozalie, ce strălucea în umbra copacului.

Yama nu răspunse, ci îşi trase sabia.

Buddha continuă să zâmbească, iar când Yama înaintă, se auzi un sunet ca o muzică îndepărtată.

Yama se opri şi privi în jur, cu sabia tot ridicată.

Veniţi din cele patru zări, cei patru Regenţi ai Lumii se pogorau de pe Muntele Sumernu: Stăpânul Nordului înaintă urmat de ai săi yakshas, toţi numai în aur, călărind pe cai galbeni, purtând scuturi ce aruncau văpăi de lumină galbenă; Îngerul Sudului sosi urmat de oştirile sale, kumbhandas, călărind pe bidivii albaştri şi purtând scuturi din safir; dinspre est veni Regentul ai cărui călăreţi purtau scuturi din perle, înveşmântaţi cu totul în argint; iar dinspre vest îşi făcu apariţia cel ai cărui nagas, călărind pe cai roşii ca sângele, erau înveşmântaţi în roşu şi purtau dinainte scuturi din coral. Copitele armăsarilor păreau a nu atinge iarba şi singurul sunet din aer era muzica, ce se auzea tot mai puternic.

— De ce se apropie Regenţii Lumii? se trezi Yama întrebând.

— Vin să ducă osemintele de aici, răspunse Buddha tot zâmbind.

Cei patru Regenţi traseră de frâie, cu alaiurile în spate, iar Yama stătu în faţa lor.

— Aţi venit să-i duceţi osemintele de aici, zise Yama, dar după ale voastre cine va veni?

Regenţii descălecară.

— Nu-l poţi lua pe acest om, o, Moarte, zise Stăpânul Nordului, pentru că el aparţine lumii, iar noi, cei ai lumii, îl vom apăra.

— Ascultaţi-mă, voi, Regenţi care vă aveţi sălaşul pe Sumernu, zise Yama asumându-şi Aspectul. În mâinile voastre este dată păstrarea lumii, dar Moartea ia din lume pe cine vrea şi oricând doreşte. Nu vă este vouă dat să vă împotriviţi Atributelor mele sau să le judecaţi lucrările.

Cei patru Regenţi se aşezară între Yama şi Tathagatha.

— Ba, în ceea ce-l priveşte pe acesta, ne împotrivim ţie, Doamne Yama. Pentru că în mâini, el ţine destinele acestei lumi. Te vei putea atinge de el numai după ce vei fi înfrânt cele patru puteri.

— Aşa să fie, spuse Yama. Care dintre voi mi se va opune cel dintâi?

— Eu, zise purtătorul de cuvânt, trăgându-şi sabia de aur.

Yama, cu Aspectul asupră-i, străpunse metalul moale ca untul şi-şi abătu latul sabiei asupra capului Regentului, trimiţându-l la pământ.

Un mare plânset se înălţă dinspre rândurile de yakshas şi doi dintre călăreţii aurii se apropiară să ia trupul căpeteniei lor. Apoi, îşi întoarseră caii şi se înapoiară în nord.

— Cine urmează?

Regentul Estului se înfăţişă înaintea lui, purtând o sabie dreaptă din argint şi o plasă ţesută din raze de lună.

— Eu, zise şi-şi aruncă plasa.

Yama puse piciorul peste ea, o prinse şi o smulse, dezechilibrându-l pe celălalt. Când Regentul se prăvăli, întoarse sabia şi-l izbi cu mânerul în falcă.

Doi războinici de argint îl fulgerară cu privirea, apoi îşi lăsară ochii în jos şi-şi purtară stăpânul spre est, urmăriţi de o muzică distonantă.

— Următorul! zise Yama.

Atunci veni înaintea lui mătăhăloasa căpetenie a nagasilor, care îşi lepădă armele şi-şi dădu jos tunica, spunând:

— Am să mă iau la trântă cu tine, zeu al morţii.

Yama îşi lăsă armele deoparte şi-şi dezbrăcă veşmintele de la brâu în sus.

În tot acest timp, Buddha stătea în umbra marelui copac, zâmbind, ca şi cum parada armelor nu ar fi însemnat pentru el nimic.

Mai-marele peste nagas îl prinse pe Yama de după ceafă cu mâna stângă, trăgându-i fruntea înspre el. Yama îi făcu acelaşi lucru; atunci celălalt se răsuci aruncându-şi braţul drept peste umărul lui Yama şi pe după gât, şi îl prinse strâns de cap, trăgându-i-l către şold şi întorcându-se cu spatele în timp ce-l aducea spre el.

Întinzându-se peste spatele căpeteniei nagasilor, Yama îi prinse umărul stâng cu mâna stângă, apoi îşi strecură mâna dreaptă sub genunchiul Regentului şi-i smulse ambele picioare de pe sol, săltându-l pe umăr.

Pentru un moment, îl ţinu în braţe ca pe un copil, apoi îl înălţă la nivelul umărului şi-şi lăsă braţele să cadă.

Când Regentul izbi pământul, Yama se aruncă peste el cu genunchii, apoi se ridică iar. Celălalt nu.

După ce călăreţii Asfinţitului plecară, doar Îngerul Sudului, înveşmântat cu totul şi cu totul în albastru, mai stătea înaintea lui Yama.

— Şi tu? întrebă zeul morţii, ridicându-şi armele.

— Eu nu am să iau arme din oţel sau din piele sau din piatră, precum îşi ia un prunc jucăriile, ca să te înfrunt, zeu al morţii. Şi nici nu am să-mi încerc forţa trupului cu tine, zise Îngerul. Ştiu că am să fiu copleşit dacă fac asemenea lucruri, pentru că nimeni nu ţi se poate împotrivi cu armele.

— Atunci, urcă înapoi pe armăsarul tău albastru şi ia-o la galop, zise Yama, dacă nu ai de gând să lupţi.

Îngerul nu răspunse, dar îşi aruncă scutul albastru în aer, astfel încât acesta să se învârtă precum o roată de safir, crescând tot mai mare şi atârnând deasupra-le.

Apoi scutul căzu la pământ şi începu să se cufunde în el, fără zgomot, crescând în continuare în vreme ce se pierdea din vedere, iarba reacoperind locul unde căzuse.

— Şi asta ce vrea să însemne? întrebă Yama.

— Eu nu mă voi întrece activ. Eu doar mă apăr. A mea este puterea opunerii pasive. A mea este puterea vieţii, precum a ta este puterea morţii. Poţi distruge orice trimit eu asupră-ţi, dar nu poţi distruge totul, o, Moarte. A mea este puterea scutului, nu a sabiei. Viaţa ţi se va împotrivi, Doamne Yama, pentru a o apăra pe victima ta.

Apoi, Cel Albastru se întoarse, urcă pe bidiviul lui albastru şi porni spre Sud, cu alaiul de kumbhandas în urmă-i. Sunetul muzicii nu se duse cu el, ci rămase în aerul pe care-l ocupase.

Yama mai făcu un pas, cu sabia în mână.

— Eforturile le-au fost zadarnice, zise el. Ţi-a sosit ceasul.

Păşi înainte, cu sabia ridicată.

Lovitura nu-şi atinse ţinta, oricum, pentru că o creangă a marelui copac se prăbuşi între ei şi-i smulse sabia din mână.

Se întinse să o ridice de jos, dar iarba se aplecă deasupra ei să o acopere, ţesându-se singură într-o urzeală strânsă, indestructibilă.

Blestemând, îşi scoase pumnalul şi lovi iar.

O ramură puternică se aplecă şi îi trecu pe dinainte, astfel că Yama înfipse adânc lama în lemnul ei. După care, creanga se arcui iar spre cer, ducând cu ea arma, departe de el.

Ochii lui Buddha erau închişi în meditaţie şi aureola îi lucea în umbră.

Yama făcu un pas înainte, îşi ridică mâinile, dar iarba i se înnodă în jurul gleznelor, ţinându-l pe loc.

Se luptă pentru un moment, smulgându-i rădăcinile încăpăţânate. Apoi se opri şi-şi ridică ambele mâini mult în sus, aruncându-şi capul pe spate, cu moartea ţâşnindu-i din priviri.

— Ascultaţi-mă, o, Forţe! strigă el. De acum înainte, locul ăsta va purta blestemul lui Yama! Nici o vieţuitoare nu va mai umbla vreodată prin acest ţinut! Nici o pasăre nu va mai cânta, nici un şarpe nu se va mai târî pe aici! Locul va fi sterp şi uscat, pietros şi plin de nisipuri mişcătoare! Nici un fir de iarbă nu se va mai înălţa vreodată de aici spre ceruri! Las acest blestem şi cobor acest destin asupra apărătorilor duşmanului meu!

Iarba începu să se ofilească, dar înainte de a-l elibera, se auzi un trosnet mare, de lemn crăpat, când copacul, ale cărui rădăcini ţineau lumea laolaltă şi în ale cărui crengi erau prinse stelele ca peştii în năvod, se înclină înainte, despicându-se prin mijloc, de sus şi până jos, sfâşiind cerurile cu crengile de sus, deschizând cu rădăcinile prăpăstii în pământ şi lăsându-şi frunzişul să cadă peste el, ca o ploaie albastru-verzuie. O bucată masivă din trunchi se prăbuşi asupra lui, aruncând înaintea sa o umbră neagră ca noaptea.

În depărtare, îl mai văzu pe Buddha, aşezat în meditaţie, ignorând, parcă, haosul ce se dezlănţuise împrejurul lui.

•••

Yama îşi înălţă capul cu o zvâcnitură şi ochii i se deschiseră brusc.

Se afla în dumbrava vineţie, stând cu spatele sprijinit de scoarţa unui copac albastru, cu sabia pe genunchi. Vântul tot mai sufla rece şi umed, iar luminile tot mai pâlpâiau în bătaia lui.

Yama se ridică în picioare, intuind de-acum unde trebuia să meargă pentru a afla ceea ce îl preocupa.

Trecu de călugări, urmând o potecă bine bătătorită care ducea adânc, în inima pădurii.

Dădu peste un pavilion vineţiu, dar înăuntru nu era nimeni.

Merse mai departe pe cărare până unde pădurea devenea sălbatică. Aici, pământul era umed şi din el se înălţa o ceaţă uşoară. Dar drumul se vedea încă bine înaintea lui, luminat de cele trei luni.

Cărarea cobora printre copaci albaştri şi vineţii, care aici creşteau mai puţin înalţi şi mai strâmbi decât mai sus. De o parte şi de alta a potecii începură să-şi facă apariţia mici ochiuri de apă, pe care pluteau petece de spumă albă, leproasă. În nări îi pătrunse un miros de mlaştină, iar din pâlcurile de tufişuri se făceau auzite şuierături de creaturi ciudate.

Auzi un zvon îndepărtat de cântece venind de undeva din spate, de deasupra, şi-şi dădu seama că mulţimea călugărilor pe care îi lăsase în urmă se treziseră de-acum şi începuseră să se mişte prin dumbravă. Îşi terminaseră misiunea de a-şi uni gândurile pentru a-i impune lui viziunea invincibilităţii conducătorului lor. Cântările acestora erau, probabil, un semnal, ajungând până…

Acolo!

Era aşezat pe o stâncă, în mijlocul unui câmp, scăldat de razele lunii ce cădeau asupră-i.

Yama îşi scoase sabia şi înaintă.

Când fu la o depărtare de vreo douăzeci de paşi, celălalt întoarse capul.

— Salutare, o, Moarte! zise el.

— Salutare, Tathagatha!

— Spune-mi, de ce te afli aici?

— S-a hotărât că Buddha trebuie să moară.

— Asta nu răspunde la întrebarea mea, totuşi. De ce ai venit aici?

— Nu tu eşti Buddha?

— Sunt numit Buddha, şi Tathagatha, şi Iluminatul, şi în multe alte feluri. Dar, ca să răspund la întrebarea ta, nu, eu nu sunt Buddha. Ai reuşit deja ceea ce ai hotărât să săvârşeşti. L-ai ucis pe adevăratul Buddha chiar astăzi.

— Pesemne că memoria a început, într-adevăr, să-mi slăbească, pentru că, mărturisesc, nu-mi amintesc să fi făcut acest lucru.

— Adevăratul Buddha era numit de către noi Sugata, răspunse celălalt. Înainte de asta, era cunoscut drept Rild.

— Rild! chicoti Yama. Vrei să mă faci să cred că el era mai mult decât un călău pe care tu l-ai pus să facă treaba asta?

— Mulţi călăi sunt oameni care au fost *convinşi* să facă această slujbă, răspunse cel aflat pe stâncă. Rild a renunţat la misiunea lui de bună voie şi a devenit un adept al Căii. Dintre toţi oamenii pe care i-am cunoscut, el a fost singurul care a atins cu adevărat iluminarea.

— Nu este o religie pacifistă cea pe care o propovăduieşti tu?

— Ba da.

Yama îşi dădu capul pe spate şi slobozi un hohot de râs.

— Zei! Atunci e bine că nu predici una militantă! Discipolul tău, iluminat şi aşa mai departe, aproape că mi-a luat capul în după-amiaza asta!

Pe figura rotundă a lui Buddha se aşternu un aer ostenit.

— Crezi că te-ar fi putut înfrânge cu adevărat?

Yama rămase tăcut o clipă, apoi zise:

— Nu.

— Crezi că el ştia asta?

— Poate, răspunse Yama.

— Nu vă cunoşteaţi dinainte de întâlnirea de astăzi? Nu v-aţi mai văzut unul pe altul în acţiune?

— Ba da, zise Yama. Ne cunoşteam.

— Atunci, îţi ştia iscusinţa şi a realizat cum se va sfârşi înfruntarea.

Yama rămase tăcut.

— A mers de bună voie în întâmpinarea martiriului său, fără cunoştinţa mea, la acel moment. Nu cred că s-a dus cu reală speranţă de a te înfrânge.

— Atunci, de ce?

— Pentru a dovedi ceva.

— Ce putea spera să dovedească astfel?

— Nu ştiu. Nu ştiu decât că trebuie să fi fost aşa cum am spus, pentru că l-am cunoscut. I-am ascultat prea adeseori predicile, subtilele parabole, ca să cred că putea face un asemenea lucru fără motiv. L-ai ucis pe adevăratul Buddha, zeu al morţii! Tu ştii ce anume sunt *eu.*

— Siddhartha, zise Yama, ştiu că eşti un farsor. Ştiu că nu eşti un Iluminat. Îmi dau seama că doctrina ta este ceva ce s-ar fi putut ţine minte de oricare dintre Cei Dintâi. Ai vrut tu să o reînvii, pretinzând că îi eşti creatorul. Te-ai hotărât să o răspândeşti, în speranţa de a ridica o opoziţie religiei prin care stăpânesc adevăraţii zei. Îţi admir efortul. A fost inteligent plănuit şi pus în practică. Dar cea mai mare greşeală a ta, simt eu, este că ai ales un crez pacifist, cu care să te opui unuia activ. Sunt curios să aflu de ce ai făcut asta, când erau atâtea religii mult mai potrivite, din care să alegi.

— Poate am fost pur şi simplu curios să văd cum va decurge un asemenea contracurent, răspunse celălalt.

— Nu, Sam, nu-i asta, zise Yama. Cred că nu-i decât o parte a unui plan mai amplu pe care l-ai pus la cale, iar în toţi aceşti ani – cât ai pretins a fi un sfânt şi ai ţinut predici în care nu ai crezut nici tu – ai ţesut şi alte planuri. O armată, care se întinde mult în spaţiu, poate asigura opoziţia într-un interval scurt de timp. Un om, restrâns în spaţiu, trebuie să-şi răspândească opoziţia pe o perioadă de mulţi ani, dacă vrea să aibă şanse de reuşită. Eşti conştient de asta, iar acum, că ai semănat sămânţa acestui crez de furat, ai plănuit să treci la o altă fază a opoziţiei. Încerci să fii un om-antiteză-la-Ceruri, opunându-te voinţei zeilor de-a lungul anilor, în multe chipuri şi dinapoia multor măşti. Dar asta se va sfârşi acum şi aici, falsule Buddha!

— De ce, Yama? întrebă el.

— S-a analizat cu mare grijă, zise Yama. Nu am vrut să facem din tine un martir, încurajând mai mult decât oricând creşterea acestui lucru pe care-l predici tu. Pe de altă parte, dacă nu ai fi oprit, el ar continua să crească. S-a decis, prin urmare, că trebuie să-ţi întâlneşti sfârşitul în mâinile unui trimis al Cerurilor – dovedindu-se astfel care dintre religii este mai puternică. Aşa că, martir sau nu, budismul va fi o religie de mâna a doua de aici înainte. De-asta trebuie să mori tu de moartea adevărată.

— Când am întrebat „de ce?” m-am gândit la altceva. Nu ai răspuns la întrebarea care trebuia. Am vrut să spun de ce

tocmai *tu,* Yama? Cum de ai ajuns tu, maestru în arme, maestru şi în ştiinţe, să fii lacheul unei adunături de beţivani schimbători-de-trupuri, care nu merită nici să-ţi lustruiască sabia sau să-ţi cureţe ţevile de încercare? Cum se face că tu, care eşti probabil spiritul cel mai liber dintre noi, te înjoseşti înfometându-ţi inferiorii?

— Pentru asta, moartea nu-ţi va fi una uşoară!

— De ce? Nu am făcut decât să pun o întrebare, care de mult trebuie să fi trecut şi prin mintea altora. Nu m-am simţit ofensat când m-ai numit fals Buddha. Eu ştiu ce sunt. Tu cine eşti, zeu al morţii?

Yama îşi băgă sabia la brâu şi-şi scoase pipa, pe care o cumpărase mai devreme, de la han. O umplu cu tutun, o aprinse, începu să pufăie.

— E limpede că noi doi trebuie să vorbim ceva mai pe îndelete, fie şi numai pentru a ne clarifica întrebările, zise el, aşa că mă pot face comod.

Se aşeză pe o piatră.

— Întâi, un om poate fi superior celor din jur şi, cu toate astea, să-i slujească, dacă împreună servesc o cauză comună, care este mai presus decât oricare om. Sunt convins că servesc o asemenea cauză, altfel nu aş face-o. Cred că şi tu simţi la fel în privinţa a ceea ce faci, altfel nu te-ai rupe de lume cu viaţa asta de ascetism mizerabil – deşi am băgat de seamă că tu nu eşti atât de sfrijit cum sunt discipolii tăi. Ţi s-a oferit statutul de zeu, acum câţiva ani, în Mahartha, după câte-mi amintesc, dar ţi-ai bătut joc de Brahma, ai intrat călare în Palatul Karmei şi ai umplut cu limacşi toate maşinile de rugăciuni din oraş…

Buddha chicoti. Yama îl secondă scurt, apoi continuă.

— Nu a mai rămas pe lume nici un acceleraţionist, în afara ta. Este o chestiune moartă, care nu va mai deveni niciodată una de prim interes. Am un anumit respect pentru felul în care te-ai descurcat de-a lungul anilor. Chiar mi-a trecut prin minte că, dacă cineva te-ar face să realizezi lipsa de perspectivă a situaţiei tale actuale, încă ai mai putea fi convins să te alături stăpânilor Cerurilor. Deşi am venit să te ucid, în cazul în care te laşi convins de asta

acum şi-mi dai voie să mă pun chezaş pentru tine, te iau înapoi în Oraşul Celest… Dacă accepţi acum ceea ce ai refuzat cândva. Or să plece urechea la ce le spun, pentru că au nevoie de mine.

— Nu, zise Sam, pentru că nu sunt convins de zădărnicia poziţiei mele şi am de gând să continuu spectacolul.

Dinspre tabăra din dumbravă se făcură auzite cântările. Una dintre luni dispăru după vârfurile copacilor.

— De ce nu scotocesc adepţii tăi tufişurile, să încerce să te salveze?

— Vin, dacă-i chem, dar n-am s-o fac. Nu e nevoie.

— De ce m-au făcut să visez acel vis prostesc?

Buddha ridică din umeri.

— De ce nu s-au sculat să mă ucidă în vreme ce dormeam?

— Nu ăsta le este modul de a acţiona.

— Tu ai fi făcut-o, totuşi, ai? Dacă ai fi putut-o scoate la capăt cu asta? Dacă nu ar fi ştiut nimeni că Buddha a făcut-o?

— Poate, zise celălalt. După cum ştii, calităţile şi slăbiciunile personale ale unui conducător nu constituie indicaţii certe asupra meritelor cauzei lui.

Yama trase din pipă. Fumul îi învălui capul şi se amestecă, învolburându-se, cu ceţurile care acum deveneau tot mai dese, târându-se pe deasupra pământului.

— Ştiu că suntem singuri aici, iar tu eşti neînarmat, zise Yama.

— Suntem singuri aici. Dispozitivul meu de călătorit este ascuns ceva mai departe, pe drumul pe care am să plec.

— Dispozitivul tău de călătorit?

— Cu asta, am terminat. Ai presupus corect. Am început ceea ce am stabilit să încep. După ce ne terminăm conversaţia, am să plec.

Yama râse mânzeşte.

— Optimismul unei linii aeriene revoluţionare stârneşte întotdeauna o anumită mirare. Cum îţi propui să pleci? Cu un covor fermecat?

— Am să plec la fel cum pleacă şi ceilalţi oameni.

— Este destul de înduioşător din partea ta. Au să se ridice puterile lumii în apărarea ta? Nu văd nici un copac uriaş care să te apere cu crengile lui. Nu este nici un fel de iarbă deşteaptă, care să mă prindă de picioare. Spune-mi, cum ai să reuşeşti să pleci?

— Te-aş surprinde.

— Ce zici, ne luăm la luptă? Nu-mi place să căsăpesc un om neînarmat. Dacă totuşi ai ceva arme pitite prin preajmă, dă-ţi la iveală sabia. E mai bine decât fără nici o şansă. Chiar am auzit că Domnul Siddhartha a fost la vremea lui un spadasin redutabil.

— Mulţumesc, nu. Poate altă dată. Dar nu acum.

Yama trase iar din pipă, se întinse şi căscă.

— Nu-mi mai vine în minte nici o întrebare pe care să ţi-o pun. Este de prisos să mă cert cu tine. Eu nu mai am nimic de spus. Tu ţii să mai adaugi ceva acestei conversaţii?

— Da, zise Sam. Cum arată târfa aia de Kali? Sunt atât de multe relatări diferite, încât îmi vine să cred că este de toate pentru toţi…

Yama azvârli cu pipa în el, lovindu-l în umăr şi iscând o ploaie de scântei, care i se prelinse pe braţ. Sabia îi era o văpaie strălucitoare deasupra capului, când se avântă spre Sam.

În momentul în care atinse întinderea de nisip dinaintea stâncii, înaintarea îi fu oprită. Aproape căzu, apoi se îndoi de mijloc, dar rămase în picioare şi reuşi să se îndrepte. Se zbătu, dar nu mai reuşi să avanseze.

— Unele nisipuri mişcătoare, zise Sam, sunt mai mişcătoare decât altele. Din fericire, tu eşti prins în cele mai puţin mişcătoare. Astfel că îţi mai rămâne încă destul timp la dispoziţie. Mi-ar face plăcere să prelungesc conversaţia, dacă aş crede că am vreo şansă de a te convinge să mi te alături. Dar ştiu că nu am – nu mai mult decât mă puteai tu convinge să te urmez în Ceruri.

— Am să scap, spuse Yama încet, fără să se mai zbată. Am să scap eu cumva şi am să vin iarăşi după tine.

— Da, spuse Sam, simt că este adevărat. De fapt, peste puţin timp, am să te învăţ chiar eu cum să procedezi. Pentru moment, însă, eşti ceva după care tânjeşte orice predicator – o audienţă captivă, reprezentând opoziţia. Prin urmare, am o scurtă predică pentru tine, Doamne Yama.

Yama îşi cântări sabia în mână, se decise să nu o arunce şi o vârî înapoi la brâu.

— Dă-i drumul la predică, zise el şi reuşi să prindă privirea celuilalt.

Din locul pe care se afla, Sam simţi cum un fior îi scutură tot corpul, dar vorbi mai departe:

— Este uimitor, spuse el, cum creierul ăla al tău de mutant a generat o minte capabilă de a-şi transfera puterile în oricare nou creier pe care te hotărăşti să-l ocupi. Sunt ani de când nu mi-am mai exersat, la rândul meu, această putere, cum fac în prezent – dar şi acest corp se comportă într-o manieră asemănătoare. Indiferent ce trup adopt, se pare că puterea mă urmează în el. Înţeleg că la fel se întâmplă cu majoritatea dintre noi. Aud că Sitala poate să controleze temperaturile pe o mare distanţă în jurul ei. Când îşi ia un nou trup, puterea o însoţeşte în noul ei sistem nervos, deşi la început este destul de slabă. Ştiu că Agni poate aprinde lucrurile numai uitându-se puţin la ele şi dorind să ia foc. Acum, să ne gândim, de pildă, la privirea-morţii pe care o îndrepţi asupra mea chiar în acest moment. Nu este uimitor cum îţi păstrezi tu acest dar în toate timpurile şi locurile, peste secole? Adeseori mi-am pus întrebări asupra temeiurilor fiziologice ale fenomenului. Pe tine te-a interesat vreodată aceste aspect?

— Da, zise Yama, cu ochii arzându-i sub sprâncenele întunecate.

— Şi care este explicaţia? O persoană se naşte cu un creier anormal, psihicul îi este transferat într-unul normal şi, cu toate astea, posibilităţile lui anormale nu sunt distruse în timpul transferului. Cum de este posibil aşa ceva?

— Pentru că ai într-adevăr o singură imagine-trup, care este în acelaşi timp de natură electrică şi chimică. Ea începe imediat să-şi modifice noul mediu fiziologic. Noul

corp reprezintă un asemenea mediu în jurul lui, şi este tratat cam ca o boală, imaginea-trup încercând să o vindece, adică să aducă noul trup la parametrii celui vechi. Dacă trupul pe care-l locuieşti acum ar fi să fie făcut nemuritor fizic, ar ajunge cândva să semene cu trupul tău original.

— Foarte interesant.

— De aceea puterea transferată este slabă la început, dar se întăreşte treptat, o dată cu ocuparea trupului. De aceea este cel mai bine să cultivi un Atribut şi, poate, chiar să foloseşti nişte dispozitive mecanice ajutătoare.

— Bun. Asta este o chestiune în legătură cu care mi-am pus întrebări adeseori. Mulţumesc. Apropo, mai exersează cu privirea-morţii – deocamdată e doar un pic neplăcută, ştii tu. Aşa că, oricum, e ceva. Acum, în ce priveşte predica… Unui om mândru şi arogant, ca tine – cu o înzestrare pedagogică admirabilă, care trebuie să-ţi fie recunoscută – i-a fost dat să facă nişte cercetări asupra unei anumite boli degenerative, care desfigurează. Într-o bună zi, se îmbolnăveşte el însuşi. De vreme ce încă nu şi-a pus la punct o metodă de vindecare, şi-a luat o pauză pentru a se privi în oglindă şi să-şi zică: „La *mine,* însă, arată chiar bine”. Un asemenea om eşti tu, Yama. Tu n-ai să încerci să lupţi împotriva propriei tale condiţii. Din contră, eşti mândru de ea. Te-ai trădat când te-ai înfuriat, aşa că ştiu că grăiesc adevărul când spun că numele bolii tale este Kali. Nu ai da tu puterea pe mâinile celui nevrednic, dacă nu ţi-ar porunci femeia asta s-o faci. O ştiu de pe vremuri şi sunt sigur că nu s-a schimbat. Nu poate iubi un bărbat. Nu ţine decât la cei care-i aduc daruri de haos. Dacă vreodată încetezi să-i slujeşti scopurile, te dă deoparte, zeu al morţii. Nu spun asta pentru că suntem duşmani, ci mai degrabă ca între bărbaţi. Ştiu! Crede-mă că ştiu! Poate că este o nefericire faptul că tu nu ai fost niciodată cu adevărat tânăr, Yama, şi nu ai cunoscut prima iubire pe timpul sporilor… Prin urmare, morala predicii mele de pe această mică înălţime este asta: nici oglinda nu te arată propriilor tăi ochi, dacă nu vrei să te vezi. Supăr-o o

dată, fie şi într-o problemă măruntă, şi ai să probezi adevărul spuselor mele, ai să vezi cât de repede rezonează ea şi în ce stil. Ce ai să te faci dacă propriile tale arme se vor întoarce împotriva ta, o, Moarte?

— Acum ai terminat de vorbit? întrebă Yama.

— Aproape. O predică este un avertisment, iar tu ai fost avertizat.

— Indiferent care-ţi e puterea, Sam, văd că în acest moment eşti imun la privirea-morţii. Consideră-te norocos că sunt slăbit…

— Asta şi fac, pentru că simt cum capul îmi stă să plesnească. Afurisit să fii, cu ochii tăi!

— Într-o zi, am să te pun iar la încercare şi, chiar dacă vei rezista privirii mele, în acea zi vei cădea. Dacă nu prin forţa Atributului, atunci de tăişului sabiei.

— Dacă asta este o provocare, prefer să amân acceptarea. Ţi-aş sugera însă ca, înainte de a întreprinde ceva, să te gândeşti bine la ce ţi-am spus.

Între timp, nisipul îi ajunsese lui Yama până la jumătatea coapselor.

Sam oftă şi coborî de pe înălţimea lui.

— Nu este decât o singură cale de a părăsi stânca asta şi am să o urmez pentru a pleca de aici. Acum, am să-ţi spun cum să-ţi salvezi viaţa, dacă nu eşti prea mândru. Le-am dat instrucţiuni călugărilor, să vină să mă salveze, aici, în locul ăsta, dacă aud un strigăt de ajutor. Ţi-am spus mai devreme că nu am de gând să strig după ajutor, şi este adevărat. În orice caz, dacă începi să strigi după ajutor cu vocea ta cea puternică, au să fie aici înainte să te cufunzi prea mult. Au să te scoată pe teren ferm şi n-au să încerce să-ţi facă nici un rău, pentru că astfel le este Calea. Îmi place ideea ca zeul morţii să fie salvat de la moarte de călugării lui Buddha. Noapte bună, Yama. Te las acum.

Yama zâmbi.

— Va veni şi o altă zi, o, Buddha, spuse el. Am să o aştept. Fugi acum cât poţi de repede şi de departe. Lumea nu este destul de largă pentru a te ascunde de mânia mea.

Am să te urmăresc şi am să te învăţ despre iluminarea care este focul pur al iadului.

— Între timp, zise Sam, îţi sugerez să soliciţi ajutorul adepţilor mei sau să deprinzi dificila artă a respirării nisipului.

Îşi căută drumul peste întinderea capcanei, urmărit de ochii arzători ai lui Yama.

Când ajunse la potecă, se întoarse.

— Şi poate o să vrei să anunţi în Ceruri, zise el, că am fost chemat din oraş să aranjez un târg.

Yama nu răspunse.

— Cred că am să închei un târg pentru nişte arme, termină el. Nişte arme mai speciale. Aşa că atunci când vii după mine, ia-ţi şi prietena cu tine. Dacă ce-o să vadă o să-i placă, poate te convinge ea să schimbi taberele.

Apoi o luă pe potecă şi se pierdu în noapte, fluierând, sub o lună albă şi una aurie.

PATRU

Se povesteşte că Domnul Luminii s-a pogorât în Puţul Demonilor, pentru a face acolo un târg cu mai-marele între rakasha. A făcut târgul cu bună-credinţă, dar rakasha sunt rakasha. Adică sunt creaturi malefice, cu mari puteri, trăind mult şi putând lua aproape orice formă. Rakasha sunt aproape indestructibili. Cea mai mare lipsă a lor este un trup adevărat; cea mai mare virtute a lor, onorarea datoriilor făcute la jocurile de noroc. Faptul că Domnul Luminii s-a băgat cu totul în Puţul Iadului dovedeşte, poate, că el era cam aiurit cu privire la starea lumii…

Când zeii şi demonii, deopotrivă progenituri ale lui Prajapati[58], s-au luat la luptă, zeii au pus mâna pe principiul vieţii, Udgitha, socotind că astfel îi vor putea învinge pe demoni.

Meditară ei asupra Udgithei care funcţionează prin nări, dar demonii o străpunseră prin rău. Aşadar, prin respiraţie se poate mirosi atât ceea ce este plăcut, cât şi ceea ce duhneşte. Astfel că răsuflarea este atinsă de rău.

Meditară ei asupra Udgithei ca vorbire, dar demonii o străpunseră cu răul. Aşadar, prin vorbire se spune atât adevărul, cât şi neadevărul. Astfel că vorbele sunt atinse de rău. Meditară ei asupra Udgithei care funcţionează prin ochi, dar demonii o străpunseră cu răul. Aşadar, prin ochi se poate vedea atât ceea ce este plăcut, cât şi ceea ce este urât. Astfel că ochiul este atins de rău.

Meditară ei asupra Udgithei ca auz, dar demonii o străpunseră cu răul. Aşadar, prin auz se pot auzi atât lucruri bune, cât şi rele. Astfel că urechea este atinsă de rău.

Apoi meditară ei asupra Udgithei ca minte, dar demonii o străpunseră prin rău. Aşadar, cu mintea se poate gândi atât ceea ce este curat, adevărat şi bun, cât şi ceea ce este necurat, fals şi ticălos. Astfel că mintea este atinsă de rău.

[58] Creatorul universal (n. tr.).

Chhandogya Upanishad (I, II, 1-6)

Puţul Iadului se deschide în vârful lumii şi duce până jos, în măruntaiele ei.

Este, probabil, tot atât de vechi cât lumea însăşi; şi dacă nu este, ar putea să fie, pentru că arată de parcă ar fi.

Începe cu un cadru de uşă. Este uriaş, înrămând o poartă din metal călit, făurită de Cei Dintâi, grea ca păcatul, înaltă de trei ori cât statul unui om şi lată pe jumătate. Este groasă de doi coţi şi are un inel din alamă, mare cât un cap de om, o încuietoare complicată, cu placă de presiune şi o inscripţie care zice de-a dreptul: „Vezi-ţi de drum. Ăsta nu-i un loc unde să trăieşti. Dacă totuşi încerci să intri aici, ai să dai greş şi ai să mai fii şi blestemat. Dacă ai să reuşeşti cumva, atunci să nu te plângi că ai intrat fără să fii avertizat, şi nici să nu ne bârâi cu rugăciunile tale de pe patul de moarte.” Semnat: „Zeii”.

Puţul se deschide în vârful unui munte foarte înalt, numit Channa, din inima unei regiuni cu munţi semeţi, numiţi Ratnagari. În acele locuri este permanent zăpadă, iar curcubeele călăresc pe spinările ţurţurilor uriaşi care ţâşnesc din cuşmele îngheţate ale piscurilor. Aerul este tăios ca o sabie, iar cerul este strălucitor ca ochii pisicilor.

Foarte puţini paşi au călcat vreodată poteca ce duce la Puţul Iadului. Dintre cei care l-au vizitat, cei mai mulţi au venit numai ca să se uite, să vadă dacă marea uşă există într-adevăr; şi când s-au întors acasă şi au spus că au văzut-o, au fost luaţi, în general, în derâdere.

Numele scrijelite pe tăblia uşii stau mărturie că unii chiar au căutat intrarea. Echipamente cu care să poată fi forţată marea uşă, oricum, nu au avut cum să fie cărate până acolo sau plasate în poziţia necesară. Cărarea care duce la Puţul Iadului are mai puţin de douăzeci şi cinci de centimetri lăţime pe ultimii o sută de metri ai urcuşului; şi nu e sigur că şase oameni ar putea sta în picioare, chiar înghesuindu-se, pe ceea ce a mai rămas din cândva larga platformă din faţa acelei uşi.

Se spune că Pannalal cel Înţelept, ascuţindu-şi mintea prin meditaţie şi felurite practici ascetice, a ghicit cifrul încuietorii şi a pătruns în Puţul Iadului, petrecând o zi şi o noapte sub munte. După aceea a fost cunoscut drept Pannalal cel Nebun.

Vârful numit Channa, în care este fixată marea uşă, se află la depărtare de cinci zile de mers de un mic sat. Este situat în îndepărtatul regat nordic al Malwei. Satul de munte din apropiere de Channa nu are un nume, fiind locuit de oameni mândri şi independenţi, care nu vor neapărat ca aşezarea lor să figureze pe harta perceptorilor de impozite ai rajahului. Despre rajah, e suficient să se ştie că este de înălţime medie şi de vârstă tot medie, isteţ, uşor corpolent, nici pios, nici mai vestit decât alţii şi nici fantastic de bogat. Bogat este, pentru că percepe impozite mari de la supuşii lui. Când supuşii încep să se plângă şi prin regat umblă murmure de revoltă, el declară război unui regat vecin şi dublează impozitele. Dacă războiul nu merge bine, execută câţiva generali şi-l pune pe ministrul de pace să negocieze un tratat. Dacă, prin cine ştie ce noroc, merge deosebit de bine, pretinde tribut pentru acea insultă care a provocat întreaga afacere. De obicei, totuşi, se termină cu un armistiţiu, supuşilor acrindu-li-se de lupte şi împăcându-se cu creşterea impozitelor. Numele lui este Videgha şi are numeroşi copii. Este îndrăgostit de papagali, care pot fi învăţaţi cântece fără perdea, de şerpi, pe care îi hrăneşte uneori cu papagalii care nu reuşesc să înveţe o melodie, şi de jocul de zaruri. Nu-i plac copiii în mod deosebit.

Puţul Iadului începe cu poarta cea mare, sus, în munţii din partea cea mai de nord a regatului lui Videgha, dincolo de care nu mai sunt regate ale oamenilor. Începe acolo şi-şi sfredeleşte drumul în jos, prin inima muntelui Channa, pătrunzând ca un tirbuşon în marile coridoare ale peşterilor nesemnalate pe hărţi, extinzându-se mult sub munţii Ratnagari – cel mai adânc dintre coridoare ajungând până jos, spre rădăcinile lumii.

În faţa acestei uşi sosi călătorul.

Era îmbrăcat simplu, călătorea singur şi părea a şti exact unde se ducea şi ce avea de făcut.

Urcase Channa pe poteca ce urmărea muchia ascuţită a muntelui.

Îi luase cea mai mare parte a dimineţii pentru a ajunge la destinaţie: uşa cea mare.

Când fu înaintea ei, se opri o clipă, bău o înghiţitură din plosca de apă, se şterse la gură cu dosul mâinii, zâmbi.

Apoi se aşeză jos, cu spatele în uşă, şi-şi luă gustarea de dimineaţă. Când termină, azvârli peste marginea prăpastiei frunzele în care avusese împachetată mâncarea şi le urmări cum cad, legănându-se într-o parte şi-n alta prin curenţii de aer, până ce le pierdu din vedere. Apoi îşi aprinse pipa şi începu să fumeze.

După ce se odihni, se ridică în picioare şi se mai uită încă o dată la uşă.

Mâna i se lăsă peste placa de presiune, se mişcă încet, într-o serie de gesturi precise. Când mâna îi părăsi placa, se auzi un sunet muzical.

Atunci prinse inelul şi trase, cu muşchii umărului întinşi la maxim. Uşa se mişcă, la început greoi, apoi mai repede. Călătorul sări în lături, iar ea se deschise în afară, depăşind platforma.

Mai era un inel, identic cu primul, pe suprafaţa interioară a porţii. Îl prinse când trecu pe lângă el, proptindu-se pe călcâie pentru a opri uşa din mişcare, înainte ca ea să se ducă prea departe pentru a o mai putea ajunge cu mâna.

Un curent de aer cald ieşi prin deschizătură, în spatele lui.

Trăgând uşa după el, se opri doar pentru a-şi aprinde una dintre multele făclii pe care le avea cu sine. Apoi o luă pe un coridor care se lărgea pe măsură ce înainta.

Drumul pe care păşea cobora vertiginos şi, după o sută de paşi, tavanul era atât de sus încât nu se mai putea vedea.

După două sute de paşi, ajunse la buza puţului.

Se afla acum în mijlocul unei întunecimi vaste, străpunse doar de lumina aruncată de făclia lui. Pereţii dispăruseră, cu

excepţia celui rămas în spate, spre dreapta. Capătul peşterii se contura la mică distanţă înaintea lui.

Dincolo de acea margine era ceva ce părea a fi o groapă fără fund. Nu putea vedea de cealaltă parte a ei, dar o ştia de formă aproximativ circulară; şi mai ştia că-şi mărea circumferinţa pe măsură ce se adâncea.

O luă în jos pe poteca ce cobora în spirală pe peretele puţului, simţind curentul de aer cald ce se înălţa din adâncuri. Poteca era artificială. Se observa asta, în ciuda faptului că era foarte abruptă. Era nesigură şi strâmtă; era plină de fisuri şi, pe alocuri, blocată cu moloz. Panta ei mare şi şerpuitoare vorbea, însă, despre faptul că erau un scop şi un plan în existenţa ei.

Mergea cu grijă pe firul potecii. La stânga, era peretele. La dreapta, nu era nimic.

După ceea ce păru a fi o eră şi jumătate, zări o licărire slabă de lumină departe, sub el, atârnând în aer.

Curbura peretelui, oricum, făcea ca drumul să cotească încet-încet, astfel că lumina nu mai plutea în depărtare, ci se vedea undeva dedesubt şi uşor spre dreapta.

O altă cotitură a potecii i-o plasă drept înainte.

Când trecu pe lângă nişa din perete unde era adăpostită flacăra, auzi în minte o voce strigând:

— Eliberează-mă, stăpâne, şi-ţi voi aşterne lumea la picioare!

Dar el grăbi mai departe, fără ca măcar să arunce o privire la aproape-chipul din deschizătură.

Plutind pe oceanul de întuneric ce i se întindea sub picioare, tot mai multe lumini începură să se facă văzute.

Puţul continua să se lărgească. Era plin de licăriri, strălucitoare ca nişte flame, dar care nu ardeau; plin de forme, chipuri, imagini pe jumătate conturate. Din fiecare se înălţa un plânset, când trecea:

— Eliberează-mă! Eliberează-mă!

Dar el nu se opri.

Ajunse la fundul puţului şi-l traversă, trecând printre steiuri sparte şi peste crăpături căscate în stâncile pe care

păşea. În cele din urmă, ajunse la celălalt perete, în care juca un foc galben.

Când se apropie, focul deveni roşu aprins, iar când se opri în faţa lui, se făcu de un albastru-safir.

Era de două ori mai înalt decât el, pulsa şi se răsucea. Mici limbi de foc se întindeau spre el ieşind din perete, dar se retrăgeau ca şi cum ar fi atins o barieră invizibilă.

Pe parcursul coborârii, trecuse pe lângă atâtea limbi de foc, încât le pierduse numărul. Mai ştia şi că altele, mai multe, stăteau ascunse în cavităţile care se deschideau pe fundul puţului.

Toate flăcările pe lângă care trecuse în drumul său spre adânc i se adresaseră, folosind fiecare modul ei specific de comunicare, astfel încât cuvintele îi sunaseră în cap ca loviturile de tobă: vorbe ameninţătoare şi vorbe rugătoare, pline de promisiuni. Dar din această extraordinară pălălaie albastră, mai mare decât toate celelalte, nici un mesaj nu i se adresă. Nici o formă nu se răsuci sau undui, ispitindu-l cu miezul ei strălucitor. Flacără era şi flacără rămase.

Aprinse o altă făclie şi o fixă între două stânci.

— Aşadar, tu, Cel Urât, te-ai întors!

Vorbele se abătură asupra lui ca o lovitură de bici. Încordându-se, se întoarse spre flacăra cea albastră, apoi răspunse:

— Te numeşti Taraka?

— Cel care m-a înlănţuit aici ar trebui să ştie cum mă cheamă, sosiră vorbele. Nu te gândi, o, Siddhartha, că acum, dacă porţi un alt trup, nu mai poţi fi recunoscut. Eu privesc prin fluxurile de energie care-ţi alcătuiesc adevărata făptură – nu la carnea care le maschează.

— Văd, răspunse celălalt.

— Ai venit să-ţi baţi joc de mine în închisoare?

— Te-am batjocorit eu în zilele legării?

— Nu, aşa este.

— Am făcut ceea ce trebuia, ca să-mi apăr propria specie. Oamenii erau slabi şi puţini la număr. Neamul tău a venit asupra lor şi i-ar fi distrus.

— Ne-ai furat lumea, Siddhartha. Ne-ai înlănţuit aici. La ce altă umilinţă mai vrei să ne supui?

— Poate că există o cale prin care s-ar putea face o oarecare reparaţie.

— Ce anume vrei?

— Alianţă.

— Vrei să te ajutăm în vreo bătălie?

— Întocmai.

— Iar la sfârşit, ai să cauţi să ne legi din nou.

— Nu şi dacă putem stabili vreo înţelegere dinainte.

— Spune-mi condiţiile, zise flacăra.

— În vremurile de demult, poporul tău umbla, vizibil şi invizibil, pe străzile Oraşului Celest.

— Asta este adevărat.

— Acum, Oraşul este mai bine fortificat.

— În ce fel?

— Vishnu Păstrătorul şi Yama-Dharma, Domnul Morţii, au acoperit Cerurile în întregime, nu numai Oraşul – aşa cum era pe vremuri – cu ceea ce se spune că ar fi un dom impenetrabil.

— Nu există un asemenea lucru, un dom *impenetrabil.*

— Eu zic numai ce am auzit.

— Sunt multe chipuri de a intra într-un oraş, Doamne Siddhartha.

— Ai să mi le afli pe toate?

— Asta are să-mi fie preţul libertăţii?

— Al propriei tale libertăţi, da.

— Şi ceilalţi din neamul meu?

— Dacă e să fie eliberaţi şi ei, va trebui să vă înţelegeţi cu toţii să-mi daţi o mână de ajutor ca să asediez acel Oraş şi să-l cuceresc.

— Eliberează-ne şi Cerurile vor cădea!

— Vorbeşti şi în numele celorlalţi?

— Eu sunt Taraka. Vorbesc pentru toţi.

— Ce asigurare îmi dai, Taraka, asupra respectării acestui târg?

— Cuvântul meu? Spune, numai, şi jur cu bucurie pe orice vrei…

— Uşurinţa cu care face legăminte nu este cea mai liniştitoare calitate a unui chilipirgiu. Iar tăria îţi este şi slăbiciune, în orice târguiala ai face. Eşti atât de puternic încât nu poţi garanta cuiva posibilitatea de a te controla. Nu ai nimic pe care să juri. Singurul lucru pe care l-ai onora ar fi o datorie la joc, dar aici nu avem pe ce să jucăm.

— *Tu* ai puterea de a ne controla.

— Individual, poate. Dar nu şi în colectiv.

— Chiar *este* o problemă dificilă, zise Taraka. Aş da tot ce am ca să fiu liber, dar atunci… Tot ce am este puterea – putere pură, care în esenţă nu se poate transmite. O forţă superioară ar putea-o supune, dar nu asta este rezolvarea. Chiar că nu ştiu cum să te asigur satisfăcător că îmi voi ţine promisiunea. În locul tău, *eu* cu siguranţă nu m-aş încrede în mine.

— E ca o dilemă. Aşa că am să te eliberez acum – numai pe tine – ca să vizitezi Polul şi să iscodeşti sistemul de apărare al Cerurilor. Cât ai să lipseşti tu, eu am să mă mai gândesc la problemă. Fă şi tu acelaşi lucru şi probabil că atunci când ai să te întorci vom putea încheia o înţelegere echitabilă.

— De acord! Izbăveşte-mă de această osândă!

— Cunoaşte-mi puterea, atunci, Taraka, zise el. După cum pot lega, pot şi dezlega… Deci!…

Flacăra izbucni afară din stâncă.

Se înfăşură într-o minge de foc şi se răsuci pe lângă perete, ca o cometă; ardea precum un mic soare, luminând întunericul. Îşi schimba culorile în zbor, astfel încât stâncile străluceau înspăimântător şi plăcut, totodată.

Apoi pluti deasupra capului celui numit Siddhartha, prăvălindu-şi asupră-i vorbirea sacadată:

— Nu-mi poţi înţelege plăcerea de a-mi simţi iar puterea eliberată. Îmi dă prin minte să te mai pun o dată la încercare.

Omul de dedesubtul lui ridică din umeri.

Mingea de flăcări deveni compactă. Micşorându-se, spori în strălucire şi se aşeză uşor pe pământ.

Rămase acolo tremurând, ca o petală căzută dintr-o floare uriaşă; după care se rostogoli încet pe podeaua Puţului Iadului şi reintră în nişa ei.

— Eşti satisfăcut? întrebă Siddhartha.

— Da, veni răspunsul, după o vreme. Puterea îţi este neştirbită, Legătorule. Eliberează-mă încă o dată.

— Începe să mă plictisească sportul ăsta, Taraka. Poate că ar fi mai bine să te las cum eşti şi să caut ajutor în altă parte.

— Nu! Îţi promit! Cu ce te-ai alege?

— M-aş alege cu lipsa unor probleme cu tine. Ori mă serveşti în problema asta, ori nu. Asta-i tot. Alege, şi ţine-te de alegerea făcută şi de cuvântul dat.

— Prea bine. Eliberează-mă şi am să vizitez Cerurile, pe muntele lor de gheaţă, să-ţi dau raportul asupra slăbiciunilor sale.

— Du-te, atunci!

De astă dată, flacăra ieşi mai încet. Se legănă dinaintea lui şi luă o formă aproximativ umană.

— Care-ţi e puterea, Siddhartha? Cum faci ceea ce faci? îl întrebă.

— Spune-i electrodirecţie, zise celălalt. Mintea mai presus de energie. E un termen la fel de bun ca oricare altul. Dar oricum ai numi-o, nu căuta s-o mai înşeli încă o dată. Te pot ucide cu ea, deşi asupra ta nu poate fi ridicată nici o armă făcută din materie. Du-te, acum!

Taraka dispăru ca un tăciune cufundat în apă, iar Siddhartha rămase printre stânci, luminând cu torţa lui întunericul din jur.

•••

Stătu să se odihnească şi mintea îi fu invadată de un tumult de voci – promiţând, ispitind, implorând. Prin faţa ochilor i se perindau imagini de bogăţie şi splendoare. Haremuri minunate i se scurgeau pe dinainte, iar la picioare i se aşterneau mese îmbelşugate. Miresmele de mosc şi de magnolii şi ceaţa albăstruie a esenţelor arse pluteau în jurul lui, pătrunzându-i sufletul. Se plimba printre flori, urmat de fete cu ochi strălucitori, care purtau cupe cu vin,

zâmbitoare; o voce argintie îi cânta, iar făpturi neumane dansau pe suprafaţa unui lac din apropiere.

— Eliberează-ne, eliberează-ne, cântau.

El, însă, zâmbea şi privea, fără să facă nimic.

Treptat, rugăciunile şi rugăminţile şi promisiunile se transformară într-un cor de blesteme şi ameninţări. Schelete împlătoşate înaintau asupra lui, cu copii trecuţi prin săbiile lor de văpaie, ca prin frigări. Împrejurul său erau numai gropi, din care săltau flăcări mirosind a pucioasă. În dreptul feţei lui, atârnat de o creangă, se bălăbănea un şarpe ce scuipa venin. O ploaie de păianjeni şi broaşte râioase curgea asupră-i.

— Eliberează-ne… sau nesfârşit ne va fi chinul! ţipau vocile.

— Dacă nu încetaţi, zise el, Siddhartha se va mânia şi vă veţi pierde singura şansă de a fi eliberaţi, pe care chiar o aveţi.

Atunci, totul se linişti în jur, iar el îşi goli mintea, aţipind.

• • •

Luă două mese, acolo, în puţ, apoi adormi iar.

Mai târziu, Taraka se întoarse sub forma unei păsări cu gheare lungi şi-i raportă:

— Cei ca mine pot intra prin gurile de ventilaţie, zise el, dar oamenii nu au cum. În munte, însă, mai sunt o mulţime de puţuri pentru lifturi. Oamenii ar putea urca lesne prin cele mai largi. Desigur, astea sunt păzite. Dar dacă gărzile sunt ucise şi alarmele deconectate, s-ar putea face şi asta. De asemenea, sunt perioade când domul însuşi este deschis în diverse locuri, pentru a permite aparatelor de zbor să intre şi să iasă.

— Foarte bine, zise Siddhartha. Am un regat, la câteva săptămâni depărtare de aici, unde eu sunt stăpânitorul. În locul meu a fost instalat de mulţi ani un regent, dar dacă mă întorc, îmi pot ridica o armată acolo. O nouă religie se răspândeşte acum pe suprafaţa pământului. Oamenilor le pasă acum mai puţin de zei decât le păsa odată.

— Vrei să jefuieşti Cerurile?

— Da, vreau să-i dezvălui omenirii comorile.

— Asta este pe gustul meu. Nu va fi uşor de învins, dar cu o armată de oameni şi cu o armată formată de cei din neamul meu, vom fi în stare s-o facem. Eliberează-mi acum poporul, ca să putem începe.

— Cred că va trebui pur şi simplu să mă încred în tine, zise Siddhartha. Aşa că, bine, să începem!

Şi merse la primul tunel din vatra Iadului, care ducea în jos.

În acea zi eliberă şaizeci şi cinci dintre ei, umplând puţul de culorile şi de agitaţia şi de lumina lor. Aerul răsuna de strigăte puternice de bucurie şi de zgomotul trecerii lor de-a lungul şi de-a latul Puţului Iadului, schimbându-şi forma întruna şi jubilând de fericirea libertăţii.

Fără veste, unul dintre ei luă forma unui şarpe zburător şi se năpusti în jos spre Siddhartha, cu aripile desfăcute, şuierând.

Pentru un moment, întreaga sa atenţie se concentră asupra lui.

Şarpele slobozi un ţipăt scurt, frânt, apoi se spulberă în mii de fărâme, căzând într-o ploaie de scântei alb-albastre.

Acestea se stinseră, iar el dispăru cu desăvârşire.

Se făcu linişte în puţ, iar luminile pulsară şi se traseră pe lângă pereţi.

Siddhartha îşi îndreptă atenţia asupra celui mai mare punct de lumină, Taraka.

— M-a atacat pentru a-mi pune puterea la încercare? întrebă el. Ca să vadă de pot şi ucide în felul despre care ţi-am spus ţie că pot?

Taraka se apropie şi rămase plutind dinaintea lui.

— Nu la porunca mea a atacat, zise el. Presupun că era pe jumătate nebun de cât a stat întemniţat.

Siddhartha ridică din umeri.

— Pentru o vreme de acum încolo, faceţi-vă de cap în voie, zise el. Am să mă odihnesc după treaba asta.

Şi părăsi caverna cea mică.

Se întoarse pe fundul puţului şi se aşeză pe pătura lui, începând să moţăie.

• • •

Visă.

Se făcea că alerga.

Umbra i se întindea înainte şi, cum fugea peste ea, se tot lungea.

Se lungi până ce nu mai fu umbra lui, ci o siluetă grotescă.

Deodată, ştiu că umbra îi fusese depăşită de cea a urmăritorului său: depăşită, copleşită, încălecată, acoperită.

După care, cunoscu un moment de spaimă îngrozitoare, acolo, pe câmpia mărginită peste care fugea.

Ştiu că acum era propria lui umbră.

Soarta care-l urmărise nu se mai afla în spatele lui.

Ştiu că el, el însuşi, era propria-i soartă.

Ştiind că, într-un final, se ajunsese din urmă pe sine însuşi, izbucni în râs, simţind, de fapt, nevoia să plângă.

• • •

Când se trezi iar, umbla.

Urca pe sinuoasa potecă ce urma peretele puţului.

Mergând, trecea pe lângă flăcările înlănţuite.

— Eliberaţi-ne, stăpâni dumneavoastră!

Şi încet, marginile gheţii care-i era mintea începură să se topească.

Stăpâni.

Plural. Nu singular.

Stăpâni, spuseseră.

Ştiu atunci că nu mergea singur.

Nici una dintre formele dănţuitoare, pâlpâitoare nu mergea prin întuneric alături de el, dedesubtul lui.

Cele care fuseseră înlănţuite erau tot înlănţuite. Cele pe care le eliberase se duseseră.

Acum urca înaltul perete al Puţului Iadului, fără să-şi lumineze drumul cu vreo torţă. Şi totuşi, vedea.

Vedea fiecare amănunt al potecii din piatră, ca la lumina lunii.

Ştia că ochii lui erau incapabili de aceasta.

Şi i se adresaseră cu pluralul.

Iar trupul său se mişca, dar nu se afla sub comanda voinţei lui.

Făcu un efort să se oprească, să stea liniştit.

Continuă să înainteze în sus pe potecă şi atunci buzele i se mişcară, rostind cuvintele:

— Văd că te-ai trezit. Bună dimineaţa.

În minte i se formă o întrebare, pentru ca imediat să i se răspundă, cu propria-i gură.

— Da, şi cum e să fii tu însuţi înlănţuit, Legătorule – în propriul tău trup?

Siddhartha formă un alt gând:

— Nu-l cred pe nici unul dintre voi capabil să preia controlul asupra mea împotriva voinţei mele – nici chiar în somn.

— Ca să-ţi răspund cinstit, zise celălalt, nici eu nu credeam. Dar apoi, am avut la dispoziţie puterea combinată a multora din neamul meu. Părea că merită încercarea.

— Şi ceilalţi? Ei unde sunt?

— Au plecat să hălăduiască, până când am să-i chem eu.

— Şi cu ceilalţi, care au rămas legaţi? Dacă aşteptai, îi eliberam şi pe ei.

— Ce-mi pasă mie de ceilalţi? Eu acum sunt liber şi într-un trup, iarăşi! Ce altceva mai contează?

— Să înţeleg, atunci, că ajutorul pe care mi l-ai promis nu înseamnă nimic?

— Nu tocmai, răspunse demonul. Ne vom întoarce asupra acestei chestiuni peste, să zicem, vreo lună. Ideea mă atrage *cu adevărat.* Simt că un război cu zeii ar fi un lucru excelent. Dar mai întâi vreau să gust plăcerile cărnii, pentru o vreme. De ce m-ai pizmui pentru puţintică distracţie după secolele de plictiseală şi încătuşare la care m-ai supus?

— Trebuie să recunosc, oricum, că mi-e ciudă că te foloseşti aşa de persoana mea.

— Că-ţi convine sau nu, va trebui, pentru un timp, să te împaci cu situaţia. Ai să poţi şi tu să te bucuri de plăcerile mele, aşa că de ce nu iei partea bună a lucrurilor?

— Ai zis că *vrei* să porneşti război împotriva zeilor?

— Da, aşa intenţionez. Aş fi vrut să mă fi gândit eu însumi la asta, pe vremuri. Poate că, astfel, nu am mai fi

fost înlănţuiţi. Poate că atunci n-ar mai fi fost nici oameni şi nici zei pe lumea asta. Nu am prea fost noi niciodată uniţi, însă. Independenţa spirituală însoţeşte în mod firesc independenţa noastră individuală. Fiecare şi-a purtat propria bătălie în conflictul general cu omenirea. Eu le sunt căpetenie, e drept – în virtutea faptului că sunt mai în vârstă, mai puternic şi mai înţelept decât ceilalţi. Vin la mine pentru a-i sfătui, mă servesc atunci când le dau ordine. Dar nu i-am comandat niciodată pe toţi în bătălie. Am s-o fac, însă, mai târziu. Noutatea va contribui mult la distrugerea monotoniei.

— Îţi sugerez să nu amâni, pentru că nu va mai fi nici un „mai târziu”, Taraka.

— De ce nu?

— Am venit la Puţul Iadului cu mânia zeilor învolburându-mi-se pe urme. Acum, şaizeci şi şase de demoni umblă în libertate prin lume. Foarte curând, prezenţa îţi va fi simţită. Zeii vor şti cine a făcut lucrul ăsta şi vor veni asupra noastră. Elementul surpriză va fi pierdut.

— Am luptat cu zeii pe vremuri…

— Dar acum nu mai suntem pe vremuri, Taraka. Zeii sunt mai puternici acum, mult mai puternici. Ai fost legat vreme îndelungată, iar puterea lor a sporit peste veacuri. Chiar dacă tu te pui în fruntea primei armate de rakasha din istorie, iar eu o susţin în luptă cu o puternică armată de oameni – chiar şi atunci rezultatul final va fi un lucru incert. A amâna acum înseamnă a rata totul.

— Nu vreau să-mi vorbeşti astfel, Siddhartha. Mă tulburi.

— Asta şi vreau. Cu toate puterile tale, dacă-l întâlneşti pe Cel în Roşu, îţi va sorbi viaţa cu ochii. Va sosi aici, la Ratnagari, pentru că se află pe urmele mele. Libertatea demonilor este un semnal care-l va îndrepta încoace. S-ar putea să mai aducă şi pe alţii cu el. S-ar putea să constaţi că sunt mai mult decât destui pentru a vă distruge pe voi toţi.

Demonul nu răspunse. Ajunseră la gura puţului şi Taraka parcurse cei două sute de paşi până la marea uşă, care acum era deschisă. Trecu pragul şi se uită în jos.

— Te îndoieşti de puterea pe care o au rakasha, aşa-i, Legătorule? întrebă el.

Apoi:

— Priveşte!

Păşi în gol, peste marginea prăpastiei.

Nu se prăbuşiră.

Plutiră în voia vântului, ca frunzele pe care le lăsase să cadă – cât, oare, trecuse de atunci?

În jos.

Aterizară la jumătatea potecii care urca pe muntele numit Channa.

— Nu numai că-ţi conţin sistemul nervos, zise Taraka, dar m-am impregnat în tot trupul tău şi l-am înfăşurat cu energiile fiinţei mele. Aşa că trimite-mă asupra Celui în Roşu, care soarbe viaţa cu ochii. Mi-ar plăcea să-l întâlnesc.

— Deşi poţi umbla prin aer, zise Siddhartha, vorbeşti prostii când spui una ca asta.

— Prinţul Videgha îşi are curtea nu departe de aici, la Palamaidsu, zise Taraka. Am trecut pe acolo când m-am întors din Ceruri. Înţeleg că e îndrăgostit de joc. Prin urmare, să mergem să-l dijmuim.

— Şi dacă vine să ni se alăture la joc şi zeul morţii?

— Ia mai lasă-l! ţipă celălalt. Deja nu mă mai amuzi, Legătorule. Noapte bună! Culcă-te la loc!

Se lăsă un mic întuneric şi o linişte mare, crescând şi micşorându-se.

• • •

Zilele care urmară fură doar nişte frânturi de lumină.

Ajungeau până la el fragmente de conversaţie sau de cântece, imagini colorate de galerii cu tablouri, încăperi, grădini. Şi o dată văzu o temniţă subterană, unde, prinşi de nişte bare de fier, atârnau oameni, şi el se auzi râzând.

Printre aceste fragmente, avu şi visuri şi jumătăţi de visuri. Erau luminate de focuri, erau înecate în sânge şi lacrimi. Într-o catedrală întunecoasă, nesfârşit de mare, aruncă zaruri care erau sori şi planete. Meteoriţi erau mistuiţi de flăcări deasupra capului său şi comete trasau arcuri de foc pe o boltă de sticlă neagră. Fu străbătut de

veselie amestecată cu frică şi o ştiu ca aparţinând mai ales altcuiva, fiind, însă, în parte, şi a lui. Frica – aceea era toată numai a lui.

Când Taraka bea prea mult vin sau gâfâia în voia lui, înfundat în harem, atunci strânsoarea lui slăbea oarecum asupra trupului pe care îl furase. Dar Siddhartha era tot slab, cu mintea înceţoşată, iar corpul îi era beat sau obosit; şi ştia că încă nu sosise vremea să dispute supremaţia domnului demonilor.

Erau momente când vedea, nu prin ochii trupului care cândva fusese al lui, ci vedea cum vedea un demon, în toate direcţiile, şi dezbrăca de carne şi oase pe cei pe lângă care trecea, pentru a le privi flăcările fiinţei, colorate în nuanţele şi tonurile pasiunilor lor, pulsând de avariţie şi pofte şi invidie, zvâcnind de lăcomie şi mânie, fumegând de ură, micşorându-se de frică şi durere. Iadul îi era un loc plin de culori, cumva îmblânzit numai de văpaia rece, albastră a intelectului câte unui învăţat, de lumina albă a câte unui călugăr murind, de aura rozalie a câte unei nobile doamne care-i fugea din faţa ochilor şi de culorile jucăuşe, simple ale copiilor.

Cutreiera coridoarele înalte ale palatului din Palamaidsu, pe care-l câştigase la joc. Prinţul Videgha zăcea înlănţuit în propriile lui beciuri. Nicăieri pe întinderea împărăţiei, supuşii lui nu aveau habar că pe tron se afla acum un demon. Lucrurile păreau a fi la fel ca întotdeauna. Siddhartha avea viziuni în care se plimba pe străzile oraşului pe spinarea unui elefant. Toate femeile din cetate primiseră poruncă să iasă în faţa locuinţelor lor. Dintre ele, şi le alegea pe cele care-i plăceau şi punea să-i fie duse în harem. Siddhartha realiză, şocat, că asista la alegerea şi cântărirea, cu Taraka, a virtuţilor cutărei matroane, fecioare sau doamne. Fusese atins de poftele domnului demonilor şi ele deveneau treptat ale lui. Când îşi dădu seama de asta, vigilenţa îi crescu şi văzu că nu de fiecare dată mâna demonului era cea care îi înălţa cornul cu vin la buze sau plesnea biciul în beciurile închisorii. Ajunse să fie conştient pentru intervale mai mari de timp şi, cu anumită oroare,

află că în el însuşi, ca de altfel în fiecare om, zăcea un demon în stare să răspundă celor de un neam cu el.

Apoi, într-o zi, se împotrivi puterii care-i guverna trupul şi-i supusese mintea. Îşi revenise în mare măsură şi coexista cu Taraka în toate faptele acestuia, şi ca simplu spectator şi ca participant.

Stăteau pe balconul care dădea în grădină, privind lumina zilei. Taraka transformase toate florile în negru. Făpturi asemănătoare cu nişte şopârle veniseră să-şi afle sălaş prin copaci şi în eleşteie, orăcăind şi fojgăind printre umbre. Miresmele şi parfumurile care umpleau odată aerul erau înlocuite acum de miasme grele, greţoase. Şuviţe de fum negru se târau ca şerpii pe pământ.

Se produseseră trei atentate asupra vieţii lui. Căpitanul gărzii palatului fusese ultimul care încercase. Dar sabia din mână i se transformase într-o reptilă care-l muşcase de faţă, scoţându-i ochii şi umplându-i sângele cu un venin care-l făcuse să se înnegrească şi să se umfle, pentru ca, în cele din urmă, să moară strigând după o gură de apă.

Siddhartha îl pândi pe demon şi, când momentul fu prielnic, lovi.

Puterea îi revenise, încet-încet, după ziua aceea când şi-o folosise ultima oară, în Puţul Iadului. În mod ciudat, independent de creierul corpului său, cum îi spusese Yama cândva, puterea se răsucise ca o morişcă, rotindu-se în jurul spaţiului care era el însuşi.

Acum se învârtea iarăşi repede şi el o azvârli împotriva forţei celuilalt.

Lui Taraka îi scăpă un strigăt, şi o împunsătură de răspuns, din energie pură, se întoarse asupra lui Siddhartha ca o suliţă.

Reuşi să o devieze parţial, slăbind puţin din forţa ei. Totuşi, simţi durere şi răscolire în sine, când arsura atacului îi atinse fiinţa.

Nu stătu să ia seama la suferinţă, ci lovi iar, precum loveşte un suliţaş în vizuina întunecoasă a unei fiare înfricoşătoare.

Din nou îşi auzi buzele strigând.

Apoi demonul înălţă ziduri negre împotriva puterii lui.

Dar, unul câte unul, acestea căzură sub violenţa atacurilor sale.

În vreme ce se luptau, vorbiră:

— O, om al multor trupuri, zise Taraka, de ce mă pizmuieşti pentru câteva zile petrecute în acesta din urmă? Nu este trupul în care te-ai născut şi, la rândul tău, nu ai făcut decât să-l împrumuţi pentru o vreme. De ce, atunci, îmi simţi atingerea ca pe o pângărire? Într-o zi vei purta un alt trup, neatins de mine. Atunci, pentru ce îmi consideri atingerea ca pe o întinare, ca pe o boală? Oare, pentru că tot ceea ce este în tine seamănă cu ceea ce este în mine? Oare, pentru că şi tu cunoşti plăcerea în felul în care o simt rakasha, gustând durerea pe care o provoci altora ca pe o plăcere, impunându-ţi voinţa cum vrei şi asupra cui vrei? De asta? Pentru că şi tu, la rândul tău, cunoşti şi tânjeşti după lucrurile astea, dar porţi şi acel blestem omenesc, numit vinovăţie? Dacă asta este, îmi bat joc de slăbiciunea ta, Legătorule. Şi am să te înfrâng!

— Este aşa pentru că eu sunt ceea ce sunt, demone, zise Siddhartha, azvârlindu-şi din nou energiile asupra lui. Este aşa pentru că eu sunt un om care, întâmplător, aspiră la lucruri mai presus de burtă şi falus. Nu sunt sfântul care mă cred a fi budiştii şi nu sunt eroul din legendă. Sunt un om care ştie mai bine ce este frica şi care uneori se simte vinovat. Şi, în general, sunt un om care a hotărât să facă totuşi ceva, iar tu îmi stai acum în cale. Prin urmare, ţi-ai luat asupra ta blestemul meu – chiar dacă înving, chiar dacă pierd acum, Taraka, soarta îţi este deja schimbată. Acesta este blestemul lui Buddha: nu ai să mai fii niciodată ceea ce ai fost cândva.

Şi toată acea zi, stătură pe balcon, cu veşmintele muiate de sudoare. Ca o statuie stătură, până când soarele coborî de pe boltă şi urma lui de aur despărţi cuprinsul întunecat al nopţii. O lună săltă pe deasupra gardului grădinii. Mai târziu, i se alătură încă una.

— Care este blestemul lui Buddha? continua să întrebe Taraka.

Dar Siddhartha nu-i răspundea.

Străpunsese ultimul zid şi acum se împrejmuise cu energii ca nişte fulgerări de săgeţi arzătoare.

Dinspre un templu din depărtare se auzi bătaia monotonă a unei tobe şi, în răstimpuri, o creatură din grădină orăcăia, o pasăre striga sau un roi de insecte năvălea asupră-le, se hrănea cu sângele lor şi zbura aiurea.

Apoi, precum o ploaie de stele, sosiră, purtaţi pe aripile vântului nopţii... Eliberaţii din Iad, ceilalţi demoni, care fuseseră sloboziţi în lume.

Veniră la chemarea lui Taraka, unindu-şi puterile cu ale lui.

Acesta deveni un vârtej, un val mareic, un uragan de fulgere.

Siddhartha se simţi lovit de o avalanşă titanică, strivit, înăbuşit, îngropat.

Ultimul lucru pe care-l ştiu fu râsul ce i se urcă în gâtlej.

• • •

Cât timp trecu până ce-şi reveni, nu ştia. Era ceva lent, acest timp, iar când se trezi, se afla într-un palat unde umblau, ca servitori, demonii.

Când ultima chingă inestetică a oboselii mentale se desfăcu, se întâmplară lucruri stranii cu el.

Petrecerile groteşti continuară. Chefurile se ţineau în beciuri, unde demonii animau cadavre pentru a-şi obliga victimele să se împreuneze cu ele. Se făceau minuni prin magie neagră, precum dumbrava cu copaci răsuciţi – o dumbravă în care oamenii dormeau fără a se mai trezi, ţipând când vechi coşmaruri năşteau altele noi. Dar şi o altă ciudăţenie pătrunsese în palat.

Taraka nu mai era mulţumit.

— Care este blestemul lui Buddha? întrebă el din nou, când simţi prezenţa lui Siddhartha apăsând iar asupra lui.

Siddhartha nu răspunse imediat.

Celălalt continuă:

— Cred că am să-ţi dau înapoi trupul, cât de curând. Sunt obosit de sportul ăsta, de palatul ăsta. Sunt obosit şi cred că ziua când vom porni la război împotriva Cerurilor se

apropie. Ce zici de asta, Legătorule? Ţi-am spus că am să mă ţin de cuvânt.

Siddhartha nu-i răspunse.

— Plăcerea îmi scade pe zi ce trece! Ştii de ce oare, Siddhartha? Îmi poţi spune de ce acum mă încearcă simţăminte ciudate, descurajându-mă în momentele de cea mai mare putere, slăbindu-mă şi aruncându-mă la pământ când ar trebui să fiu entuziasmat, când ar trebui să mă umplu de veselie? *Ăsta* este blestemul lui Buddha?

— Da, zise Siddhartha.

— Atunci, ridică-ţi blestemul, Legătorule, şi am să plec chiar astăzi! Am să-ţi dau înapoi învelişul ăsta de carne. Mi-e dor din nou de adierile reci ale înălţimilor! Fii bun şi eliberează-mă imediat!

— Este prea târziu, o, căpetenie a oştirilor de rakasha. Singur ţi-ai atras asupră-ţi acest lucru.

— Ce lucru? Cum m-ai legat de astă dată?

— Îţi aminteşti, când ne luptam pe balcon, cum îţi băteai joc de mine? Mi-ai zis că şi eu găsesc plăcere în chinurile pe care le provoci. Aveai dreptate, pentru că toţi oamenii au în ei şi ceea ce este întunecat şi ceea ce este luminos. Omul este făcut din lucruri diferite, nu dintr-o flacără pură, aşa cum ai fost tu cândva. Intelectul i se luptă adeseori cu emoţiile, voinţa cu dorinţele… Idealurile îi sunt în dezacord cu mediul şi, dacă le urmează, simte cu acuitate pierderea a ceea ce este vechi – dar dacă nu le urmează, simte durerea de a fi părăsit un nou şi nobil vis. Orice face reprezintă şi un câştig şi o pierdere, o sosire şi o plecare. Deplânge întotdeauna ceea ce s-a dus şi se teme de o parte din ceea ce stă să vină. Raţiunea se opune tradiţiei. Emoţiile se opun restricţiilor pe care i le impun ceilalţi oameni. Mereu, din înfruntarea acestor lucruri, se iscă ceea ce ai numit blestemul omului şi de care ţi-ai bătut joc: vinovăţia!

— Să ştii, aşadar – continuă Siddhartha – că de vreme ce am existat împreună în acelaşi trup şi ţi-am împărtăşit şi eu trăirile, nu întotdeauna cu neplăcere, drumul pe care l-am urmat noi nu este unul pe care circulaţia se face într-un

singur sens. După cum tu mi-ai strâmbat voinţa către lucrările tale, la fel ţi-a fost şi ţie voinţa strâmbată, prin repulsia pe care o resimţeam eu faţă de unele dintre faptele tale. Ai învăţat lucrul numit vinovăţie şi întotdeauna va cădea precum o umbră peste hrana şi peste băutura ta. De asta ţi-a fost frântă plăcerea. De asta cauţi acum să fugi. Dar nu-ţi va ajuta la nimic. Te va urmări pretutindeni în lume. Se va înălţa cu tine în împărăţiile vânturilor reci şi curate. Te va urmări oriunde te vei duce. Acesta este blestemul lui Buddha!

Taraka îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Deci aşa este când îţi vine să plângi, zise el după o vreme.

Siddhartha nu răspunse.

— Te blestem, Siddhartha! zise el. M-ai legat iarăşi, într-o închisoare chiar mai îngrozitoare decât Puţul Iadului.

— Singur te-ai legat. Tu ţi-ai călcat cuvântul. Eu mi l-am ţinut.

— Oamenii suferă când rup înţelegerile cu demonii, zise Taraka, dar nici un rakasha nu a mai suferit aşa.

Siddhartha nu răspunse.

• • •

În dimineaţa următoare, când stătea la masă, se auzi o bubuitură în uşa camerei.

— Cine îndrăzneşte? ţipă el, dar uşa sări în lături, ruptă din balamale, cu drugul frânt ca un băţ uscat.

Cu un cap de tigru cu coarne, aşezat pe trupul unei maimuţe cu copite uriaşe la picioare şi cu aripi în loc de braţe, un rakasha năvăli în încăpere, cu fum ieşindu-i din gură când se făcu, pentru un moment, transparent, revenind apoi la vizibilitate totală, mai dispărând o dată, revenind iar. Din aripi îi picura ceva care nu era sânge, iar pe piept avea o arsură largă. Aerul era plin de miros de păr pârlit şi de carne arsă.

— Stăpâne! strigă. A sosit un străin care cere audienţă la tine!

— Şi nu l-ai putut convinge că nu sunt disponibil?

— Doamne, un întreg corp de gardă a sărit asupra lui, iar el a făcut un semn… A întins mâna spre ei şi s-a văzut o flacără atât de strălucitoare încât nici măcar rakasha nu au putut să se uite la ea. Nu a durat decât o clipă… Şi au dispărut cu toţii, ca şi cum nici n-ar fi existat… Iar în peretele din spatele lor s-a căscat o gaură mare… Nu s-a făcut nici un pic de moloz. Doar o gaură perfectă, netedă.

— Şi atunci te-ai aruncat tu asupra lui?

— Mulţi rakasha au sărit pe el, dar acelaşi lucru ne-a respins. A făcut iar gestul ăla cu mâna şi trei sau patru dintre ai noştri s-au dus, au dispărut în lumina pe care o arunca el… Eu nu i-am primit întreaga forţă, am fost doar julit de puterea ei. M-a trimis, prin urmare, să-ţi aduc mesajul lui… Nu mai reuşesc să mă ţin la un loc…

Cu asta, dispăru şi, acolo unde se aflase creatura, atârna în aer un glob de foc. Vorbele îi pătrundeau acum direct în minte, fără a mai fi rostite.

— Îţi porunceşte să te prezinţi înaintea lui fără întârziere. Altfel, zice că distruge palatul ăsta.

— Cei trei pe care i-a ars şi-au reluat şi ei propriile forme?

— Nu, răspunse rakasha. Nu mai sunt…

— Descrie-mi-l pe acest străin! ordonă Siddhartha, forţându-şi vorbele să-i iasă de pe buze.

— Este foarte înalt, zise demonul, şi poartă pantaloni şi cizme negre. În partea de sus are un veşmânt ciudat. Este ca o mănuşă albă, fără nici un model, care-i acoperă numai mâna dreaptă, întinzându-se în sus pe braţ şi peste umeri, înfăşurându-i gâtul şi ridicându-se strâns şi neted peste tot capul. Doar partea de jos a feţei i se vede, pentru că poartă la ochi lentile mari, negre, care îi stau la o jumătate de palmă depărtare de faţă. La brâu are o teacă scurtă, din acelaşi material alb ca şi haina – în care, de fapt, nu ţine un pumnal, ci o baghetă. Sub materialul veşmântului, acolo unde îi trece peste umeri şi-i ajunge la gât, se vede o umflătură, ca şi cum ar avea acolo un pachet.

— Domnul Agni! zise Siddhartha. L-ai descris pe zeul focului!

— Aoleu, ăsta trebuie să fie! zise rakasha. Pentru că atunci când i m-am uitat sub carne, ca să-i văd culorile adevăratei făpturi, am văzut acolo o văpaie ca în inima soarelui. Dacă există un zeu al focului, atunci, într-adevăr, el e.

— Acum, trebuie să fugim, zise Siddhartha, pentru că are să se producă imediat un mare incendiu. Cu ăsta nu ne putem lupta, aşa că hai să o ştergem repede.

— Mie nu-mi este frică de zei, zise Taraka, şi acestuia chiar mi-ar plăcea să-i încerc puterea.

— Nu îl poţi înfrânge pe Domnul Flăcării, spuse Siddhartha. Bagheta lui de foc este invincibilă. I-a fost dată de zeul morţii.

— Atunci am să i-o smulg şi am s-o întorc asupra lui.

— Nimeni nu o poate mânui fără să fie orbit şi fără să-şi piardă mâna! De asta poartă îmbrăcămintea aia ciudată. Hai să nu mai pierdem timpul pe aici!

— Trebuie să văd cu ochii mei, zise Taraka. Trebuie!

— Nu lăsa recent descoperita vinovăţie să te împingă să flirtezi cu autodistrugerea.

— Vinovăţie? întrebă Taraka. Ce, eu am minte de bibilică, să mă dădăceşti? Nu, nu este vinovăţie, Legătorule. Doar că, dacă odată, după tine eu eram cel mai mare, acum în lume au apărut noi puteri. Zeii nu erau chiar atât de puternici pe vremuri, iar dacă într-adevăr şi-au sporit puterea, atunci această putere trebuie să fie pusă la încercare – de mine însumi! Stă în natura mea, care este tocmai puterea, să înfrunt orice nouă putere care apare şi ori să triumf asupra ei, ori să fiu legat de ea. Trebuie să pun la încercare puterea Domnului Agni. Să îl înfrâng!

— Dar suntem doi în acest trup!

— Asta este adevărat… Dacă va fi distrus acest corp, am să te port şi pe tine cu mine, promit. Deja ţi-am întărit flăcările, după felul în care suntem noi, rakasha. Dacă acest corp moare, ai să continui să trăieşti precum cei din neamul meu. Cândva, am avut şi noi trupuri, şi-mi amintesc de arta întăririi flăcărilor, astfel încât să poată arde şi independent de trup. Asta a fost făcută pentru tine, aşa că nu te teme.

— Îţi foarte mulţumesc.

— Acum, hai să înfruntăm flacăra şi s-o facem mică!

Părăsiră încăperile regale şi coborâră scările. Jos, în adâncuri, prizonier în propria-i temniţă, prinţul Videgha scânci în somn.

•••

Ieşiră prin uşa ascunsă după draperiile din spatele tronului. Când le dădură în lături, văzură că marea sală era goală, cu excepţia somnoroşilor din dumbrava cea neagră şi a celui care stătea în mijlocul încăperii, având un braţ alb încrucişat cu un braţ gol şi ţinând un fluier alb între degetele mâinii înmănuşate.

— Vezi cum stă? zise Siddhartha. Este încrezător în puterea lui, şi are de ce. Este Agni, din rândul lokapalasilor. Poate vedea până la cel mai depărtat orizont deschis ca şi cum s-ar afla la distanţă de un braţ. Şi poate lovi până acolo. Se spune că într-o noapte a pârjolit chiar şi lunile cu bagheta aia a lui. Dacă doar îi atinge capătul cu un contact din mănuşă, izbucneşte Focul Universal, cu o strălucire orbitoare, făcând materia să dispară şi împrăştiind energiile care-i stau în cale. Încă nu este prea târziu să ne retragem…

— Agni! îşi auzi gura strigând. Ai cerut audienţă la cel care stăpâneşte aici?

Lentilele cele negre se întoarseră către el. Buzele lui Agni se întinseră într-un zâmbet care se dizolvă în cuvinte:

— M-am gândit că am să te găsesc aici, zise el cu o voce nazală şi pătrunzătoare. Sfinţenia aia era prea de tot şi a trebuit s-o ştergi, ai? Să-ţi spun Siddhartha sau Tathagatha sau Mahasamatman – sau, pur şi simplu, Sam?

— Vorbeşti prostii, răspunse el. Cel care era cunoscut ca Legătorul Demonilor – cu toate sau cu oricare dintre numele alea – este el însuşi legat acum. Ai privilegiul să i te adresezi lui Taraka, Domnul Puţului Iadului!

Se auzi un declic şi lentilele se făcură roşii.

— Da, văd adevărul spuselor tale, răspunse celălalt. Am sub ochi un caz de posesiune demonică. Interesant. Şi fără îndoială că şi stânjenitor.

Ridică din umeri, apoi adăugă:

— Dar pot distruge doi la fel ca pe unul.

— Crezi? întrebă Taraka ridicându-şi braţele înainte.

Când făcu astfel, se auzi un bubuit şi pădurea cea neagră invadă într-o clipită încăperea, cuprinzându-l pe cel care stătuse acolo, împresurându-l cu crengile. Bubuitul continuă şi podeaua se deplasă cu câţiva centimetri sub picioarele lor. De deasupra, se auziră nişte pârâituri şi zgomotul unor pietre căzând. Începu să plouă cu praf şi pietriş.

Atunci se declanşă o fulgerare orbitoare şi copacii dispărură, lăsând cioturi scurte şi înnegrite pe duşumea.

Cu un geamăt şi o trosnitură formidabilă, tavanul se prăbuşi.

Când se retraseră prin uşa din spatele tronului, văzură silueta, care stătea tot în centrul sălii, ridicând bagheta drept deasupra capului şi descriind un cerculeţ.

Un con de strălucire izbucni în sus, dizolvând tot ce atingea. Pe buzele lui Agni mai stăruia încă un zâmbet când uriaşele pietre curseră pe jos, fără ca vreuna să-i cadă în preajmă.

Bubuitul continuă, şi podeaua crăpă, şi pereţii începură să se clatine.

Trântiră uşa şi Sam simţi un val de ameţeală când fereastra, care cu un moment înainte se aflase la capătul îndepărtat al coridorului, trecu în goană pe lângă el.

Urcară rapid prin aer, îndepărtându-se, iar corpul îi fu cuprins de o senzaţie de mâncărime şi de băşicare, ca şi cum ar fi fost o făptură din lichid, parcursă de un curent electric.

Uitându-se înapoi, cu privirea demonului care putea vedea în toate direcţiile, zări Palamaidsu, deja aflat la o asemenea distanţă încât putea fi pus într-o ramă şi atârnat de perete, ca un tablou. Pe colina înaltă din centrul oraşului, palatul lui Videgha se năruia asupra lui însuşi, în timp ce raze puternic strălucitoare, ca nişte fulgere răsturnate, izbucneau dintre ruine către cer.

— Ăsta ţi-este răspunsul, Taraka? întrebă el. Să ne întoarcem şi să-i încercăm iar puterea?

— Trebuia să aflu, zise demonul.

— Acum dă-mi voie să te avertizez în continuare. Nu am glumit când ţi-am spus că poate vedea până la cel mai îndepărtat orizont. Dacă se eliberează repede şi-şi aruncă privirile în direcţia asta, are să ne detecteze. Nu cred că te poţi deplasa mai repede decât lumina, aşa că-ţi sugerez să zbori la înălţime mai mică şi să te foloseşti de teren, pentru acoperire.

— Ne-am făcut invizibili, Sam.

— Ochii lui Agni pot vedea mai adânc în spectrul roşu şi mai departe în violet decât oamenii.

Pierdură atunci, rapid, în altitudine. În Palamaidsu, oricum, Sam văzu că singura urmă a palatului lui Videgha era un nor de praf pe o culme cenuşie de deal.

• • •

Deplasându-se ca un vârtej, se îndepărtară cu mare viteză spre nord, până când, în cele din urmă, munţii Ratnagari se văzură dedesubtul lor. Când ajunseră la muntele numit Channa, se lăsară deasupra piscului şi aterizară pe micul prag din faţa intrării deschise a Puţului Iadului.

Păşiră înăuntru şi închiseră uşa.

— Vor urma represalii, zise Sam. Şi nici chiar Puţul Iadului nu le va putea înfrunta.

— Cât de încrezători sunt în puterile lor, zise Taraka, de au trimis numai unul!

— Crezi că încrederea lor nu are acoperire?

— Nu, zise Taraka. Dar unde-i Cel în Roşu, despre care ziceai că soarbe viaţa cu ochii? Nu te gândeai că au să-l trimită pe Domnul Yama, mai degrabă decât pe Agni?

— Ba da, spuse Sam în timp ce se îndreptau către puţ, eram sigur că el are să mă urmărească, şi tot mai cred că va veni. Când l-am văzut ultima oară, i-am pricinuit oarecari necazuri. Simt că mă va vâna pretutindeni. Cine ştie, poate că deja se află în Puţul Iadului, pregătind o ambuscadă.

Ajunseră la buza puţului şi intrară pe potecă.

— Nu ne aşteaptă înăuntru, anunţă Taraka. Măcar acum, şi tot aş fi fost prevenit de către cei care au rămas legaţi, dacă altcineva decât rakasha ar fi trecut pe drumul ăsta.

— O să vină el, zise Sam. Iar când Cel în Roşu va apărea, nu-i va sta nimeni în cale.

— Dar vor încerca mulţi, zise Taraka. Uite-l pe primul.

O flacără apăru, în nişa sa din perete, lângă potecă.

În momentul când trecură prin dreptul ei, Sam o eliberă, iar aceasta ţâşni în aer ca o pasăre strălucitoare şi se lăsă apoi în jos prin puţ, într-o spirală strânsă.

Coborâră, pas cu pas, şi din fiecare nişă flăcările se revărsau şi izbucneau afară. La porunca lui Taraka, unele se înălţau şi dispăreau dincolo de buza puţului, ieşind pe uşa cea grea, care purta pe partea din afară cuvintele zeilor.

Când ajunseră la fundul puţului, Taraka zise:

— Hai să-i eliberăm şi pe cei ce zac închişi în caverne.

Aşa că-şi croiră drum prin coridoarele şi prin cavernele adânci, eliberându-i pe demonii înlănţuiţi acolo.

Apoi, după o vreme – câtă, nimeni nu putea spune – erau cu toţii eliberaţi.

Rakasha se adunară în sala de jos, rânduiţi în falange de flăcări şi strigătele lor se uniră într-un singur sunet, prelung, zbârnâitor, care se rostogolea şi se rostogolea, şi i se izbea de timpanele lui Siddhartha, până când acesta îşi dădu seama, uimit, că ei de fapt cântau.

— Da, zise Taraka, este pentru prima oară, după veacuri întregi, când fac asta.

Sam ascultă vibraţiile din interiorul craniului său, prinzând câte ceva din înţelesul şuieratului şi al vâlvătăii lor; simţămintele care le însoţeau se transformau în cuvinte şi accente ceva mai familiare minţii lui:

Noi suntem legiunile Iadului, la naiba,
Cei surghiuniţi ai flăcării căzute.
Noi suntem rasa nefăcută de oameni.
Aşa că-i suduim pe oameni. Uitat le fie numele!

Această lume ne-a aparţinut nouă înaintea zeilor,

Pe când rasa oamenilor nici nu exista.
Şi când zeii şi oamenii s-or duce,
Lumea ne va aparţine iar.

Munţii se prăbuşesc, mările se usucă,
Luna va pieri de pe cer.
Podul de Aur va cădea într-o zi,
Şi tot ce suflă va muri cândva.

Dar noi, cei din Iad, vom izbândi,
Acolo unde zeii dau greş, unde oamenii dau greş.
Legiunile celor blestemaţi nu pier.
Aşteptăm, aşteptăm să ne ridicăm iar!

Sam se cutremură în vreme ce ei cântau înainte, aducându-şi aminte de gloria trecută, încrezători în priceperea lor de a supravieţui oricărei situaţii, de a înfrunta orice forţă cu judo-ul cosmic al unei împingeri, al unei trageri şi al unei lungi aşteptări, văzând cum tot ce nu aprobau ei se întorcea în sine şi pierea. Pentru un moment, aproape că îi veni să creadă că era adevărat ceea ce cântau şi că într-o zi nu aveau să mai existe decât rakasha, zburătăcind pe deasupra peisajului găunos al unei lumi moarte.

Atunci îşi îndreptă gândul către alte chestiuni şi-şi izgoni indispoziţia. Dar în zilele care urmară, şi nu numai, ci din vreme în vreme, peste ani, ea îi revenea ca să-i umbrească eforturile şi să-şi râdă de bucuria lui, ca să-l facă să-şi pună întrebări, să cunoască vinovăţia, să simtă tristeţea şi, astfel, să fie umilit.

•••

După o vreme, un rakasha care plecase ceva mai devreme se întoarse şi coborî în puţ. Plutind în aer, povesti ce văzuse. În timp ce vorbea, flacăra îi luă forma unei cruci tau.

— Asta este forma acelui car de luptă, zise el. A brăzdat cerul cu o dâră de foc, după care a coborât, venind să se odihnească în valea de dincolo de Culmea Sudică.

— Legătorule, cunoşti această navă? întrebă Taraka.

— I-am mai auzit descrierea, răspunse Sam. Este carul de tunet al Domnului Shiva.

— Descrie-ne ocupantul, îi zise demonului.

— Erau patru, Doamne.

— Patru?!

— Da. Era cel pe care l-ai descris tu ca fiind Agni, Domnul Focului. Cu el este unul care poartă coarne de taur fixate pe un coif lustruit – platoşa îi arată ca bronzul vechi, dar nu este din bronz; e împodobită cu nişte ornamente în formă de şerpi şi nu pare să-l împovăreze când se mişcă. Într-o mână poartă un trident strălucitor şi nu are nici un scut dinainte.

— Ăsta-i Shiva, zise Sam.

— Iar împreună cu aceştia doi, se îndreaptă încoace unul îmbrăcat tot în roşu, a cărui privire este întunecată. Acesta nu vorbeşte, dar din când în când privirile îi cad asupra femeii care merge alături de el, în stânga. Ea este bălaie la păr şi la piele, iar armura i se potriveşte cu roşul lui. Are ochii ca marea şi zâmbeşte des, cu buze de culoarea sângelui de om. La gât poartă un colier din cranii. Are un arc, iar la cingătoare o sabie scurtă. În mâini ţine un obiect ciudat, ca un sceptru negru, terminat cu un craniu argintiu, care este totodată şi roată.

— Ăştia doi trebuie să fie Yama şi Kali, zise Sam. Ascultă-mă, acum, Taraka, cel mai puternic dintre rakasha, să-ţi spun ce se îndreaptă spre noi. Puterea lui Agni, o ştii tu prea bine, iar despre a Celui în Roşu ţi-am vorbit deja. Acum, cea care păşeşte de-a stânga Morţii are şi ea privirea care soarbe viaţa celui asupra căruia se opreşte. Sceptrul ei cu roată ţipă ca trâmbiţele care vestesc sfârşitul acestui Yuga[59], şi toţi cei care vin înaintea tânguirii sale sunt aruncaţi în deznădejde şi confuzie. Ea-i mult mai de temut decât Domnul ei, care este neîndurător şi invincibil. Iar cel cu tridentul este Domnul Distrugerii însuşi. Este adevărat că Yama este Regele Morţii, iar Agni Domnul Flăcărilor, dar puterea lui Shiva este puterea haosului. El este forţa care

[59]Ciclu din existenţa Universului (n. tr.).

desparte atom de atom, distrugând formele tuturor lucrurilor asupra cărora se întoarce. Împotriva acestora patru, nici chiar puterea dezlănţuită a Iadului nu poate sta. Prin urmare, hai să părăsim imediat acest loc, pentru că ei, mai mult ca sigur, încoace vin.

— Oare nu ţi-am promis eu, Legătorule, zise Taraka, să te ajut să lupţi împotriva zeilor?

— Da, dar eu vorbeam despre un atac prin surprindere. Aceştia şi-au asumat acum Aspectele şi şi-au luat asupră-le Atributele. Dacă ar fi vrut ei, chiar şi fără să mai coboare, ar fi făcut ca muntele Channa să nu mai existe, iar în locul său ar fi rămas un crater adânc, aici, în inima Ratnagarilor. Trebuie să fugim, să ne luptăm cu ei altă dată.

— Îţi aminteşti de blestemul lui Buddha? întrebă Taraka. Îţi aminteşti cum m-ai învăţat despre vinovăţie, Siddhartha? Eu îmi amintesc şi cred că îţi datorez această victorie. Îţi datorez ceva pentru chinul tău şi am să ţi-i dau pe aceşti zei în mână, drept răsplată.

— Nu! Dacă într-adevăr vrei să mă slujeşti, fă-o cu altă ocazie! Acum, m-ai sluji ducându-mă departe de locul acesta, departe şi iute!

— Îţi este teamă de întâlnirea asta, Doamne Siddhartha?

— Da, îmi este! Pentru că este nebunie curată! Ce-i cu cântecul vostru – „Aşteptăm, aşteptăm să ne ridicăm iar”? Unde este răbdarea celor din neamul rakasha? Zici că veţi aştepta să sece mările şi să cadă munţii, să dispară lunile de pe cer, dar nu poţi să aştepţi să hotărăsc eu vremea şi locul bătăliei! Eu îi cunosc mult mai bine decât tine pe zeii ăştia, pentru că odinioară m-am numărat printre ei. Nu te pripi. Dacă vrei să mă slujeşti, scuteşte-mă de întâlnirea asta!

— Prea bine. Te ascult, Siddhartha. Cuvintele tale mă mişcă. Dar eu tot le-aş încerca puterea. Aşa că am să trimit câţiva rakasha împotriva lor. Noi, însă, vom călători departe, tu şi cu mine, extrem de adânc, spre rădăcinile lumii. Vom aştepta acolo să primim raportul asupra victoriei. Dacă rakasha au să piardă cumva lupta, atunci am să te duc departe de aici şi am să-ţi redau trupul. Până

atunci, am să-l mai port, oricum, câteva ore, pentru a-ţi savura pasiunile pe parcursul bătăliei.

Sam îşi lăsă capul în jos.

— Amin, zise el şi, cu o senzaţie de furnicătură şi de gol în stomac, se simţi ridicat de la podea şi purtat prin peşteri vaste, nestrăbătute vreodată de om.

• • •

În vreme ce grăbeau dintr-o încăpere boltită într-alta, în jos, prin tuneluri şi prin spărturi şi prin puţuri, prin labirinturi şi grote şi coridoare de piatră, Sam îşi lăsă mintea să-i zboare în urmă, să i se cufunde printre amintiri. Se gândi la vremurile recentei lui acţiuni misionare, când căutase să altoiască învăţăturile lui Gotama[60] pe trunchiul religiei prin care era guvernată lumea. Se gândi la acel ciudat Sugata, în ale cărui mâini dăduse şi moartea şi binecuvântarea. Peste ani, numele lor aveau să se contopească şi faptele lor aveau să se confunde. Trăise prea mult ca să nu ştie cum amesteca timpul borcanele legendelor. Existase un Buddha real, ştia asta acum. Învăţătura pe care o oferise, indiferent cu cât de multă prefăcătorie, îl atrăsese pe acest credincios adevărat, care ajunsese oarecum la iluminare, marcase minţile oamenilor cu sfinţenia lui, iar apoi se dăduse de bună voie în mâinile Morţii.

Tathagatha şi Sugata aveau să aparţină aceleiaşi legende, ştia, iar Tathagatha avea să strălucească în lumina revărsată de discipolul său. Singură Dhamma avea să supravieţuiască. Apoi mintea i se întoarse la bătălia de la Sălile Karmei şi la maşinăriile fiică ascunse într-un loc secret. După care se gândi la nenumăratele transferuri pe care le întreprinsese înainte de momentul acela, al bătăliei pe care o purtase, la femeile pe care le iubise de-a lungul timpului; se gândi la ceea ce putea fi o lume şi la ceea ce era lumea aceasta, şi de ce. Apoi fu iar cuprins de furia împotriva zeilor. Se gândi la zilele când o mână dintre ei se luptaseră cu rakasha şi cu nagas, cu gandharvas şi cu popoarele mării, cu demonii kataputna şi cu mamele

---

[60]Înţelept din vechime, al cărui nume a fost preluat şi de Buddha Sakyamuni.

îngrozitoarei Străluciri, cu daksinis şi cu preta, cu skandas şi cu piskas şi câştigase, smulgând o lume din haos şi clădind primul oraş al oamenilor. Văzuse acel oraş trecând prin toate stadiile prin care poate trece un oraş, până acum, când era locuit de cei care-şi puteau răsuci minţile într-o clipită pentru a se transforma în zei, asumându-şi un Aspect care le întărea trupurile şi le intensifica voinţa şi le extindea puterea dorinţelor prin Atribute, ce se abăteau cu forţa unei vrăji asupra celor spre care le îndreptau. Se gândi la aceşti zei şi la acest oraş – şi îi ştia frumuseţea şi dreptatea, urâţenia şi strâmbătatea. Se gândi la splendoarea şi la culorile lui, în contrast cu cele ale restului lumii şi suspină plin de mânie, pentru că ştia că nu va putea niciodată să gândească numai bine sau numai rău despre el. De asta aşteptase atât de mult, fără să acţioneze deloc. Acum, orice urma să facă, avea să însemne şi victorie şi înfrângere, şi succes şi eşec; şi indiferent dacă rezultatul acţiunilor lui va fi pieirea sau perpetuarea visului oraşului, povara vinovăţiei el avea să o poarte.

•••

Aşteptară în întuneric.

Mult timp, în tăcere, aşteptară. Timpul trecea ca un bătrân urcând la deal.

Stăteau pe un prag, deasupra unui ochi de apă neagră şi aşteptau.

— Nu ar fi trebuit să aflăm până acum?

— Poate că da. Poate că nu.

— Ce ar trebui să facem?

— Ce vrei să spui?

— Dacă nu mai vin deloc… Cât mai stăm aici?

— Vor veni. Cântând.

— Sper.

Dar nu se auzea nici un cântec. Nici un zgomot. În jurul lor era nemişcarea timpului, care nu avea nimic de măcinat.

— De când aşteptăm?

— Nu ştiu. De mult.

— Simt că ceva nu este în regulă.

— S-ar putea să ai dreptate. Să ne ridicăm câteva niveluri, să cercetăm, sau să te duc chiar acum spre libertate?

— Să mai aşteptăm un timp.

— Prea bine.

Iarăşi fu linişte. Se cufundară în ea.

— Ce-a fost asta?

— Care?

— Un zgomot.

— Nu am auzit nimic, deşi folosim aceleaşi urechi.

— Nu cu urechile corpului… Iarăşi!

— Nu aud nimic, Taraka.

— Insistă. E ca un scâncet, dar nu se opreşte.

— Departe?

— Da, destul de departe. Ascultă ca mine.

— Da! Cred că este sceptrul lui Kali. Înseamnă că bătălia continuă.

— Atât de mult? Atunci, zeii sunt mai puternici decât am crezut eu.

— Nu, rakasha sunt mai puternici decât am crezut *eu.*

— Indiferent cine va câştiga sau va pierde, Siddhartha, zeii sunt în momentul de faţă ocupaţi. Dacă am reuşi să trecem pe lângă ei, nava lor poate că este nepăzită. O vrei?

— Să furăm carul tunetului? Asta *este* o idee… E o armă extrem de puternică şi un mijloc de transport. Ce şanse am avea?

— Sunt sigur că rakasha îi pot reţine cât este nevoie – şi este un urcuş lung până la gura Puţului Iadului. Noi nu avem nevoie să folosim poteca. Am obosit, dar tot mai pot să ne port prin aer.

— Hai să ne ridicăm câteva niveluri şi să vedem ce şi cum.

Părăsiră pragul de piatră de lângă ochiul cu apă neagră şi timpul începu iar să se scurgă pe lângă ei, pe măsură ce urcau.

În vreme ce înaintau, un glob de lumină le ieşi în întâmpinare. Se aşeză pe solul peşterii şi se transformă într-un copac de foc verde.

— Cum merge bătălia? îl întrebă Taraka.

— I-am încolţit, raportă el, dar nu reuşim să-i dovedim.

— De ce nu?

— Este chestia aia împrejurul lor, care ne respinge. Nu ştiu cum să-i spun, dar nu ne putem apropia prea mult.

— Atunci, cum luptaţi?

— O ploaie continuă de stânci asupra lor. Mai azvârlim şi foc şi apă şi mari vârtejuri de vânt.

— Şi ei cum răspund la asta?

— Tridentul lui Shiva taie drum prin orice. Dar indiferent cât distruge el, noi ridicăm asupra lui tot mai mult. Aşa că stă ca o statuie, azvârlind în nefiinţă uragane cărora noi nu le vom pune capăt. Când şi când, se opreşte ca să ucidă, în vreme ce atacul îl opreşte Domnul Focului. Sceptrul zeiţei îi domoleşte pe cei care îi ies înainte. O dată încetiniţi, cad în raza de acţiune a tridentului, sau în mâinile ori sub ochii Morţii.

— Şi nu aţi reuşit să le faceţi nici un rău?

— Nu.

— Unde stau?

— Pe poteca din peretele puţului. Sunt încă aproape de buză. Coboară încet.

— Câţi am pierdut noi?

— Optsprezece.

— Înseamnă că a fost o greşeală să punem capăt aşteptării ca să începem bătălia asta. Preţul este prea ridicat şi nu am câştigat nimic… Sam, vrei să încercăm să luăm carul?

— Merită riscul… Da, hai să încercăm!

— Acum, tu du-te, îl instrui Taraka pe rakasha care îşi legăna ramurile înaintea lor. Du-te, iar noi te vom urma mai încet. Vom urca de-a lungul peretelui din partea opusă lor. Când începem să ne ridicăm, dublaţi-vă atacul. Ţineţi-i ocupaţi cu totul până ce trecem noi. După aia, ţineţi-i pe loc, să ne daţi nouă timp să le furăm carul din vale. După ce facem asta, eu mă întorc la voi în adevărata mea formă şi putem pune capăt bătăliei.

— Mă supun, răspunse celălalt şi căzu la pământ pentru a se preface într-un şarpe verde de lumină, care începu să se târască înaintea lor.

Porniră în grabă, alergând o parte din drum, pentru a cruţa forţele demonului, necesare la ţâşnirea finală împotriva gravitaţiei.

Parcurseseră o distanţă uriaşă pe dedesubtul munţilor şi, acum, călătoria de întoarcere părea nesfârşită.

În cele din urmă ajunseră, totuşi, la talpa puţului; era luminată îndeajuns ca, privind chiar şi cu ochii corpului său, Sam să poată vedea în jur. Zgomotul era asurzitor. Dacă pentru a comunica, el şi cu Taraka ar fi avut nevoie să vorbească, n-ar fi reuşit.

Precum o orhidee fantastică pe o ramură de abanos, focul înflorea pe peretele puţului. Când Agni îşi mişca mâna, focul îşi schimba forma, zvârcolindu-se. Prin aer, ca nişte insecte strălucitoare, dansau rakasha. Vijelia era un vuiet, iar căderea pietrelor era un altul. Pe deasupra tuturor se înălţa plânsetul unduitor al craniului-roată pe care Kali îl învârtea ca pe o morişcă înaintea ochilor; şi era chiar mai îngrozitor atunci când se înălţa peste pragul audibil, scâncind neîncetat. Stânci se sfărâmau şi se topeau şi dispăreau în plin aer, bucăţi din ele, încinse până la alb, săreau în toate părţile, ca scânteile de sub barosul fierarului. Săltau şi se rostogoleau şi luceau roşietic prin umbrele Puţului Iadului. Pereţii erau muşcaţi şi găuriţi şi calcinaţi în locurile unde fuseseră atinşi de foc.

— Atenţie, zise Taraka, pornim!

Se înălţară în aer, deplasându-se pe lângă peretele puţului. Forţa atacului dezlănţuit de rakasha sporise, pentru a i se răspunde cu un contraatac şi mai intens. Sam îşi acoperi urechile cu mâinile, dar nu fu de nici un folos împotriva pumnalelor arzătoare dinapoia ochilor, care se răsuceau de fiecare dată când craniul din argint se abătea în direcţia lui. La mică distanţă, spre stânga sa, o porţiune întreagă de stâncă dispăru brusc.

— Nu ne-au detectat, zise Taraka.

— Încă, răspunse Sam. Blestematul ăla de zeu al focului poate privi şi printr-o mare de tuş, că tot zăreşte un fir de nisip în mişcare. Dacă se întoarce spre noi, sper să poţi eschiva…

— Asta cum a fost? întrebă Taraka înălţându-se brusc cu vreo zece metri, şi puţin mai la stânga.

O luară acum iute în sus, urmăriţi de o linie arzândă, ce brăzda o dâră de topitură în piatră şi nu le dădu pace decât când demonii, scoţând ţipete ascuţite, începură să smulgă bolovani uriaşi şi să-i azvârle asupra zeilor, însoţindu-i de uragane şi pânze de foc.

Ajunseră la buza puţului, o depăşiră şi se îndepărtară în grabă.

— Acum trebuie să dăm roată, ca să ajungem la culoarul ce duce la uşă.

Un rakasha apăru din puţ şi veni fuga alături de ei.

— Se retrag! strigă el. Zeiţa a căzut. Cel în Roşu o ajută să fugă!

— Nu se retrag, zise Taraka. Ies să ne taie drumul. Baraţi-le calea! Distrugeţi poteca! Repede!

Rakasha căzu înapoi în puţ ca un meteor.

— Legătorule, obosesc tot mai tare. Nu ştiu dacă mai pot să ne duc de la prag până jos.

— Dar o parte din drum, poţi?

— Da.

— Primii o sută de metri, cât este poteca strâmtă?

— Cred că da.

— Bun!

O luară la goană.

În timp ce fugeau în lungul buzei puţului, un alt rakasha se înălţă şi li se alătură.

— Raportez! strigă el. Am distrus de două ori poteca, dar de fiecare dată, Domnul Focului a ars o alta în stâncă!

— Atunci nu se mai poate face nimic! Rămâi cu noi. Avem nevoie de ajutorul tău în altă problemă.

O luă repede înaintea lor, o dâră roşie luminându-le calea.

Dădură roată puţului şi alergară în sus, prin tunel. Când ajunseră la capătul lui, izbiră uşa, deschizând-o larg şi păşiră afară pe prag. Rakasha care îi condusese pe drum trânti uşa în urma lor, spunând:

— Ne urmăresc!

Sam păşi dincolo de prag. În timp ce cădea, uşa străluci pentru o clipă, apoi se topi deasupra lui.

Cu ajutorul celui de-al doilea rakasha, coborâră întreaga distanţă până la poalele lui Channa şi o luară în sus pe o cărare, de cealaltă parte a muntelui. Erau acum protejaţi de grosimea unui munte. Dar stânca fu biciuită într-o clipită de flacără.

Cel de-al doilea rakasha ţâşni în aer, se rostogoli şi se făcu nevăzut.

O luară la fugă pe potecă, îndreptându-se spre valea care adăpostea carul. Când ajunseră, rakasha se întoarse.

— Kali şi Yama şi Agni coboară, anunţă el. Shiva a rămas în urmă, să blocheze coridorul. Agni conduce urmărirea. Cel în Roşu o ajută pe zeiţă, care şchioapătă.

Dinaintea lor, în vale, trona carul de luptă. Zvelt şi fără ornamente, de culoarea bronzului, deşi nu era din bronz, stătea pe o pajişte largă. Arăta ca un turn de rugăciune prăbuşit peste cheia de la casa unui uriaş sau ca vreo parte trebuincioasă a unui imens instrument muzical celest care se desprinsese dintr-o constelaţie şi căzuse pe pământ. Părea a fi cumva incomplet, deşi ochiul nu-i putea găsi cusur liniilor. Avea acea frumuseţe specială pe care o au numai cele mai sofisticate arme, frumuseţe care trebuie să fie şi funcţională pentru a fi deplină.

Sam îi găsi turela pe laterală şi se strecură înăuntru.

— Ştii să conduci carul ăsta de luptă, Legătorule? întrebă Taraka. Să-l faci să gonească prin Ceruri, să scuipe distrugerea peste Pământ?

— Sunt sigur că Yama i-a făcut comanda cât mai simplă cu putinţă. Modernizează ori de câte ori poate. Am mai zburat cu reactoarele Cerurilor şi presupun că şi ăsta este de acelaşi tip.

Păşi în cabină, se aşeză pe scaunul pilotului şi se uită la panoul de control din faţa lui.

— La naiba! exclamă el, întinzând mâna şi apoi retrăgând-o. Celălalt rakasha apăru brusc, trecând prin peretele din metal al navei şi plutind acum deasupra consolei.

— Zeii se deplasează repede, dădu el de veste. Mai ales Agni. Sam dădu bobârnace unei serii de comutatoare şi apăsă pe un buton. Lumini se aprinseră pretutindeni pe panoul de comandă şi se făcu auzit un bâzâit uşor.

— Cât de aproape a ajuns? întrebă Taraka.

— Aproape la jumătatea pantei. Îşi lărgeşte drumul cu flacăra. Acum aleargă ca pe o şosea. Arde obstacolele. Face un drum neted ca-n palmă.

Sam trase o manetă şi potrivi un cadran, citind indicatoarele din faţa lui. Nava fu străbătută de un tremur.

— Eşti gata? întrebă Taraka.

— Nu pot decola la rece. Trebuie să se încălzească. De altfel, panoul ăsta de comandă e mai sofisticat decât am crezut.

— Suntem contra cronometru.

— Da.

Din depărtare, se auziră câteva explozii ridicându-se deasupra sforăitului tot mai puternic al carului de luptă. Sam mai împinse maneta cu încă o diviziune şi privi iar cadranul.

După un moment, repetă mişcările şi torsul motorului deveni un mormăit uşor.

— S-a zis cu el, zise Taraka. E mort.

— Cine? Ce?

— Cel care s-a dus să-l oprească pe Domnul Flăcărilor. Nu a izbutit.

Se mai auziră câteva explozii.

— Iadul este distrus, zise Taraka.

Sam aştepta cu transpiraţia curgându-i pe frunte şi cu mâna strânsă pe manetă.

— Vine acum… Agni!

Sam se uită prin parbrizul suplu, înclinat.

Domnul Focului pătrundea în vale.

— Adio, Siddhartha!

— Încă nu, zise Sam.

Agni se uită la carul de luptă şi îşi ridică bagheta.

Nu se întâmplă nimic.

Se opri, ochind mai atent; apoi o coborî şi o scutură cu furie.

O ridică iar.

Nici de data asta nu izbucni vreo flacără.

Duse mâna stângă la ceafă şi reglă ceva la cutia din spinare. Când făcu asta, lumina ţâşni din baghetă, arzând o gaură uriaşă în pământ, alături de el.

Ochi iar.

Nimic.

Atunci începu să alerge spre navă.

— Electrodirecţie? întrebă Taraka.

— Da.

Sam împinse maneta şi reglă iar câteva comenzi. Un muget uriaş crescu în jurul lui.

Apăsă încă un buton şi, dinspre partea din spate a navei, se auzi un trosnet. Mai roti încă un potenţiometru, timp în care Agni ajunse la turelă.

Se produse o flamă şi un zăngănit metalic.

Sam se ridică de pe scaun şi ieşi din cabină, pe coridor.

Agni intrase şi aţintea bagheta asupra lui.

— Nu mişcaţi... Sam! Demone! strigă el acoperind mugetul motoarelor; în timp ce vorbea, lentilele se comutară şi se făcură roşii, iar el zâmbi. Demone, zise el, nu face nici o mişcare, altfel şi tu şi gazda ta veţi arde împreună!

Sam se repezi asupra lui.

Agni căzu uşor când fu lovit, pentru că nu crezuse că celălalt avea să-l atace.

— Scurt circuit, ai? zise Sam şi îl izbi în beregată. Sau pete în soare? şi îl lovi în tâmplă.

Agni căzu pe o parte, iar Sam îi articulă o ultimă lovitură cu muchia palmei, imediat deasupra claviculei.

Împinse bagheta cu piciorul în lungul culoarului şi, când se îndreptă spre turelă ca să o închidă, ştiu că era prea târziu.

— Du-te acum, Taraka, zise el. De-aici înainte este numai lupta mea. Tu nu mai poţi face nimic.

— Ţi-am promis ajutorul.

— Nu mai ai ce oferi, acum. Ieşi cât încă mai poţi.

— Dacă asta ţi-e voia... Dar mai am să-ţi spun un ultim lucru...

— Las-o! Data viitoare, când am să mai fiu prin preajmă...

— Legătorule, este lucrul pe care l-am învăţat de la tine... Îmi pare rău... Eu...

Se produse o clătinare teribilă, o senzaţie ca de smucitură în mintea şi în trupul lui, când privirea-morţii, privirea lui Yama, se abătu asupră-i, trecând dincolo de propria-i fiinţă.

Kali îl privi şi ea în ochi; iar când făcu asta, îşi ridică sceptrul ameninţător.

Fu precum ridicarea unei umbre şi coborârea alteia.

— La revedere, Legătorule, îi sunară cuvintele în minte.

Apoi craniul începu să scâncească.

Simţi cum se prăbuşeşte.

• • •

O zguduitură.

Se produsese în capul său. Era numai el.

Fu trezit de o pulsaţie şi se simţi înfăşurat în durere ca în nişte bandaje.

Avea lanţuri la încheieturile mâinilor şi la glezne.

Era aşezat pe duşumeaua unui mic compartiment. Lângă tocul uşii stătea Cel în Roşu, fumând.

Yama dădu din cap, fără să spună nimic.

— De ce sunt încă în viaţă? întrebă Sam.

— Trăieşti în scopul de a onora o întâlnire fixată cu mulţi ani în urmă, în Mahartha, zise Yama. Brahma este deosebit de nerăbdător să te revadă.

— Eu, însă, nu sunt deosebit de nerăbdător să-l văd pe Brahma.

— De-a lungul anilor, asta a devenit oarecum evident.
— Văd că ai ieşit cu bine din nisip.
Celălalt zâmbi.
— Ticălos om mai eşti, zise el.
— Ştiu. Obişnuiesc.
— Înţeleg că aranjamentul tău de afaceri a căzut?
— Din nefericire, da.
— Poate încerci să-ţi recuperezi pierderile. Eşti la jumătatea drumului spre Ceruri.
— Crezi că am vreo şansă?
— Posibil. Timpurile se schimbă. Brahma s-ar putea să fie un zeu milostiv, săptămâna asta.
— Psihiatrul mi-a recomandat să mă specializez în cauze pierdute.
Yama ridică din umeri.
— Ce-i cu demonul? Cel care s-a aflat în mine…
— L-am atins puternic, zise Yama. Nici nu ştiu dacă l-am dat gata sau numai l-am alungat. Dar nu mai ai de ce să-ţi faci griji. Te-am injectat cu izgonitor de demoni. Dacă făptura mai trăieşte, va trece tare mult timp până să-şi revină după întâlnirea cu noi. Poate n-o să-şi mai revină niciodată. Cum s-a întâmplat? Credeam că eşti singurul om imun la posedarea demonică.
— Aşa credeam şi eu. Ce e izgonitorul de demoni?
— Am găsit un compus chimic, nevătămător pentru noi, pe care nu-l poate suporta nici una dintre fiinţele energetice.
— Bună chestie! L-am fi putut folosi în zilele legării.
— Da, zise Yama. Cum este… posedarea demonică, hm? Cum te simţi când mai ai o voinţă, care ţi-o dirijează pe a ta?
— Este ciudat, zise Sam. Înspăimântător şi destul de educativ, în acelaşi timp.
— În ce sens?
— A lor a fost lumea la început, zise Sam. Noi le-am luat-o. De ce nu ar fi demonii tot ceea ce urâm noi la ei? Din punctul lor de vedere, *noi* suntem demonii.
— Dar cum este?

— Să-ţi fie voinţa dirijată de altul? Tu ar trebui să ştii.

Lui Yama îi pieri zâmbetul, apoi îi reveni.

— Ţi-ar plăcea să te lovesc, Buddha, nu-i aşa? Te-ar face să te simţi superior. Din nefericire, sunt sadic şi nu am s-o fac.

Sam râse.

— *Touché,* Moarte, zise el.

Rămaseră tăcuţi un timp.

— Poţi să-mi împrumuţi o ţigară?

Yama îi întinse una şi i-o aprinse.

— Cum mai arată acum Prima Bază?

— Cu greu ai să mai recunoşti locul, zise Yama. Şi dacă ar dispărea complet cei care se află acolo, tot ar mai fi perfect pentru încă zece mii de ani de-aici înainte. Florile tot ar înflori şi muzica ar cânta şi fântânile ar undui în culorile spectrului luminos. Mâncărurile calde tot ar mai fi depuse în pavilioane. Oraşul în sine este nemuritor.

— Un sălaş potrivit, presupun, pentru cei ce-şi zic zei.

— Îşi zic? întrebă Yama. Greşeşti, Sam. Dumnezeirea este mai mult decât un nume. Este un mod de existenţă. Nu îl atinge cineva numai prin faptul de a fi nemuritor, pentru că şi cel mai de jos lucrător de la câmp poate obţine continuitatea existenţei. Este, oare, condiţionarea unui Aspect? Nu. Orice hipnotizator priceput poate să se joace cu propria imagine. Este ridicarea unui Atribut? Desigur că nu. Pot proiecta maşini mult mai puternice şi mai precise decât orice facultate pe care şi-o poate cultiva un om. A fi zeu este calitatea de a reuşi să fii tu însuţi într-o asemenea măsură, încât pasiunile proprii să corespundă cu forţele Universului, astfel ca toţi cei care te privesc să ştie asta fără să-ţi audă numele rostit. Un vechi poet a zis că lumea este plină de ecouri şi de corespondenţe. Un altul a scris un lung poem despre un infern, în care fiecare om suferea o tortură care coincidea în natură cu acele forţe care-i guvernaseră viaţa. A fi zeu înseamnă a fi în stare să recunoşti în tine însuţi acele lucruri care sunt importante, iar apoi să loveşti exact acea clapă care le aliniază cu tot ceea ce mai există. Atunci, dincolo de morală sau logică sau

etică, eşti vânt sau foc, marea, muntele, ploaia, soarele sau stelele, zborul unei săgeţi, sfârşitul unei zile, fiorul dragostei. Stăpâneşti prin propriile pasiuni guvernante. Cei care privesc la zei spun, atunci, fără ca măcar să le cunoască numele: „El este Focul. Ea este Dansul. El este Distrugerea. Ea este Dragostea.” Aşadar, ca să răspund la ceea ce ai spus, ei nu-şi spun singuri zei. Toţi ceilalţi, însă, da – oricine îi priveşte.

— Deci asta cântă ei la banjo-urile lor fasciste, îhm?

— Ai ales adjectivul incorect.

— Le-ai folosit tu deja pe toate celelalte.

— Se pare că minţile noastre n-au să se înţeleagă niciodată asupra acestui subiect.

— Atâta vreme cât cineva te întreabă de ce asupriţi voi o lume, iar tu răspunzi cu tâmpenii poetice, nu. Cred că nu se poate ajunge la o înţelegere a minţilor.

— Atunci, hai să alegem un alt subiect de conversaţie.

— Mă *uit,* totuşi, la *tine* şi zic: „El este Moartea”.

Yama nu răspunse.

— Ciudată pasiune guvernantă. Am auzit că tu ai fost bătrân înainte de a fi tânăr…

— Ştii că este adevărat.

— Erai o minune a mecanicii şi un maestru al armelor. Ţi-ai pierdut copilăria într-o izbucnire de flăcări şi, în aceeaşi zi, ai îmbătrânit. În acel moment a devenit moartea pasiunea ta guvernantă? Sau mai devreme? Sau mai târziu?

— Nu are importanţă, zise Yama.

— Îi slujeşti pe zei pentru că într-adevăr crezi ceea ce mi-ai zis mie, sau pentru că urăşti cea mai mare parte a umanităţii?

— Nu te-am minţit.

— Atunci, Moartea este un idealist. Amuzant!

— Nu tocmai.

— Sau s-ar putea, Doamne Yama, ca nici una dintre presupuneri să nu fie corectă? Pasiunea aia a ta, guvernantă…

— I-ai mai menţionat numele, zise Yama, în aceeaşi cuvântare în care ai asemuit-o cu o boală. Ai greşit atunci şi

greşeşti şi acum. Nu vreau să mai aud predica aia din nou şi, de vreme ce acum nu mă cufund în nisipuri mişcătoare, n-am s-o mai ascult.

— Pace, zise Sam. Dar ia spune-mi, se schimbă vreodată pasiunile guvernante ale zeilor?

Yama zâmbi.

— Zeiţa dansului a fost cândva zeul războiului. Aşa că se pare că totul se poate schimba.

— Atunci când am să mor de moartea cea adevărată, zise Sam, atunci am să mă schimb. Dar până atunci, am să urăsc Cerurile cu fiecare gură de aer pe care o sorb. Dacă Brahma pune să fiu ars, am să scuip în flăcări. Dacă mă sugrumă, am să încerc să muşc mâna călăului. Dacă mi se taie beregata, fie ca sângele meu să ruginească lama care o face. Este asta o pasiune guvernantă?

— Ai stofă de zeu bun, zise Yama.

— Bun zeu! spuse Sam.

— Înainte să se întâmple, orice se poate întâmpla, zise Yama. Am fost asigurat că ţi se va permite să asişti la nuntă.

— Nuntă? Tu şi Kali? Curând?

— La plinul Lunii celei mici, răspunse Yama. Aşa că, indiferent ce decide Brahma, măcar îţi pot oferi ceva de băut înainte să se întâmple.

— Pentru asta, îţi mulţumesc, zeu al morţii! Dar întotdeauna am crezut că nunţile nu se ţin în Ceruri.

— Tradiţia asta e pe cale să fie ruptă, spuse Yama. Nici o tradiţie nu este sfântă.

— Atunci, noroc! zise Sam.

Yama dădu din cap şi-şi aprinse încă o ţigară.

— Apropo, continuă Sam, care este ultima modă în materie de execuţii celeste? Întreb din pură curiozitate.

— Execuţiile nu se fac în Ceruri, răspunse Yama deschizând un dulăpior şi scoţând o tablă de şah.

CINCI

De la Puţul Iadului până la Ceruri merse, să se alăture acolo zeilor. Oraşul Celest adăposteşte multe mistere, inclusiv câteva cu privire la propriul lui trecut. Nu se cunoaşte chiar totul despre perioada cât a locuit el acolo. Oricum, se ştie că s-a făcut purtătorul de cuvânt al lumii înaintea zeilor, câştigând simpatia câtorva şi respectul celorlalţi. Dacă ar fi ales să trădeze umanitatea şi să accepte ofertele zeilor, spun unii, ar fi putut locui pentru vecie ca Domn al Oraşului şi nu şi-ar fi găsit moartea în ghearele tigrilor-fantomă din Kaniburrha. Se vorbeşte printre detractorii lui, totuşi, că el ar fi acceptat aceste oferte, dar că ar fi fost el însuşi trădat ulterior, aşa că şi-a îndreptat iarăşi simpatia către omenirea în suferinţă, pentru restul zilelor lui, care fură puţine…

Încinsă cu fulgere, purtătoare a măsurii, înarmată cu sabia, cu roata, cu arcul,

Devoratoare, susţinătoare, Kali, noapte a distrugerii la Capătul Lumii, care străbate lumea în puterea întunericului,

Protectoare, înşelătoare, senină, iubită şi drăgălaşă, Brahmană,

Mamă a *Vedelor,* sălăşluind în cele mai secrete lăcaşuri, tăcute, de bun augur,

Blândă, a toate ştiutoare, iute ca gândul, purtătoare de cranii, preaputernică, crepuscul, conducătoare neînfrântă, milostivă,

Deschizătoare de drumuri înaintea celor pierduţi, dătătoare de favoruri, învăţătoare, valoare în chip de femeie,

Cu inimă de cameleon, practicantă a austerităţilor, magiciană, paria, fără de moarte şi eternă…

Aryatarabhattarikanamashtottarasarakastotra (36-40)

Atunci, ca de alte atâtea ori în trecut, blana ninsă îi fu netezită de vânt.

Umbla prin locul unde se agitau ierburile de culoarea lămâii. Mergea pe un drum şerpuit, pe sub copaci întunecaţi şi flori de junglă, având în dreapta stânci de jasp semeţe, cu vine de piatră lăptoasă, străbătute de vinişoare portocalii.

Atunci, ca de atâtea ori înainte, păşi în surdină cu labele ei puternice, cu vântul mângâindu-i blana albă ca marmura şi cu cele zece mii de miresme ale junglei amestecându-i-se împrejur; acolo, în crepusculul locului ce numai pe jumătate exista.

Singură, urma poteca fără de timp prin desişul care, în parte, era o iluzie. Tigrul alb este un vânător solitar. Vor mai fi fost şi alţii străbătând o astfel de cale, dar nici unul nu avea nevoie de companie.

Atunci, ca de alte atâtea ori înainte, se uită în sus, către carapacea netedă, cenuşie, a cerului şi către stelele care luceau acolo ca nişte cioburi de gheaţă. Ochii, în formă de semilună, i se măriră, şi se opri, aşezându-se pe labele dinapoi, ca să privească în sus.

Oare ce vâna?

Din gâtlej îi ieşi un sunet profund, ca un gâlgâit, sfârşind într-un fel de tuse. Apoi sări deodată pe o stâncă înaltă şi se tolăni acolo, începând să se lingă pe umeri. Când una dintre Luni se arătă, se puse să o urmărească cu privirea. Părea o figurină modelată din zăpadă ce nu se topea, cu flăcări de topaz izbucnindu-i de sub sprâncene.

Din nou, ca mai înainte, se întrebă dacă ce vedea în jur era adevărata junglă din Kaniburrha. Simţea că se găsea tot între limitele pădurii adevărate. Dar nu putea şti cu siguranţă.

Oare ce vâna?

Cerurile se află pe un platou care cândva era un lanţ de munţi. Munţii aceştia au fost retezaţi şi nivelaţi pentru a se obţine un nivel de bază. Solul de deasupra a fost transportat din sudul înverzit, anume pentru vegetaţia ce acoperă ca un strat de muşchi această structură osoasă.

Boltit deasupra întregii zone se află un dom transparent, care o protejează împotriva frigului polar şi a orice altceva nedorit înăuntru.

Cerurile sunt înalte şi temperate şi se bucură de amurguri prelungi şi de zile lungi, alene trecătoare. Curenţi de aer proaspăt încălzit când este introdus acolo, circulă prin oraş şi prin pădure. Înăuntrul domului pot fi generaţi şi nori. Din nori se pot declanşa ploi, care să cadă peste aproape orice zonă. Chiar şi o ninsoare poate fi astfel pornită, deşi aşa ceva nu s-a întâmplat niciodată. În Ceruri a fost întotdeauna vară.

În vara din Ceruri se înalţă Oraşul Celest.

Oraşul Celest nu a crescut cum cresc oraşele omeneşti, în jurul unui port sau în apropierea vreunei câmpii mănoase, păşuni teren de vânătoare, întretăieri de drumuri comerciale sau regiuni bogate în resurse naturale pe care omul şi le doreşte şi alături de care el se aşează. Oraşul Celest a apărut dintr-un plan avut în minte de primii săi locuitori. Creşterea lui nu s-a petrecut lent şi la întâmplare, o clădire adăugată aici, o magistrală retrasată acolo, o structură demolată pentru a face loc alteia, toate părţile îmbinându-se laolaltă într-un tot neregulat şi dizgraţios. Nu. Fiecare cerinţă funcţională a fost gândită, fiecare centimetru de măreţie a fost calculat de cei dintâi proiectanţi şi figurat de dispozitivele de mărire a planurilor. Aceste proiecte au fost coordonate şi puse în operă de către un artist arhitect fără pereche. Vishnu Păstrătorul a ţinut întregul Oraş Celest în minte până în ziua în care a dat ocol Turlei Preaînalte pe spinarea Păsării Garuda, a privit în jos şi Oraşul a fost perfect captat într-o picătură de sudoare de pe fruntea lui.

Aşadar, Cerurile au izvorât din mintea unui zeu, iar conceperea le-a fost stimulată de dorinţele celor din preajma acestuia. Au fost aşezate mai degrabă potrivit capriciului, decât unei nevoi, într-o sălbăticie de gheaţă şi zăpadă şi stânci, la atemporalul Pol al Lumii, unde numai cei mai puternici dintre cei puternici îşi fac sălaş.

(Oare ce vâna?)

Alături de Oraşul Celest, sub domul Cerurilor se afla pădurea cea mare, Kaniburrha. Vishnu, în înţelepciunea lui, văzuse că trebuie să existe un echilibru între zona citadină şi sălbăticie. Sălbăticia poate exista independent de oraşe, câtă vreme cei ce trăiesc în oraş au nevoie de mai mult decât de plante domestice de decor. Dacă lumea ar fi toată un oraş, judecase el, locuitorii ar transforma o porţiune din ea în sălbăticie, deoarece în toţi se află ceva care, nelămurit, aspiră ca undeva să existe un capăt al ordinii şi un început al haosului. Astfel că în mintea lui se ivise o pădure, fremătând de izvoare şi de mirosurile vegetaţiei şi ale putreziciunii, dând glas strigătelor făpturilor neîmblânzite care locuiau în umbra ei, luptându-se cu vântul şi lucind în ploaie, căzând la pământ şi ridicându-se iarăşi.

Sălbăticia venea până la marginea Oraşului şi se oprea acolo, îi era interzis să pătrundă mai departe, după cum şi Oraşul se ţinea între limitele lui.

Dar dintre creaturile care locuiau în pădure, unele erau prădătoare; acestea nu cunoşteau îngrădiri, venind şi plecând după bunul lor plac. Mai-marii acestora erau tigrii albinoşi. Dar stătea scris, de către zei, că tigrilor-fantomă nu le era îngăduit să vadă Oraşul Celest; iar astă lege era înscrisă în păienjenişul de nervi dinapoia ochilor lor, făcând Oraşul să dispară. În creierele lor de uriaşe pisici albe, lumea era numai pădurea Kaniburrha. Umblau pe străzile din Ceruri, şi li se părea că străbat poteci din junglă. Dacă zeii le mângâiau blana când treceau pe lângă ei, era ca şi cum vântul şi-ar fi lăsat mâinile asupra lor. Dacă urcau o scară îngustă, era o pantă pietroasă cea pe care se căţărau. Clădirile erau steiuri de piatră, iar statuile erau copaci; trecătorii erau nevăzuţi.

Dacă cineva din Oraş pătrundea în pădurea cea adevărată, însă, zei şi tigri se aflau atunci în acelaşi plan al existenţei – sălbăticia, factorul de echilibru.

Tuşi iar, cum mai făcuse adeseori înainte, iar blana ei ca omătul fu netezită de vânt. Era o tigroaică-fantomă, rătăcind de trei zile prin sălbăticia Kaniburrhei, ucigând şi

mâncând carnea crudă, roşie, a prăzii, răcnindu-şi provocarea de felină largă în beregată, lingându-şi blana cu limba ei mare, rozalie, simţind ploaia scurgându-i-se pe spate, picurată de pe frunzele palmate atârnând la înălţime, prăvălindu-se în torente din norii strânşi grămadă, în mod miraculos, în mijlocul cerului; umblând cu foc în coapse, în urma împerecherii de noaptea trecută cu o avalanşă de blană de culoarea morţii, ale cărei gheare îi brăzdaseră şoldurile, mirosul sângelui înnebunindu-i pe amândoi; torcând, în timp ce crepusculul răcoros o învăluia aducând cu sine Lunile, cea aurie şi cea argintie şi cea pământie. Stătea pe stâncă, lingându-şi labele şi întrebându-se ce vânase.

•••

Lakshmi, în Grădina Lokapalasilor, şedea alături de Kubera, cel de-al patrulea administrator al lumii, pe o canapea parfumată aşezată lângă eleşteul în care se jucau apsarasele. Ceilalţi trei lokapalas lipseau în acea seară... Gângurind, asparasele stropiră cu apa cea parfumată înspre canapea. Domnul Krishna cel Întunecat alese acel moment pentru a-i zice din flaut. Fetele le întoarseră atunci spatele lui Kubera cel Gras şi lui Lakshmi cea Drăgălaşă şi se sprijiniră cu coatele pe marginea bazinului, ca să-l privească pe cântăreţ, acolo, sub copacul înflorit, unde zăcea trântit printre burdufuri de vin şi rămăşiţele de la câteva ospeţe.

Trecu în sus şi în jos peste găurile flautului şi scoase o notă lungă şi tânguitoare, apoi o serie de behăituri ca de capră. Guari cea Blondă, cu care îşi pierduse un ceas ca s-o dezbrace şi apoi păruse să o uite, se ridică de lângă el, se cufundă în bazinul cu apă şi dispăru într-una dintre numeroasele peşteri subacvatice. El sughiţă, începu o melodie, se opri, începu alta.

— E adevărat ce se spune despre Kali? întrebă Lakshmi.

— Ce se spune? mormăi Kubera întinzându-se după un bol cu soma.

Ea îi luă bolul din mâini, sorbi din el şi i-l dădu înapoi. El îl goli, iar un slujitor i-l umplu de îndată ce îl pusese înapoi pe tavă.

— Că vrea un sacrificiu uman, ca să-şi celebreze nunta?

— Se poate, zise Kubera. N-ar fi de mirare din partea ei, curvă însetată de sânge cum e ea, mereu transmigrând în vreun animal fioros pentru câte o vacanţă. S-a făcut găină-de-foc, odată, şi a zgâriat-o pe Sitala pe faţă, că nu ştiu ce spusese.

— Când?

— Păi, acum vreo zece-unsprezece avataruri. Sitala a purtat văl pentru a naibii de multă vreme, până ce i-a fost gata noul trup.

— Ciudată pereche, îi spuse Lakshmi la ureche, muşcându-i-o uşor. Yama, prietenul tău, este probabil singurul care ar trăi cu ea. Gândeşte-te că o apucă nevricalele cu un amant şi-şi aruncă asupra lui privirea mortală… Cine altcineva ar putea suporta privirea aia?

— Fără glumă, zise Kubera. Aşa l-am pierdut pe Kartikeya, Domnul Bătăliilor.

— Oh?

— Ăhă. E ciudată. Ca şi Yama, dar nu chiar ca el. El e zeul morţii, într-adevăr. Dar genul lui e moartea rapidă, curată. Kali e mai degrabă ca o pisică.

— A vorbit vreodată Yama despre această fascinaţie pe care i-o inspiră ea?

— Ai venit aici să bârfeşti sau să faci ceva?

— Şi pentru una şi pentru alta, răspunse Lakshmi.

În acel moment, Krishna îşi adoptă Aspectul, arborându-şi Atributul de beţie divină. Din flaut începu să-i picure o melodie tristă-amăruie, dulce-acrişoară, molipsitoare. Beţia din el se împrăştie prin grădină, în valuri alternative de bucurie şi tristeţe. Se ridică pe picioarele subţiri şi negre şi începu să danseze. Trăsăturile lui plate erau lipsite de orice expresie. Părul întunecat şi umed îi cădea în inele dese, sârmoase; până şi barba îi era la fel de creaţă. În timp ce se mişca, asparasele ieşiră din bazin, ca să-l urmeze. Flautul îi rătăci pe potecile vechilor melodii, ritmurile devenind tot

mai frenetice pe măsură ce el se mişca tot mai repede, până când, în cele din urmă, izbucni în Rasalila, Dansul Dorinţei, iar suita lui, cu mâinile pe şolduri, îl urmă cu viteză tot mai mare în mişcările-i rotitoare.

Strânsoarea lui Kubera se întări împrejurul lui Lakshmi.

— Acum, chiar *este* adoptat un Atribut, zise ea.

•••

Rudra cel Aspru îşi încordă arcul şi slobozi o săgeată. Săgeata se duse străbătând în viteză o mare distanţă, pentru a se înfige, în cele din urmă, în centrul ţintei.

De lângă el, Domnul Murugan râse mânzeşte şi-şi coborî arcul.

— Iar ai câştigat, zise el. N-am cum să trag mai bine de-atât. Îşi lăsară arcurile şi se duseră la ţintă, după săgeţi.

— L-ai cunoscut deja? întrebă Murugan.

— Îl ştiam de mult, zise Rudra.

— Acceleraţionist?

— Atunci nu era. Nu prea era de nici un fel. din punct de vedere politic. Era, totuşi, unul dintre Cei Dintâi, unul dintre cei care văzuseră Urath-ul.

— Oh!

— S-a distins în războaiele împotriva Popoarelor Mării şi împotriva Mamelor Teribilei Străluciri.

Aici, Rudra făcu un semn în aer.

— Mai târziu, continuă el, nu s-a uitat asta şi i s-a dat comanda marşurilor spre nord, împotriva demonilor. În acele zile era cunoscut drept Kalkin, dar acolo a ajuns să fie numit Legătorul. A dezvoltat un Atribut pe care îl putea folosi împotriva demonilor. Cu el i-a distrus pe cei mai mulţi dintre yakshas şi i-a legat pe rakasha. Când l-au capturat Kali şi cu Yama la Puţul Iadului, reuşise deja să-i elibereze pe cei mai mulţi dintre aceştia. Aşa că rakasha sunt iarăşi liberi prin lume.

— De ce a făcut lucrul ăsta?

— Yama şi Agni spun că făcuse un pact cu căpetenia lor. Ei cred că îi oferise acesteia concesiunea asupra corpului său în schimbul promisiunii de a primi trupe de-ale demonilor, ca să poarte război împotriva noastră.

— Putem fi atacaţi?

— Mă îndoiesc. Demonii nu sunt proşti. Dacă nu s-au putut pune cu numai patru dintre noi la Puţul Iadului, m-aş mira să ne atace pe toţi, aici, în Ceruri. De altfel, chiar acum, Yama se află în Vastele Săli ale Morţii, proiectând arme speciale.

— Dar unde-i este viitoarea mireasă?

— Cine ştie? zise Rudra. Şi cui îi pasă?

Murugan zâmbi.

— Cândva te-am crezut pe tine însuţi mai mult decât îndrăgostit de ea.

— Prea rece. Prea batjocoritoare, zise Rudra.

— Te-a respins?

Rudra îşi întoarse faţa întunecată, care nu zâmbea niciodată, spre blondul zeu al tinereţii.

— Voi, zeităţile fertilităţii, sunteţi mai răi şi decât marxiştii, spuse el. Tu crezi că toată lumea e stăpânită de pofte trupeşti. Am fost, pentru o vreme, numai prieteni, dar e prea dură cu prietenii, aşa că şi-i pierde pe toţi.

— Te-a *respins?*

— Cred că da.

— Iar când l-a luat pe Morgan, poetul câmpiilor, ca iubit – cel care într-o zi s-a încarnat ca cintezoi şi şi-a luat zborul – tu te-ai apucat să vânezi cintezoi şi, într-o lună, aproape că i-ai terminat pe toţi din Ceruri, cu săgeţile tale.

— Şi încă şi azi mai vânez cintezoi.

— De ce?

— Nu-mi place cum cântă.

— E prea rece, prea batjocoritoare, fu Murugan de acord.

— Nu-mi place să fiu luat peste picior de *nimeni,* zeu al tinereţii. Poţi alerga mai repede decât săgeţile lui Rudra?

Murugan zâmbi iar.

— Nu, zise el. Şi nici prietenii mei lokapalas – şi nici nu ar avea de ce.

— Când îmi asum Aspectul, zise Rudra, şi-mi iau arcul cel mare, pe care mi l-a dat însuşi zeul morţii, pot atunci să slobozesc o săgeată cu senzor termic care şuieră kilometri

întregi pe urmele unei ţinte mişcătoare, lovind-o ca un fulger, mortal.

— Ia hai, atunci, să vorbim despre alte chestiuni, zise Murugan brusc interesat de ţintă. Am auzit că oaspetele nostru şi-a râs de Brahma cu câţiva ani în urmă, în Maharatha, şi a săvârşit violenţe în locurile sacre. Înţeleg, totuşi, că este unul şi-acelaşi cu cel care a fondat religia păcii şi a iluminării.

— Acelaşi.

— Interesant.

— Pe jumătate adevărat.

— Şi ce va face Brahma?

Rudra ridică din umeri.

— Numai Brahma ştie, răspunse el.

• • •

În locul numit Capătul Lumii, unde nu mai este nimic dincolo de marginea Cerurilor decât lucirea depărtată a domului şi, mult dedesubt, pământul gol, ascuns sub o ceaţă alburie ca un fum, se înalţă Pavilionul Liniştii, cu laturile deschise, pe al cărui acoperiş rotund, cenuşiu, ploaia nu cade niciodată, prin ale cărui balcoane şi terase fierbe aburul dimineţilor şi umblă adierile amurgului, prin ale cărui camere aerisite, aşezaţi pe canapelele solide şi negre sau păşind printre coloanele cenuşii, pot fi găsiţi uneori zeii contemplativi, războinicii învinşi sau cei răniţi în dragoste, care vin acolo să cântărească toate lucrurile, dureroase sau zadarnice, sub cerul aflat sub Podul Zeilor, în mijlocul unui loc din piatră, unde culorile sunt puţine şi singurul sunet este al vântului… Acolo, unde puţin după zilele Celor Dintâi stătuseră filosofii şi vrăjitoarele, înţeleptul şi magul, sinucigaşul şi ascetul eliberat de dorinţa de renaştere sau de reînnoire; acolo, în mijlocul renunţării şi al părăsirii, al retragerii şi al plecării, se află cele cinci încăperi numite Amintirea, Frica, Sfâşierea Inimii, Pulberea şi Disperarea; iar acest loc a fost clădit de Kubera cel Gras, căruia puţin îi păsa de oricare dintre sentimentele astea, dar care, ca prieten al Domnului Kalkin, a făcut construcţia la ordinul lui Candi cea Rea, cunoscută uneori drept Durga

şi drept Kali, pentru că el singur dintre zei avea Atributul corespondenţei neînsufleţite, prin care îşi putea investi lucrul mâinilor cu simţăminte şi pasiuni posibil de experimentat de către cei ce adăstau printre ele.

Se aflau în încăperea numită Sfâşierea Inimii şi beau soma, dar nu se îmbătau de fel.

Amurgul se lăsase peste Pavilionul Liniştii, iar vânturile ce suflau prin Ceruri îi mângâiau.

Stăteau pe scaune negre, îmbrăcaţi în robe negre, şi mâinile lui se odihneau deasupra mâinilor ei, pe masa ce îi despărţea; iar horoscopul tuturor zilelor lor se perinda pe peretele ce separa Cerurile de ceruri; şi erau tăcuţi în vreme ce-şi depanau filele secolelor trăite.

— Sam, zise ea în cele din urmă, nu au fost bune?

— Nu, răspunse el.

— Dar în zilele acelea de demult, înainte să părăseşti Cerurile pentru a te duce să locuieşti printre oameni – atunci, mă iubeai?

— Nu-mi prea aduc aminte, zise el. E tare mult de-atunci. Eram amândoi altfel – alte minţi, alte trupuri. Probabil că aceia doi, oricine or fi fost, se iubeau. Nu-mi pot aduce aminte.

— Eu, însă, îmi aduc aminte de zorile lumii ca şi cum ar fi fost ieri – zilele acelea, când mergeam împreună la bătălie, şi nopţile acelea, când scuturam stelele de pe proaspăt pictatele ceruri! Lumea era atât de nouă şi de diferită atunci, cu câte o ameninţare pândind din fiecare floare şi cu câte o bombă înapoia fiecărui răsărit. Împreună am supus o lume, tu şi cu mine, pentru că nimic nu ne dorea, de fapt, pe noi aici şi totul se împotrivea venirii noastre. Ne-am croit drum prin sabie şi foc, pe pământ şi pe mare, şi am luptat sub mare şi în ceruri, până când nu a mai rămas nimic care să ni se opună. Apoi au fost construite oraşe şi regate, iar noi i-am înălţat pe cei peste care ne-am ales să împărăţim, până când au încetat să ne mai amuze şi i-am aruncat iarăşi la pământ. Ce ştiu zeii mai tineri despre zilele acelea? Cum să înţeleagă ei puterea pe care am cunoscut-o noi, Cei Dintâi?

— N-au cum, răspunse el.

— Când ne aveam Curtea în palatul nostru de la malul mării şi ţi-am dăruit mulţi fii şi flotele noastre au pornit să cucerească insulele, n-au fost zilele acelea frumoase şi pline de farmec? Şi nopţile de foc şi parfum şi vin… Atunci mă iubeai?

— Da, cred că acele două corpuri se iubeau.

— Acelea? Nu suntem chiar atât de diferiţi. Nu ne-am schimbat chiar într-atât. Deşi vremurile s-au scurs, în fiinţa fiecăruia sunt anumite lucruri care nu se schimbă, care nu se alterează, indiferent câte trupuri a purtat, indiferent câte iubite a avut, indiferent câte lucruri frumoase sau urâte a privit sau a făcut, indiferent câte gânduri îi trec prin minte sau câte simţăminte încearcă. Sinele cuiva rămâne în centrul tuturor acestora şi priveşte.

— Desfă un fruct şi vei găsi în el o sământă. Este acela centrul? Desfă sămânţa şi în ea nu vei găsi nimic. Este acela centrul? Noi suntem două persoane diferite de stăpânul şi de stăpâna bătăliilor. A fost bine că i-am cunoscut pe aceia, dar asta-i tot.

— Tu te-ai dus să locuieşti în afara Cerurilor pentru că erai obosit de mine?

— Aveam nevoie de o schimbare a perspectivei.

— Au fost ani lungi în care te-am urât pentru că plecaseşi. Apoi au fost timpuri când am stat în încăperea numită Disperare, dar am fost prea laşă pentru a păşi dincolo de Capătul Lumii. Apoi, iarăşi, au fost vremuri când te-am iertat şi i-am invocat pe cei şapte Rishi[61] să-mi aducă înaintea ochilor imaginea ta, astfel că te-am privit cum erai atunci şi a fost aproape ca şi cum am fi umblat iarăşi împreună. Alteori ţi-am dorit moartea, dar ţi-ai făcut prieten din călăul meu şi mi-ai transformat furia în iertare. Vrei să spui că nu mai simţi nimic pentru mine?

— Vreau să spun că nu te mai iubesc. Ar fi frumos să existe ceva constant şi neschimbător în Univers. Dacă un asemenea lucru există, atunci ar trebui să fie ceva mai

[61]Înţelepţi (n. tr.).

puternic decât iubirea, şi este un lucru pe care eu nu-l cunosc.

— Eu nu m-am schimbat, Sam.

— Gândeşte-te bine, Doamnă, la tot ceea ce ai spus, la tot ceea ce mi-ai amintit astăzi. Nu de om ţi-ai adus tu aminte, ci de zilele de carnagiu pe care le-aţi petrecut voi împreună. Lumea a pătruns într-o eră mai blândă, acum. Tu tânjeşti după focul şi oţelul de odinioară. Crezi că este omul, dar cel care-ţi tulbură mintea nu-i decât destinul pe care l-aţi împărtăşit voi doi, destin care a trecut şi pe care tu îl numeşti iubire.

— Indiferent cum îl numesc, nu s-a schimbat! Zilele nu i-au trecut. Este un lucru constant în Univers şi te chem să vii să-l împărtăşeşti din nou cu mine!

— Şi cu Domnul Yama cum rămâne?

— Ce-i cu el? Ai triumfat în faţa celor care s-ar putea numi egalii lui, dac-ar mai fi rămas în viaţă.

— Să înţeleg, atunci, că Aspectul lui este cel de care-ţi pasă ţie?

Ea zâmbi, în umbre şi adieri.

— Desigur.

— Doamnă, Doamnă, Doamnă, uită-mă! Du-te de trăieşte cu Yama şi fii iubita lui. Zilele noastre s-au dus, şi nu vreau să-mi aduc aminte de ele. Au fost bune, dar s-au dus. După cum este o vreme pentru orice, este o vreme şi pentru sfârşitul oricărui lucru. Acum este timpul consolidării victoriilor omului asupra acestei lumi. Este timpul împărtăşirii cunoaşterii, nu al încrucişării săbiilor.

— Ai să înfrunţi Cerurile pentru această cunoaştere? Ai să încerci să supui Oraşul Celest, să-i deschizi bolţile către lume?

— Ştii bine că da.

— Atunci, încă mai putem avea o cauză comună.

— Nu, Doamnă, nu te înşela singură. Credinţa ta este de partea Cerurilor, nu a lumii. Ştii, doar. Dacă-mi câştig libertatea şi mi te alături şi luptăm împreună, poate că ai fi fericită o vreme. Dar, învingători sau înfrânţi, până la urmă ai fi mai nefericită decât înainte.

— Ascultă-mă, sfânt cu inimă blândă, din dumbrava vineţie. Este foarte frumos din partea ta să-mi anticipezi sentimentele, dar Kali îşi dă credinţa cui vrea ea, fără să fie datoare nimănui cu nimic. E numai cum vrea ea. Este zeiţa mercenară, nu uita! Poate că tot ce-ai spus tu este adevărat, iar ea minte când îţi zice că încă te mai iubeşte. Fiind necruţătoare şi plină de dorinţă de luptă, oricum, se duce după mirosul de sânge. Simt că încă mai poate deveni o acceleraţionistă.

— Ai grijă ce vorbeşti, zeiţă. Cine ştie cine o asculta?

— Nu ascultă nimeni, zise ea, pentru că rareori se rostesc cuvinte în locul acesta.

— Un motiv în plus ca cineva să fie curios atunci când se rostesc.

Ea rămase o vreme tăcută, apoi:

— N-ascultă nimeni, zise ea.

— Ţi-au sporit puterile.

— Da. Dar ale tale?

— Cam aceleaşi, cred.

— Atunci, îmi accepţi sabia, roata, arcul, în numele acceleraţionismului?

— Nu.

— De ce nu?

— Promiţi prea uşor. Şi-ţi calci promisiunile la fel de iute precum le faci, iar din cauza asta nu pot avea niciodată încredere în tine. Dacă luptăm şi câştigăm în numele acceleraţionismului, s-ar putea să fie şi ultima mare luptă din lumea asta. Şi s-ar putea să fie un lucru pe care să nu-l doreşti, pe care să nu-l îngădui.

— Eşti un prost, dacă vorbeşti despre ultime mari bătălii, Sam, pentru că ultima mare bătălie este întotdeauna cea care va urma. Să-ţi apar într-o formă mai ispititoare pentru a te convinge că vorbesc adevărul? Să te îmbrăţişez într-un trup pe care să se afle pusă pecetea virginităţii? Te-ar face asta să-mi crezi vorbele?

— Îndoiala, Doamnă, este castitatea minţii, iar eu îi port pecetea.

— Atunci, află că nu te-am adus aici ca să te chinui, şi că ai dreptate – scuip pe acceleraţionismul tău şi deja ţi-am numărat zilele. Am vrut să-ţi dau speranţe deşarte, ca să fii azvârlit jos de la o înălţime şi mai mare. Numai prostia şi slăbiciunea te-au salvat de la asta.

— Îmi pare rău, Kali…

— N-am nevoie de scuzele tale! Mi-ar fi plăcut iubirea ta, totuşi. Aş fi folosit-o împotrivă-ţi la sfârşitul zilelor tale, ca să le fac să treacă mai chinuitor. Dar, cum spui, ne-am schimbat prea mult – şi nu mai meriţi osteneala. Nu te gândi că *n-aş fi putut* să te fac să mă iubeşti din nou, cu zâmbetele şi cu îmbrăţişările de odinioară. Pentru că simt dogoarea din tine şi-mi este lesne să o aţâţ într-un bărbat. Dar nu eşti demn de o moarte cumplită, nu meriţi să cazi din înălţimile pasiunii în adâncurile disperării. Nu am timp să-ţi dau mai mult decât dispreţul meu.

Stele lunecau în jurul lor, arzătoare şi mâna ei se retrase de sub a lui pentru a turna încă două pahare de soma care să-i încălzească în noapte.

— Kali?

— Da?

— Dacă are să-ţi dea vreo satisfacţie, află totuşi că încă mai ţin la tine. Deşi nu este tocmai iubire, sau poate cuvântul nu înseamnă ce am vrut eu să însemne în felurite împrejurări. Este un sentiment fără nume, crede-mă… Mai bine s-o las baltă. Aşa că ia-o cum vrei şi du-te şi distrează-te cu asta. Ştii că s-ar putea ca într-o zi să ne luăm iar de beregată, de îndată ce ne vom fi despărţit ca duşmani. Am avut multe împăcări frumoase, dar au meritat ele vreodată chinul care le-a precedat? Ştii că ai câştigat şi că eşti zeiţa căreia mă închin… Oare nu închinare şi respect religios înseamnă amestecul de iubire şi ură, de dorinţă şi teamă?

Îşi băură soma în încăperea numită Sfâşierea Inimii, aflaţi sub puterea farmecelor lui Kubera.

Kali vorbi:

— Să mă arunc asupra ta şi să te sărut acum, spunându-ţi că am minţit când am spus că am minţit?… Ca tu să poţi izbucni în râs şi să spui că ai minţit, pentru a te răzbuna la

sfârşit? Haide, Doamne Siddhartha! Mai bine murea unul dintre noi în Puţul Iadului, pentru că mare este mândria Celor Dintâi! Nu ar fi trebuit să venim aici, în acest loc.

— Nu.

— Atunci, să ne despărţim?

— Nu.

— Cu asta sunt de acord. Hai să ne aşezăm aici şi să ne închinăm unul altuia pentru o vreme.

Mâna ei se lăsă peste a lui, o mângâie.

— Sam?

— Da?

— Ai vrea să faci dragoste cu mine?

— Şi să-mi pecetluiesc soarta? Desigur.

— Atunci, hai să mergem în încăperea numită Disperarea, unde vântul nu adie şi unde se află o canapea…

El o urmă din Sfâşierea Inimii în Disperare, cu pulsul bătându-i tot mai iute în gâtlej şi, când o aşeză goală pe canapea şi-şi puse mâna pe moliciunea albă a pântecului ei, ştiu că, într-adevăr, Kubera era cel mai puternic dintre lokapalas, căci îl sufoca simţământul al cărui nume îl purta acea încăpere, chiar în vreme ce dorinţele urcau în el, iar el peste ea… Şi îl cuprinseră o sfârşeală, o încordare, un sunet şi adevăratele lacrimi arzând să se reverse.

• • •

— Ce doreşti, Stăpână Maya[62]?

— Vorbeşte-mi despre acceleraţionism, Tak al Arhivelor.

Tak îşi îndreptă frumosu-i trup zvelt şi scaunul i se lăsă pe spate cu un scârţâit.

Înapoia lui, tăcute, se aflau băncile de date, ale căror dosare conţinând înregistrări cu adevărat rare umpleau rafturile lungi şi înalte cu legăturile lor colorate, iar aerul, cu mirosul lor de mucegai.

O cântări din ochi pe doamna din faţa lui, zâmbi şi clătină din cap. Avea o privire verde, încordată şi un aer nerăbdător; părul îi era de un roşu insolent, iar nasul şi emisferele obrajilor îi erau stropite cu pistrui abia vizibili.

[62]Iluzia existenţei (n. tr.).

Avea umerii şi şoldurile largi, iar mijlocul subţire, sever disciplinat împotriva tendinţei lui naturale.

— De ce clatini din cap? Toată lumea vine la tine pentru căpăta informaţii.

— Eşti tânără, stăpână. Trei avataruri, dacă nu greşesc, îţi stau în urmă. În acest punct al carierei, sunt sigur că nu doreşti ca numele să-ţi fie trecut pe lista specială a tinerilor interesaţi de aceste cunoştinţe.

— Listă?

— Listă.

— De ce ar exista o listă cu asemenea solicitări?

Tak ridică din umeri.

— Zeii colectează cele mai ciudate lucruri, iar unii dintre ei păstrează liste.

— Am auzit întotdeauna vorbindu-se despre acceleraţionism ca despre o chestiune complet moartă.

— Aşadar, de ce acest interes brusc pentru lucrurile moarte?

Ea râse, iar ochii ei verzi sfredeliră cenuşiul ochilor lui.

Arhivele îi explodară în jur şi Tak se află în sala de bal de la jumătatea Turlei Preaînalte. Era noapte, atât de târziu încât în curând avea să se facă dimineaţă. Şi era o petrecere care se lungea, evident, de multă vreme; dar acum, mulţimea în care se afla se adunase toată într-un colţ al încăperii. Se sprijineau unii de alţii şi se aşezau şi se înclinau, ascultând cu toţii la bărbatul scund, negricios, voinic, ce stătea alături de zeiţa Kali şi vorbea. Era Sam, Marele Suflet, Buddha, care tocmai sosise, împreună cu majordomul lui. Vorbea despre budism şi despre acceleraţionism şi despre zilele legării şi despre Puţul Iadului şi despre blasfemiile Domnului Siddhartha din oraşul Mahartha, de la mare. Vorbea, şi vocea îi suna neobosită, iar şi iar, hipnotizantă, şi cuvintele îi răsunau necontenit, în vreme ce mulţimea de ascultători îşi pierdea încet-încet cunoştinţa şi cădea de jur împrejurul lui. Femeile erau cu toate destul de urâte, cu excepţia Mayei, care izbucni într-un râs micuţ şi bătu din palme, aducând iarăşi Arhivele în

jurul lor şi pe Tak înapoi în scaunul său, cu zâmbetul încă pe buze.

— Aşadar, de ce acest interes brusc pentru lucrurile moarte? repetă el.

— Nu a murit, acela!

— Nu? întrebă Tak. N-a murit?... Stăpână Maya, a murit în clipa în care a păşit în Oraşul Celest. Uită-l. Uită-i cuvintele. Fă totul ca şi cum el nici n-ar fi existat vreodată. Nu lăsa nici o urmă a lui în mintea ta. Într-o zi ai să vrei să obţii înnoirea – află, aşadar, că Maeştrii Karmei îl vor căuta în mintea oricui trece prin sălile lor. Buddha şi cuvintele lui sunt o urâciune înaintea ochilor zeilor.

— Dar pentru ce?

— Este un anarhist care pune bombe, un revoluţionar de temut. Urmăreşte prăbuşirea Cerurilor înseşi. Dacă vrei informaţii mai amănunţite, va trebui să mă folosesc de aparate, ca să regăsesc datele. Vrei să semnezi o cerere pentru asta?

— Nu...

— Atunci, dă-l afară din mintea ta şi încuie uşa.

— Chiar atât de rău este?

— E şi mai rău!

— Atunci, de ce zâmbeşti când spui aceste lucruri?

— Pentru că nu sunt o persoană din cale-afară de serioasă. Caracterul meu nu are nimic de-a face cu mesajul, în orice caz. Aşa că, ia seama!

— Tu pari a şti *totul* despre asta. Arhivarii sunt imuni la listele alea?

— Nu tocmai. Numele meu este primul pe listă. Dar asta nu pentru că sunt arhivar, ci pentru că el este tatăl meu.

— El? Tatăl tău?

— Da. Vorbeşti ca una foarte tânără, oricum. Mă îndoiesc că lui îi trece măcar prin cap că m-a zămislit. Ce este paternitatea pentru zei, care locuiesc o suită de trupuri, aflând despre progeniturile lor de la alţii, ce îşi schimbă, la rândul lor, trupurile de patru sau de cinci ori pe secol? Eu sunt fiul unui trup pe care l-a locuit el cândva, născut dintr-altul care, şi el a trecut prin multe, iar eu, la rândul meu, nu

mai locuiesc nici eu în trupul în care m-am născut. Relaţia, prin urmare, este destul de imaterială şi interesantă, în primul rând, la nivelul metafizicii speculative. Care este adevăratul tată al unui om? Hazardul care a adus împreună cele două trupuri care l-au generat? Faptul că, din anumite motive, la un moment dat, acestea două s-au plăcut unul pe altul dincolo de orice altă alternativă? Dacă astfel stau lucrurile, atunci de ce se întâmplă aşa ceva? A fost simpla foame a cărnii, sau a fost curiozitatea, sau voinţa? Sau a fost altceva? Mila? Singurătatea? Dorinţa de a domina? Ce simţământ sau ce gând a fost tată trupului în care am apărut eu pentru prima oară în câmpul conştiinţei? Ştiu că omul care a locuit acel anumit trup-de-tată la acel anumit moment este o personalitate complicată şi puternică. Pentru noi, cromozomii nu înseamnă nimic, într-adevăr. Dacă trăim, nu cărăm aceste repere după noi, peste veacuri. Nu moştenim cu adevărat nimic, cu excepţia unor înzestrări întâmplătoare şi a unor sume de bani. Trupurile înseamnă prea puţin în lunga cursă, care este mult mai interesant de speculat sub aspectul procesului mental ce ne-a extras din haos. Sunt încântat că el a fost cel care m-a chemat la viaţă şi mă întreb adeseori ce motive a avut. Vad că ţi-a pierit deodată culoarea din obraji, stăpână. Nu am avut de gând să te necăjesc cu discuţia asta, ci numai să-ţi satisfac oarecum curiozitatea şi să înfăţişez înaintea minţii tale unele gânduri pe care noi, cei vechi, le avem în legătură cu aceste chestiuni. Cândva, tu însăţi ai să le priveşti în lumina asta, sunt sigur. Dar îmi pare rău să te văd atât de supărată. Rogu-te, stai jos. Iartă-mi flecăreala. Tu eşti Stăpâna Iluziei. Nu sunt lucrurile despre care am vorbit înrudite cu însăşi materia cu care lucrezi tu? Sunt convins că poţi spune, după felul în care vorbesc, de ce este numele meu trecut primul pe lista despre care ţi-am pomenit. E un caz de adorare a eroului, presupun. Creatorul meu este destul de distins… Acum arăţi oarecum învăpăiată la faţă. Ai vrea o băutură rece? Aşteaptă aici un moment… Poftim. Soarbe asta. Acum, despre acceleraţionism – este o simplă doctrină care propune ca

noi, cei din Ceruri, să dăm celor ce locuiesc dedesubt din cunoştinţele şi puterile şi substanţa noastră. Acest act de caritate ar fi îndreptat spre ridicarea condiţiei lor de existenţă pe un nivel superior, asemănător celui pe care ne situăm noi înşine. Atunci, fiecare om ar fi asemenea unui zeu, înţelegi? Rezultatul acestui lucru, desigur, ar fi că nu ar mai exista nici un zeu, ci numai oameni. Noi le-am da cunoaşterea ştiinţelor şi a artelor, pe care o stăpânim şi, făcând astfel, le-am distruge credinţa primitivă şi le-am înlătura orice temei pentru speranţele de mai bine – fiindcă cel mai bun mod de a distruge speranţa sau credinţa este de a le lăsa să se împlinească. De ce am îngădui ca oamenii să îndure colectiv această povară a stării de zeitate, cum vroiau acceleraţioniştii, din moment ce le-o *conferim* în mod individual, atunci când ajung s-o merite? În cel de-al şaizecilea an al vieţii lui, omul trece prin Sălile Karmei. Este judecat, iar dacă a făcut binele, respectând regulile şi restricţiile castei sale, acordând atenţia cuvenită Cerurilor, progresând din punct de vedere intelectual şi moral, atunci va fi încarnat într-o castă superioară, ajungând ca în final să capete însăşi starea de zeu şi să vină să locuiască aici, în Oraş. Orice om îşi primeşte până la urmă răsplata dreaptă – rare sunt accidentele nefericite – aşa încât fiecare om, nu societatea dintr-o dată, ca un întreg, poate ajunge la moştenirea divină pe care ambiţioşii acceleraţionişti doreau s-o azvârle înaintea oricui, chiar şi a celor încă nepregătiţi. Poţi vedea că această atitudine era înspăimântător de injustă şi tendenţios proletaristă. Ceea ce urmăreau ei, de fapt, era coborârea nivelului cerinţelor pentru starea de zeitate. Or, aceste cerinţe sunt stricte în mod necesar. *Tu* ai da puterea lui Shiva sau a lui Agni pe mâinile unui copil? Dacă nu eşti nebună, n-ai da-o. Nu, dacă nu vrei să te trezeşti într-o dimineaţă şi să constaţi că lumea nu mai există. Asta ar fi reuşit acceleraţioniştii, prin urmare, şi de asta au fost opriţi. Acum ştii totul despre acceleraţionism… Vai, dar arăţi teribil de încinsă. Pot să-ţi pun îmbrăcămintea pe umeraş, până când îţi mai aduc ceva rece de băut?… Perfect… Acum, unde eram, Maya? A, da – stafidele din

plăcintă… Ei bine, acceleraţioniştii pretindeau că tot ceea ce ţi-am spus eu acum ar fi adevărat, numai că sistemul ar fi total corupt. Lansau afirmaţii calomnioase la adresa probităţii celor care autorizau încarnarea. Unii chiar au îndrăznit să pretindă că Cerurile erau compuse dintr-o aristocraţie nemuritoare de hedonişti înrăiţi, care se jucau cu lumea. Alţii au cutezat să afirme că cei mai buni dintre oameni nu capătă niciodată starea de zeu, ci se aleg, în cele din urmă, cu moartea adevărată sau cu încarnarea într-o formă inferioară de existenţă. Iar alţii spuneau chiar că una ca tine a fost aleasă pentru a fi zeificată numai pentru că forma originală şi atitudinea ta au stârnit poftele vreunei divinităţi libidinoase, şi nu pentru celelalte evidente virtuţi ale tale, draga mea… Hei, dar tu eşti plină de pistrui? … Da, astea sunt lucrurile predicate de acei de trei ori blestemaţi acceleraţionişti. Astea sunt faptele de care se face vinovat părintele spiritului meu, sunt ruşinat că trebuie să o spun. Ce să faci cu o asemenea moştenire, decât să te minunezi de ea? El închide ciclul unor vremuri măreţe şi reprezintă ultima mare schismă printre zei. Oricât de rău ar fi, rămâne, în mod vădit, o figură măreaţă, acest părinte al spiritului meu, iar eu îl respect precum fiii din vechime pe taţii trupurilor lor… Ţi-e frig, acum? Hai, dă-mi voie… Uite… Uite… Uite… Hai, acum flutură-ne o iluzie, iubirea mea, graţie căreia să păşim într-o lume în care nu există asemenea nerozii… Aşa, acum pe-aici. Coteşte pe aici… Fă să apară un nou Eden în buncărul ăsta, ochioasa mea cu privirea verde, verde şi buze umede… Ce-i asta?… Ce anume este mai presus de orice în mine, în acest moment? … Adevărul, iubirea mea… Şi sinceritatea… Şi dorinţa de a împărtăşi…

•••

Ganesha, făcătorul de zei, umbla cu Shiva prin pădurea Kaniburrha.

— Domn al Distrugerii, zise el, înţeleg că deja cauţi să începi represaliile împotriva celor de aici, din Oraş, care acordă vorbelor lui Siddhartha mai mult decât un zâmbet dispreţuitor.

— De bună seamă, zise Shiva.

— Făcând astfel, sacrifici eficacitatea.

— „Eficacitatea”? Explică ce vrei să spui.

— Omoară-mi pasărea aia verde, de pe creanga de colo.

Shiva îşi îndreptă tridentul spre pasăre şi ea se prăbuşi.

— Acum, omoară-i perechea.

— N-o văd.

— Atunci, omoară-mi-o pe oricare alta din stolul ei.

— Nu văd nici una.

— Şi cât va zace ea la pământ, nici n-ai să le mai vezi. Aşadar, dacă vrei, loveşte-l pe primul care pleacă urechea la cuvintele lui Siddhartha.

— Pricep ce vrei să spui, Ganesha. Va umbla liber, pentru o vreme. Va umbla liber.

Ganesha, făcătorul de zei, privi jungla din jurul lui. Deşi umbla prin împărăţia tigrilor-fantomă, nu se temea de nici un rău. Pentru că Domnul Haosului păşea alături de el, iar Tridentul Distrugerii îi dădea linişte.

• • •

Vishnu Vishnu Vishnu privea privea privea la Brahma Brahma Brahma…

Se aflau în Sala Oglinzilor.

Brahma se referea la Calea cu Opt Cărări şi la slava care este Nirvana.

După trei ţigări, Vishnu îşi drese glasul.

— Da, Doamne? întrebă Brahma.

— Pentru ce, îngăduit fie-mi a întreba, această prelegere budistă?

— Nu o găseşti fascinantă?

— Nu în mod deosebit.

— Asta este, într-adevăr, ipocrizie din partea ta.

— Cum adică?

— Un profesor trebuie să vădească măcar o fărâmă de interes pentru propriile-i cursuri.

— Profesor? Cursuri?

— Desigur, Tathagatha. Altminteri, ce anume, în anii din urmă, l-ar fi îndemnat pe zeul Vishnu să se încarneze

printre oameni, dacă nu să-i înveţe pe aceştia Calea Iluminării?

— Eu?…

— Salutare, reformatorule, care ai înlăturat frica de adevărata moarte din minţile oamenilor! Cei care nu s-au născut iarăşi printre oameni s-au dus de-acum în Nirvana.

Vishnu zâmbi.

— Mai bine să-i încorporezi decât să lupţi să-i extirpezi?

— Aproape o epigramă.

Brahma se ridică în picioare, cercetă oglinzile, îl cercetă pe Vishnu.

— Prin urmare, după ce ne debarasăm de Sam, tu vei fi fost adevăratul Tathagatha.

— Cum ne vom debarasa de Sam?

— Încă nu am hotărât, dar sunt deschis la sugestii.

— Aş putea sugera să fie încarnat ca cintezoi?

— Ai putea. Dar atunci, altcineva s-ar putea să vrea ca cintezoiul să fie reîncarnat ca om. Simt că nu este lipsit de susţinători.

— Ei, avem vreme să ne gândim pe îndelete. Nu mai este nici o grabă acum, dacă se află în custodia Cerurilor. Am să-ţi comunic gândurile mele în chestiunea cu pricina de îndată ce voi avea câteva.

— Atunci, pentru moment este destul.

Plecară plecară plecară din din sală.

Vishnu ieşi din Grădina Desfătărilor a lui Brahma; când el se depărta, intră zeiţa morţii. Ea i se adresă statuii cu opt braţe, cea cu *veena,* iar aceasta începu să ciupească strunele.

Auzind muzica, Brahma se apropie.

— Kali! Drăgălaşa Doamnă… anunţă el.

— Preaputernic este Brahma, răspunse ea.

— Da, încuviinţă Brahma, pe cât de preaputernic se prea poate dori. Şi atât de prearar faci câte o vizită aici, încât sunt preaîncântat. Vino să păşeşti împreună cu mine pe cărările înflorite şi să discutăm. Ai o rochiţă adorabilă.

— Mulţumesc.

Păşiră pe cărările înflorite.

— Cum merg pregătirile de nuntă?

— Bine.

— Vă veţi petrece luna de miere în Ceruri?

— Avem de gând să ne-o petrecem departe de aici.

— Unde, dacă-mi îngădui întrebarea?

— Încă nu am căzut de acord asupra locului.

— Timpul zboară pe aripile cintezoiului, draga mea. Dacă doreşti, puteţi locui, tu şi cu Domnul Yama, în a mea Grădină a Desfătărilor, pentru o vreme.

— Mulţumim, Creatorule, dar e un loc prea încântător pentru ca cei doi distrugători să petreacă un timp mai îndelungat acolo şi să se simtă în largul lor. Mergem noi undeva.

— Cum doreşti.

Ridică din umeri.

— Ce altceva îţi mai ocupă gândurile?

— Ce mai e cu cel numit Buddha?

— Sam? Vechiul tău iubit? Ce-i cu el, vasăzică? Ce ai vrea să afli în privinţa lui?

— Cum va fi… tratat?

— Încă nu am hotărât. Shiva a sugerat să mai aşteptăm o vreme înainte de a face ceva. În felul ăsta, putem aprecia ce efect a avut asupra comunităţii Cerurilor. Am hotărât ca Vishnu să treacă drept cel care-a fost Buddha, din raţiuni istorice şi teologice. În ceea ce-l priveşte pe Sam, am să dau ascultare oricărei sugestii rezonabile.

— Nu i-ai mai oferit o dată condiţia de zeu?

— Ba da. Însă n-a acceptat-o.

— Dacă ai face-o iar?

— De ce?

— Situaţia actuală nu ar fi existat dacă el nu era un individ extrem de talentat. Talentele lui l-ar face o achiziţie valoroasă pentru panteon.

— Ideea asta mi-a venit şi mie. Acum, fără îndoială că va accepta, de voie sau de nevoie. Sunt convins că vrea să trăiască.

— Totuşi, sunt căi prin care ne putem asigura că aşa este.

— Ca spre, exemplu?

— Psihoproba.

— Şi dacă aceasta ar arăta o lipsă de loialitate faţă de Ceruri, ceea ce e foarte probabil…?

— Nu i se pot schimba gândurile de către cineva precum Domnul Mara?

— Nu m-am gândit niciodată la vinovăţia sentimentului tău, zeiţă. Dar se pare că eşti peste măsură de doritoare ca el să continue să existe, sub orice formă.

— Poate că sunt.

— Ştii că s-ar putea să fie… foarte schimbat. Nu va mai fi acelaşi dacă i se face acest lucru. S-ar putea ca atunci „talentul” să-i fie cu totul absent.

— De-a lungul vremurilor toţi oamenii se schimbă în mod natural – ca opinii, credinţe, convingeri. Unele părţi ale minţii pot fi adormite, în vreme ce altele pot fi trezite. Talentul, simt eu, este un lucru tare greu de distrus – câtă vreme viaţa însăşi rămâne. Este mai bine să trăieşti, decât să mori.

— M-ai putea convinge de asta, zeiţă… dacă ai avea timp, tu, cea mai adorabilă dintre toate.

— Cât timp?

— Să zicem, trei zile.

— Trei zile, atunci.

— Să ne retragem în al meu Pavilion al Desfătărilor şi să discutăm chestiunea pe larg.

— Prea bine.

— Unde este acum Domnul Yama?

— Lucrează în atelierul lui.

— La un proiect îndelungat, cred.

— De cel puţin trei zile.

— Bun. Da, s-ar putea să existe nişte speranţe pentru Sam. Este împotriva convingerii mele, dar, după aceea, am să *pot* face aprecieri asupra chestiunii. Da, am să pot.

Statuia cu opt braţe a zeiţei celei albastre începu să mângâie strunele *veenei,* făcând ca muzica să picure împrejurul lor în timp ce se afundau în grădină, în vara dinăuntrul ei.

•••

Helba locuia la capătul îndepărtat al Cerurilor, în apropiere de marginea sălbăticiei. Atât de aproape de pădure era, de fapt, palatul numit Jaf, încât animalele umblau pe lângă peretele transparent frecându-se de el în trecere. Din încăperea numită Viol se puteau vedea potecile adumbrite ale junglei.

În această încăpere, cu pereţii împodobiţi de comorile furate în vieţile trecute, Helba se întreţinea cu cel numit Sam.

Helba era zeul şi zeiţa hoţilor.

Nimeni nu ştia care este adevăratul sex al Helbei, pentru că al Helbei era obiceiul de a-şi schimba sexul la fiecare încarnare.

Sam privea la o femeie suplă, cu pielea oacheşă, care purta un sari galben şi un văl la fel de galben. Avea sandalele şi unghiile de culoarea scorţişoarei şi purta o tiară ce lucea aurie peste părul ei negru.

— Ai, zise Helba cu voce blândă şi murmurată, toată simpatia mea. Numai în acele anotimpuri ale vieţii mele când mă încarnez ca bărbat, Sam, îmi folosesc Atributul şi mă angajez efectiv în furturi.

— Probabil că eşti în stare să-ţi adopţi Aspectul şi acum.

— Desigur.

— Şi să-ţi asumi Atributul?

— Probabil.

— Dar n-ai s-o faci?

— Nu, câtă vreme port formă de femeie. Ca bărbat, am să fur orice, de oriunde… Vezi colo, pe peretele din spate, unde sunt atârnate câteva dintre trofeele mele? Marea mantie din pene albastre i-a aparţinut lui Srit, căpetenia demonilor kataputna. I-am furat-o din peşteră, pe când zăvozii lui se aflau în ghearele somnului, adormiţi de mâna mea. Nestemata cu care-ţi poţi schimba înfăţişarea am luat-o tocmai din Turnul Strălucirii, pe care l-am urcat cu discuri-ventuză prinse la încheieturile mâinilor şi la genunchi şi la degetele mari de la picioare, în vreme ce Mamele de dedesubt…

— Destul! zise Sam. Ştiu toate poveştile astea, Helba, pentru că le spui mereu. E atât de mult de când nu ai mai săvârşit un furt îndrăzneţ, ca pe vremuri, încât cred că faptele acelea măreţe, de mult trecute, ar cam trebui să fie repetate. Altfel, până şi Zeii cei Bătrâni or să uite ce ai fost cândva. Văd că am greşit când am venit aici, şi că trebuie să încerc în altă parte.

Se ridică în picioare, ca pentru a pleca.

— Stai, se agită Helba.

Sam se opri.

— Da?

— Cel puţin mi-ai putea spune la ce furt îţi stă gândul. Poate că-ţi pot da vreun sfat…

— La ce mi-ar folosi formidabilele tale sfaturi, împărat al Hoţilor? Mie nu-mi trebuie vorbe. Eu am nevoie de fapte.

— Poate… Zău aşa, spune-mi!

— Bine, zise Sam, deşi mă îndoiesc că te-ar interesa o sarcină atât de dificilă…

— Poţi sări peste psihologia copilului şi să-mi spui ce vrei să furi.

— În Muzeul Cerurilor, care este un obiectiv bine construit şi permanent păzit…

— Şi permanent deschis. Continuă.

— În această clădire, într-o vitrină protejată de un computer…

— Şi astea pot fi păcălite de cineva destul de priceput.

— În vitrina asta, pe un manechin, este atârnată o uniformă cenuşie, din zale. Împrejurul ei se află o mulţime de arme.

— Aparţinând cui?

— Este vechiul veşmânt al celui care a luptat în campaniile din nord în zilele războaielor împotriva demonilor.

— Nu tu erai acela?

Sam îşi stăpâni zâmbetul şi continuă:

— Necunoscut celor mai mulţi, există în această vitrină un obiect cunoscut cândva drept Talismanul Legătorului. S-ar putea să-şi fi pierdut până acum toate virtuţile, dar, pe

de altă parte, se poate şi să nu le fi pierdut. Servea ca mijloc de concentrare pentru adoptarea Atributului special al Legătorului şi el găseşte că îi este iarăşi necesar.

— Care este obiectul ce vrei să fie furat?

— Marea centură de cochilii, încinsă peste mijlocul costumului. Este colorată în roz şi galben. Este, de asemenea, plină de micro-circuite miniaturale, care probabil că astăzi nu s-ar mai putea face.

— Nu-i un furt prea greu de săvârşit. Aş putea să mă gândesc, în forma asta…

— Îmi va trebui foarte repede, sau deloc.

— Cât de curând?

— În şase zile, mă tem.

— Ce ai fi dispus să-mi plăteşti ca să ţi-o pun în mâini?

— Aş fi dispus să plătesc orice, dacă aş avea ceva.

— Oh. Ai venit în Ceruri fără nici o avere?

— Da.

— Nefericită situaţie.

— Dacă-mi reuşeşte fuga, poţi cere orice preţ.

— Şi dacă nu, nu primesc nimic.

— Aşa s-ar părea.

— Lasă-mă să cumpănesc. M-ar amuza să fac lucrul ăsta şi să te îndatorez.

— Rogu-te, nu lungi prea mult cumpănirea.

— Vino şi aşează-te alături de mine, Legător al Demonilor, şi povesteşte-mi despre zilele tale de glorie – când tu, cu zeiţele nemuritoare, hălăduiaţi prin lume, răspândind haosul ca pe seminţe.

— E mult de-atunci, zise Sam.

— Ar putea reveni zilele acelea, dacă reuşeşti să te eliberezi?

— Ar putea.

— Asta-i bine de ştiut. Mda…

— Ai s-o faci?

— Grindină, Siddhartha! Dezlegătorule!

— Grindină?

— Şi fulgere şi tunete. Să vină iarăşi zilele acelea!

— În regulă.

— Acum, vorbeşte-mi de zilele tale de glorie, iar eu am să-ţi vorbesc iar despre mine.

— Prea bine.

• • •

Gonind prin pădure, înveşmântat numai cu o cingătoare din piele, Domnul Krishna o urmărea pe Doamna Ratri, care refuzase să se acupleze cu el după o cină îmbelşugată. Ziua era limpede şi parfumată, dar nici pe jumătate aşa de parfumată precum sari-ul albastru ca miezul nopţii pe care-l apucă cu mâna stângă. Ea scăpă înaintea lui, pe sub copaci; iar el o urmări, pierzând-o din ochi pentru un moment, când ea o luă pe o potecă laterală ce dădea într-un luminiş.

Când o zări iar, se afla pe o ridicătură, cu braţele goale înălţate deasupra capului, cu vârfurile degetelor lipite unele de altele. Avea ochii pe jumătate închişi, iar unicul ei veşmânt, un voal lung, negru, îi flutura în jurul formelor albe şi strălucitoare.

El îşi dădu seama că îşi asuma Aspectul şi că poate era pe punctul de a-şi folosi un Atribut.

Gâfâind, urcă panta în goană, spre ea; ea îşi deschise ochii şi îi zâmbi de sus, coborându-şi braţele.

Când ajunse la ea, Ratri îi azvârli vălul în faţă, iar el o auzi râzând – de undeva din imensa noapte ce îl învălui.

Era neagră şi fără stele şi fără lună, fără o licărire, scânteiere sau lucire de nicăieri. O noapte soră cu orbirea se lăsase asupră-i.

El pufni, şi sari-ul îi fu smuls dintre degete. Se opri tremurând şi-i auzi râsul răsunând în preajmă.

— Ţi-ai permis prea multe, Doamne Krishna, îi spuse ea, şi ai păcătuit împotriva sfinţeniei Nopţii. Pentru asta, am să te pedepsesc coborând acest întuneric asupra Cerurilor, pentru o vreme.

— Nu mă tem eu de întuneric, zeiţă, răspunse el chicotind.

— Atunci, într-adevăr, creierii îţi stau în testicule, Doamne, după cum adeseori s-a spus odinioară… Să rămâi pierdut şi orb în mijlocul Kaniburrhei, ai cărei locuitori

lovesc fără de veste… şi să nu-ţi fie frică, asta mi se pare prea cutezător. La revedere, întunecatule. Poate că te mai văd la nuntă.

— Aşteaptă, preaiubită doamnă! Ai să-mi accepţi scuzele?

— Desigur, pentru că le merit.

— Atunci, ridică noaptea pe care ai pogorât-o asupra acestui loc.

— Cu altă ocazie, Krishna – când am să fiu gata.

— Şi până atunci, eu ce mă fac?

— Se spune, Doamne, că prin cântarea-ţi din flaut poţi vrăji până şi cele mai fioroase fiare. Îţi sugerez, dacă este adevărat, să-ţi iei chiar acum fluieraşul şi să-i zici cea mai mişcătoare melodie, până când voi găsi eu de cuviinţă a lăsa lumina zilei să pătrundă iarăşi în Ceruri.

— Doamnă, eşti crudă! zise Krishna.

— Asta-i viaţa, Domn al Fluierelor.

Şi Ratri se depărtă.

El începu să cânte, clocind gânduri negre.

•••

Veneau. Din cer, pe vânturile polare, peste mări şi peste uscaturi, peste zăpada arzătoare şi pe sub ea şi prin ea, veneau. Schimbătorii de formă lunecau peste câmpurile de alb, şi umblătorii prin ceruri cădeau la pământ ca frunzele; trâmbiţe sunau peste întinderile pustii şi carele zăpezii se năpusteau înainte, cu lumini ţâşnind precum săgeţile din laturile lor lucioase; cu mantii din blănuri cuprinse de flăcări, cu dâre de fulgi albi de aer suflaţi masiv dedesubt şi în urmă-le, înmănuşaţi şi cu ochelari de protecţie, clănţănind şi derapând, gonind şi iscând vârtejuri, veneau; încinşi cu centuri strălucitoare, cu măşti, cu cozi de foc, copite de diavol, armuri îngheţate şi căşti electrice, veneau; iar în lumea pe care o lăsau înapoia lor, în temple, se întindea bucuria, cu mult cântec şi aducere de ofrande şi procesiuni şi rugăciuni, sacrificii şi iertare de păcate, care alegorice şi culori. Pentru că mult temuta zeiţă avea să se mărite cu Moartea şi se spera ca asta să-i ajute pe amândoi să-şi îmblânzească dispoziţia. Un spirit festiv infectase până

şi Cerurile şi, cu adunările de zei şi de semizei, de eroi şi de nobili, de mari preoţi şi de rajahi favorizaţi şi de brahmani de rang înalt, acest spirit căpăta forţă şi putere, şi se rotea ca o morişcă de vânt multicoloră, tunând în capetele Celor Dintâi şi ale celor de pe urmă, deopotrivă.

Aşadar, intrară în Oraşul Celest, călărind pe spinările verilor Păsării Garuda, coborând învârtejit în gondole cereşti, înălţându-se prin arterele munţilor, arzând în văpăi peste îngheţatele întinderi acoperite de zăpadă, să facă Turla Milehigh să răsune de cântecele lor, să râdă prin vraja unui brusc şi inexplicabil întuneric ce se lăsa şi se împrăştia din nou, imediat; şi în zilele şi nopţile venirii lor a fost spus de către poetul Adasay că semănau cu cel puţin şase lucruri diferite (el era întotdeauna generos cu zâmbetele): o migraţie de păsări, păsări strălucitoare, peste un ocean de lapte, fără valuri; o avalanşă de note muzicale prin mintea unui compozitor uşor nebun; o şcoală de peşti din cei care înoată la mare adâncime, ale căror trupuri sunt vârtejuri şi râuleţe de lumină, dând roată unei plante fosforescente într-o groapă oceanică; Spirala Nebula, colapsată pe neaşteptate asupra propriului ei centru; o furtună, a cărei fiecare picătură de ploaie se transformă într-un fulg, o pasăre cântătoare sau o nestemată; şi (poate cel mai aproape) un templu plin de statui teribile şi grozav de încărcat decorate, brusc animate şi cântând, brusc grăbind peste lume, cu flamuri strălucite fluturând în vânt, palate zguduite şi turnuri prăbuşindu-se pentru a se întâlni în centrul tuturora, pentru a aprinde un foc enorm şi a dansa în jurul lui, cu mereu prezenta posibilitate ca fie dansul, fie focul să scape complet de sub control.

Veneau.

•••

Când alarma secretă sună în arhive, Tak luă Suliţa Strălucitoare de la locul ei din perete. La diferite ore din zi, alarma alerta diverse santinele. Având o presimţire cu privire la cauza acesteia, Tak fu recunoscător că nu sunase la altă oră. Urcă la nivelul Oraşului şi se îndreptă către muzeul de pe colină.

Era, totuşi, prea târziu.

Deschisă era vitrina şi inconştient paznicul. Muzeul era, de altfel, pustiu, din cauza activităţii din Oraş.

Atât de aproape de arhive era complexul de clădiri, încât Tak îi surprinse pe cei doi coborând de cealaltă parte a colinei.

Agită Suliţa Strălucitoare, neîndrăznind s-o folosească.

— Staţi! strigă el.

Ei se răsuciră spre el.

— Ai *declanşat* o alarmă! îl acuză unul dintre ei pe celălalt.

Se grăbi să-şi prindă centura la brâu.

— Haide, dispari! zise el. Mă ocup eu de ăsta!

— N-aveam cum să declanşez o alarmă! ţipă însoţitorul lui.

— Şterge-o!

Rămase să-l înfrunte pe Tak. Însoţitorul lui continuă să se retragă în josul colinei. Tak văzu că era o femeie.

— Pune-l la loc, zise Tak gâfâind. Indiferent ce-ai luat, pune-l la loc… Şi poate că reuşesc să acopăr…

— Nu, zise Sam. E prea târziu. Acum sunt egalul oricăruia de aici şi asta este singura mea şansă de a pleca. Te ştiu, Tak al Arhivelor, şi nu vreau să te distrug. Aşadar, pleacă… Repede!

— Yama va fi aici dintr-un moment într-altul! Şi…

— Nu mă tem de Yama. Atacă-mă sau lasă-mă… Acum!

— Nu te pot ataca.

— Atunci, bun rămas!

Şi spunând asta, Sam se înălţă în aer ca un balon.

Dar pe când plutea deasupra pământului, Domnul Yama apăru pe versantul colinei, cu o armă în mână. Era un tub subţire şi lucitor, cu un pat mic şi un mecanism de declanşare voluminos.

Îl înălţă şi ochi.

— Ultima ta şansă! strigă el.

Dar Sam continua să se înalţe.

Când Yama trăsese, în dom, deasupra, se făcuse o spărtură largă.

— Şi-a adoptat Aspectul şi şi-a asumat un Atribut, zise Tak. El leagă energia armei tale.

— De ce nu l-ai oprit? întrebă Yama.

— Nu am putut, Doamne. Am fost legat de Atributul lui.

— Nu contează, spuse Yama. Cea de-a treia santinelă o să-l învingă.

•••

Supunând gravitaţia prin voinţa lui, se înălţă.

Zburând, deveni conştient de o umbră care-l urmărea.

Undeva, exact la periferia câmpului său vizual, îl pândea. Oricum îşi întorcea capul, îi scăpa vederii. Dar era acolo, tot mai mare.

În faţa lui se afla o ecluză. O poartă spre în afară, care plutea deasupra, înaintea sa. Talismanul putea deschide ecluza, îl putea încălzi împotriva frigului, îl putea transporta oriunde în lume…

Se auzi un zgomot de aripi bătând.

— Zboară! tună vocea în capul lui. Sporeşte-ţi viteza, Legătorule! Zboară mai repede! Mai repede!

Era una dintre cele mai ciudate senzaţii pe care le încercase vreodată.

Se simţi deplasându-se înainte, gonind.

Dar nimic nu se schimba. Poarta nu se apropia deloc. În ciuda senzaţiei de extraordinară viteză, el nici nu se clintea.

— Mai repede, Legătorule! Mai repede! striga vocea sălbatic, tunător. Caută să foloseşti vântul şi fulgerele în mers!

Se luptă să curme senzaţia de mişcare pe care o încerca.

Atunci îl izbi vântul, puternicul vânt ce suflă prin Ceruri.

Îl înfrânse, dar vocea răsună acum chiar lângă el, deşi nu vedea nimic, decât umbre.

— „Simţurile sunt caii, iar obiectele drumurile pe care umblă”, zise vocea. „Dacă intelectul este legat de o minte împrăştiată, atunci, el îşi pierde discernământul”, iar Sam recunoscu puternicele cuvinte din *Katha Upanishad* urlate înapoia lui. „În acest caz”, continuă vocea, „simţurile devin necontrolate, ca nişte cai sălbatici şi răi sub hăţurile unui slab conducător de car.”

Iar cerul explodă de fulgere împrejurul său şi întunericul îl învălui.

Căută să stăpânească energiile care-l asaltau, dar nu găsi nimic cu care să se încleşteze în luptă.

— Nu este real! strigă el.

— Ce este real şi ce nu? răspunse vocea. Caii tăi o iau razna acum.

Fu un moment de întunecime grozavă, ca şi cum s-ar fi mişcat printr-un vid al simţurilor. Apoi fu durere. Apoi nimic.

• • •

E greu să fii cel mai în vârstă zeu tinerel din branşă.

Intră în sală, ceru o audienţă la un reprezentant al Roţii, fu poftit înaintea Domnului Karmei care ar fi trebuit să-i fixeze verificarea cu două zile mai devreme.

— Ei? întrebă nerăbdătorul tânăr.

— Îmi pare rău pentru întârziere, Doamne Murugan. Personalul nostru a fost prins cu pregătirile pentru nuntă.

— Stau de chefuială când ar trebui să-mi pregătească noul trup?

— Nu ar trebui să vorbeşti, Doamne, ca şi cum ar fi cu adevărat trupul *tău.* Este un trup împrumutat ţie de către Marea Roată, ca răspuns la prezentele tale nevoi karmice…

— Şi nu este gata pentru că personalul se ţine de benchetuială?

— Nu este gata pentru că Marea Roată se învârteşte într-un chip…

— Îl vreau până mâine seară, cel târziu. Dacă nu este gata, Marea Roată s-ar putea să se transforme într-un tăvălug pentru slujitorii ei. M-ai auzit şi m-ai înţeles, Domn al Karmei?

— Te aud, dar vorbele-ţi sunt nepotrivite în acest…

— Brahma a recomandat transferul şi ar fi încântat ca eu să apar la nunta de la Turla Preaînaltă în noua mea formă. Să-l informez că Marea Roată nu este în stare să-i îndeplinească dorinţele pentru că se roteşte excesiv de încet?

— Nu, Doamne. Va fi gata la vreme.

— Prea bine.

Se răsuci pe călcâie şi plecă.

Domnul Karmei făcu un vechi şi mistic semn în urma lui.

• • •

— Brahma.

— Da, zeiţă?

— În legătură cu sugestia mea…

— Se va face precum ai cerut, madam.

— Aş fi vrut-o altfel.

— Altfel?

— Da, Doamne. Aş dori un sacrificiu uman.

— Nu…

— Ba da.

— Eşti, într-adevăr, mai sentimentală decât mă gândeam.

— Va fi făcut sau nu acest lucru?

— Ca să vorbesc deschis… În lumina ultimelor evenimente, aş prefera aşa.

— Atunci, e rezolvată?

— Va fi precum doreşti. Se afla mai multă putere în el decât mă gândisem eu. Dacă n-ar fi fost de gardă Domnul Iluziei… Ei bine, eu nu mă aşteptasem ca unul care fusese aşa de liniştit un timp atât de îndelungat să poată fi şi atât de… *talentat,* cum ziceai tu.

— Îmi dai mie pe mână afacerea asta, Creatorule?

— Bucuros.

— Şi-mi arunci, ca desert, pe Împăratul Hoţilor?

— Da. Aşa să fie!

— Mulţumesc, Preaputernice.

— Pentru puţin.

— Va fi chiar mult. Bună seara.

— Bună seara.

• • •

Se spune că în acea zi, în acea măreaţă zi, Domnul Vayu a oprit vântul să mai sufle în Ceruri şi o mare pace s-a lăsat peste Oraşul Celest şi peste pădurea Kaniburrha. Citragupta, slujitorul Domnului Yama, clădi un rug măreţ la Capătul Lumii, din lemn parfumat, eucalipt, esenţe, miresme şi materiale scumpe; iar peste rug aşeză

Talismanul Legătorului şi marea mantie din pene albastre care aparţinuse lui Srit, căpetenie printre demonii kataputna; mai puse acolo şi nestemata schimbătoare de formă a Mamelor, din Domul Strălucirii, şi o robă galbenă ca şofranul, din dumbrava vineţie de lângă Alundil, care se spunea că ar fi aparţinut lui Tathagatha, Buddha. Liniştea dimineţii de după noaptea Festivalului Celor Dintâi era deplină. Prin Ceruri nu se vedea nici o mişcare. Se spune că demonii zburau nevăzuţi prin aerul de sus, dar se temeau să se dea prea aproape de adunarea puterilor. Se spune că ar fi fost multe semne şi prevestiri ale căderii celui puternic. Se spune, de către teologi şi istorici ai faptelor sfinte, că numitul Sam îşi abjurase erezia şi cerşise milă de la Trimurti. Se mai spune şi că zeiţa Parvati, care-i fusese fie soţie, fie mamă, fie soră, fie fiică, fie toate astea, părăsise Cerurile pentru a locui în doliu printre vrăjitoarele continentului estic, din care se trăgea. În zori, marea pasăre numită Garuda, pe care zboară Vishnu, al cărei cioc sfărâmă care de luptă, tresărise în somn şi slobozise un singur strigăt, răguşit, în cuşca ei, un strigăt ce răsunase prin Ceruri, făcând zob geamurile, stârnind ecouri peste pământ, trezindu-i până şi pe cei cufundaţi în somnul cel mai adânc. În miezul liniştitei veri a Cerurilor, ziua Iubirii şi a Morţii începuse.

Străzile Cerurilor erau pustii. Zeii se retrăseseră pentru o vreme înăuntru, în aşteptare. Toate porţile Cerurilor fuseseră ferecate.

Hoţul şi cel pe care adepţii îl numiseră Mahasamatman (considerându-l zeu) fuseseră eliberaţi.

Aerul se răci brusc, parcă împlinind un soroc.

Mult deasupra Oraşului Celest, pe o platformă din vârful Turlei Preaînalte, stătea Domnul Iluziei, Mara Visătorul. Avea pe el mantia-i multicoloră. Ţinea mâinile ridicate, iar puterile celorlalţi zei îl străbăteau, adăugându-se puterilor lui.

În minte, un vis îi prinse formă. Apoi îşi aruncă visul precum creasta înaltă a unui val aruncă apă pe plajă.

Dintotdeauna, încă de când le închipuise Domnul Vishnu, Oraşul şi sălbăticia existau alăturate, deşi nu chiar în atingere, accesibile, deşi despărţite de o mare distanţă – mentală, iară nu spaţială. Vishnu, fiind Păstrătorul, făcuse asta dintr-un anumit motiv. Acum, nu încuviinţa întru totul ridicarea barierei sale, chiar temporar şi într-o măsură limitată. Nu vroia să vadă nimic din sălbăticie pătrunzând în Oraş, care, în mintea lui, se înălţase ca triumf perfect al formei asupra haosului.

Şi totuşi, prin puterea Visătorului, fusese dată tigrilor-fantomă vederea asupra a tot ce se afla în Ceruri, pentru o vreme.

Tigrii-fantomă se învârteau neostenit pe cărările întunecoase şi fără vârstă ale junglei care, în parte, era iluzie. Acolo, în locul ce doar pe jumătate exista, o nouă privelişte li se înfăţişa înaintea ochilor şi, o dată cu ea, un neastâmpăr şi un îndemn la vânătoare.

Se zvonea printre navigatori, acei bârfitori care dau ocol lumii şi duc vestea, părând a le şti pe toate, că unele dintre uriaşele pisici ieşite la vânătoare în acea zi nu erau de fel feline adevărate. Ziceau că se zvonea, prin locurile din lume pe unde trecuseră mai apoi zeii, că unii dintre cei prezenţi la Petrecerea Cerească au transmigrat în acea zi, luând asupră-le trupuri de tigri albi de Kaniburrha, pentru a se alătura vânătorii de pe aleile Cerurilor, pornită pe urmele hoţului care dăduse greş şi ale celui căruia i se spunea Buddha.

Se zice că, pe când rătăcea pe străzile Oraşului, un cintezoi bătrân îi dădu de trei ori ocol, apoi i se aşeză lui Sam pe umăr, spunându-i:

— Nu eşti tu Maitreya, Domnul Luminii, cel pe care l-a aşteptat lumea atâta amar de ani?… Cel a cărui venire am profeţit-o eu, cu ani în urmă, într-un poem?

— Nu, pe mine mă cheamă Sam, răspunse el, şi mă pregătesc să părăsesc lumea aceasta, nu să intru în ea. Tu cine eşti?

— Sunt o pasăre care cândva a fost un poet. Toată dimineaţa am zburat, de când trâmbiţa spartă a lui Garuda

a trezit zorii. Zburam de colo-colo prin Ceruri căutându-l pe Domnul Rudra, în speranţa de a-l macula cu găinaţul meu, când am simţit puterea unei vrăji cuprinzând zarea. Am zburat departe şi am văzut multe, Domn al Luminii.

— Ce ai văzut, pasăre-care-ai-fost-poet?

— Am văzut un rug neaprins, ridicat la capătul lumii, împresurat de ceţuri şi fum. I-am văzut pe zeii care au venit mai târziu, grăbind peste zăpezi şi gonind pe sus, prin aer, dând ocol domului pe dinafară. I-am văzut pe cântăreţii la *ranga* şi la *nepathia* repetând *Masca de Sânge,* pentru nunta Morţii şi a Distrugerii. L-am văzut pe Domnul Vayu ridicându-şi mâinile şi oprind vântul care suflă prin Ceruri. L-am văzut pe Mara cel pestriţ în vârful turlei celui mai înalt turn şi am simţit puterea destinului pe care-l hotărăşte el – pentru că am văzut tigrii-fantomă întărâtaţi grăbindu-se prin pădure, în acea direcţie. Am văzut lacrimile unui bărbat şi pe cele ale unei femei. Am auzit râsul unei zeiţe. Am văzut o suliţă strălucitoare înălţată împotriva dimineţii şi am auzit rostită o juruinţă. L-am văzut în cele din urmă pe Domnul Luminii, despre care am scris odinioară:

Mereu murind, nicicând murit;
etern sfârşind, nicicând sfârşit;
nesuferit de-ntunecimi,
înveşmântat doar în lumini,
el pune capăt unei lumi
ca zorii nopţii fără luni.
Aceste versuri s-au fost scris
De Morgan, liber ca în vis
Şi-n ziua-n care o muri
Ea, profeţia-i, s-o-mplini.

Pasărea îşi umflă penele şi rămase tăcută.

— Sunt încântat, pasăre, că ai avut norocul să vezi multe, zise Sam, şi că în ficţiunea metaforei tale ai cunoscut o anume satisfacţie. Din nefericire, adevărul poetic diferă considerabil de cel care înconjoară cele mai multe chestiuni ale vieţii.

— Salutare, Domn al Luminii! zise pasărea şi îşi luă zborul.

Când se înălţă în aer, fu străpunsă de o săgeată slobozită de la o fereastră din apropiere, de către cineva care nu suferea cintezoii.

Sam grăbi pasul.

Se spune că tigrul-fantomă care i-a luat viaţa – ca şi pe a Helbei, ceva mai târziu – a fost în realitate un zeu sau o zeiţă, ceea ce este întru totul posibil.

Se mai spune şi că tigrul-fantomă care i-a ucis nu fusese primul, nici al doilea care încercase acest lucru. Mai mulţi tigri fură răpuşi de Suliţa Strălucitoare, care îi străpungea, se retrăgea de una singură, se scutura, vibrând, de cheagurile de sânge şi se întorcea în mâna celui care o aruncase. Tak al Suliţei Strălucitoare căzu el însuşi, oricum, lovit în cap de un scaun azvârlit de Domnul Ganesha, care intrase neauzit în încăpere, prin spatele lui. Spun unii că Suliţa Strălucitoare a fost după aceea distrusă de Domnul Agni, dar alţii susţin că a fost aruncată dincolo de Capătul Lumii de către Doamna Maya.

Vishnu nu a fost prea încântat, fiind mai târziu citat ca spunând că Oraşul nu ar fi trebuit pângărit cu sânge şi că, oriunde află un loc prin care să se strecoare, haosul se va întoarce într-o zi. Dar a fost luat în derâdere de zeii cei mai tineri, pentru că era socotit neînsemnat în Trimurti, iar ideile lui erau ştiute ca fiind oarecum depăşite, tipice Celor Dintâi, printre care se număra. Din acest motiv, el îşi declină orice participare în afacere şi se retrase pentru o vreme în turnul său. Domnul Varuna cel Drept îşi întoarse faţa de la cele ce se petreceau şi vizită Pavilionul Liniştii de la Capătul Lumii, unde stătu sub vraja încăperii numite Frica.

Masca de Sânge era de-a dreptul încântătoare, scrisă fiind de poetul Adasay, cel vestit pentru eleganţa limbajului, făcând parte din şcoala antimorganică. Era acompaniată de iluzii puternice, realizate de Visător special pentru această ocazie. Se spune că şi Sam umblase sub puterea iluziei în acea zi; şi că, mulţumită tot vrăjii, umblase parţial în

întuneric, prin miasme fetide, prin locuri de bocet şi strigăte, şi revăzuse toate chinurile pe care le cunoscuse în viaţa lui, invocate dinainte-i, strălucitoare sau întunecate, tăcute sau trâmbiţând, toate proaspăt sfâşiate din materia memoriei lui şi picurând de emoţiile naşterii lor în viaţa sa, înainte ca totul să se sfârşească.

Ceea ce a mai rămas a fost dus cu alai la rugul de la Capătul Lumii, pus deasupra şi ars, cu cântări corespunzătoare. Domnul Agni îşi ridicase ochelarii de protecţie, privise pentru o vreme, apoi flăcările se înălţaseră. Domnul Vayu îşi ridicase mâna şi o pală de vânt sosise să înteţească focul. Când se terminase, Domnul Shiva spulberase cenuşa dincolo de lume, cu o răsucire a tridentului său.

Judecând lucrurile în ansamblu, împlinite şi impresionante fură funeraliile.

De mult nemaiîntâmplată în Ceruri, nunta sosi cu întreaga forţă a tradiţiei. Turla Preaînaltă strălucea, orbitor, ca o stalagmită din gheaţă. Vraja fusese retrasă, iar tigrii-fantomă umblau pe străzile Oraşului Celest din nou nevăzătoare, cu blana mângâiată ca de adierea vântului; şi dacă urcau o scară abruptă, o pantă stâncoasă urcau; clădirile erau faleze de piatră, iar statuile erau copaci. Adierile de vânt ce cutreierau Cerurile captau cântece şi le împrăştiau peste Pământ. Un foc sacru fu aprins în piaţa din Cercul Central al Oraşului. Fecioare, importate cu acest prilej, alimentau focul cu lemn aromatic, uscat, curat, care trosnea şi ardea cu foarte puţin fum şi cu fulgi rari de cenuşă albă ca zăpada. Surya, soarele, lumina cu asemenea intensitate, încât ziua vibra realmente de limpezime. Mirele, însoţit de un mare alai de prieteni şi slujitori înveşmântaţi cu totul în roşu, străbătu Oraşul către Pavilionul lui Kali, unde fură cu toţii întâmpinaţi de servitorii ei şi conduşi în marea sală de primire. Acolo, Domnul Kubera făcu oficiile de gazdă, aşezând alaiul stacojiu, în număr de trei sute de inşi, pe scaune negre şi pe scaune roşii, alternativ, în jurul lungilor mese din lemn negru, încrustat cu os. Acolo, în acea sală, li se oferi tuturor să bea

madhuparka, pregătită din miere şi lapte şi prafuri halucinogene; şi ei o băură în compania alaiului înveşmântat în albastru al miresei, care pătrunse în sală purtând perechi de cupe. Suita miresei număra şi ea tot trei sute de inşi; şi pe când erau aşezaţi cu toţii şi toată lumea băuse deja *madhuparka,* Kubera rosti un discurs, care dură ceva timp, glumind întruna cu ei şi presărându-şi spusele cu vorbe de înţelepciune practică şi cu referiri ocazionale la vechile scripturi. Cortegiul mirelui plecă apoi spre pavilionul din piaţă, iar cel al miresei se îndreptă într-acolo din direcţia opusă. Yama şi Kali pătrunseră separat în acest pavilion şi se aşezară de o parte şi de alta a unei mici draperii. Se înălţară multe cântări vechi, iar draperia fu trasă în lături de către Kubera, permiţându-le celor doi să se privească pentru prima oară în acea zi. Kubera luă atunci cuvântul, dând-o pe Kali în grija lui Yama, în schimbul promisiunilor zeiţei de a-i oferi bogăţie şi plăcere. Apoi Domnul Yama îi prinse mâna, iar Kali aruncă în foc o ofrandă de grâne şi Yama o conduse, haina ei fiind înnodată cu a lui de careva din suita sa. După asta, ea păşi peste o piatră de moară şi făcură amândoi şapte paşi, Kali punând piciorul de fiecare dată pe câte o grămăjoară de orez. Urmă apoi o ploaie uşoară, slobozită din ceruri preţ de câteva bătăi de inimă pentru a sfinţi momentul cu binecuvântarea apei. Slujitorii şi oaspeţii se amestecară atunci într-un singur cortegiu şi se porniră prin oraş spre Pavilionul lui Yama, unde urma să se ţină marele ospăţ şi cheful, şi avea să se prezinte *Masca de Sânge.*

Când Sam înfruntase ultimul tigru, acesta dăduse încet din cap, ştiind pe cine anume vâna. Sam nu avea unde fugi, stătea acolo şi aştepta. Pisica nu se grăbea nici ea. O legiune de demoni încercase să coboare asupra Oraşului în acel moment, dar puterea vrăjii îi ţinu departe. Zeiţa Ratri fu văzută suspinând şi numele îi fu trecut pe o listă. Tak al Arhivelor fu încarcerat pentru o vreme în temniţa de sub Ceruri. Domnul Yama fu auzit spunând: „Viaţa nu se împotriveşte”, de parcă s-ar fi aşteptat la contrariul.

Judecând lucrurile în ansamblu, fu împlinită şi impresionantă moartea.

Nunta ţinu şapte zile, iar Domnul Mara toarse vis după vis asupra mesenilor. Ca pe un covor fermecat, îi transportă prin tărâmurile iluziilor, înălţând palate din fum colorat pe stâlpi de apă şi de foc, purtându-le banchetele pe care erau aşezaţi prin canioane de pulbere de stele, străduindu-se, cu mirt şi corali, să le supună simţurile dincolo de voinţa lor, punând asupră-le toate Aspectele, subjugându-li-le, fluturându-le pe dinainte arhetipurile pe care-şi bazaseră puterile, potrivit cărora Shiva dansă într-un cimitir Dansul Distrugerii şi Dansul Timpului, celebrându-şi legenda anihilării celor trei oraşe zburătoare ale titanilor, iar Krishna cel Întunecat interpretă Dansul Luptătorului în amintirea înfrângerii demonului negru Bana, în vreme ce Lakshmi executa Dansul Statuii şi până şi Domnul Vishnu fu silit să reînvie paşii Dansului Amforei, iar Murugan, în noul său trup, îşi râse de lumea înveşmântată în oceanele sale, şi-şi interpretă dansul de triumf deasupra acelor ape ca pe o scenă, dansul pe care-l dansase după uciderea lui Shura, cel care se refugiase în adâncurile mărilor. Când Mara făcea un semn, era vrajă şi culoare şi muzică şi vin. Era poezie şi joc. Era cântec şi voie bună. Era sport, în care forţele preaputernice şi iscusinţa se puneau la încercare. În ansamblu, era nevoie de vigoare de zeu pentru a rezista celor şapte zile de plăcere.

Judecând toate aceste lucruri, fu împlinită şi impresionantă, totodată, nunta.

Când se termină, mireasa şi mirele plecară din Ceruri, să colinde o vreme prin lume, să soarbă plăcerea mai multor locuri. Plecară, fără servitori sau suită, să umble în voie. Nu anunţară ordinea în care aveau să-şi facă turul, nici cât aveau să fie plecaţi – ceea ce era de aşteptat, ştiut fiind ce glume făceau prietenii lor celeşti.

După plecarea lor, petrecerea mai continuă puţin. Domnul Rudra, care consumase o cantitate respectabilă de soma, se urcă pe o masă şi începu să slobozească un discurs cu privire la mireasă – un discurs pentru care fără

îndoială că ar fi încasat-o, dacă Yama ar fi fost de faţă. Aşa stând lucrurile, Domnul Agni îl plesni pe Rudra peste gură şi fu imediat provocat la un duel, în Aspect, de-a latul Cerurilor.

Agni fu condus în zbor pe vârful unui munte de dincolo de Kaniburrha, iar Domnul Rudra ocupă poziţie în apropiere de Capătul Lumii. Când se dădu semnalul, Rudra trimise o săgeată cu senzor termic, şuierând, în direcţia adversarului său. De la douăzeci de kilometri depărtare, însă, Domnul Agni zări săgeata ce se îndrepta în mare viteză spre el şi o arse din zbor cu o rafală de Foc Universal, a cărui putere o folosi în continuare, ca pe un ac de lumină, pentru a-l atinge pe Rudra şi a-l face scrum pe locul pe care se afla, străpungând totodată şi domul, în spatele acestuia. Astfel, onoarea lokapalasilor fu spălată şi un nou Rudra fu ridicat din rândurile semizeilor, pentru a lua locul celui vechi, care pierise.

Un rajah şi doi mari preoţi muriră otrăviţi, destul de colorat, şi două ruguri se înălţară pentru a le primi rămăşiţele albăstrui. Domnul Krishna îşi asumă Aspectul şi interpretă o melodie după care muzica nu avea rost să mai existe, iar Guari cea Bălaie se îmbună şi veni iarăşi la el, cu inima înmuiată, când acesta termină de cântat. Sarasvati, în slava ei, interpretă Dansul Desfătării, şi atunci Domnul Mara recreă fuga Helbei şi a lui Buddha prin Oraş. Acest ultim vis îi tulbură pe mulţi, orice s-ar spune, şi multe nume fură trecute pe listă. Un demon îndrăzni să pătrundă în mijlocul lor, cu trupul unui tânăr şi capul unui tigru, atacându-l pe Domnul Agni cu o furie teribilă. Fu îmblânzit de puterile reunite ale lui Vishnu şi Ratri, dar reuşi să scape în necorporalitate înainte ca Agni să-şi poată lua bagheta şi să şi-o îndrepte asupra lui.

În zilele care urmară, în Ceruri se petrecură schimbări.

Tak al Arhivelor şi al Suliţei Strălucitoare fu judecat de către Domnul Karmei şi transmigrat în trupul unei maimuţe; şi în minte îi fu înregistrat un avertisment, astfel încât, oriunde avea să se prezinte pentru reînnoire, să i se dea iarăşi trupul unei maimuţe, pentru a rătăci prin lume în

această formă până când Cerurile aveau să găsească de cuviinţă să-şi întindă mila asupra lui şi să-i ridice osânda. Fu apoi trimis în junglele din sud şi lăsat acolo să-şi consume povara karmică.

Domnul Varuna cel Drept îşi strânse slujitorii în jurul lui şi părăsi Oraşul Celest, pentru a-şi face casă altundeva, în lume. Unii detractori îi asemuiră retragerea cu cea a lui Nirriti cel Negru, zeul întunericului şi al corupţiei, care părăsise Cerurile plin de ură şi de miasma multor blesteme grele. Detractorii lui Varuna nu erau prea numeroşi, oricum, pentru că oricine ştia că-şi merită titlul de Drept şi, cum condamnarea lui putea fi cu uşurinţă interpretată ca întorcându-se împotriva celui ce o rostea, puţini vorbiră pe seama lui în zilele imediat următoare plecării sale.

Mult mai târziu, în perioada Epurării Cerurilor, şi alţii din rândul zeilor fură exilaţi în lume. Oricum, plecarea lor îşi avea începutul în acele zile, când acceleraţionismul pătrunsese iar în Ceruri.

Brahma, cel mai puternic dintre zeii din toate cele patru Ordine şi dintre reprezentanţii celor optsprezece oştiri ale Paradisului, Creatorul a toate, Domnul Cerurilor preaînalte şi a tot ce se află sub ele, din al cărui ombilic izvorăşte un lotus şi ale cărui mâini răscolesc oceanele – el, care din trei paşi străbate toate lumile, a cărui faimă umple de spaimă inimile vrăjmaşilor lui, în a cărui mână dreaptă se află Roata Legii, care priponeşte urgia legând-o cu un şarpe în loc de funie – Brahma se simţi tot mai stânjenit şi mai distrat în zilele ce veniră, căci regreta promisiunea dată în pripă Stăpânei Morţii. Dar de fapt, se prea poate ca el să fi procedat la fel şi fără încercările ei de a-l convinge. Efectul major al acţiunilor ei de atunci fu, probabil, că el avu, pentru scurt timp, pe cine arunca vina necazurilor sale de mai târziu. Doar era cunoscut şi ca Brahma Infailibilul!

Domul Cerurilor fu reparat în câteva locuri, când petrecerea se sfârşi.

Muzeul Cerurilor fu după aceea prevăzut cu pază armată, care să rămână pentru totdeauna pe poziţii.

Se plănuiră mai multe partide de vânătoare de demoni, dar niciodată nu depăşiră stadiul de proiect.

Fu numit un nou arhivar, unul care nu avea nici cea mai vagă idee în legătură cu cine-i erau părinţii.

Tigrilor-fantomă din Kaniburrha li se făcu cinstea de a fi reprezentaţi simbolic în toate templele de pe pământ.

În ultima noapte a petrecerii, un zeu solitar pătrunse în Pavilionul Linişti de la Capătul Lumii şi rămase pentru multă vreme în încăperea numită Amintire. Apoi izbucni într-un hohot prelung de râs şi se întoarse în Oraşul Celest; şi râsul lui avea în el ceva tânăr şi frumos şi puternic şi curat, iar vântul care adie prin Ceruri îl prinse şi-l purtă departe peste Pământ, şi toţi cei care-l auziră se minunară de ciudata şi vibranta notă de triumf pe care o conţinea.

Judecând toate aceste lucruri, fu împlinit şi impresionant, totodată, sorocul de Iubire şi Moarte, de Ură şi de Viaţă şi de Nebunie.

ŞASE

În vremea ce urmă morţii lui Brahma, peste Ceruri se abătu o perioadă de frământări. Câţiva dintre zei fură chiar izgoniţi din Ceruri. Fu un timp în care aproape fiecare se temea să nu fie considerat acceleraţionist; şi, ca un joc al sorţii, într-un moment sau altul al acestei perioade, aproape fiecare fu considerat acceleraţionist. Deşi Sam, Marele Suflet, era mort, se spunea că duhul lui trăia, bătându-şi joc de toate astea. Atunci, în timpul înstrăinării şi al intrigilor care conduseră la Marea Bătălie, se şoptea că s-ar fi putut ca nu numai spiritul să-i fie viu...

Când soarele suferinţei a apus, se pogoară pacea aceasta,

Doamne al liniştitelor stele, această pace a creaţiei în acest loc, unde mandala se învârte monoton.

Nebunul zice în inima lui că gândurile-i sunt doar gânduri...

Saraha (98-99)

Era dimineaţa devreme. Lângă eleşteul lotusului purpuriu, în Grădina Desfătărilor, la picioarele statuii zeiţei albastre cu *veena,* se afla Brahma.

Fata care-l găsi cea dintâi crezu că se odihnea, pentru că ochii îi erau încă deschişi. După un moment, totuşi, ea îşi dădu seama că nu respira; iar chipul lui, nespus de chinuit, nu-şi schimba deloc expresia.

Începu să tremure, aşteptând sfârşitul Universului. Zeul fiind mort, ea înţelegea că asta era normal să urmeze. După o vreme însă, ea se gândi că poate coeziunea internă a lucrurilor reuşea să mai ţină Universul adunat laolaltă pentru vreun ceas; şi aşa stând lucrurile, hotărî că era înţelept să aducă problema următoarei Yuga în atenţia cuiva mai în măsură să o abordeze.

Îi spuse Primei Concubine a lui Brahma, iar aceasta merse să vadă cu ochii ei, recunoscu faptul că Domnul său era într-adevăr mort, i se adresă statuii zeiţei albastre, care începu îndată să cânte la *veena,* şi apoi trimise vorbă lui Vishnu şi lui Shiva, să vină imediat la pavilion.

Ei veniră, aducându-l şi pe Domnul Ganesha.

Văzură trupul, căzură de acord în privinţa stării lui şi le închiseră pe cele două femei în încăperile lor, sub ameninţarea execuţiei.

Apoi ţinură sfat.

— Ne trebuie de urgenţă un alt creator, zise Vishnu. Lista este deschisă pentru propuneri.

— Eu îl propun pe Ganesha, zise Shiva.

— Refuz, spuse Ganesha.

— De ce?

— Nu-mi place să stau pe scenă. Eu mai degrabă rămân undeva în spatele ei.

— Atunci, hai să ne gândim repede la altcineva.

— Nu ar fi înţelept, întrebă Vishnu, să stabilim cauza acestei întâmplări înainte de a trece la numiri?

— Nu, zise Ganesha. Alegerea succesorului este prioritară. Chiar şi autopsia poate să aştepte. Cerurile nu trebuie să rămână niciodată fără un Brahma.

— Ce zici de unul dintre lokapalas?

— Poate.

— Yama?

— Nu. El e prea serios, prea conştiincios – un tehnician, nu un administrator. În plus, cred că mai este şi instabil psihic.

— Kubera?

— Prea deştept. Mi-e frică de Kubera.

— Indra?

— Prea căpos.

— Agni?

— Poate că da. Poate că nu.

— Poate Krishna?

— Prea frivol, niciodată serios.

— Pe cine propui?

— Care este cea mai mare problemă a noastră la ora actuală?

— Nu mi se pare că avem vreo problemă deosebită la ora actuală, zise Vishnu.

— Atunci, poate că ar fi înţelept să ne punem una chiar acum, spuse Ganesha. Eu cred că cea mai mare problemă a noastră este acceleraţionismul. Sam s-a întors, agitând şi tulburând apele.

— Da, zise Shiva.

— Acceleraţionismul? De ce să dezgropăm morţii?

— Ei, dar nu e vorba de morţi. Nu jos, printre oameni. Şi ne va servi şi pentru a le abate atenţia de la succesiunea din sânul lui Trimurti şi pentru a restabili solidaritatea, măcar de suprafaţă, aici, în Oraş. Dacă, desigur, nu întreprinzi tu o campanie împotriva lui Nirriti şi a zombilor lui.

— Nu, mersi.

— Nu acum.

— Mmm… da, prin urmare acceleraţionismul este cea mai mare problemă a noastră în momentul de faţă.

— Perfect. Acceleraţionismul este cea mai mare problemă a noastră.

— Cine îl urăşte mai mult decât toţi ceilalţi?

— Tu?

— Prostii! În afară de mine.

— Spune-ne, Ganesha.

— Kali.

— Mă îndoiesc.

— Eu nu. Fiare gemene, budismul şi acceleraţionismul trag la aceeaşi căruţă. Buddha a tratat-o cu dispreţ. Este femeie. Va continua campania.

— Lasă-mă cu fleacurile!

— E-n regulă – Kali.

— Şi Yama?

— Ce-i cu el? Lasă-l în seama mea.

— Cu dragă inimă.

— Şi eu la fel.

— Prea bine. Atunci, porniţi-o prin lume, în carul tunetului şi pe spinarea Păsării Garuda. Găsiţi-i pe Yama şi pe Kali. Aduceţi-i înapoi în Ceruri. Eu am să aştept să vă întoarceţi şi am să mă ocup de chestiunea morţii lui Brahma.

— Fie.

— De acord.

— Bună dimineaţa.

•••

— Bunule negustor Vama, aşteaptă! Vreau să discut ceva cu tine.

— Bine, Kabada. Ce doreşti?

— Anevoie-mi aflu vorbele pe care vreau să ţi le spun. Dar ele sunt privitoare la o anume stare de lucruri care a stârnit mare îngrijorare printre feluriţii tăi vecini.

— Oh? Vorbeşte, dară.

— Cu privire la atmosferă…

— Atmosferă?

— Vânturile şi adierile, poate…

— Vânturile? Adierile?

— Şi ceea ce poartă ele.

— Ceea ce poartă? Adică?…

— Mirosuri, bunule Vama.

— Mirosuri? Ce mirosuri?

— Mirosuri de… Ei bine, mirosuri de… materii fecale.

— De?… Oh! Da. Destul de adevărat. S-ar putea să fie aşa ceva. Uitasem, deprins cum sunt cu ele.

— Te-aş putea întreba cu privire la cauza lor?

— Sunt cauzate de produsul defecării, Kabada.

— Ştiu şi eu asta. Am vrut să te întreb cu privire la *de ce* sunt ele prezente, mai degrabă decât asupra sursei şi naturii lor.

— Sunt prezente din pricina găleţilor din încăperile mele din dos, care sunt pline cu asemenea… chestii.

— Ah?

— Da. Păstrez în acest chip produsele familiei mele. Fac asta de opt zile încoace.

— În ce scop, vrednice Vama?

— Nu ai auzit tu de acel lucru – minunat lucru – lucru în care aceste chestii sunt lepădate – în apă – şi apoi de un mâner tras, şi apoi, un clipocit puternic, iar chestiile astea sunt date afară, mult sub pământ?

— Am auzit vorbindu-se câte ceva despre un asemenea…

— Oh, i-adevărat, i-adevărat! Un asemenea lucru chiar *există.* A fost născocit de curând, de cineva al cărui nume n-am să-l rostesc, şi necesită ţevi mari şi un scaun fără fund, sau un colac, într-adevăr. Este cea mai minunată descoperire a vremii – şi o să am şi eu unul, peste câteva luni!

— Tu? Un asemenea lucru?

— Da. Va fi aşezat în cămăruţa pe care am ridicat-o în dosul casei. S-ar putea chiar să dau o masă în seara aceea şi să îngădui tuturor vecinilor să se folosească de el.

— Asta este într-adevăr minunat… Şi generos.

— Aşa cred.

— Dar… cu… mirosurile?…

— Sunt cauzate de chestiile din găleţi, pe care le păstrez până la instalarea acelui lucru.

— Pentru ce?

— O să am trecut în dosarul karmic că lucrul acesta a început să fie folosit acum opt zile, nu peste câteva luni. Va arăta progresul meu rapid în viaţă.

— Aha! Acum înţeleg înţelepciunea faptelor tale, Vama. Nu am vrut să apărem ca punându-ne în calea vreunui om ce caută mai binele pentru sine. Mă iartă, dacă am dat impresia asta.

— Iertat eşti.

— Vecinii te iubesc, cu mirosuri cu tot. Când ai să fii avansat într-o stare mai înaltă, aminteşte-ţi de asta.

— De bună seamă.

— Un asemenea progres este, probabil, costisitor.

— Destul.

— Vrednice Vama, ne vom desfăta cu atmosfera şi cu toate prevestirile ei înţepătoare.

— Asta îmi este abia a doua viaţă, bunule Kabada, dar deja simt cum se apleacă asupra mea ursita.

— Şi eu aşijderea. Vânturile Timpului se mişcă de colo-colo şi poartă peste omenire numeroase lucruri minunate. Zeii să te aibă în grijă!

— Asemeni. Dar nu uita binecuvântarea Iluminatului, pe care vărul meu de-al doilea l-a adăpostit în dumbrava sa vineţie.

— Cum aş putea? Mahasamatman a fost şi el tot zeu. Unii spun că Vishnu.

— Mint. El a fost Buddha.

— Adaugă, atunci, binecuvântarea lui.

— Prea bine. Ziua bună, Kabada.

— Ziua bună, vrednice Vama.

• • •

Yama şi Kali pătrunseră în Ceruri. Descinseră în Oraşul Celest pe spinarea păsării numită Garuda. Pătrunseră în Oraş, însoţiţi de Vishnu. Fără să piardă vremea cu altceva, merseră direct la Pavilionul lui Brahma. În Grădina Desfătărilor, se întâlniră cu Shiva şi cu Ganesha.

— Ascultaţi-mă, Moarte şi Distrugere, zise Ganesha, Brahma este mort şi numai noi cinci ştim de asta.

— Cum s-au petrecut lucrurile?

— Se pare că a fost otrăvit.

— S-a făcut vreo autopsie?

— Nu.

— Atunci, am să fac eu una.

— Bun. Dar acum alta este problema, şi mai importantă.

— Numeşte-o!

— Succesorul lui.

— Da. Cerurile nu pot rămâne fără un Brahma.

— Exact… Kali, ia spune-mi, ai vrea să fii Brahma, cel al şeii de aur şi al pintenilor de argint?

— Nu ştiu…

— Atunci începe să te gândeşti la asta, şi încă repede. Eşti considerată cea mai bună alegere.

— Dar Domnul Agni?

— Nu e prea sus pe listă. El nu pare a fi atât de antiacceleraţionist precum madam Kali.

— Înţeleg.

— Aşadar, el este un zeu bun, dar nu unul mare.

— Da. Cine să-l fi ucis pe Brahma?

— N-am idee. Tu?

— Încă nu.

— Dar ai să-l afli, Doamne Yama?

— Negreşit, cu Aspectul asupră-mi.

— Poate că vreţi să vă sfătuiţi, voi doi.

— Vrem.

— Atunci, noi vă lăsăm. Într-o oră luăm cina în Pavilion, cu toţii.

— Da.

— Da.

— Pe curând…

— Pe curând.

— Pe curând.

• • •

— Doamnă?

— Da?

— O dată cu schimbarea trupurilor, divorţul este automat dacă nu se semnează un contract de continuare.

— Da.

— Brahma trebuie să fie bărbat.

— Da.

— Refuză!

— Doamne…

— Şovăieşti?

— Totul este atât de neaşteptat, Yama…

— Mai stai să te gândeşti?

— Trebuie.

— Kali, mă superi.

— Nu asta îmi este intenţia.

— Şi îţi poruncesc să refuzi oferta!

— Sunt zeiţă cu drepturi depline, şi totodată soţia ta, Doamne Yama.

— Asta ce înseamnă?

— Că îmi iau singură hotărârile.

— Dacă accepţi, Kali, atunci totul se sfârşeşte între noi.

— Aşa se pare.

— Ce este, pentru numele celor şapte Rishi, acceleraţionismul, dacă nu o furtună peste un muşuroi de furnici? De ce s-au pornit aşa, dintr-o dată, împotriva lui?

— Pesemne pentru că simt nevoia să fie împotriva a ceva.

— Şi tu de ce vrei să te pui în fruntea acestui lucru?

— Nu ştiu.

— Doar dacă nu cumva există un motiv anume pentru a fi antiacceleraţionistă, draga mea.

— Nu ştiu.

— Eu nu sunt decât un tânăr, ca zeu, dar am auzit că în zilele de la începutul lumii eroul cu care umblai tu – Kalkin – era unul şi acelaşi cu cel numit Sam. Dacă ai motive să-ţi urăşti vechiul Domn, iar Sam este într-adevăr acela, atunci aş putea înţelege de ce te-au înrolat împotriva lucrului pe care l-a pornit el. Poate fi adevărat?

— Poate.

— Atunci, dacă mă iubeşti – iar tu eşti cu adevărat Doamna mea – atunci lasă pe altcineva să fie Brahma.

— Yama…

— Vor vrea o hotărâre peste o oră.

— Iar eu o am.

— Care va fi aceea?

— Îmi pare rău, Yama…

Yama părăsi Grădina Desfătărilor înainte de ora cinei. Deşi părea a fi o încălcare nesănătoasă a etichetei, Yama, dintre toţi zeii, era considerat cel mai disciplinat, iar el era conştient de asta, ca şi de motivele ce stăteau în spatele acestei situaţii. Aşa că părăsi Grădina Desfătărilor şi se îndreptă spre locul unde se termină Cerurile. Rămase tot restul zilei şi noaptea care urmă la Capătul Lumii, fără a fi tulburat de vreun vizitator. Stătu în fiecare din cele cinci încăperi ale Pavilionului Liniştii. Gândurile aparţinându-i în exclusivitate, îi fură la rândul lor singuratice. Dimineaţa, se întoarse în Oraşul Celest.

Acolo, află de moartea lui Shiva.

Tridentul lui arsese încă o gaură în dom, dar capătul îi fusese tocit, probabil cu un instrument bont, încă nedescoperit.

Yama merse la prietenul lui, Kubera.

— Ganesha, Vishnu şi noul Brahma l-au abordat deja pe Agni, pentru a lua locul Distrugătorului, zise Kubera. Cred că va accepta.

— Excelent pentru Agni, spuse Yama. Cine l-a ucis pe Domn?

— M-am gândit mult la asta, zise Kubera, şi cred că în cazul lui Brahma trebuie să fi fost cineva cu care el era destul de familiar pentru a bea răcoritoare împreună, iar în cazul lui Shiva cineva destul de cunoscut pentru a-l lua prin surprindere. Mai mult de-atât, martorul nu ştie.

— Aceeaşi persoană?

— Pun banii jos.

— Ar putea fi careva din partida acceleraţioniştilor?

— Asta mi se pare greu de crezut. Cei care simpatizează cu acceleraţionismul nu sunt organizaţi în nici un fel. Acceleraţionismul a revenit prea de curând în Ceruri ca să fie aşa periculos. O conspiraţie, probabil. Deşi cel care a făcut-o e, mai degrabă, un singur individ, fără nici un susţinător.

— Ce alte motive ar mai putea exista?

— O răzbunare. Sau vreo zeitate minoră, care vrea să devină una importantă. De ce o făptură ucide pe alta?

— Te gândeşti la cineva anume?

— Cea mai mare problemă, Yama, va fi eliminarea suspecţilor, nu găsirea lor. În mâinile tale a fost încredinţată investigaţia?

— Nu mai sunt sigur. Cred că da. Oricum, o să aflu cine a făcut-o, indiferent ce poziţie are, şi o să-l ucid.

— De ce?

— Trebuie să fac ceva, am nevoie de cineva pe care…

— Să-l ucizi?

— Da.

— Îmi pare rău, prietene.

— Şi mie. Astea sunt privilegiul şi intenţia pe care le am, oricum.

— Aş vrea să nu fi vorbit deloc cu mine în legătură cu problema asta. E limpede că este cât se poate de confidenţial.

— N-am să spun nimănui, dacă nici tu nu spui.

— Te asigur că nu.

— Şi ştii că eu o să am grijă de urmele karmice, pentru psihoprobă.

— De asta am şi zis. Şi am mai vorbit şi despre Shiva… Las’ să rămână aşa!

— Bună ziua, prietene.

— Bună ziua, Yama.

Yama părăsi pavilionul lokapalasilor. După o vreme, zeiţa Ratri păşi înăuntru.

— Salutare, Kubera.

— Salutare, Ratri.

— De ce stai singur aici?

— Pentru că nu are cine să mă facă să nu mai fiu singur. De ce vii aici… singură?

— Pentru că nu aveam cu cine să stau de vorbă, până acum.

— Cauţi sfat sau conversaţie?

— Şi una şi alta.

— Ia loc.

— Mulţumesc. Mi-e frică.

— Nu-ţi e şi foame?

— Nu.

— Ia un fruct şi o cupă de soma.

— Bine.

— De ce anume ţi-e frică şi cum te pot eu ajuta?

— L-am văzut pe Domnul Yama plecând de aici…

— Da.

— Mi-am dat seama, când i-am privit faţa, că *există* un zeu al morţii şi că reprezintă o putere de care până şi zeii se pot teme…

— Yama este puternic şi îmi este prieten. Moartea este puternică şi nu este prietena nimănui. Cei doi coexistă,

totuşi, şi este ciudat. Agni este şi el puternic, şi este Foc. *El* îmi este prieten. Krishna ar putea fi şi el puternic, dacă ar vrea. Dar nu vrea niciodată asta. Uzează trupurile cu o viteză fantastică. Bea soma şi se ocupă de muzică şi de femei. Urăşte trecutul şi viitorul. Îmi este prieten. Eu sunt ultimul dintre lokapalas şi nu sunt puternic. Orice trup îmi iau, se îngraşă rapid. Le sunt mai mult tată decât frate celor trei prieteni ai mei. Dintre ei, eu pot aprecia beţia şi muzica şi dragostea şi focul, pentru că sunt lucruri ale vieţii şi, astfel, îmi pot iubi prietenii ca oameni sau ca zei. Dar celălalt Yama mă înspăimântă şi pe mine, Ratri. Pentru că atunci când îşi asumă Aspectul, este un vid ce face această biată grăsime să tremure. Atunci nu mai este prietenul nimănui. Aşa că nu te simţi stânjenită că ţi-e frică de prietenul meu. Ştii că atunci când un zeu este tulburat, Aspectul lui se grăbeşte să-l mângâie, o, zeiţă a nopţii, exact ca în clipa de faţă, când se întunecă în acest chioşc, deşi ziua este departe de a se fi sfârşit. Ştiu că ai trecut pe lângă un Yama tulburat.

— S-a întors cam pe nepusă masă.

— Da.

— Pot întreba de ce?

— Mă tem că este o chestiune confidenţială.

— E în legătură cu Brahma?

— De ce întrebi?

— Cred că Brahma a murit. Mă tem că Yama a fost convocat pentru a-l găsi pe ucigaşul lui. Mă tem că va da de mine, deşi am invocat un secol de noapte asupra Cerurilor. Mă va găsi, iar eu nu pot înfrunta vidul.

— Ce ştii cu privire la această presupusă ucidere?

— Cred că sunt fie ultima care l-a văzut pe Brahma în viaţă, fie prima care l-a văzut mort, în funcţie de ce însemnau zvâcniturile lui.

— În ce împrejurări?

— Mă dusesem la pavilionul lui ieri dimineaţă, devreme, să intervin pe lângă el, poate îşi lăsa mânia deoparte, ca să îngăduie întoarcerea Doamnei Parvati. Mi s-a spus să-l caut în a sa Grădină a Desfătărilor, şi m-am dus acolo…

— Spus? Cine ţi-a spus?

— Una dintre femeile lui. Nu ştiu cum o cheamă.

— Spune mai departe. Ce s-a întâmplat după aceea?

— L-am găsit la picioarele statuii care cântă la *veena.* Zvâcnea. Nu se vedea nici o respiraţie. După care a încetat şi să mai zvâcnească, şi a rămas nemişcat. Nu i-am simţit nici bătăile inimii, nici pulsul. Aşa că mi-am adus înapoi o parte a nopţii, să mă învăluie în umbre şi am părăsit grădina.

— De ce nu ai chemat pe nimeni în ajutor? Putea să nu fi fost, totuşi, prea târziu.

— Pentru că vroiam să moară, bineînţeles. Îl uram pentru ce i-a făcut lui Sam, şi pentru alungarea lui Parvati şi a lui Varuna, şi pentru ce i-a făcut arhivarului, Tak, şi pentru…

— Destul. S-ar putea continua aşa toată ziua. Ai plecat direct din grădină, sau te-ai oprit mai întâi pe la pavilion?

— Am trecut pe la pavilion şi am zărit-o iar pe fata aceea. M-am făcut nevăzută pentru ea şi i-am spus că nu l-am putut găsi pe Brahma şi că am să mă întorc mai târziu… Este *într-adevăr* mort, nu-i aşa? Ce mă fac eu, acum?

— Mai ia un fruct şi nişte soma. Da, este mort.

— O să mă urmărească Yama?

— Bineînţeles. Are să-i urmărească pe toţi care au fost văzuţi prin apropierea acelui loc. A fost, fără îndoială, o otravă cu acţiune rapidă, iar tu ai fost acolo chiar în preajma momentului morţii. Aşa că e normal să te caute… Şi o să te supună la psihoprobă, alături de toţi ceilalţi. Asta va arăta că nu tu ai făcut-o. Prin urmare, îţi sugerez să stai liniştită şi să aştepţi să fii convocată la cercetări. Nu mai vorbi cu nimeni despre asta.

— Lui Yama ce să-i spun?

— Dacă dă de tine înainte să dau eu de el, spune-i totul, inclusiv faptul că ai vorbit cu mine. Asta pentru că eu nici măcar n-ar trebui să ştiu că aşa ceva s-a întâmplat. Întotdeauna moartea unuia dintre Trimurti este ţinută ascunsă cât de mult se poate, chiar cu preţul unor vieţi.

— Dar Domnii Karmei ţi-o citesc din memorie, când te prezinţi la judecată.

— Tocmai de-aia, n-au să ţi-o citească din memorie astăzi. Moartea lui Brahma va fi cunoscută de un grup cât mai mic cu putinţă. De vreme ce Yama s-ar putea să întreprindă cercetările oficiale şi tot el este cel care a proiectat psihoproba, nu cred ca vreunul dintre cei cu roată galbenă să fie băgat în afacere, ca să acţioneze maşinăriile. Totuşi, trebuie să-i spun acest lucru lui Yama – sau să i-l sugerez – imediat.

— Înainte de a pleca…

— Da?

— Ai spus că numai câţiva pot şti despre acest lucru, chiar dacă ar trebui să fie sacrificate vieţi. Asta înseamnă că eu…

— Nu. Tu vei trăi, pentru că am să te protejez eu.

— De ce o vei face?

— Pentru că-mi eşti prietenă.

•••

Yama acţiona el însuşi maşina care făcea testul psiho. Verifică treizeci şi şapte de subiecţi, toţi cei care ar fi putut avea acces la Brahma, în grădina lui, în timpul zilei de dinaintea deicidului. Dintre aceştia, unsprezece erau zei sau zeiţe, incluzându-i pe Ratri, Sarasvati, Vayu, Mara, Lakshmi, Murugan, Agni şi Krishna.

Dintre aceşti treizeci şi şapte de zei şi oameni, nici unul nu fu aflat vinovat.

Kubera artificierul stătea la dreapta lui Yama şi privea la benzile psiho.

— Ce facem acum, Yama?

— Nu ştiu.

— Te pomeneşti că ucigaşul a fost invizibil.

— Poate.

— Dar nu crezi?

— Nu cred.

— Şi dacă îi supunem probei pe toţi cei din Oraşul Celest?

— Sunt multe sosiri şi plecări în fiecare zi, prin multe intrări şi ieşiri.

— Te-ai gândit la posibilitatea de a fi fost un rakasha? Ei sunt iarăşi slobozi prin lume, după cum bine ştii – şi ne urăsc.

— Rakasha nu-şi otrăvesc victimele. De asemenea, nu cred să fi putut intra vreunul în grădină, din cauza esenţelor contra demonilor.

— Şi acum?

— Am să mă întorc în laborator, să mă gândesc.

— Te pot însoţi până la Vasta Sală a Morţii?

— Dacă vrei.

Kubera se întoarse împreună cu Yama; şi în vreme ce Yama se gândea, el parcurse indexul benzilor, pe care-l întocmise când făcea experimente cu primele maşini. Erau abandonate, erau incomplete, desigur; numai Domnii Karmei ţineau la zi benzile cu înregistrări privitoare la fiecare dintre ocupanţii Oraşului Celest. Kubera ştia asta, de bună seamă.

• • •

Tiparniţa fu redescoperită într-un loc numit Keenset, pe râul Vedra. În acest loc se desfăşurau şi experimente cu ţevării sofisticate. În scenă îşi făcură apariţia şi doi artişti, delicaţi pictori de temple, iar un bătrân tăietor de sticlă meşteri un binoclu şi îşi văzu de şlefuit în continuare. Prin urmare, exista indicaţia ca unul dintre oraşele-stat să cunoască o renaştere.

Brahma hotărî că sosise vremea de a porni împotriva acceleraţionismului.

În Ceruri se ridică o partidă războinică, iar templele din oraşele vecine cu Keenset dădură sfoară în ţară credincioşilor să se gătească de un război sfânt.

Shiva Distrugătorul nu purta decât un trident tocit, pentru că adevărata lui nădejde era în bagheta de foc pe care o purta la şold.

Brahma, cel al şeii de aur şi al pintenilor de argint, purta o sabie, o morişcă şi un arc.

Noul Rudra purta arcul şi chivăra celui vechi.

Domnul Mara avea pe umeri o mantie sclipitoare, care-şi schimba întruna culorile şi nimeni nu putea spune ce fel de

arme purta sau ce fel de car de luptă conducea. Pentru că atunci când se uita mai lung la el, omul era cuprins de ameţeli şi toate lucrurile îşi schimbau formele în juru-i, mai puţin caii lui, din ale căror guri picura necontenit sânge, fumegând pe locul unde cădea.

Apoi, dintre semizei fură aleşi cincizeci, încă luptându-se să-şi disciplineze Atributele extravagante, nerăbdători să-şi întărească Aspectele şi să câştige merite în bătălie.

Krishna refuză să meargă la luptă şi se duse să cânte la flaut, în Kaniburrha.

•••

Îl găsi tolănit în iarba de pe coama unui deal de dincolo de Oraş, uitându-se la cerul plin de stele.

— Bună seara.

El îşi întoarse privirile şi răspunse la salut dând din cap.

— Ce mai faci, Doamne Kubera?

— Destul de bine, Doamne Kalkin. Dar tu?

— Binişor. Ai cumva o ţigară asupra preaimpresionantei tale persoane?

— Nu mă despart niciodată de ele.

— Mulţumesc.

— Foc?

— Da.

— Cintezoi era cel care-i dădea târcoale lui Buddha înainte ca madam Kali să-i scoată maţele?

— Hai să vorbim despre lucruri mai plăcute.

— Ai ucis un Brahma slab şi i-a luat locul unul puternic.

— Oh?

— Ai ucis un Shiva puternic, dar o forţă egală o înlocuieşte pe a lui.

— Viaţa este plină de schimbări.

— Ce speri să obţii? Răzbunare?

— Răzbunarea face parte din iluziile sinelui. Cum poate un om să ucidă ceea ce nici nu trăieşte, nici nu moare cu adevărat, ci există numai ca o reflectare a Absolutului?

— Ai făcut o treabă destul de bună totuşi, chiar dacă, după cum spui, a fost doar o rearanjare.

— Mulţumesc.

— Dar de ce ai făcut-o?… Şi aş prefera un răspuns, nu un tratat.

— Am avut de gând să şterg de pe faţa pământului întreaga ierarhie a Cerurilor. S-ar părea acum, însă, că şi asta trebuie să urmeze calea tuturor bunelor intenţii.

— Spune-mi, de ce ai făcut-o?

— Dacă-mi zici cum de m-ai aflat…

— În regulă. Acum, spune-mi, de ce?

— Am hotărât că omenirea ar putea trăi mai bine fără zei. Dacă i-aş scăpa de ei toţi, oamenii ar putea să aibă deschizătoare de conserve şi conserve pe care să le deschidă şi chestii din astea, fără teamă de mânia Cerurilor. Destul i-am călcat în picioare pe aceşti bieţi naivi. Am vrut să le ofer şansa de a fi liberi să-şi construiască tot ceea ce vor ei.

— Dar trăiesc şi trăiesc şi iar trăiesc.

— Uneori da, alteori nu. Aşa fac şi zeii.

— Erai aproape ultimul acceleraţionist rămas pe lume, Sam. Nimeni nu s-ar fi gândit că erai şi cel mai puternic.

— Cum de m-ai descoperit?

— Mi-a trecut prin minte că Sam ar fi fost numărul unu printre suspecţi, numai că el era mort.

— Mă gândisem la asta ca la o protecţie suficientă împotriva detectării.

— Aşa că m-am întrebat dacă ar fi fost vreun mijloc prin care Sam să fi putut scăpa de la moarte. Nu am putut găsi nici unul, în afara unui schimb de trupuri. Cine, m-am întrebat atunci, şi-a luat un nou corp în ziua în care a murit Sam? Numai Domnul Murugan. Asta, oricum, nu părea logic, pentru că el a făcut-o *după* moartea lui Sam, nu înainte. Un timp am lăsat deoparte varianta asta. Tu – Murugan – aflându-te printre cei treizeci şi şapte de suspecţi, ai fost supus probei şi ai fost clasat ca nevinovat de către Domnul Yama. Se părea, aşadar, că o luasem pe o pistă falsă… Până când m-am gândit la o modalitate foarte simplă de verificare. Yama putea înşela testul, în ceea ce-l privea; atunci, de ce n-ar fi fost şi altcineva în stare? Mi-am amintit în acel moment că Atributul lui Kalkin se *bazase* pe

stăpânirea fulgerelor şi a fenomenelor electromagnetice. El ar fi putut sabota maşina cu mintea lui, astfel încât să nu se poată vedea nimic suspect. Modul de a-mi verifica ipoteza era, prin urmare, să iau în considerare nu ceea ce citise maşina, ci mai degrabă *cum* citise. La fel ca amprentele palmelor şi ale degetelor de la mâini, nu există două minţi care să dea aceeaşi schemă de înregistrare. Dar trecând din corp în corp, cineva păstrează o matrice mentală similară, în ciuda faptului că este vorba despre creiere diferite. Indiferent de gândurile care se perindă prin minte, modelele de gândire se înregistrează ca unice pentru fiecare persoană. Le-am comparat pe ultimele cu o înregistrare mai veche a lui Murugan, pe care am găsit-o în laboratorul lui Yama. Nu erau la fel. Nu ştiu cum ai realizat schimbarea corpurilor, dar te ştiam cine eşti.

— Foarte inteligent, Kubera. Cine mai este la curent cu acest ciudat raţionament?

— Nimeni, încă. Dar mă tem că Yama, în curând, se va gândi la acelaşi lucru. El întotdeauna rezolvă problemele.

— De ce-ţi pui viaţa în primejdie căutându-mă astfel?

— În general, nu se ajunge la vârsta ta sau la a mea fără a fi oarecum raţional. Am ştiut că tu măcar mă vei asculta înainte de a lovi. Şi mai ştiu şi că, atâta vreme cât ceea ce am de spus e corect, nu voi păţi nimic rău.

— Ce propui?

— Am suficient de multă simpatie pentru ceea ce ai făcut, ca să te ajut să scapi din Ceruri.

— Mulţumesc, nu.

— Ai vrea să câştigi întrecerea, nu?

— Da, şi am s-o fac aşa cum ştiu eu.

— Cum?

— Mă voi întoarce acum în Oraş şi, până să mă oprească, voi distruge cât de mulţi reuşesc. Dacă fac să cadă destui dintre cei mari, ceilalţi nu vor fi în stare să menţină locul ăsta laolaltă.

— Şi dacă tu eşti cel care va cădea? Ce se alege atunci de lume şi de cauza pentru care te-ai luptat? Ai să fii în stare să te ridici iar în apărarea ei?

— Nu ştiu.

— Cum *ai reuşit* să te întorci?

— Fost-am cândva posedat de un demon. M-a plăcut destul de mult şi mi-a spus, într-un moment când se afla în pericol, că îmi „întărise flăcările”, astfel încât să pot exista independent de trupul meu. Uitasem asta până în momentul în care mi-am văzut cadavrul sfârtecat, zăcând pe străzile Cerurilor. Ştiam un singur loc de unde îmi puteam face rost de un alt corp, acela fiind Pavilionul Zeilor Karmei. Murugan se afla acolo cerând să fie servit. După cum spui, puterea mea este electrodirecţia. Acolo am aflat că se lucrează fără sprijinul unui creier, deoarece circuitele erau întrerupte pentru moment, şi am intrat eu în trupul cel nou al lui Murugan, iar Murugan s-a dus în iad.

— Faptul că îmi spui despre toate astea pare să însemne că ai de gând să mă trimiţi pe urmele lui.

— Îmi pare rău, Doamne Kubera, pentru că îmi place de tine. Dacă îmi dai cuvântul tău că vei uita ce ai aflat şi vei aştepta să mă descopere altcineva, îţi voi îngădui să trăieşti şi să pleci.

— Riscant.

— Ştiu că nu ţi-ai dat niciodată cuvântul fără să ţi-l ţii, deşi eşti de o seamă cu colinele Cerurilor.

— Care este primul zeu pe care ai să-l ucizi?

— Domnul Yama, de bună seamă, pentru că el, probabil, se ţine cel mai aproape pe urmele mele.

— Atunci trebuie să mă ucizi, Sam, pentru că el îmi este frate lokapalas şi prieten.

— Sunt sigur că vom regreta amândoi dacă va trebui să te ucid.

— Atunci, poate convieţuirea cu rakasha să-ţi fi dat şi ţie ceva din gustul lor pentru rămăşaguri?

— De ce fel?

— Câştigi tu, ai cuvântul meu că nu voi sufla o vorbă despre asta. Câştig eu, fugi cu mine pe spinarea lui Garuda.

— Şi întrecerea?

— Trântă irlandeză.

— Cu tine, grasule Kubera? Iar eu, în magnificul meu trup nou?

— Da.

— Atunci, poţi să loveşti tu primul.

• • •

Pe o colină întunecată de la capătul celălalt al Cerurilor, Sam şi Kubera stăteau unul în faţa celuilalt.

Kubera îşi retrase pumnul drept şi-l repezi în falca lui Sam.

Sam căzu, rămase nemişcat un moment, apoi se ridică încet în picioare.

Frecându-şi bărbia, reveni pe locul pe care stătuse.

— Eşti mai puternic decât pari, Kubera, zise el şi lovi.

Kubera se prăvăli la pământ, icnind.

Dădu să se salte de jos, stătu puţin pe gânduri, gemu o dată, apoi se ridică anevoie în picioare.

— Credeam că te dai bătut, zise Sam.

Kubera veni de se postă în faţa lui, cu o dâră întunecată, umedă, coborându-i pe bărbie.

În vreme ce el se aşeza mai bine pe picioare, Sam se agita.

Kubera aşteptă, respirând şi acum cu greutate.

Prelinge-te pe zidul cenuşiu al nopţii. Fugi! Sub o piatră. Ascunde-te! Furia îţi transformă lăuntrul măruntaielor în apă. Zgârietura acestor gheare pe spinarea-ţi…

— Loveşte! zise Sam, iar Kubera zâmbi şi-l lovi.

Căzu acolo tremurând, şi vocile nopţii, compuse din zumzăit de insecte, din vâjâit de vânt şi din oftatul ierbii, ajunseră până la el.

Tremuri, ca ultima frunză căzătoare a anului. În piept ai un bloc de gheaţă. În minte nu mai ai nici un cuvânt, doar culorile panicii mai flutură pe-acolo…

Sam îşi scutură capul şi se ridică în genunchi.

Cazi iar, ghemuieşte-te şi suspină. Pentru că aşa începe omul şi tot aşa sfârşeşte. Universul este o minge neagră, ce se rostogoleşte zdrobind tot ce atinge. Acum se rostogoleşte spre tine. Fugi! S-ar putea să mai ai o clipă, eventual un ceas, până să vină asupra ta…

Îşi pipăi faţa cu mâinile, şi le coborî, îi aruncă o privire ucigătoare lui Kubera, se ridică în picioare.

— Tu ai construit încăperea numită Frica, spuse el, în Pavilionul Linişti. Acum îmi aduc aminte de puterea ta, zeu bătrân. Nu este de ajuns.

Un cal nevăzut goneşte peste păşunile minţii tale. Îl cunoşti prea bine după urmele copitelor, fiecare o rană...

Sam se propti mai bine pe picioare, îşi încleştă pumnul.

Cerul trosneşte deasupra capului tău. Pământul ţi se poate deschide sub picioare. Şi ce este lucrul acela înalt, ca o umbră, ce se apropie să ţi se aşeze la spate?

Lui Sam îi tremura pumnul, dar îl expedie înainte.

Kubera se clătină spre înapoi pe călcâie şi capul îi sări într-o parte. Rămase, însă, în picioare.

Sam stătu pe loc, tremurând, în vreme ce Kubera îşi trase înapoi braţul drept, pentru lovitura finală.

— Zeu bătrân, joci necinstit, zise el.

Kubera zâmbi prin sângele care-l podidise şi pumnul i se abătu ca o minge neagră.

• • •

Yama stătea de vorbă cu Ratri când strigătul Păsării Garuda, care se deştepta, spintecă noaptea.

— Acest lucru nu s-a mai întâmplat niciodată, zise el.

Încet, Cerurile începură să se deschidă.

— Poate că porneşte Domnul Vishnu…

— N-a mai făcut-o niciodată în puterea nopţii. Şi când am vorbit cu el, cu puţin timp în urmă, nu mi-a spus nimic despre aşa ceva.

— Atunci, vreun alt zeu a cutezat să se apropie de bidiviul lui.

— Nu! La grajduri, Doamnă! Repede! Probabil că o să am nevoie de puterile tale.

O târî cu el, spre cuibul din oţel al Păsării.

• • •

Garuda era trează şi nepriponită, dar avea gluga trasă peste cap.

Kubera, care îl cărase pe Sam până la grajduri, îl legă bine în şa, încă în stare de inconştienţă.

Coborî înapoi la sol şi efectuă un control final. Apoi acoperişul cuştii începu să lunece în lături. Ridică lunga piedică metalică pentru aripi şi reveni la scara din funie. Mirosul Păsării era copleşitor. Garuda nu mai avea astâmpăr şi-şi scutură penele cât două staturi de om.

Încet, Kubera urcă scara.

Când îşi lega curelele pentru a se prinde pe locul lui, Yama şi Ratri se apropiară de uriaşa cuşcă.

— Kubera! Ce nebunie mai e şi asta? strigă Yama. N-ai fost niciodată îndrăgostit de înălţimi!

— Treburi urgente, Yama, răspunse el, şi mi-ar fi luat o zi întreagă pentru a pregăti carul tunetului.

— Ce treburi, Kubera? Şi de ce nu iei o gondolă?

— Garuda-i mai rapidă. Îţi zic eu despre ce-i vorba, când mă întorc.

— Nu-ţi pot fi de vreun ajutor?

— Nu. Mulţumesc.

— Dar Domnul Murugan poate?

— În cazul ăsta, da.

— Voi doi nu eraţi în cele mai bune relaţii.

— Nici acum nu suntem. Dar am nevoie de serviciile lui.

— Salut, Murugan!… De ce nu răspunde?

— Doarme, Yama.

— Ai sânge pe faţă, frate.

— Am avut un accident neînsemnat, ceva mai devreme.

— Şi Murugan pare a fi cam şifonat.

— A suferit şi el acelaşi accident.

— Ceva nu e-n regulă aici, Kubera. Aşteaptă-mă, că vin în cuşcă.

— Nu te băga, Yama!

— Lokapalas nu-şi dau ordine unul altuia. Suntem egali.

— Rămâi afară, Yama! Îi ridic gluga lui Garuda!

— Nu face asta!

Ochii lui Yama fulgerară deodată şi trupul său se înălţă în roşul ce-l învăluia.

Kubera se aplecă înainte cu cârligul şi trase gluga de pe ochii Păsării. Garuda îşi dădu capul pe spate şi slobozi încă un strigăt.

— Ratri, zise Yama, întunecă ochii lui Garuda, să nu poată vedea.

Yama se îndreptă spre intrarea în cuşcă. O pâclă precum un nor de furtună înconjură capul Păsării.

— Ratri! spuse Kubera. Ridică această negură şi coboar-o asupra lui Yama, altfel totul este pierdut!

Ratri ezită un singur moment, apoi aşa făcu.

— Vino încoace, repede! strigă Kubera. Vino să încaleci pe Garuda, să mergi cu noi! Avem mare nevoie de tine!

Ea intră în cuşcă şi nu se mai văzu, în vreme ce întunecimea se tot întindea, ca o baltă de tuş prin care Yama bâjbâia căutându-şi drumul.

Scara se smucea şi se legăna, iar Ratri încălecă pe Garuda.

Pasărea ţipă ascuţit şi săltă în aer, pentru că Yama înaintase cu sabia în mână şi izbise în primul lucru peste care dăduse.

Noaptea fugi din jurul lor şi Cerurile rămaseră departe, sub ei.

Când se aflau deja la mare înălţime, domul începu să se închidă.

Garuda se repezi spre porţi, ţipând iarăşi, pătrunzător.

Trecură înainte ca ecluza să se închidă şi Kubera dădu pinteni Păsării.

— Încotro ne îndreptăm? întrebă Ratri.

— Spre Keenset, pe râul Vedra, răspunse el. Iar ăsta-i Sam. Este încă în viaţă.

— Ce s-a întâmplat?

— El este cel pe care-l caută Yama.

— Îl va căuta în Keenset?

— Fără îndoială, Doamnă. Fără îndoială. Dar până îl găseşte el, s-ar putea ca noi să fim mai bine pregătiţi.

• • •

În ziua de dinaintea Marii Bătălii, apărătorii sosiră la Keenset. Kubera împreună cu Sam şi cu Ratri dădură tuturor de ştire. Oraşul Keenset aflase deja despre ridicarea vecinilor, dar nu şi despre răzbunătorii care urmau să sosească din Ceruri. Sam instruia trupele care aveau să

lupte împotriva zeilor, iar Kubera pe cele care aveau să lupte împotriva oamenilor.

Platoşă neagră fu turnată pentru zeiţa nopţii, despre care a fost spus: „Păzeşte-ne de lupoaică şi de lup, şi păzeşte-ne de hoţ, o, Noapte!”

Iar în cea de-a treia zi, înaintea cortului lui Sam, de pe câmpul din afara oraşului, se înfăţişă un stâlp de foc.

— Domnul Iadului a venit să-şi ţină promisiunea, o, Siddhartha! zise vocea ce-i răsună în cap.

— Taraka! Dar cum se face că m-ai găsit – m-ai recunoscut?

— Eu privesc la flăcările care-ţi alcătuiesc adevărata fiinţă, nu la carnea care le ascunde. Ştii, doar.

— Credeam că ai murit.

— A fost cât pe-aci! Ăia doi chiar *sorb* viaţa cu ochii! Până şi viaţa unuia ca mine.

— Ţi-am spus eu. Ţi-ai adus legiunile cu tine?

— Da, le-am adus.

— E bine. Zeii vor veni curând asupra acestui loc.

— Ştiu. De multe ori am vizitat eu însumi Cerurile, de pe vârful muntelui lor de gheaţă, iar iscoadele mele încă se mai află acolo. Aşa că ştiu că se gătesc să vină în acest loc. Cheamă şi oameni să ia parte la bătălie. Deşi nu cred că vor avea nevoie de ajutorul oamenilor, ei socotesc binevenită alăturarea lor la distrugerea oraşului Keenset.

— Da, este de înţeles, zise Sam studiind marele vârtej de flăcări galbene. Ce alte noutăţi mai ai?

— Vine Cel în Roşu.

— Îl aşteptam.

— Îşi caută moartea. Trebuie să-l înfrâng!

— Va avea asupra lui izgonitor de demoni.

— Atunci am să găsesc eu o cale de a i-l înlătura sau de a-l ucide de la distanţă. Va fi aici înainte de lăsarea nopţii.

— Cum vine?

— Într-o maşină zburătoare. Nu atât de mare cât carul tunetului pe care am încercat noi să-l furăm, dar foarte rapidă. Nu aş putea-o ataca în zbor.

— Vine singur?

— Da, dacă nu punem la socoteală şi maşinăriile.
— Maşinării?
— Multe maşinării. Aparatul lui zburător este plin de echipament ciudat.
— Asta s-ar putea să fie de rău.
Stâlpul de foc deveni portocaliu.
— Dar mai vin şi alţii.
— Parcă ziceai că vine singur.
— Este adevărat.
— Atunci, lămureşte-mă ce vrei să spui.
— Ceilalţi nu vin din Ceruri.
— Atunci, de unde?
— Am umblat mult de la plecarea ta din Ceruri, de-a lungul şi de-a latul lumii, în căutare de aliaţi printre cei care-i urăsc şi ei pe zeii din Ceruri. Că veni vorba, la ultima ta încarnare am *încercat* să te salvez din ghearele tigrilor din Kaniburrha.
— Ştiu.
— Zeii sunt *într-adevăr* puternici… Mai puternici decât au fost ei vreodată.
— Dar spune-mi cine vine să ne ajute.
— Domnul Nirriti cel Negru, care urăşte toate lucrurile, îi urăşte pe zeii din Ceruri mai mult decât orice. Astfel că trimite o mie de nevii, să lupte pe câmpul de la Vedra. A spus că, după bătălie, noi, rakasha, ne putem alege oricare dintre trupurile rămase, ale celor lipsiţi de creier, pe care i-a crescut el.
— Nu prea mă încred eu în ajutorul din partea Celui Negru, dar nu am de ales. Cât de curând sosesc toţi ăştia?
— Diseară. Însă Dalissa va fi aici mai devreme. Chiar acum, o simt apropiindu-se…
— Dalissa? Cine…
— Ultima dintre Mamele Teribilei Străluciri. Ea singură s-a salvat în adâncuri, când Durga şi Domnul Kalkin s-au îndreptat spre turn, pe mare. Toate ouăle i-au fost zdrobite şi altele nu mai poate depune, dar poartă în trupul său puterea arzătoare a strălucirii mării.
— Şi crezi că are să mă ajute pe *mine?*

— Nu va ajuta pe nimeni altcineva. Este ultima din spiţa ei. Nu-şi va ajuta decât un egal.

— Atunci, află că cea care era cunoscută drept Durga poartă acum trupul lui Brahma, căpetenia duşmanilor noştri.

— Da, ceea ce face ca amândoi să fiţi bărbaţi. Dalissa ar fi putut să se alăture celeilalte părţi dacă zeiţa Kali ar fi rămas femeie. Dar acum s-a dat de partea ta. Ai fost cel pe care l-a preferat.

— Asta mai echilibrează puţin lucrurile.

— Rakasha au strâns turme de elefanţi şi slizzarzi şi tigri uriaşi, între timp, pentru a le abate asupra duşmanilor noştri.

— Bun.

— Şi au convocat şi elementaliile focului.

— Dalissa este acum pe aproape. Va aştepta pe fundul râului şi se va ridica la nevoie.

— Salut-o din partea mea, spuse Sam întorcându-se pentru a intra în cort.

— Bine.

Sam lăsă pânza de la intrarea cortului să cadă în urma lui.

•••

Când zeul morţii coborî din cer pe câmpul de lângă Vedra, Taraka se aruncă asupra lui sub forma unui tigru uriaş din Kaniburrha.

Dar imediat căzu înapoi. Izgonitorul de demoni se afla asupra lui Yama, din care pricină Taraka nu reuşi să se apropie de zeu.

Rakasha se îndepărtă rostogolindu-se şi-şi abandonă forma de felină pe care şi-o asumase, pentru a deveni un vârtej de pulbere argintie.

— Zeu al morţii! explodară cuvintele în mintea lui Yama. Îţi aduci aminte de Puţul Iadului?

Îndată, stânci şi pietre şi pământ nisipos fură absorbite de vârtej şi azvârlite prin aer spre Yama, care se învălui cu mantia şi-şi apără ochii cu poala ei, fără să se piardă câtuşi de puţin cu firea.

După o vreme, furia se stinse.

Yama nu se clintise din loc. Pământul în jurul lui era acoperit cu sfărâmături de piatră, dar lângă el nu căzuse nici una.

Yama îşi coborî mantia şi se uită ţintă în vârtej.

— Ce vrăjitorie mai e şi asta? suiră vorbele. Cum de reuşeşti să rămâi în picioare?

Yama continuă să privească la Taraka.

— Dar tu cum de reuşeşti să te mai învârţi? întrebă el.

— Eu sunt cel mai de seamă dintre rakasha. Am mai suportat privirea ta de moarte.

— Iar eu sunt cel mai de seamă dintre zei. Am rămas în picioare înaintea întregii tale legiuni, la Puţul Iadului.

— Eşti un lacheu al lui Trimurti.

— Greşeşti. Am venit încoace să lupt împotriva Cerurilor, în numele acceleraţionismului. Mare este ura ce o port, şi am adus arme care să fie folosite împotriva lui Trimurti.

— Atunci socot că trebuie să-mi amân plăcerea de a ne continua lupta…

— Aş zice că-i recomandabil.

— Şi, fără îndoială, vrei să fii însoţit până la conducătorul nostru.

— Găsesc eu drumul şi singur.

— Atunci, până ce ne vom întâlni iar, Doamne Yama…

— La revedere, rakasha.

Taraka se înălţă spre ceruri ca o săgeată de foc şi dispăru.

•••

Unii spun că Yama îşi rezolvase problema stând acolo, în marea cuşcă a Păsării, în mijlocul negurii şi a găinaţului. Alţii spun că a refăcut raţionamentul lui Kubera la scurt timp după aceea, folosind benzile din Vasta Sală a Morţii. Oricum o fi fost, când intră în cortul de pe câmpul de lângă Vedra, el îl salută pe bărbatul care se afla înăuntru, spunându-i Sam. Acesta puse mâna pe sabie şi-l înfruntă.

— Moarte, o iei înaintea bătăliei, zise el.

— A intervenit o schimbare, răspunse Yama.

— Ce fel de schimbare?

— De poziţie. Mă aflu aici pentru a strivi voinţa Cerurilor.
— În ce fel?
— Oţel. Foc. Sânge.
— De ce această schimbare?
— În Ceruri se fac divorţuri. Şi trădări. Şi fapte de ruşine. Doamna a mers prea departe, iar acum ştiu motivul, Kalkin. Eu nici nu îmbrăţişez acceleraţionismul, nici nu-l resping. Singurul interes pe care-l prezintă pentru mine este faptul că el constituie unica forţă din lume în stare să se opună Cerurilor. Am să mă alătur ţie, cu această înţelegere, dacă ai să-mi accepţi sabia.
— Îţi accept sabia, Doamne Yama.
— Şi am s-o ridic împotriva oricui din oştirea cerească – în afară de Brahma, pe care n-am să-l înfrunt.
— De acord.
— Atunci, îngăduie-mi să-ţi servesc drept conducător al carului de luptă.
— Ţi-aş îngădui, numai că n-am nici un car de luptă.
— Am adus eu unul, unul foarte special. Timp îndelungat am meşterit la el şi încă tot nu este gata. Dar ne va fi de ajutor şi aşa. Trebuie să-l asamblez în noaptea asta, pentru că bătălia va începe mâine, în zori.
— Am simţit eu că va fi aşa. Rakasha m-a avertizat asupra mişcărilor de trupe din apropiere.
— Da, i-am văzut când am trecut pe deasupra. Atacul principal se va da dinspre nord-est, peste câmpie. Zeii vor interveni mai târziu. Dar fără îndoială că vor fi grupuri care vor sosi din toate direcţiile, inclusiv pe râu.
— Avem control asupra râului. Dalissa a Strălucirii aşteaptă pe fundul lui. La vremea potrivită, poate ridica valuri puternice, făcându-l să fiarbă şi să dea peste maluri.
— Credeam că Strălucirea s-a stins!
— În afară de ea, da. Ea este ultima.
— Înţeleg că rakasha luptă împreună cu noi?
— Da, şi alţii…
— Care alţii?
— Am acceptat sprijin – trupuri fără minţi… un corp de armată din ei – din partea Domnului Nirriti.

Ochii lui Yama se îngustară, iar nările îi fremătară.

— Asta nu-i bine, Siddhartha. Mai devreme sau mai târziu, va trebui să fie distrus şi, oricum, nu este bine să fii dator unuia ca el.

— Ştiu, Yama, dar sunt disperat. Ar putea ajunge la noapte…

— Şi dacă vom câştiga, Siddhartha, răsturnând Oraşul Celest, distrugând vechea religie, dând libertate omului către progres industrial, opoziţie tot va exista. Nirriti, care în toate aceste veacuri n-a aşteptat decât să se sfârşească odată cu zeii, va trebui atunci să fie şi el supus. Ori faci asta, ori va fi mai rău ca până acum – căci măcar zeii din Oraş au oarecare îndurare în faptele lor nedrepte.

— Cred că ne-ar fi de ajutor…

— Atunci va trebui să-l suport, când va apărea.

— Asta-i politica, mi se pare. Dar nu-mi face plăcere.

Sam turnă pentru amândoi din vinul negru şi dulce de Keenset.

— Cred că l-ai bucura pe Kubera dacă ai trece şi pe la el să-l vezi, zise el oferindu-i un pocal.

— Ce mai face? întrebă Yama acceptându-l şi dându-l peste cap dintr-o singură sorbitură.

— Instruieşte trupa şi predă motorul cu ardere internă tuturor servanţilor locali, răspunse Sam. Chiar dacă pierdem, unii s-ar putea să scape şi să se ducă în altă parte.

— Dacă e să le fie de vreun folos, au nevoie de mai mult decât de proiectarea motoarelor…

— A vorbit de-a răguşit, zile întregi, iar scribii transcriu totul… Geologie, minerit, metalurgie, chimia petrolului…

— Dacă aveam mai mult timp, dădeam şi eu o mână de ajutor. Nu mâine sau poimâine, dar…

Sam îşi termină vinul şi umplu iar pocalele.

— Pentru ziua de mâine, conducător de car!

— Pentru sânge, Legătorule, pentru sânge şi ucidere!

— O parte din sânge s-ar putea să fie al nostru, zeu al morţii. Dar dacă luăm destui dintre duşmani cu noi…

— Eu nu pot muri, Siddhartha, decât dacă vreau eu.

— Cum se poate, Doamne Yama?

— Permite-i Morţii să-şi aibă micile ei secrete, Legătorule. Pentru că s-ar putea să nu-mi exercit această opţiune în bătălia ce va urma.

— Cum ţi-e voia, Doamne.

— În sănătatea ta, şi viaţă lungă!

— În sănătatea noastră!

•••

Zorii zilei bătăliei se iviră, roz precum coapsele proaspăt muşcate ale unei fecioare.

Deasupra râului plutea o ceaţă uşoară. Podul Zeilor, auriu strălucitor în partea dinspre răsărit şi din ce în ce mai întunecat în partea dinspre noaptea ce se retrăgea, despărţea cerul ca un ecuator arzător.

Războinicii din Keenset se strânseseră în afara oraşului, pe câmpul de lângă Vedra. Cinci mii de oameni, cu săbii şi arcuri, suliţe şi praştii, aşteptau ceasul bătăliei. O mie de zombi stăteau în primele rânduri, conduşi de segmentele vii ale Celui Negru, care le coordonau toate mişcările prin bătăi de tobă, cu coifurile împodobite cu panglici din mătase neagră, încolăcindu-se ca nişte şerpi de fum în bătaia vântului.

Cinci sute de lăncieri se ţineau la spatele formaţiei. Ciclonii argintii, care erau rakasha, pândeau în aer. Peste lumea pe jumătate luminată se auzea din vreme în vreme răcnetul câte unei fiare din junglă. Elementaliile focului luceau pe crengile copacilor, ca nişte lănci cu flamuri.

Cerul nu avea nici un nor. Iarba de pe câmp era încă umedă şi scânteietoare. Aerul era răcoros, pământul destul de moale pentru a face ca paşii să se imprime uşor. Cenuşiu şi verde şi galben erau culorile ce izbeau privirea sub ceruri; iar Vedra îşi învolbura apele, adunând de pe maluri frunzele căzute din escorta sa de copaci. Se spune că fiecare zi repetă istoria lumii, ieşind din întuneric şi frig la lumină neclară şi început de căldură, conştiinţa clipindu-i în ochi pe undeva pe la jumătatea dimineţii, gândurile trezindu-se ca un hăţiş de emoţie ilogică şi fără obiect, şi repezindu-se de-a valma spre ordinea amiezii, apoi lentul,

causticul declin al amurgului, mistica viziune a crepusculului, sfârşitul entropiei, care este iarăşi noaptea.

Ziua începu.

În partea cealaltă a câmpului se vedea o linie întunecată. Sunetul unei trâmbiţe străpunse aerul şi linia începu să înainteze.

Sam stătea în carul lui de luptă din fruntea formaţiei, purtând platoşă lustruită şi ţinând în mână o lance lungă şi grea, ucigătoare. Auzi cuvintele Morţii, care purta veşminte roşii şi-i era conducător de car:

— Primul lor val este format din călăreţii pe slizzarzi.

Sam scrută linia din depărtare.

— Ei sunt, spuse conducătorul carului.

— Prea bine.

Făcu un semn cu lancea şi rakasha o porniră ca o maree de lumină albă. Zombii începură să înainteze.

Când valul cel alb şi linia cea întunecată se întâlniră, se auziră un amestec de voci, nişte şuierături şi un zăngănit de arme.

Linia cea întunecată se opri, cu nouri uriaşi de praf fumegând deasupră-i.

Apoi se auzi sunetul junglei trezite, când fiarele de pradă adunate fură aruncate asupra flancurilor duşmanului.

Zombii mărşăluiau în ritmul lent, egal, al tobelor, iar elementaliile focului zburau înaintea lor şi iarba se veştejea pe unde treceau.

Sam făcu semn din cap către Moarte, şi carul de luptă se mişcă încet înainte, săltând pe perna sa de aer. În urma lui se bulucea oastea oraşului Keenset. Domnul Kubera dormea, căzut într-un somn ca de moarte, într-o criptă de sub oraş. Doamna Ratri călărea o iapă neagră în urma formaţiei de lăncieri.

— Şarja le-a fost oprită, zise Moartea.

— Da.

— Toată cavaleria le-a fost azvârlită la pământ şi fiarele bântuie printre ei. Încă nu şi-au refăcut rândurile. Rakasha se aruncă asupra lor ca o ploaie năprasnică, din ceruri. Acum vine valul de foc.

— Da.

— Îi va spulbera. Chiar acum îi văd pe favoriţii fără minte ai lui Nirriti venind asupra lor ca un singur om, toţi într-un pas şi fără de teamă, cu tobele ţinând ritmul, perfect şi asurzitor, şi nu au nimic peste urechi, absolut nimic. Privind pe deasupra capetelor lor, după aceea, ne văd pe noi aici, ca într-un nor de furtună şi văd că Moartea conduce carul tău de luptă. Inimile încep să le bată mai repede, iar asupra bicepşilor şi coapselor li se pogoară o răceală. Vezi cum trec fiarele printre ei?

— Da.

— Să nu fie nici o trâmbiţă în rândurile noastre, Siddhartha, pentru că asta nu este bătălie, ci măcel.

— Da.

Zombii ucideau totul în drumul lor, iar când cădeau, se prăbuşeau fără un cuvânt, pentru că lor le era egal, iar vorbele nu înseamnă nimic pentru cei nevii.

Măturară câmpul şi noi valuri de războinici veniră asupra lor. Cavaleria, însă, fusese sfărâmată. Pedestraşii nu puteau să reziste înaintea lăncierilor şi să suporte vederea demonilor rakasha, a zombilor şi a infanteriei din Keenset.

Carul de luptă condus de Moarte, cu marginile tăioase ca briciul, trecea printre duşmani ca o flacără peste un câmp cu iarbă. Proiectilele şi săgeţile azvârlite se întorceau în aer pentru a-şi opri zborul, sub unghiuri drepte, fără a mai putea atinge carul de luptă sau pe ocupanţii lui. Focuri întunecate jucau în ochii Morţii când strângea între degete inelele duble cu care îndrepta vehiculul într-o direcţie sau alta. Iar şi iar, se năpustea fără îndurare asupra duşmanului. Iar lancea lui Sam ţâşnea ca limba unui şarpe când trecea printre rândurile de războinici.

De undeva, se auzi un semnal de retragere dat de o trâmbiţă. Dar prea puţini fură cei care dădură ascultare chemării.

— Şterge-te la ochi, Siddhartha, spuse Moartea, şi cheamă o nouă formaţie. A sosit vremea să forţăm atacul. Manjusri al Sabiei trebuie să comande o şarjă.

— Da, Moarte, ştiu.

— Stăpânim câmpul de luptă, dar nu şi ziua. Zeii veghează, măsurându-ne puterile.

Sam îşi ridică lancea, dând semnalul, şi o nouă mişcare se produse în rândurile trupei. Apoi o nouă tăcere plană deasupra lor. Deodată, încetă orice adiere de vânt, orice zgomot. Cerul era albastru. Pământul era ceva cenuşiu-verzui, frământat sub picioare. Un nor de praf, ca un zid fantomatic, plutea în depărtare.

Sam trecu în revistă trupele şi făcu semn cu lancea spre înainte.

În acel moment, se auzi un trosnet de fulger.

— Zeii intră în luptă, zise Moartea uitându-se în sus.

Carul tunetului trecu pe deasupra lor. Nici o ploaie distrugătoare nu coborî, totuşi.

— De ce suntem încă în viaţă? întrebă Sam.

— Cred că mai degrabă vor să ne facă înfrângerea şi mai infamă. Dar, s-ar putea şi să le fie teamă să utilizeze carul tunetului împotriva creatorului său – şi pe bună dreptate.

— În cazul ăsta... zise Sam şi dădu semnal trupelor pentru atac.

Carul îl purtă înainte.

În urma lui veneau forţele din Keenset.

• • •

Puseră la pământ răzleţii. Izbiră gărzile care încercau să-i întârzie. În mijlocul unei ploi de săgeţi, îi sfărâmară pe arcaşi. După asta, dădură piept cu corpul expediţionarilor sacri, care juraseră să radă oraşul Keenset de pe faţa pământului.

Apoi urmară semnalele Cerurilor date de o trâmbiţă.

Liniile adverse de luptători umani se despărţiră în două.

Printre ele îşi făcură loc înainte cei cincizeci de semizei.

Sam îşi înălţă lancea.

— Siddhartha, spuse Moartea. Domnul Kalkin nu a fost nicicând înfrânt în luptă.

— Ştiu.

— Am la mine Talismanul Legătorului. Cel care a fost distrus pe rugul de la Capătul Lumii a fost un fals. Am

reţinut originalul pentru a-l studia. Nu am apucat. Stai numai o clipă, să ţi-l prind la brâu.

Sam ridică braţele, iar Moartea îi prinse centura de cochilii în jurul mijlocului.

Făcu semn forţelor din Keenset să se oprească.

Moartea îl duse înainte, singur, pentru a-i înfrunta pe semizei.

În jurul capetelor câtorva jucau nimburile proaspetelor Aspecte. Alţii purtau arme ciudate, pentru a-şi uitări ciudatele Atribute. Flăcări coborâră şi învăluiră carul. Vânturi îl înlănţuiră. Cei mai avântaţi se repeziră asupra lui. Sam făcu semn cu lancea şi primii trei atacanţi se legănară şi se prăbuşiră de pe spatele slizzarzilor lor.

Apoi, Moartea intră cu carul de luptă printre ei.

Marginile lui sunt ca briciul, iar viteza lui este de trei ori mai mare decât viteza unui cal şi de două ori mai mare decât viteza unui slizzard.

O ceaţă îl învălui în vreme ce gonea, o ceaţă amestecată cu sânge. Proiectile grele veneau cu mare viteză spre el şi dispăreau într-o parte sau alta. Ţipete supersonice îi asaltau auzul, dar erau oarecum amortizate.

Cu o figură inexpresivă, Sam îşi înălţă lancea deasupra capului.

Un val de furie îi traversă chipul şi fulgere îi izbucniră din vârful lăncii.

Slizzarzii şi călăreţii fură copţi şi fripţi.

Mirosul de came arsă îi pătrunse în nări.

Râse, iar Moartea întoarse carul pentru încă o trecere.

— Mă priviţi? ţipă Sam către Ceruri. Uitaţi-vă, atunci! Şi feriţi-vă! Tocmai aţi făcut o greşeală!

— Nu! zise Moartea. Este prea devreme! Nu-ţi bate niciodată joc de un zeu înainte de a fi mort!

Şi carul mătură iarăşi rândurile de semizei, şi nici unul dintre ei nu-l putu atinge.

Sunete de trâmbiţă umplură văzduhul, iar oştirea sfântă se grăbi să-şi sprijine campionii.

Războinicii din Keenset înaintară să se încleşteze în luptă cu ei.

Sam stătea în picioare în carul de luptă şi proiectilele cădeau din greu în jurul lui, greşindu-şi însă întotdeauna ţinta. Moartea îl mâna printre rândurile vrăjmaşului, când ca o pană de despicat copaci, când ca un jungher. Cânta în vreme ce gonea, iar lancea lui era limba unui şarpe, trosnind uneori ca plină de fulgere strălucitoare. Talismanul îi lucea cu un foc molcom în jurul mijlocului.

— Îi dăm gata! zise.

— Nu-s decât semizei şi oameni pe câmpul de bătălie, spuse Moartea. Încă ne mai testează puterea. Sunt foarte puţini cei care-şi mai aduc aminte de întreaga putere a lui Kalkin.

— *Întreaga* putere a lui Kalkin? întrebă Sam. Asta nu a fost niciodată dezlănţuită, o, Moarte. Niciodată, în toate erele acestei lumi. Lasă-i să vină împotriva mea acum şi Cerurile vor plânge peste trupurile lor, iar Vedra va avea culoarea sângelui! Mă auziţi? Mă auziţi, voi, zei? Veniţi împotriva mea! Vă provoc, aici, pe acest câmp de luptă! Înfruntaţi-mă cu puterile voastre, în acest loc!

— Nu! zise Moartea. Încă nu!

Pe deasupra capetelor lor vui iar carul tunetului.

Sam îşi înălţă lancea şi iadul pirotehnic se dezlănţui în jurul navei ce trecea.

— Nu ar fi trebuit să le arăţi că poţi face aşa ceva! Nu încă!

Vocea lui Taraka se făcu atunci auzită, peste vacarmul luptei şi cântecul din creierul lui.

— Acum vin pe râu, o, Legătorule! Iar o altă formaţie asediază poarta oraşului!

— Atunci, cheam-o la luptă pe Dalissa, să se scoale şi să facă Vedra să fiarbă cu puterea Strălucirii! Tu du-ţi rakasha la porţile Keensetului şi spulberă-l pe invadator.

— Mă supun, Legătorule!

Şi Taraka se duse.

O rază de lumină orbitoare se abătu din carul tunetului asupra rândurilor de apărători.

— A sosit ceasul, spuse Moartea şi făcu semn, fluturându-şi mantia.

În ultima formaţie, Doamna Ratri se ridică în scările telegarului ei, iapa cea neagră. Îşi trase vălul negru pe care-l purta peste platoşă.

Se auziră ţipete de ambele părţi când soarele îşi acoperi faţa şi întunericul se lăsă peste câmpul de bătălie. Raza de lumină dispăru de sub carul tunetului şi dogoarea încetă.

Doar o slabă fosforescenţă, fără vreo sursă aparentă, se ivi în preajma lor. Asta se întâmplă când Domnul Mara mătură câmpul în carul lui învăluit în nori de culori, tras de cai ce vărsau pe gură râuri de sânge fumegând.

Sam se îndreptă spre el, dar un mare corp de războinici se interpuse între ei; şi înainte să-l poată depăşi, văzu cum Mara traversa câmpul, ucigând tot ce întâlnea în cale.

Sam îşi înălţă lancea şi aruncă priviri fioroase, dar ţinta lui îşi pierdu contururile şi-i scăpă; fulgerele nimereau sau prea jos, sau alături.

Atunci, în depărtare, în râu, apăru o lumină blândă. Pâlpâia cald şi ceva semănând cu un tentacul păru să se legene pentru un moment sub oglinda apelor.

Zgomot de luptă se făcu auzit din interiorul oraşului. Văzduhul era plin de demoni. Pământul părea să se clatine sub picioarele oştenilor.

Sam îşi înălţă lancea şi o dâră neregulată de lumină ţâşni spre cer, făcând să coboare pe câmp încă o duzină de luptători celeşti.

Tot mai multe fiare mârâiau, răcneau şi schelălăiau, gonind prin ambele formaţii, ucigând în trecere şi dintr-o parte şi dintr-alta.

Zombii continuau să ucidă, mânaţi de îndemnurile sergenţilor întunecaţi şi de bătaia susţinută a tobelor; iar elementaliile focului se agăţau de piepturile cadavrelor, ca şi cum s-ar fi hrănit.

— I-am înfrânt pe semizei, zise Sam. Hai să-l încercăm pe Domnul Mara în continuare.

Îl căutară pe câmpul de luptă, în mijlocul ţipetelor şi vaietelor, trecând peste cei care aveau să devină cadavre în curând şi peste cei care deja erau.

Când îi vedeau culorile carului, toţi dădeau bir cu fugiţii.

Întoarseră şi îl zăriră în cele din urmă, într-un coridor de întuneric, unde sunetele bătăliei se auzeau slab şi depărtat. Moartea trase şi ea de frâu, şi se priviră unii pe alţii în ochii scăpărători, prin noapte.

— Ai să stai să te lupţi, Mara? strigă Sam. Ori trebuie să te alergăm ca pe un câine?

— Nu-mi vorbi mie despre semenii tăi, ogarul şi căţeaua, o, Legătorule! răspunse el. *Tu* eşti, nu-i aşa, Kalkin? E centura ta. Şi e genul tău de război. Ale tale erau fulgerele ce loveau prieteni şi duşmani deopotrivă. *Trăieşti,* totuşi, ai?

— Eu sunt, spuse Sam cumpănindu-şi lancea.

— Şi gunoiul de zeu care-ţi conduce căruţa!

Moartea ridică mâna stângă, cu palma înainte.

— Îţi promit moartea, Mara, zise el. Dacă nu de mâna lui Kalkin, atunci de mâna mea. Dacă nu astăzi, atunci în altă zi. Dar o să ai de-a face şi cu mine, acum.

Spre stânga, sclipirea râului pulsa din ce în ce mai rapid.

Moartea se lăsă înainte şi carul se repezi în mare viteză spre Mara.

Caii Visătorului se cabrară şi sloboziră foc pe nări. Săltară înainte.

Săgeţile lui Rudra îi căutau prin întuneric, dar şi ele erau respinse în lături când se apropiau, arzătoare, de Moarte şi de carul său. Explodau alături de ei, sporind pentru un moment lumina slabă.

În depărtare, elefanţii smulgeau copaci din pământ, goneau şi trâmbiţau, urmăriţi de rakasha peste câmpuri.

Se auzi un muget puternic.

Mara se transformă într-un gigant, iar carul lui era un munte. Caii săi străbăteau veşniciile în galop. Fulgerele izbucneau din lancea lui Sam precum apa dintr-o fântână arteziană. În jurul lui se iscă brusc un viscol, şi însuşi frigul spaţiului interstelar îi pătrunse în oase.

În ultima clipă, Mara îşi abandonă carul, sărind jos din el.

Îl izbiră lateral şi dedesubtul lui se auzi un scrâşnet, de parcă s-ar fi târât greu pe pământ.

În acel moment, mugetul deveni asurzitor, iar pulsaţia luminoasă dinspre râu se transformă într-o strălucire constantă. Un val de apă clocotindă mătură câmpul când Vedra se revărsă peste maluri.

Ţipetele se înteţiră, dar zăngănitul armelor continuă să se audă. Estompat, tobele lui Nirriti băteau încă prin întuneric; de deasupra se prăvăli peste pământ un vuiet ciudat, şi carul tunetului se arătă coborând în mare viteză.

— Încotro se duce? întrebă Sam.

— Să se ascundă, spuse Moartea. Dar nu se poate ascunde pentru totdeauna.

— Fir-ar să fie! Câştigăm sau pierdem?

— Asta-i o întrebare bună. Totuşi, nu ştiu răspunsul.

Apele spumegau în jurul carului oprit la pământ.

— Poţi să-l pui iar în mişcare?

— Pe întunericul ăsta, nu… Aşa, împresuraţi de apă…

— Şi ce facem acum?

— Ne cultivăm răbdarea şi fumăm.

Se lăsă pe spate şi scapără amnarul.

După o vreme, un rakasha se arătă şi pluti în aer deasupra lor.

— Legătorule! raportă demonul. Noii atacatori ai oraşului poartă pe ei ceea-ce-izgoneşte!

Sam ridică lancea şi un fulger ţâşni din vârful ei. Pentru o frântură de clipă, câmpul fu luminat.

Morţii erau căzuţi pretutindeni. Grupuri întregi de oameni zăceau în grămezi. Unii se zvârcoleau în luptă, la pământ. Trupuri de animale moarte erau împrăştiate printre ei. Câteva pisici mari încă mai rătăceau la întâmplare, hrănindu-se. Elementaliile focului fugiseră de apa care îi acoperise cu mâl pe cei căzuţi şi-i muiase pe cei care se mai puteau ţine în picioare. Care de luptă sfărâmate şi slizzarzi şi cai morţi formau mormane pe întinderea câmpului. Cu ochii goi şi neîncetând să asculte ordinele, zombii rătăceau, ucigând tot ce avea viaţă şi mişca înaintele. În depărtare, o tobă mai bătea încă, şovăitor. Dinspre oraş se auzeau zgomotele luptei ce continua.

— Găseşte-o pe Doamna în Negru, îi zise Sam demonului, şi spune-i să alunge întunericul.
— Da, rosti prompt rakasha şi zbură înapoi spre oraş.
Soarele străluci iar şi Sam îşi feri ochii.
Măcelul era încă şi mai cumplit la lumina zilei, sub cerul albastru şi sub Podul de Aur.
În cealaltă parte a câmpului, carul tunetului se odihnea pe o înălţime de pământ.
Zombii uciseră şi ultimii oameni care se mai vedeau. Apoi, ca şi cum renunţaseră să mai caute viaţă, tobele încetând, se prăbuşiră la pământ şi ei.
Sam rămase cu Moartea în carul de luptă. Se uitară în jur după semne de viaţă.
— Nici o mişcare, spuse Sam. Unde sunt zeii?
— Probabil în carul tunetului.
Rakasha reveni.
— Apărătorii nu pot păstra oraşul, raportă el.
— S-au alăturat asediului şi zeii?
— Rudra se află acolo şi săgeţile lui fac mari ravagii.
— Domnul Mara. Şi Brahma, cred… Şi mai sunt încă mulţi alţii. E o mare zăpăceală. M-am grăbit.
— Unde se află Doamna Ratri?
— A pătruns în Keenset şi s-a adăpostit acolo, în templul ei.
— Unde sunt ceilalţi zei?
— Nu ştiu.
— Am să merg în oraş, spuse Sam, să ajut la apărarea lui.
— Iar eu la carul tunetului, zise Moartea, să-l iau şi să-l folosesc împotriva duşmanului – dacă mai poate fi folosit. Dacă nu, o mai avem încă pe Garuda.
— Da, spuse Sam şi se ridică în aer.
Moartea sări jos din car.
— Cu bine!
— Asemenea!
Traversară locul măcelului, fiecare în felul lui.

• • •

Urcă mica înălţime de pământ, păşind prin iarbă fără să facă nici cel mai neînsemnat zgomot cu cizmele lui din piele roşie.

Îşi aruncă mantia stacojie pe spate, peste umărul drept şi cercetă carul tunetului.

— A fost stricat de fulgere.

— Da, încuviinţă el.

Se uită spre ansamblul cozii, la cel care vorbise.

Platoşa îi strălucea ca bronzul, dar nu era bronz.

Un model cu mulţi şerpi o împodobea.

Purta coarne de taur la coiful lustruit, iar în mâna stângă ţinea un trident lucitor.

— Frate Agni, ai venit în lume.

— Nu mai sunt Agni, ci Shiva, Domnul Distrugerii.

— Îi porţi platoşa peste un nou trup şi-i ţii în mână tridentul. Dar nimeni n-ar putea deprinde mânuirea tridentului lui Shiva atât de repede. De asta îţi porţi mănuşa cea albă pe mâna dreaptă şi ochelarii de protecţie pe frunte.

Shiva duse mâna la frunte şi-şi coborî ochelarii peste ochi.

— Este adevărat, ştiu. Aruncă-ţi tridentul, Agni. Dă-mi mănuşa şi bagheta, centura şi ochelarii.

El clătină din cap.

— Îţi respect puterea, zeu al morţii, viteza şi forţa, îndemânarea. Dar acum te afli prea departe de mine pentru ca vreuna din calităţile tale să te ajute. Nu te poţi apropia, pentru că am să te ard înainte de a ajunge aici. Moarte, ai să mori.

Duse mâna spre bagheta de la brâu.

— Cauţi să întorci darul Morţii asupra celui ce-l dăruieşte?

Jungherul cel roşu îi apăru în mână în vreme ce vorbea.

— La revedere, Dharma. Zilele ţi s-au sfârşit.

Ridică bagheta.

— În numele unei prietenii care a existat cândva, spuse Cel în Roşu, am să-ţi dăruiesc viaţa, dacă mi te predai.

Bagheta tremură.

— L-ai ucis pe Rudra pentru a apăra numele nevestei mele.

— Pentru a apăra onoarea lokapalasilor am făcut-o. Acum sunt zeul distrugerii şi una cu Trimurti!

Aţinti bagheta de foc, iar Moartea se învălui cu mantia-i stacojie.

Flacăra fu atât de orbitoare încât, la trei kilometri depărtare, apărătorii din Keenset o văzură pe ziduri şi se minunară.

• • •

Năvălitorii pătrunseseră în Keenset. Se vedeau focuri, se auzeau ţipete şi lovituri de metal pe lemn şi de metal pe metal.

Rakasha prăvăleau clădiri asupra invadatorilor cu care n-o puteau scoate la capăt. Apărătorii, ca şi atacatorii, erau puţini la număr. Principalele forţe ale ambelor părţi pieriseră pe câmp.

Sam se ridică în vârful celui mai înalt turn al templului şi privi în jos peste oraşul care cădea.

— Nu te-am putut salva, Keenset, spuse el. Am încercat, dar nu a fost suficient.

Jos, departe, în stradă, Rudra îşi struni arcul.

Văzându-l, Sam îşi înălţă lancea.

Fulgerele căzură asupra lui Rudra şi săgeata explodă în mijlocul lor.

Când aerul se limpezi, pe locul unde stătuse Rudra se afla acum un mic crater, în centrul unei zone unde pământul era ars.

Domnul Vayu apăru pe un acoperiş îndepărtat şi chemă vântul să stingă flăcările. Sam îşi înălţă iar lancea, dar atunci o duzină de Vayu apărură pe o duzină de acoperişuri.

— Mara! spuse Sam. Arată-te, Visătorule! Dacă îndrăzneşti! Se auzi un râs venind de pretutindeni dimprejurul lui.

— Când voi fi gata, Kalkin, sosi vocea din văzduhul plin de fum, *voi îndrăzni.* Oricum, alegerea este a mea… Nu eşti ameţit? Ce s-ar întâmpla dacă te-ai arunca jos, la pământ? Ar veni rakasha să te poarte? Te-ar salva demonii tăi?

Fulgere se abătură atunci asupra tuturor clădirilor din preajma templului, dar râsul lui Mara acoperi zgomotul. Se stinse în depărtare, când începură să trosnească noi focuri.

Sam se aşeză şi privi la oraşul arzând. Zgomotele luptei se diminuară şi se stinseră. Totul era numai o flacără.

Simţi în cap o durere ascuţită, care veni şi se duse. Apoi veni şi nu se mai duse. Apoi îi cuprinse întregul trup şi Sam începu să strige.

Brahma, Vayu, Mara şi patru semizei stăteau jos, în stradă.

Îşi înălţă iar lancea, dar mâna îi tremura atât de tare încât arma îi scăpă din strânsoare, zăngăni pe ţigle şi se duse.

Sceptrul închipuit dintr-un craniu şi o morişcă era îndreptat spre el.

— Coboară, Sam! zise Brahma mişcându-l uşor, astfel că durerile se deplasară, arzându-i tot corpul. Tu şi cu Ratri sunteţi singurii rămaşi în viaţă! Sunteţi ultimii! Predă-te!

Se clătină pe picioare şi se prinse cu amândouă mâinile de centura strălucitoare. Apoi se legănă şi rosti vorbele printre dinţii încleştaţi:

— Prea bine! Am să cobor ca o bombă în mijlocul vostru!

Dar în acel moment cerul se întunecă, se lumină, se întunecă iarăşi.

Un strigăt puternic se înălţă peste zgomotul flăcărilor.

— E Garuda! zise Mara.

— De ce ar veni Vishnu acum?…

— Garuda a fost furată! Aţi uitat?

Marea Pasăre se lăsa spre oraşul arzând ca o titanică Phoenix deasupra cuibului său din flăcări.

Sam întoarse capul şi văzu gluga lăsându-se deodată peste ochii lui Garuda. Pasărea îşi fâlfâi aripile, apoi coborî în picaj spre zeii aflaţi în faţa templului.

— Roşu! strigă Mara. Călăreţul! Poartă roşu!

Brahma se roti şi întoarse sceptrul scâncitor, îndreptându-l cu ambele mâini spre capul Păsării ce venea în picaj.

Mara făcu un semn cu mâna şi aripile Garudei părură a lua foc.

Vayu înălţă ambele braţe şi un vânt ca un uragan izbi precum un ciocan bidiviul lui Vishnu al cărui clonţ sfărâmă care de luptă.

Garuda ţipă încă o dată, îşi desfăcu aripile şi-şi încetini coborârea. Un roi de rakasha începu să i se agite în jurul capului zorind-o, cu lovituri şi împunsături, să se lase mai repede.

Pasărea încetini, încetini, dar nu se putu opri.

Zeii fugiră care încotro.

Garuda izbi pământul şi pământul se cutremură.

Dintre penele de pe spatele ei se ivi Yama, cu sabia în mână. Făcu trei paşi, apoi se prăbuşi la pământ. Mara ieşi dintre ruine şi-l izbi de două ori cu muchia palmei după ceafă.

Sam sări înainte ca cea de-a doua lovitură să coboare, dar nu atinse pământul la timp. Sceptrul mai scânci o dată şi totul începu să se învârtă în jurul lui. Se strădui să-şi stopeze căderea. Încetini.

Pământul era la patruzeci de picioare sub el… Treizeci… Douăzeci…

Pământul era învăluit într-o ceaţă roşietică, apoi neagră.

— Domnul Kalkin a fost, în sfârşit, înfrânt în luptă, zise cineva abia auzit.

Brahma, Mara şi doi semizei numiţi Bora şi Tikan fură singurii rămaşi să-i ia pe Sam şi pe Yama din oraşul muribund Keenset, de pe malurile râului Vedra. Doamna Ratri umbla înaintea lor, cu un laţ înnodat în jurul gâtului.

Îi duseră pe Sam şi pe Yama până la carul tunetului, care era încă şi mai rău stricat decât atunci când îl părăsiseră, având lipsă o parte a ansamblului cozii şi o gaură uriaşă căscată în partea din dreapta a bordului. Îşi prinseră prizonierii în lanţuri, scoţându-le Legătorului – talismanul, iar Morţii – mantia cea roşie. Trimiseră un mesaj în Ceruri şi după o vreme sosi din înalt o gondolă, care-i duse înapoi în Oraşul Celest.

— Am învins, spuse Brahma. Keenset nu mai există.

— O victorie cam costisitoare, am senzaţia, zise Mara.
— Dar am învins!
— Iar Cel Negru se agită iar.
— Nu caută decât să ne pună puterea la încercare.
— Şi ce-o fi gândind el despre faptul că am pierdut o armată întreagă şi că până şi dintre zei au murit în această zi?
— Ne-am luptat cu Moartea, rakasha, Kalkin, Noaptea şi cu Mama Strălucirii. Nirriti nu va mai ridica mâna împotriva noastră, nu după o astfel de victorie.
— Preaputernic este Brahma, zise Mara, apoi se întoarse şi plecă.

•••

Domnii Karmei fură chemaţi să-i judece pe prizonieri.
Doamna Ratri fu izgonită din Oraşul Celest şi osândită să umble prin lume ca muritoare, pentru a fi de-a pururi încarnată în trupuri de vârstă mijlocie, cu înfăţişare mai neatrăgătoare decât a mediei femeilor, trupuri incapabile să poarte întreaga putere a Aspectului sau a Atributelor ei. I se arătă această îndurare pentru că fu considerată doar o complice întâmplătoare, una înşelată de Kubera, în care ea se încrezuse.
Când trimiseră după Domnul Yama, pentru a fi adus în faţa judecătorilor, fu aflat mort în celula lui. În turban, avusese o cutiuţă metalică. Această cutie explodase.
Domnii Karmei executară o autopsie şi ţinură sfat.
— De ce nu a luat otravă, dacă a vrut să moară? întrebă Brahma. O pastilă ar fi fost mai lesne de ascuns decât o cutie.
— Este puţin probabil, spuse unul dintre Domnii Karmei, să fi avut un alt trup, undeva în lume, şi să fi încercat să transmigreze cu ajutorul unui dispozitiv de emisie, programat să se autodistrugă după folosire.
— Se putea face aşa ceva?
— Nu, sigur că nu. Echipamentul de transfer este voluminos şi complicat. Dar Yama se lăuda că poate face orice. Odată a încercat să mă convingă că se poate construi un asemenea dispozitiv. Numai că între cele două trupuri

trebuie să fie un contact direct, întărit prin intermediul multor legături şi cabluri. Şi nici un dispozitiv atât de mic nu ar fi putut genera destulă energie.

— Cine ţi-a construit aparatul pentru psihoprobe?

— Domnul Yama.

— Dar lui Shiva carul tunetului? Dar lui Agni bagheta de foc? Lui Rudra arcul cel teribil? Tridentul? Suliţa Strălucitoare?

— Yama.

— Ar trebui să vă informez atunci că, în aproximativ acelaşi timp când cutiuţa probabil că a operat, un generator mare s-a aprins, ca de capul lui, în Vasta Sală a Karmei. A funcţionat mai puţin de cinci minute, după care s-a stins iar, singur.

— Energie emisă?

Brahma ridică din umeri.

— E vremea să-l osândim pe Sam.

Zis şi făcut. Şi de vreme ce mai murise o dată înainte, fără prea mare efect, căzură de acord că o condamnare la moarte nu prea era cine ştie ce.

Prin urmare, fu transmigrat. Nu în alt trup.

Se înălţă un turn de radioemisie, Sam fu pus sub tranchilizante, conductorii de transfer îi fură ataşaţi cum se cuvenea, dar nu fu nici un alt trup. Fură conectaţi la convertizorul turnului.

Atman-ul îi fu proiectat în sus, dincolo de domul deschis, în marele nor magnetic ce înconjura întreaga planetă şi care se numea Podul Zeilor.

După care i se acordă onoarea rarisimă de a i se organiza a doua oară funeralii în Ceruri. Domnul Yama beneficie de ele mai întâi; iar Brahma, privind fumul ce se înălţa din ruguri, se întreba unde se afla în realitate.

— Buddha a trecut în Nirvana, zise Brahma. Propovăduiţi asta în temple! Cântaţi-o pe străzi! Plină de slavă i-a fost trecerea! El a reformat vechea religie, iar noi suntem acum mai buni decât am fost vreodată înainte! Toţi cei care gândesc altfel să-şi amintească de Keenset!

Aşa se făcu.

Dar pe Domnul Kubera nu-l mai găsiră.

Demonii erau liberi.

Nirriti era puternic.

Şi, aiurea prin lume, se aflau cei care-şi aduceau aminte de ochelari bifocali şi de toalete care susurau, de chimia petrolului şi de motoare cu ardere internă, şi de ziua în care soarele îşi ascunsese faţa dinaintea dreptăţii Cerurilor.

Vishnu fu auzit spunând că sălbăticia intrase în Oraş, în cele din urmă.

ŞAPTE

Alt nume după care este uneori chemat e Maitreya, ceea ce înseamnă Domnul Luminii. După întoarcerea din Norul de Aur, călători până la Palatul Karmei, din Khaipur, unde chibzui şi-şi adună forţele aşteptând Ziua Yugăi. Un înţelept a spus cândva că Ziua Yugăi nu se vede, ci se cunoaşte numai după ce s-a dus. Pentru că se iveşte ca oricare altă zi şi trece în acelaşi fel, recapitulând istoria lumii. I se spune uneori Maitreya, ceea ce înseamnă Domnul Luminii...

Lumea este un foc de jertfă, soarele îi este combustibil, razele de soare fum, ziua flăcări, punctele cardinale cenuşă şi scântei. În acest foc, zeii oferă credinţa drept libaţie. Din această ofrandă, s-a născut Regele Lună.

Ploaia, o, Gautama, este focul, anul îi este combustibil, norii fum, fulgerul flacără, cenuşă, scântei. În acest foc, zeii îl oferă pe Regele Lună drept libaţie. Din această ofrandă, s-a născut ploaia.

Această lume, o, Gautama, este focul, pământul îi este combustibil, focul fum, noaptea flacără, luna cenuşă, stelele scântei. În acest foc, zeii oferă ploaia drept libaţie. Din această ofrandă, a apărut hrana.

Omul, o, Gautama, este focul, gura lui deschisă îi este combustibil, răsuflarea fum, vorbirea flacără, ochii cenuşă, urechile scântei. În acest foc, zeii oferă hrana drept libaţie. Din această ofrandă, s-a născut puterea de a zămisli.

Femeia, o, Gautama, este, focul, forma ei îi este combustibil, părul fum, organele flacără, plăcerile cenuşă şi scântei. În această flacără, zeii oferă puterea de a zămisli drept libaţie. Din această ofrandă, s-a născut un om. Trăieşte atât cât are de trăit.

Când un om moare, este dus să fie oferit în foc. Focul îi devine foc, combustibilul combustibil, fumul fum, flacăra flacără, cenuşa cenuşă, scânteile scântei. În acest foc, zeii îl oferă pe om drept libaţie. Din această ofrandă, omul se înalţă plin de slavă.

Brihadaranyaka Upanishad (VI, ii, 9-14)

Într-un palat albastru, înalt, cu turle subţiri şi porţi filigranate, unde izul stropilor săraţi ai mării şi ţipetele albatroşilor umplu văzduhul strălucitor pentru a încânta simţurile cu viaţă şi desfătare, Domnul Nirriti cel Negru vorbea cu cel ce-i fusese adus înainte-i.

— Cum te numeşti, căpitane? întrebă el.

— Olvagga, Doamne, răspunse căpitanul. De ce mi-ai ucis echipajul, iar pe mine m-ai lăsat în viaţă?

— Pentru că *ţie* am să-ţi pun nişte întrebări, căpitane Olvagga.

— Cu privire la ce?

— La multe lucruri. Lucruri pe care un bătrân căpitan le-ar putea şti de prin călătoriile lui. Cum este controlul meu asupra căilor de navigaţie din mările sudice?

— Mai puternic decât credeam, altfel nu m-ai fi avut aici.

— Multora le este frică să se aventureze într-acolo, nu-i aşa?

— Da.

Nirriti se duse la o fereastră ce dădea spre mare. Îi întoarse spatele prizonierului. După o vreme, vorbi iar:

— Aud că s-au făcut mari progrese ştiinţifice în nord, după… ăăă… bătălia de la Keenset.

— Şi eu am auzit asta. Şi mai ştiu şi că este adevărat. Am văzut un motor cu aburi. Tiparniţa a devenit un lucru obişnuit. Picioarele de slizzard mort sunt făcute să tresară cu ajutorul curenţilor galvanici. Acum se prelucrează un oţel mai bun. Microscopul şi telescopul au fost redescoperite.

Nirriti se întoarse iar cu faţa spre el şi se studiară reciproc.

Nirriti era un bărbat scund, cu un ochi care îi clipea întruna, un zâmbet uşor, păr negru, strâns cu o bandă din argint, cu nas cârn şi irişi de culoarea palatului său. Avea pielea bronzată şi strălucitoare.

— De ce nu au reuşit zeii din Oraş să oprească lucrul acesta?

— Cred că din cauză că sunt slăbiţi, dacă asta vrei să auzi, Doamne. După dezastrul de la Vedra le-a fost oarecum frică să mai zdrobească prin violenţă mecanismul progresului. Se mai zicea că în Oraş există o stare conflictuală între semizei şi ce-a mai rămas din cei mai în vârstă. Apoi, mai este şi problema unei noi religii. Oamenii nu se mai tem de zei cât se temeau odată. Sunt mai hotărâţi să se apere; iar acum, când oamenii sunt mai bine echipaţi, zeii sunt mai puţin dispuşi să-i înfrunte.

— Atunci, Sam chiar *este* câştigător. Peste ani, îi va înfrânge.

— Da, Renfrew. Simt că este adevărat.

Nirriti le aruncă o privire celor doi oşteni care-l flancau pe Olvagga.

— Ieşiţi! le ordonă el.

După ce plecară:

— Mă cunoşti?

— Da, capelane. Pentru că eu sunt Jan Olvegg, căpitanul de pe *Steaua Indiei.*

— Olvegg. Pare oarecum imposibil.

— Şi totuşi e adevărat. Am primit acest de-acum bătrân trup în ziua în care Sam i-a zdrobit pe Maeştrii Karmei, la Mahartha. Eram acolo.

— Unul dintre Cei Dintâi şi – da! – creştin!

— Uneori, când scap de juruinţele hinduse.

Nirriti îi puse o mână pe umăr.

— Atunci, probabil că întreaga ta fiinţă se răzvrăteşte din cauza blasfemiei pe care au ticluit-o!

— Nu-s câtuşi de puţin îndrăgostit de ei… Şi nici ei de mine.

— Aşa s-ar zice. Darmite de Sam – şi el a făcut la fel, combinând această multitudine de erezii… îngropând cuvântul Adevărului şi mai adânc…

— O armă, Renfrew, zise Olvegg. Nimic mai mult. Sunt sigur că nu a vrut să fie zeu mai mult decât tine sau decât mine.

— Poate. Dar aş fi vrut să fi ales o altă armă. Şi dacă au să câştige, sufletele tot pierdute le rămân.

Olvegg ridică din umeri.

— Eu nu sunt teolog, ca tine…

— Dar ai să mă ajuţi? De-a lungul vremurilor am pus la punct o forţă preaputernică. Am oameni şi am maşini. Zici că duşmanii ne sunt slăbiţi. Cei fără de suflet pe care îi am eu, născuţi nu din bărbat sau din femeie, sunt lipsiţi de teamă. Am gondole cereşti, multe. Pot ajunge la Oraşul lor de la Pol. Le pot distruge templele, aici, pe lume. Cred că a sosit timpul să curăţăm lumea de urâciunea asta. Adevărata credinţă trebuie să revină! Curând! *Trebuie* să fie curând…

— După cum ziceam, nu sunt teolog. Dar şi eu aş vrea să văd Oraşul căzând, zise Olvegg. Am să te ajut în orice fel voi putea.

— Atunci, le vom lua câteva oraşe şi le vom distruge templele, să vedem ce reacţie provoacă asta.

Olvegg dădu din cap.

— Tu ai să-mi fii sfătuitor. Îmi vei fi suport moral, zise Nirriti şi-şi înclină capul.

— Roagă-te împreună cu mine.

• • •

Bătrânul stătea de multă vreme în faţa Palatului Karmei din Khaipur, uitându-se la coloanele lui din marmură. În cele din urmă, unei fete i se făcu milă de el şi-i aduse pâine şi lapte. El mâncă pâinea.

— Bea şi laptele, tataie. Este hrănitor şi-o să-ţi fie de folos, să nu ţi se usuce trupul.

— La naiba! zise bătrânul. La naiba cu laptele! Şi la naiba cu trupul meu! Şi cu spiritul, de altfel!

Fata se dădu înapoi.

— Nu ăsta este cel mai potrivit răspuns la milostenie.

— Nu faţă de milostenia ta am eu nemulţumiri, fetiţo. Este vorba de gusturile tale în materie de băuturi. N-ai putea să-mi aduci şi mie o picătură din cel mai puturos vin din bucătărie?… Din cel pe care oaspeţii îl dispreţuiesc, iar bucătarul nu-l varsă nici peste cele mai ieftine bucăţi de carne? Tânjesc după zeama de strugure, nu de vacă.

— Poate să-ţi aduc un meniu complet? Piei de-aici, până nu chem un slujitor!

El o privi în ochi:

— Nu te supăra, domniţă, rogu-te. Cerşitul nu mă prinde prea bine.

Ea se uită în ochii lui ca smoala, din mijlocul unei feţe ruinate de zbârcituri şi arse de soare. Barba îi era vârstată cu fire negre. Un zâmbet minuscul îi juca în colţurile buzelor.

— Eh… Urmează-mă pe aici. Am să te iau în bucătărie, să văd ce pot găsi. Cu toate că nu ştiu deloc de ce aş face-o.

Degetele lui fură străbătute de un tremur când fata se întoarse, iar zâmbetul i se lărgi, păşind în urma ei şi privindu-i mersul.

— Pentru că şi eu te vreau, spuse el.

•••

Taraka, căpetenia rakasha, nu se simţea deloc în largul lui. Zburând dincolo de plafonul norilor care se formaseră în miezul zilei, cugeta asupra puterii. Cândva fusese preaputernic. În zilele de dinaintea legării nu existase nimeni care să i se fi putut împotrivi. Apoi venise Siddhartha, Legătorul. Aflase despre el dinainte, că i se spunea Kalkin şi că era puternic. Mai devreme sau mai târziu, îşi dăduse el seama, aveau să se întâlnească, pentru a pune la încercare puterea acelui Atribut pe care se spunea că îl dezvoltase Kalkin. Când se înfruntaseră, în acea zi teribilă, apusă, când piscurile munţilor aruncaseră flăcări de furia lor, în acea zi câştigase Legătorul. Dar la a doua lor întâlnire, la veacuri distanţă, îl înfrânsese el, cumva şi mai categoric. Aşadar, acela fusese singurul, iar acum dispăruse din lume. Dintre toate creaturile, numai Legătorul îl înfrânsese pe Domnul Iadului. Apoi veniseră zeii, să-i încerce puterea. Fuseseră firavi în zilele dintâi, căznindu-se să-şi disciplineze puterile mutante cu droguri, hipnoză, medicamente, neurochirurgie – măsluindu-le în Atribute – şi, peste veacuri, aceste puteri le crescuseră. Patru dintre ei pătrunseseră în Puţul Iadului, numai patru,

iar legiunile lui nu fuseseră în stare să-i respingă. Cel numit Shiva era puternic, dar după aceea, Legătorul îl ucisese. Asta se întâmplase aşa cum se cuvenea, pentru că Taraka îl recunoscuse pe Legător ca pe egalul lui. Femeia pe care o izgonise? Era doar o femeie şi avusese nevoie de ajutor din partea lui Yama. Dar de Domnul Agni, al cărui suflet fusese cândva flacără strălucitoare, orbitoare – de *acesta* aproape că se temuse. Îşi aminti de ziua în care Domnul Agni pătrunsese în palatul din Palamaidsu, singur, şi-l provocase. Taraka nu-l putuse opri, deşi încercase, şi văzuse palatul întreg distrus de puterea focului său. De asemenea, nimic din Iad nu-l putuse opri. Îşi promisese atunci sieşi că trebuia să pună la încercare această putere, aşa cum făcuse cu cea a lui Siddhartha, pentru a o supune sau pentru a fi supus de ea. Dar nu mai ajunsese niciodată să o facă. Domnul Focului căzuse el însuşi înaintea Celui în Roşu – cel de-al patrulea în Puţul Iadului – care îi întorsese cumva flacăra asupră-i, în ziua aceea, lângă Vedra, în bătălia pentru Keenset. Ceea ce însemna că *el* era cel mai mare. Nu îl avertizase până şi Legătorul în privinţa lui Yama-Dharma, zeul morţii? Da, cel ai cărui ochi sorb viaţa rămăsese cel mai puternic din lume. Aproape căzuse sub forţa lui, când se aflau în carul tunetului. Îi încercase puterea o dată, scurt, dar se îmbunase pentru că erau aliaţi în acea luptă. Se spunea că Yama murise după aceea, în Oraş. Mai târziu, se spuse că încă ar mai umbla prin lume. Ca Domn al Morţii, era firesc să nu poată muri el însuşi decât la propria-i dorinţă. Taraka o accepta ca pe un fapt, ştiind ce însemna această acceptare. Însemna că el, Taraka, avea să se întoarcă în sud, pe insula palatului albastru, unde Domnul Răului, Nirriti cel Negru, îi aştepta răspunsul. Avea să-şi dea asentimentul. Pornind de la Mahartha şi mergând spre nord dinspre mare, rakasha aveau să se alăture negrei lui puteri, distrugând templele celor şase oraşe mai mari din sud-vest, unul după altul, umplând străzile cu sângele locuitorilor şi cu legiunile fără flamuri ale Celui Negru – până când zeii aveau să sară în ajutor şi să-şi găsească, astfel, pieirea. Dacă zeii nu aveau să vină, atunci adevărata slăbiciune

avea să le fie cunoscută. Rakasha urmau atunci să răscolească Cerurile, iar Nirriti să facă Oraşul Celest una cu pământul; Turla Preaînaltă trebuia să cadă, domul să fie făcut fărâme, uriaşele pisici albe din Kaniburrha să privească peste ruine, iar pavilioanele zeilor şi ale semizeilor aveau să fie acoperite de zăpezile Polului. Şi toate acestea pentru un singur motiv adevărat – lăsând la o parte alungarea plictiselii, lăsând la o parte grăbirea ultimelor zile ale zeilor şi ale oamenilor în lumea stăpânită odinioară de rakasha. Oriunde se petrec lupte mari şi se săvârşesc fapte măreţe şi fapte sângeroase şi fapte incendiare, vine şi el… Taraka ştia… Cel în Roşu apare de undeva, întotdeauna, pentru că Aspectul lui îl trage spre domeniul care îi este propriu. Taraka ştia că avea să caute, să aştepte, să facă orice, oricât de mult urma să dureze, până va veni ziua în care să se uite în focurile negre ce ard înapoia ochilor Morţii…

•••

Brahma se uită la hartă, apoi privi înapoi la ecranul de cristal, în jurul căruia era încolăcit un Naga din bronz cu coada în gură.

— Arde, o, preot al meu?

— Arde, Brahma… Întreaga zonă a depozitelor!

— Ordonă oamenilor să stingă incendiile.

— Deja acţionează, Preaputernice.

— Atunci, de ce mă tulburi cu chestiunea asta?

— Este teama, Preamărite.

— Teamă? Teamă de ce?

— De Cel Negru, al cărui nume nu-l pot rosti în prezenţa ta, a cărui putere a crescut fără încetare în sud, cel care controlează căile de navigaţie, întrerupând comerţul.

— De ce să-ţi fie frică să rosteşti numele lui Nirriti înaintea mea? Îl ştiu pe Cel Negru. Crezi că el a provocat incendiile?

— Da, Preamărite… Sau, mai degrabă, vreun blestemat aflat în solda lui. Se tot vorbeşte că încearcă să ne rupă de restul lumii, să ne sece avuţiile, să ne distrugă depozitele şi să ne slăbească spiritele, pentru că plănuieşte…

— Să vă invadeze, de bună seamă.

— Exact, Preaputernice.

— S-ar putea să fie adevărat, preot al meu. Aşadar, spune-mi, crezi că zeii voştri nu vă vor sta alături dacă Domnul Răului atacă?

— Nu a existat niciodată vreo îndoială, Mai-Mare-peste-Puternici. Nu am vrut decât să-ţi amintim situaţia în care ne aflăm şi să ne reînnoim necontenitele implorări pentru îndurare şi protecţie divină.

— Ţi-ai împlinit voia, părinte. Nu ai teamă.

Brahma sfârşi transmisiunea.

— Va ataca.

— Desigur.

— Dar cât de puternic este, mă întreb? Nimeni nu ştie cu adevărat, Ganesha. Ştie cineva?

— Pe mine mă întrebi, Doamne al meu? Pe umilul tău consilier politic?

— Nu mai văd pe nimeni altcineva aici, umil făcător-de-zei. Ştii pe cineva care ar putea avea informaţii?

— Nu, Doamne, nu ştiu. Toţi îl evită pe cel înşelător de parcă ar fi adevărata moarte. Şi, în general, chiar este. După cum ştii, cei trei semizei pe care i-am trimis în sud nu s-au mai întors.

— Erau şi ei puternici, oricum i-o fi chemând, nu-i aşa? Când a fost asta?

— Ultima dată – anul trecut, când l-am trimis pe noul Agni.

— Da, nu era prea grozav, totuşi… Folosea tot grenade incendiare… Dar era puternic.

— Ca moral, poate. Când sunt mai puţini zei, trebuie să ne mulţumim şi cu semizei.

— Pe vremuri, aş fi luat carul tunetului…

— Pe vremuri nu era nici un car al tunetului. Domnul Yama…

— Tăcere! Acum avem un car al tunetului. Mă gândesc ca înaltul om de fum, care poartă o pălărie largă, să se aplece asupra palatului lui Nirriti.

— Brahma, cred că Nirriti poate opri carul tunetului.

— De ce?

— După cum am auzit din surse de primă mână, cred că a folosit proiectile teleghidate împotriva vaselor de război trimise în urmărirea briganzilor lui.

— De ce nu mi-ai spus despre asta mai demult?

— Sunt rapoarte foarte recente. Asta este prima ocazie pe care am avut-o pentru a aborda subiectul.

— Atunci, nu crezi că trebuie să atacăm?

— Nu. Aşteptăm. Îl lăsăm pe *el* să facă prima mişcare, ca să-i evaluăm puterea.

— Asta ar însemna să sacrificăm Mahartha, nu-i aşa?

— Ei şi? N-ai mai văzut un oraş căzând?… Ce folos i-ar aduce Mahartha, în timp? Dacă nu-l putem recuceri, *atunci* lasă-l pe omul de fum să-şi plece pălăria lui largă şi albă peste oraş.

— Ai dreptate. Merită, pentru a-i evalua corect puterile şi pentru a-i seca o parte din ele. Între timp, trebuie să ne pregătim.

— Da. Care-ţi sunt ordinele?

— Alertează toate forţele din Oraş. Recheamă-l pe Domnul Indra din continentul răsăritean, pe dată!

— Se va face întocmai.

— Şi alertează şi celelalte cinci oraşe de pe râu – Lananda, Khaipur, Kilbar…

— Îndată.

— Atunci, du-te!

— M-am dus.

•••

Timpul precum un ocean, spaţiul precum apa lui, Sam în mijloc, stând în picioare, hotărând.

— Domn al Morţii, strigă el, enumeră puterile pe care le avem.

Yama se întinse şi căscă, apoi se ridică de pe canapeaua stacojie pe care moţăise, aproape invizibil. Traversă încăperea şi-l privi pe Sam în ochi.

— Fără să-mi asum Aspectul, iată-mi Atributul.

Sam îi întâlni privirea şi i-o suportă.

— Asta este un răspuns la întrebarea mea?

— În parte, răspunse Yama. Dar a fost mai ales pentru a-ţi testa propria-ţi putere. Se pare că-ţi revine. Îmi suporţi privirea-de-moarte mai mult decât ar putea oricare muritor.

— Ştiu că îmi revine puterea. O simt. Multe lucruri îşi revin acum. În timpul săptămânilor în care am locuit aici, în palatul lui Ratri, am meditat asupra vieţilor mele trecute. Nu au fost toate ratate, zeu al morţii. Am hotărât asta azi. Cu toate că Cerurile m-au înfrânt de fiecare dată, fiecare victorie i-a costat scump.

— Da, se pare că eşti mai degrabă un om al destinului. Ei sunt, de fapt, mai slabi acum decât în ziua în care le-ai sfidat puterea la Mahartha. Sunt mai slabi şi faţă de alţii. Pentru că oamenii sunt mai puternici. Au zdrobit zeii Keensetul, dar nu au zdrobit acceleraţionismul. Apoi au încercat să îngroape budismul în propriile lor învăţături, dar n-au reuşit. Eu nu pot spune cu siguranţă dacă religia ta s-a slujit de intriga poveştii ăsteia, pe care o scrii tu prin încurajarea accelerării pe orice cale, dar atunci nici vreun alt zeu n-ar putea-o spune. A slujit ca o bună ceaţă, totuşi, le-a distras atenţia de la ticăloşia pe care ar fi putut-o face şi, de vreme ce chiar s-a întâmplat să fie „luată” drept învăţătură, eforturile lor împotriva ei au folosit la stârnirea unui oarecare sentiment antiteocrat. Ai fi putut trece drept inspirat, dacă n-ai fi dat impresia că eşti isteţ.

— Mulţumesc. Vrei să-ţi dau binecuvântarea mea?

— Nu, tu o vrei pe a mea?

— Poate mai târziu, Moarte. Dar nu vrei să-mi răspunzi la întrebare. Spune-mi, te rog, ce puteri sunt de partea noastră?

— Prea bine. Domnul Kubera va sosi în curând…

— Kubera? Unde se află?

— A stat ascuns, lăsând să se scurgă spre lume cunoaşterea ştiinţifică.

— Vreme de *atâţia* ani?! Trupul trebuie să-i fie străvechi! Cum a reuşit să se descurce?

— L-ai uitat pe Narada?

— Bătrânul meu medic, din Kapila?

— În persoană. Când ţi-ai împrăştiat lăncierii după bătălia pe care ai purtat-o în Mahartha, el s-a retras în ţinuturi ferite, cu câţiva slujitori. A împachetat şi a luat cu sine tot echipamentul pe care-l luaseşi tu de la Sala Karmei. Eu l-am localizat cu mulţi ani în urmă. După Keenset, după evadarea mea din Ceruri cu ajutorul Roţii Negre, l-am scos pe Kubera din beciul lui de sub oraşul căzut. S-a aliat mai târziu cu Narada, care acum are un magazin de proteze în munţi. Lucrează împreună. Am mai plasat încă alţi câţiva în diverse locuri.

— Şi vine Kubera? Bun!

— Iar Siddhartha este încă stăpân al Kapilei. O chemare la oaste în acel principat încă ar mai fi auzită. I-am înştiinţat.

— O mână de oameni, probabil. Dar cu toate astea, e bine de ştiut… Da.

— Şi Domnul Krishna.

— Krishna? Ce caută el de partea noastră? Unde se află?

— A fost aici. L-am găsit a doua zi după ce am sosit. Tocmai se mutase aici cu una dintre fete. Destul de patetic.

— Cum aşa?

— Bătrân. Înduioşător de bătrân şi de slab, dar tot un beţivan libidinos. Aspectul încă îl mai serveşte, oricum, aducându-i periodic ceva din vechea charismă şi o frântură din colosala lui vitalitate. A fost expulzat din Ceruri după Keenset, doar pentru că nu luptase împotriva lui Kubera şi a mea, precum Agni. Rătăcea prin lume de mai bine de o jumătate de secol, bând şi iubind şi cântând din flautul lui şi îmbătrânind. Kubera şi cu mine am încercat de mai multe ori să-l localizăm, dar călătorea extrem de mult. Asta este, în general, o nevoie pentru zeităţile renegate ale fertilităţii.

— De ce folos ne va fi?

— În ziua în care l-am găsit, l-am trimis la Narada pentru un nou trup. Va veni încoace împreună cu Kubera. Şi lui i se refac puterile întotdeauna rapid, după transfer.

— Dar de ce *folos* ne va fi?

— Nu uita că el a fost cel care l-a înfrânt pe demonul negru Bana, pe care până şi Indra se temea să-l înfrunte.

Când este treaz, e unul dintre cei mai redutabili luptători care-au trăit vreodată. Yama, Kubera, Krishna şi, dacă vrei… Kalkin! Noi vom fi noii lokapalas, şi vom sta unul lângă altul.

— Vreau.

— Aşa să fie, atunci. Să trimită ei o companie de zei de-ai lor, antrenaţi, împotriva noastră! Am proiectat arme noi. Este o ruşine că trebuie să fie atâtea, fiecare altfel şi cu totul neobişnuită. Este o irosire a geniului meu să fac din fiecare o operă de artă, în loc să produc un tip anume, în serie. Dar o impune pluralitatea expresiilor paranormalului. Fiecare are întotdeauna un Atribut care să se opună fiecărei arme în parte. Lasă-i, totuşi, să dea piept cu Tunul Gehenna şi să fie făcuţi fâşii, sau să-şi încrucişeze săbiile cu Electrospada, sau să stea înaintea Scutului-Fântână, dotat cu spray-ul cu dimetilsulfoxidcian, şi au să afle că-i înfruntă pe lokapalas!

— Acum văd, Moarte, de ce toţii zeii, până şi Brahma, pot să moară şi să fie succedaţi de alţii – toţi, în afară de tine.

— Mulţumesc. Ai vreun plan, de orice fel ar fi el?

— Încă nu. O să-mi trebuiască mai multe informaţii despre forţele aflate în Oraş. Şi-au demonstrat Cerurile puterea în ultimii ani?

— Nu.

— Dacă ar fi fost vreun mijloc de a le pune puterea la încercare fără să ne-o arătăm pe a noastră… Poate rakasha…

— Nu, Sam. Nu am încredere în ei.

— Nici eu. Dar uneori te poţi înţelege cu ei.

— Cum te-ai înţeles la Puţul Iadului sau la Palamaidsu?

— Bun răspuns. Poate că ai dreptate. Am să mai reflectez. Mă gândesc la Nirriti, totuşi. Ce se mai aude cu Cel Negru?

— În ultimii ani, a ajuns să pună stăpânire pe mări. Se zvoneşte că i-au crescut legiunile şi că s-a apucat de construit maşini de război. Ţi-am spus cândva, totuşi, despre temerile mele în legătură cu asta. Să ne ţinem cât

mai departe posibil de Nirriti. Nu are decât un singur lucru în comun cu noi – dorinţa de a răsturna Cerurile. Dar nefiind nici acceleraţionist, nici teocrat, dacă reuşeşte, instaurează un Ev de întuneric mai rău decât cel din care eşti pe cale de a ieşi. Poate că cel mai bine pentru noi ar fi să provocăm o bătălie între Nirriti şi zeii din Oraş, să ne ţinem deoparte, iar după aia, să-i dăm la cap învingătorului.

— S-ar putea să ai dreptate, Yama. Dar cum să facem?

— S-ar putea să nici nu trebuiască să facem ceva. E posibil să se întâmple de la sine… Curând. Mahartha e copleşită, retrăgându-se dinaintea mării. Tu eşti strategul, Sam. Eu nu sunt decât tacticianul. Te-am adus înapoi să ne spui tu ce să facem. Rogu-te, gândeşte-te cu atenţie la asta acum, când eşti iarăşi tu însuţi.

— Întotdeauna pui accentul pe aceste din urmă cuvinte.

— Da, Predicatorule. Pentru că nu ai mai fost încercat în bătălie de când te-ai întors din starea de fericire… Spune-mi, îi poţi face pe budişti să lupte?

— Poate, dar ar trebui să-mi asum o identitate de care acum sunt scârbit.

— Păi… Poate că nu. Să nu uiţi, în caz că suntem la înghesuială. Pentru a ne asigura, exersează şi tu în fiecare seară înaintea unei oglinzi lecţia aia estetică pe care ai oferit-o la mănăstirea lui Ratri.

— Mai bine nu.

— Ştiu, dar fă-o, totuşi.

— Mai bine aş exersa cu o sabie. Dă-mi aşa ceva şi-am să-ţi dau o lecţie.

— Aha! Destul de corect. Dă-mi o lecţie şi te-ai făcut cu un adept.

— Stai să ajungem în curte şi mă ocup eu de iluminarea ta.

•••

Când, în palatul cel albastru, Nirriti cel Negru îşi ridică mâinile, rachetele schelălăiră înălţându-se spre cer, slobozite de pe punţile vaselor lui lansatoare, pentru a coborî în arc deasupra oraşului Mahartha.

Când platoşa sa neagră îi fu prinsă în catarame în jurul pieptului, rachetele căzură deasupra oraşului şi izbucniră incendiile.

Când îşi trase cizmele, flota îi pătrunse în golf.

Când mantia-i neagră îi fu prinsă în jurul gâtului şi coiful negru din oţel îi fu aşezat pe cap, sergenţii lui începură să bată uşor tobele sub punţile vaselor.

Când cureaua sabiei îi fu atârnată la mijloc, cei-fără-suflet începură să se agite în burţile corăbiilor.

Când îşi puse mănuşile din piele şi oţel, flota lui, împinsă de vântul stârnit de rakasha, se apropie de port.

Când îi făcu semn tânărului său slujitor, Olvagga, să-l urmeze în curtea palatului, războinicii-care-nu-vorbeau-niciodată urcară pe punţile corăbiilor şi priviră la portul cuprins de flăcări.

Când motoarele negrei gondole celeste începură să uruie şi uşa se deschise înaintea lor, primul dintre vasele lui aruncă ancora.

Când intrară în gondolă, prima formaţiune a trupelor sale pătrunse în Mahartha.

Când ajunseră la Mahartha, oraşul căzuse.

• • •

Păsărelele cântau în înaltele, înverzitele locuri din grădină. Peşti, precum monedele vechi, stăteau pe fundul bazinului albastru. Florile abia deschise erau mai ales roşii, cu petale mari; dar mai era şi câte una galbenă pe lângă banca ei din jad. Banca avea un spătar alb, din fier forjat, de care ea îşi sprijinea mâna stângă în vreme ce privea dalele de piatră peste care se târşâiau cizmele lui, îndreptându-se spre ea.

— Domnule, asta este o grădină particulară.

El se opri înaintea băncii şi privi în jos spre ea. Era musculos, ars de soare, cu ochii şi barba întunecate, inexpresiv până în momentul în care zâmbi. Purta haine albastre, din piele.

— Oaspeţii nu vin aici, adăugă ea, ci folosesc grădinile celorlalte aripi ale clădirii. Treci pe sub bolta…

— Întotdeauna ai fost binevenită în grădina *mea,* Ratri, zise el.

— A ta?…

— Kubera.

— Doamne Kubera! Nu eşti…

— Gras. Ştiu. Corp nou. Şi am muncit din greu: i-am construit armele lui Yama, le-am transportat…

— Când ai sosit?

— În clipa asta. L-am adus înapoi pe Krishna, împreună cu un transport de focoase, grenade şi mine antipersonal…

— Oh, zei! Cât de mult a trecut…

— Da. Foarte. Dar scuze tot ţi se cuvin, aşa că am venit să ţi le prezint. M-am frământat în toţi aceşti ani. Îmi pare rău, Ratri, pentru noaptea aia, de demult, când te-am târât în povestea asta. Aveam nevoie de Atributul tău, aşa că te-am luat cam cu arcanul. Nu-mi place să folosesc aşa oamenii.

— Oricum aş fi părăsit Oraşul cât de curând, Kubera. Aşa că nu te simţi mai vinovat decât eşti. Aş prefera, e drept, o formă mai atrăgătoare decât cea pe care o port. Dar nu este ceva esenţial, totuşi.

— Am să-ţi fac rost de un alt trup, Doamnă.

— Altă dată, Kubera. Rogu-te, stai jos. Ţi-e foame? Ţi-e sete?

— Da şi da.

— Uite nişte fructe şi soma. Sau ai prefera ceai?

— Soma, mulţumesc.

— Yama zice că Sam şi-a revenit din sfinţenie.

— Perfect. Nevoia de el este tot mai mare. Dar probabil că Sam nu i-a spus lui Yama.

Ramurile se agitară violent într-un copac din preajmă şi Tak îşi dădu drumul la pământ, aterizând în patru labe. Păşi peste dalele din piatră şi se opri lângă bancă.

— M-a trezit toată vorbăria asta, mârâi el. Cine-i tipul, Ratri?

— Domnul Kubera, Tak.

— Dacă mata eşti el… atunci, oh, cât te-ai schimbat! zise Tak.

— Acelaşi lucru se poate spune şi despre tine, Tak al Arhivelor. De ce eşti tot maimuţă? Yama te-ar putea transmigra.

— Sunt mai folositor ca maimuţă, spuse Tak. Sunt un spion excelent, mult mai bun decât un câine. Sunt mai puternic decât un om. Şi cine poate deosebi o maimuţă de alta? Am să rămân în forma asta până când n-o să mai fie nici o nevoie de serviciile mele speciale.

— Lăudabil. Au mai sosit veşti în legătură cu mişcările lui Nirriti?

— Vasele lui se apropie de marile porturi mai mult decât aveau obiceiul în trecut, spuse Tak. Şi par a fi şi mai multe. În afară de asta, nimic. Se pare că zeii se tem de el, de vreme ce nu-l distrug.

— Da, zise Kubera, pentru că acum este un necunoscut. Înclin să cred că toată povestea asta este rezultatul greşelii lui Ganesha. El i-a permis să părăsească nevătămat Cerurile şi să ia cu sine echipamentul pe care l-a luat. Cred că Ganesha avea nevoie de cineva ca duşman al Cerurilor, la repezeală. Nu cred să fi visat el niciodată ca un atehnic să poată folosi echipamentul aşa cum l-a folosit acesta şi să construiască forţele pe care le comandă acum.

— Este o logică în ceea ce spui, zise Ratri. Şi eu am auzit că Ganesha procedează uneori astfel. Acum ce va face?

— O să-i cedeze lui Nirriti primul oraş pe care-l atacă, o să-i observe mijloacele ofensive şi-o să-i cântărească puterea – dacă îl poate convinge pe Brahma să stea pe loc. *Apoi* o să-l lovească pe Nirriti. Mahartha trebuie să cadă, iar *noi* trebuie să stăm pe aproape. Ar putea fi interesant de urmărit.

— Dar crezi că vom face mai mult decât să privim? întrebă Tak.

— Desigur. Sam ştie că va trebui să fim gata să-i facem mai mult decât fărâme, după care să încercăm să culegem câte ceva. Va trebui să ne mişcăm tot atât de repede ca şi ceilalţi, şi s-ar putea ca asta să se întâmple cât de curând.

— În sfârşit, zise Tak. Mi-am dorit întotdeauna să merg la bătălie alături de Legător.

— În săptămânile următoare, sunt sigur că aproape tot atâtea dorinţe se vor împlini câte vor rămâne neîmplinite.

— Încă nişte soma? Fructe?

— Mulţumesc, Ratri.

— Şi tu, Tak?

— Poate o banană.

•••

În umbra pădurii, pe culmea unui deal înalt, Brahma stătea, ca statuia unui zeu călare pe un grifon, privind în jos spre Mahartha.

— Pângăresc templul.

— Da, răspunse Ganesha. Sentimentele Celui Negru nu s-au schimbat cu trecerea timpului.

— Într-un fel, este păcat. În alt fel, este înspăimântător. Trupele lui aveau puşti automate şi pistoale.

— Da. Sunt foarte puternici. Să ne întoarcem la gondolă.

— O clipă.

— Mă tem, Doamne… că sunt prea puternici, în acest moment.

— Ce propui?

— Nu pot trece râul înot. Dacă vor să atace Lananda, trebuie să o ia pe uscat.

— Adevărat. Numai dacă nu au destule nave cereşti.

— Iar dacă vor să atace Khaipurul, trebuie să meargă şi mai departe.

— Oho! Iar dacă e să atace Kilbarul, trebuie să meargă încă şi mai departe! Ia zi! Ce vrei să spui?

— Cu cât merg mai departe, cu atât problemele logistice le cresc şi cu atât mai vulnerabili devin la tacticile de gherilă de-a lungul drumului…

— Propui să nu fac altceva decât să-i hărţuiesc? Să-i las să străbată ţinutul luând oraş după oraş? Au să prăduiască până când le vin întăriri, să-şi întărească poziţiile pe care le-au câştigat, *apoi* au să pornească mai departe. Numai un nebun ar face altfel. Dacă aşteptăm…

— Ia uită-te jos.

— Ce? Ce se întâmplă?

— Se pregătesc să pornească mai departe.

— Imposibil!

— Brahma, uiţi că Nirriti este un fanatic, un nebun. Nu vrea Mahartha sau Lananda sau Khaipur. Vrea să ne distrugă templele şi pe noi înşine. Singurele lucruri de care mai este interesat în oraşe sunt sufletele, nu trupurile. Se va deplasa pretutindeni, distrugând orice simbol al religiei noastre pe care-l va întâlni, până când ne vom hotărî noi să purtăm lupta cu el. Dacă nu facem nimic, atunci probabil că va trimite misionari.

— Ei bine, trebuie să facem ceva!

— Atunci, să-l obosim în vreme ce se mişcă. Iar când va fi destul de slab, lovim! Să-i dăm Lananda. Şi Khaipurul, dacă este necesar. Chiar şi Kilbarul şi Hamsa. Când va fi destul de istovit, îl zdrobim. Ne putem lipsi de oraşe. Câte nu am distrus noi înşine? Nici nu ne mai aducem aminte!

— Treizeci şi şase, zise Brahma. Hai să ne întoarcem în Ceruri, să mă gândesc la asta. Dacă îţi urmez sfatul, iar el se retrage înainte de a fi prea slab, atunci înseamnă să pierdem enorm.

— Sunt dispus să pun pariu că nu va face aşa ceva.

— Nu tu eşti cel care azvârle zarurile, Ganesha, ci eu. Şi, vezi tu, îi are cu el pe blestemaţii ăia de rakasha! Să plecăm repede, înainte să ne detecteze.

— Da, repede!

Întoarseră spre pădure slizzarzii pe care-i călăreau.

• • •

Krishna îşi puse flautul alături când mesagerul fu adus înaintea lui.

— Da? întrebă el.

— Mahartha a căzut…

Krishna se ridică în picioare.

— Iar Nirriti se pregăteşte de marş asupra Lanandei.

— Ce au făcut zeii pentru a se apăra?

— Nimic. Absolut nimic.

— Vino cu mine. Lokapalas trebuie să se strângă la sfat.

Krishna îşi lăsă flautul pe masă.

• • •

În noaptea aceea, Sam stătu în cel mai înalt balcon al palatului lui Ratri. Ploaia cădea în jurul său, venind ca nişte unghii reci prin rafalele de vânt. La mâna stângă, îi lucea un inel din fier, cu o licărire de smarald.

Fulgere cădeau şi cădeau şi cădeau, şi rămâneau.

Ridică mâna şi tunetele mugiră şi mugiră, ca strigătele de moarte ale tuturor dragonilor care vor fi trăit cândva, undeva…

Noaptea se retrăgea pe măsură ce tot mai multe dintre elementaliile focului se strângeau în faţa Palatului Karmei.

Sam ridică amândouă mâinile împreunate şi elementaliile urcară în văzduh ca una şi rămaseră plutind în noapte.

Făcu un semn şi se deplasară deasupra Khaipurului, trecând de la un capăt al oraşului la celălalt.

Apoi dădură roată.

Apoi se despărţiră şi începură să danseze în furtună.

Sam coborî mâinile.

Elementaliile coborâră şi rămaseră înaintea lui.

Sam nu se clinti. Aşteptă.

După o sută de bătăi de inimă, veni şi-i vorbi din întunericul nopţii:

— Cine eşti tu, să comanzi sclavii demonilor rakasha?

— Adu-mi-l pe Taraka, zise Sam.

— Nu primesc ordine de la nici un muritor.

— Atunci uită-te la flăcările adevăratei mele fiinţe, că de nu, te leg de catargul ăla metalic pentru drapele şi rămâi acolo cât o să te ţină el.

— Legătorule! Trăieşti!

— Adu-mi-l pe Taraka, repetă el.

— Da, Siddhartha. Numaidecât.

Sam plesni din palme şi elementaliile săltară spre cerul negru, iar noaptea fu iarăşi întunecată în jurul lui.

• • •

Domnul Iadului luă o formă umană şi intră în camera în care se afla Sam, singur.

— Ultima oară când te-am văzut a fost în ziua Marii Bătălii, zise el. Mai târziu, am auzit că au găsit o cale de a te distruge.

— După cum vezi, n-au reuşit.

— Cum de ai pătruns iar în lume?

— Domnul Yama, Cel în Roşu, m-a făcut să apar.

— Într-adevăr, mare este puterea lui.

— S-a vădit a fi suficientă. Cum o mai duc rakasha la ora actuală?

— Bine. Continuăm lupta.

— Într-adevăr? În ce fel?

— Îl ajutăm pe vechiul nostru aliat – Cel Negru, Domnul Nirriti – în campania împotriva zeilor.

— Bănuiam eu. Ăsta-i motivul pentru care te-am contactat.

— Vrei să vii de partea lui?

— M-am gândit cu grijă şi, împotriva obiecţiilor camarazilor mei, *vreau* să vin de partea lui – cu condiţia să facă o înţelegere cu noi. Vreau să-i transmiţi mesajul meu.

— Care-i mesajul, Siddhartha?

— Mesajul e că lokapalas – aceştia fiind Yama, Krishna, Kubera şi eu însumi – vom lupta de partea lui împotriva zeilor, aducându-ne toţi susţinătorii, puterile şi maşinăriile, pe care să le folosim contra lor, dacă este de acord să nu pornească război împotriva adepţilor budismului sau hinduismului care există în lume, pentru a-i converti la convingerile lui… Şi, de asemenea, să nu caute să suprime acceleraţionismul, cum au făcut zeii, dacă ieşim victorioşi. Uită-te la flăcările lui când rosteşte răspunsul şi spune-mi dacă grăieşte adevărul.

— Crezi că va fi de acord cu asta, Sam?

— Cred. Ştie că va câştiga adepţi, o dată ce zeii nu vor mai fi pentru a impune hinduismul ca acum. Poate vedea asta din ceea ce am reuşit eu cu budismul, în ciuda opoziţiei lor. Simte el că asta este singura cale corectă şi că e menită să câştige în competiţie. Cred că, pe motivul ăsta, va fi de acord cu competiţia *corectă.* Du-i mesajul şi adu-mi răspunsul lui. E-n regulă?

Taraka şovăi. Faţa şi mâna stângă i se transformară în fum.

— Sam…

— Ce-i?

— Care *este* calea cea dreaptă?

— Ăăă… Pe mine mă întrebi *asta?* De unde să ştiu eu?

— Muritorii te numesc Buddha.

— Asta-i numai din cauză că sunt chinuiţi de limbaj şi de ignoranţă.

— Nu. Am privit la flăcările tale şi te-am numit Domnul Luminii. I-ai legat după cum ne-ai legat şi pe noi, i-ai eliberat după cum ne-ai eliberat şi pe noi. A ta a fost puterea de a le da o credinţă. Eşti ceea ce pretinzi a fi.

— Am minţit. Eu însumi nu am crezut niciodată în asta şi nici acum nu cred. Aş fi putut alege pur şi simplu o altă cale – religia lui Nirriti, să zicem – numai că o crucificare doare. Aş fi putut-o alege pe cea numită islam, numai că ştiu prea bine cum se amestecă el cu hinduismul. Alegerea mea s-a bazat pe calcul, nu pe inspiraţie, şi sunt un nimic.

— Eşti Domnul Luminii.

— Du-te acum şi transmite-mi mesajul. Putem discuta religie în altă zi.

— Lokapalas, zici, sunt Yama, Krishna, Kubera şi tu însuţi?

— Da.

— Atunci, *trăieşte.* Spune-mi, Sam, înainte să plec… L-ai putea înfrânge pe Yama în luptă?

— Nu ştiu. Totuşi, nu cred. Nu cred că poate cineva.

— Dar el te-ar putea înfrânge pe tine?

— Probabil, într-o luptă dreaptă. De câte ori ne-am întâlnit ca duşmani, în trecut, am fost uneori norocos, iar alteori am reuşit să-l păcălesc. M-am duelat cu el recent şi e fără pereche. Este prea priceput în ale distrugerii.

— Înţeleg, zise Taraka, iar mâna dreaptă şi jumătate din piept îi dispărură. Atunci, noapte bună ţie, Siddhartha! Îţi iau mesajul cu mine.

— Mulţumesc, noapte bună şi ţie!

Taraka se făcu tot un fum şi se destrămă în furtună.

•••

Mult deasupra lumii, răsucindu-se: Taraka.

Furtuna urla în jurul lui, dar el abia dacă îi lua în seamă furia.

Trăsnetele cădeau şi ploaia curgea şi Podul Zeilor nu se mai vedea.

Dar nici unul dintre aceste lucruri nu-l preocupa.

Fiindcă el era Taraka, cea mai mare căpetenie a demonilor rakasha, Domnul Iadului…

Şi fusese creatura cea mai puternică din lume, în afara Legătorului.

Acum Legătorul îi spusese că era Unul-şi-Mai-Mare… Şi că aveau să lupte împreună, ca înainte.

Cât de insolent stătuse el în roşul lui şi în puterea lui! În ziua aceea. Cu mai bine de o jumătate de veac în urmă. În apropiere de Vedra.

A-l distruge pe Yama-Dharma, a înfrânge Moartea – asta ar dovedi supremaţia lui Taraka…

A dovedi supremaţia lui Taraka era mai important decât a-i înfrânge pe zei, care aveau să moară într-o bună zi, oricum, pentru că ei nu erau rakasha.

Aşadar, mesajul către Nirriti, mesajul Legătorului – căruia îi spusese că Nirriti avea să fie de acord – urma să fie rostit numai furtunii, iar Taraka se va uita la flăcările ei şi va şti că adevăr a grăit.

Pentru că furtuna nu minte niciodată… Şi întotdeauna spune: *Nu!*

•••

Sergentul negru îl aduse în tabără. Fusese plin de strălucire, în armura lui cu ornamentaţii lucitoare şi nu fusese capturat; venise drept la el şi-i spusese că are un mesaj pentru Nirriti. Din acest motiv, sergentul se hotărâse să nu-l ucidă pe dată. Îi luă armele, îl conduse în tabără – acolo, în pădurea de lângă Lananda – şi-l lăsă sub pază în timp ce-şi consultă conducătorul.

Nirriti şi Olvegg stăteau în cortul cel negru. Înaintea lor era desfăşurată o hartă a Lanandei.

Când îi îngăduiră să aducă prizonierul în cort, Nirriti îl privi şi-i făcu semn sergentului să iasă.

— Cine eşti? întrebă el.

— Ganesha, din Oraş. Cel care te-a ajutat să fugi din Ceruri. Nirriti păru să se gândească la asta.

— Ei bine, îmi amintesc de prietenul din zilele de demult, zise el. De ce ai venit la mine?

— Pentru că timpul este prielnic. Ai întreprins, în fine, marea cruciadă.

— Da.

— Aş ţine sfat numai cu tine, în legătură cu asta.

— Vorbeşte, aşadar.

— Dar el?

— A vorbi înaintea lui Jan Olvegg este tot una cu a vorbi înaintea mea. Spune ce ai în minte.

— Olvegg?

— Da!

— Aşa, care va să zică. Am venit să-ţi spun că zeii din Oraş sunt slabi. Prea slabi, simt eu, pentru a te înfrânge.

— Simţisem şi eu asta.

— Dar nu sunt atât de slabi pentru a nu fi în stare să-ţi pricinuiască pierderi imense, când se vor pune în mişcare. Asta ar putea atârna în balanţă, dacă-şi adună toate forţele la momentul potrivit.

— Am venit la luptă ştiind şi eu aşa ceva.

— Preferabil ar fi ca victoria să te coste mai puţin. Ştii că sunt un simpatizant al creştinilor.

— La ce te gândeşti?

— M-aş oferi să conduc nişte lupte de gherilă numai pentru a-ţi spune că Lananda este a ta. Nu o vor apăra. Dacă ai să continui să înaintezi cum ai făcut până acum – fără să-ţi consolidezi cuceririle – şi dacă te duci asupra Khaipurului, Brahma nu-l va apăra nici pe el. Dar când ai să ajungi la Kilbar, cu forţele slăbite în urma bătăliilor pentru primele trei oraşe şi de pe urma acestor hărţuieli ale noastre pe parcursul drumului, Brahma va lovi cu întreaga putere a Cerurilor, astfel că s-ar putea să cobori pentru a te apăra sub zidurile Kilbarului. Toate puterile Oraşului Celest

sunt pregătite. Te aşteaptă să încerci porţile celui de-al patrulea oraş de pe râu.

— Înţeleg. Asta-i bine de ştiut. Înseamnă că se tem de ce sunt în stare.

— Desigur. Ai să înaintezi tocmai până la Kilbar?

— Da. Şi am să înving şi la Kilbar. Am să trimit după cea mai puternică armă a mea, înainte să atacăm oraşul. Puterile pe care le-am păstrat pentru a le folosi împotriva Oraşului Celest însuşi vor fi dezlănţuite asupra duşmanilor mei când au să vină în apărarea osânditului Kilbar.

— Şi ei vor aduce arme puternice.

— Atunci, când ne vom întâlni, rezultatul nu va sta, cu adevărat, nici în mâinile lor, nici într-ale mele.

— Există o cale pentru a înclina balanţa şi mai mult, Renfrew.

— Oh? Ce mai ai în minte?

— Mulţi semizei sunt nemulţumiţi de situaţia care domneşte în Oraş. Voiseră o campanie prelungită împotriva acceleraţionismului şi împotriva adepţilor lui Tathagatha. Au fost dezamăgiţi când, după Keenset, nu a urmat aşa ceva. De asemenea, Domnul Indra a fost chemat din continentul estic, unde purta războiul împotriva vrăjitoarelor. Indra ar putea fi făcut să aprecieze sentimentele semizeilor – iar adepţii lui vor veni încinşi de pe un alt câmp de bătălie.

Ganesha îşi aranjă mantaua.

— Continuă, zise Nirriti.

— Când ajung la Kilbar, spuse Ganesha, s-ar putea să nu lupte pentru apărarea lui.

— Înţeleg. Cu ce te vei alege tu din toate astea, Ganesha?

— Cu satisfacţia.

— Nimic altceva?

— Aş vrea să-ţi aminteşti ziua în care am făcut această vizită.

— Aşa să fie! Nu am să uit şi te voi răsplăti după aceea… Gardă!

Pânza de la intrarea cortului se dădu la o parte şi cel care-l adusese pe Ganesha păşi înăuntru.

— Escortează-l pe omul acesta oriunde mai vrea să ajungă şi dă-i drumul să plece nevătămat, ordonă Nirriti.

— Ai să te încrezi în el? întrebă Olvegg după plecarea lui Ganesha.

— Da, spuse Nirriti, dar am să-i dau arginţii după aceea.

• • •

Cei patru lokapalas ţineau sfat în camera lui Sam din Palatul Karmei, din Khaipur. Mai erau de faţă şi Ratri împreună cu Tak.

— Taraka spune că Nirriti nu este de acord cu condiţiile noastre, zise Sam.

— Bun, spuse Yama. Mă temeam că o să accepte.

— Iar dimineaţă atacă Lananda. Taraka crede că vor lua oraşul. Va fi ceva mai dificil decât a fost cu Mahartha, dar el este sigur că vor ieşi învingători. Şi eu la fel.

— Şi eu.

— Şi eu.

— După care va veni spre acest oraş, Khaipur. Apoi Kilbar, apoi Hamsa, apoi Gayatri. Undeva în lungul acestui traseu, el ştie că zeii au să pornească împotrivă-i.

— Desigur.

— Deci noi suntem la mijloc şi nu avem prea multe variante de ales. Nici măcar nu putem face o înţelegere cu Nirriti. Credeţi că putem face una cu Cerurile?

— Nu! spuse Yama izbind cu pumnul în masă. Tu de care parte eşti, Sam?

— A acceleraţiei, răspunse el. Dacă se poate asigura prin negocieri şi nu prin vărsare inutilă de sânge, atunci cu atât mai bine.

— Eu mai degrabă aş face un târg cu Nirriti, decât cu Cerurile!

— Hai să votăm, la fel cum am procedat şi înainte de a lua contact cu Nirriti.

— Şi nu ai nevoie decât de un vot pentru a câştiga.

— Astea mi-au fost condiţiile când am intrat în rândul lokapalasilor. Mi-aţi cerut să vă conduc, aşa că şi eu cer

puterea de a decide în caz de balotaj. Daţi-mi voie să vă explic raţionamentul meu înainte de a vorbi despre vot.

— Prea bine… Spune!

— Cerurile, în ultima vreme, au adoptat o atitudine mai liberală în privinţa acceleraţionismului, după câte înţeleg eu. Nu a fost nici o schimbare oficială de poziţie, dar nici nu s-a mai făcut nimic împotriva acceleraţionismului – probabil din cauza bătăii pe care au luat-o la Keenset. Nu am dreptate?

— Perfectă dreptate, zise Kubera.

— Este posibil să se fi dumirit că a porni asemenea acţiuni de fiecare dată când Ştiinţa îşi iţeşte capul hidos este prea costisitor. Erau oameni care luptau împotriva lor în bătălii. Împotriva Cerurilor. Iar oamenii, ca şi noi înşine, au familii, au legături care-i fac să fie slabi – şi sunt obligaţi să păstreze un dosar karmic fără pată, dacă vor renaştere. Şi cu toate astea, luptau. Aşadar, Cerurile au trecut la o mai mare îngăduinţă în ultimii ani. De vreme ce aceasta este situaţia de fapt, nu au nimic de pierdut încuviinţând acceleraţionismul. În fond, l-ar putea întoarce în favoarea lor, ca pe un blând gest de îndurare divină. Cred că ei ar fi înclinaţi să facă şi concesiile pe care nu le-a făcut Nirriti…

— Eu vreau să văd Cerurile căzând, zise Yama.

— Desigur. Şi eu. Dar gândeşte-te bine. Numai cu ceea ce le-ai dat oamenilor în ultima jumătate de veac, pot Cerurile să mai ţină multă vreme lumea în mână? Cerurile au căzut în ziua aia, la Keenset. Încă o generaţie, poate două, şi puterea lor asupra muritorilor s-a dus. În bătălia asta cu Nirriti au să fie iarăşi afectaţi, chiar dacă victorioşi. Mai dă-le câţiva ani de glorie decadentă. Devin tot mai neputincioşi, cu fiecare anotimp. Şi-au atins culmea. Declinul le-a început.

Yama îşi aprinse o ţigară.

— Nu-i aşa că vrei să-l omoare cineva pe Brahma în locul tău? întrebă Sam.

Yama rămase tăcut, trase din ţigară, suflă fumul. Apoi:

— Poate. Poate că asta vreau. Nu ştiu. Nu-mi place să mă gândesc la asta. Probabil că este adevărat, totuşi.

— Vrei să te asigur că Brahma va muri?

— Nu! Dacă încerci asta, te ucid!

— Simţi că nu ştii cu adevărat dacă vrei ca Brahma să moară sau nu. Poate pentru că urăşti şi iubeşti în acelaşi timp. Ai fost bătrân înainte de a fi fost tânăr, Yama, iar ea a fost singurul lucru la care ai ţinut vreodată. Am dreptate?

— Da.

— Atunci, nu am nici un răspuns pentru tine, pentru problema ta, dar trebuie să priveşti ceva mai detaşat chestiunea noastră.

— Foarte bine, Siddhartha. Votez să-l oprim pe Nirriti aici, la Khaipur, dacă Cerurile ne vor sprijini.

— Are cineva vreo obiecţie?

Nimeni nu spuse nimic.

— Atunci, haideţi până la templu, să facem o comandă la compartimentul de comunicaţii.

Yama îşi stinse ţigara.

— Dar nu am să vorbesc eu cu Brahma, zise el.

— Am să port eu discuţia.

• • •

Ili, cea de-a cincea notă a harpei, sună în Grădina Lotusului Purpuriu. Când Brahma activă ecranul din pavilionul lui, văzu un bărbat care purta turbanul albastru-verzui al celor din Urath.

— Unde este preotul? întrebă Brahma.

— E prins pe-afară cu treburi. Îl pot târî încoace, dacă ai chef să auzi niscaiva rugăciuni…

— Cine eşti tu, care porţi turbanul Celor Dintâi şi intri înarmat în templu?

— Am sentimentul straniu că am mai trecut o dată prin asta, zise omul.

— Răspunde-mi la întrebare!

— Vrei ca Nirriti să fie oprit, Doamnă? Sau vrei să-i dai toate oraşele din lungul acestui râu?

— Pui la încercare răbdarea Cerurilor, muritorule! N-ai să părăseşti viu templul.

— Ameninţările tale nu înseamnă nimic pentru cel care este mai mare peste lokapalas, Kali.

— Lokapalas nu mai există şi nu aveau nici un şef.

— Îl ai în faţa ochilor, Durga.

— *Yama?* Tu eşti?

— Nu, dar este aici, cu mine, ca şi Krishna şi Kubera.

— Agni este mort. Fiecare nou Agni a murit de-atunci…

— Keenset. Ştiu, dulceaţa mea. Eu nu am fost membru al echipei iniţiale. Rild nu m-a ucis. Tigrul-fantomă, care va rămâne anonim, a făcut treabă bună, dar nu destul de bună. Iar acum am trecut iarăşi Podul Zeilor, înapoi. Lokapalas m-au ales drept şeful lor. Vom apăra Khaipurul şi-l vom înfrânge pe Nirriti, dacă Cerurile ne ajută.

— Sam… Nu se poate să fii tu!

— Atunci spune-mi Kalkin, sau Siddhartha, sau Tathagatha, sau Mahasamatman, sau Legătorul, sau Buddha, sau Maitreya. Sam sunt, totuşi. Am venit să mă închin ţie şi să facem un târg.

— Anume?

— Oamenii au putut trăi cu Cerurile, dar Nirriti este altceva. Yama şi Kubera au adus arme în oraş. Îl putem fortifica şi pune la punct o bună apărare. Dacă Cerurile îşi alătură puterile, Nirriti îşi va afla înfrângerea la Khaipur. Vom face asta dacă Cerurile acceptă acceleraţionismul şi libertatea religioasă, şi pun capăt domniei Maeştrilor Karmei.

— Asta nu-i mare lucru, Sam…

— Primele două nu trebuie decât să fie acceptate ca existând şi ca având dreptul să meargă mai departe. Cea de-a treia se va petrece şi dacă vreţi voi, şi dacă nu – prin urmare, îţi dau ocazia de a fi mărinimoasă în privinţa asta.

— Va trebui să mă gândesc…

— Ai un minut. Te aştept. Dacă răspunsul este totuşi *nu,* noi ne retragem şi-l lăsăm pe Renfrew să ia oraşul, să pângărească templul. După ce va mai lua încă şi altele, va trebui să-l înfrunţi. Noi nu vom mai fi atunci prin preajmă. Vom aştepta până ce se sfârşeşte totul. Dacă vei mai fi în scenă, nici măcar n-ai să mai poţi negocia termeni aşa de buni ca ăştia pe care ţi i-am propus acum. Dacă nu, cred că noi vom reuşi să-l înfrângem cumva pe Cel Negru şi ce-o

mai rămâne din zombii lui. În orice caz, noi obţinem ce vrem. Pentru tine, însă, e mai simplu să accepţi propunerea mea.

— E-n regulă! Am să mobilizez imediat toate forţele. Vom lupta cot la cot în această ultimă bătălie, Kalkin. Nirriti va pieri la Khaipur! Ţine pe careva acolo, în sala de comunicaţii, să rămânem în legătură.

— Am să-mi fixez aici statul major.

— Acum, dezleagă preotul şi adu-mi-l aici. Are de primit nişte ordine divine şi, în scurt timp, o vizită divină.

— Bine, Brahma.

— Sam, aşteaptă! După bătălie, dacă ne vom mai afla în viaţă, aş vrea să discut cu tine… Cu privire la închinăciunea reciprocă.

— Vrei să te faci budistă?

— Nu. Iarăşi femeie…

— Există un loc şi un timp pentru toate lucrurile, deci şi pentru ăsta.

— Când şi unde va sosi ceasul, am să fiu acolo.

— Ţi-l aduc pe preot, acum. Rămâi pe fir.

• • •

După căderea Lanandei, Nirriti făcu o slujbă printre ruinele acelui oraş, rugându-se pentru victoria asupra celorlalte. Sergenţii lui întunecaţi bătură uşor în tobe, iar zombii căzură în genunchi. Nirriti se rugă până când transpiraţia îi acoperi faţa ca o mască de sticlă şi lumină şi începu să i se prelingă înăuntrul platoşei-proteză, care-i dădea tăria mai multora la un loc. Atunci îşi ridică faţa către ceruri, se uită la Podul Zeilor şi spuse „Amin”.

Apoi se întoarse şi se îndreptă spre Khaipur. În spatele lui, oştirea se ridică în picioare.

• • •

Când Nirriti sosi la Khaipur, zeii îl aşteptau.

Aşteptau şi trupele din Kilbar, alături de cele din Khaipur.

Şi semizeii şi eroii şi nobilii aşteptau.

Şi înalţii brahmani şi mulţi dintre adepţii lui Mahasamatman aşteptau. Aceştia din urmă, veniţi în numele Esteticii Divine.

Nirriti se uită la câmpul minat ce conducea la zidurile cetăţii şi-i văzu pe cei patru călăreţi, care erau lokapalas, aşteptând lângă porţi, cu flamurile Cerurilor fluturând în vânt, alături.

Îşi coborî viziera şi se întoarse spre Olvegg.

— Ai avut dreptate. Mă întreb dacă Ganesha aşteaptă înăuntru.

— Vom afla destul de curând.

Nirriti continuă să înainteze.

• • •

Fu ziua în care Domnul Luminii stăpâni câmpul. Zombii lui Nirriti nu intrară nicicând în Khaipur. Ganesha se prăbuşi sub sabia lui Olvegg, pe când încerca să-l înjunghie pe la spate pe Brahma, care se apropiase de Nirriti pe o înălţime de pământ. Atunci căzu Olvegg, ţinându-se de burtă, şi începu să se târască spre o stâncă.

Brahma şi Cel Negru rămaseră atunci faţă în faţă, pedeştri, iar capul lui Ganesha se rostogoli într-un şanţ.

— Acela mi-a spus Kilbar, zise Nirriti.

— Acela îl vroia pe Kilbar, interveni Brahma, şi a încercat să-l *facă* pe Kilbar. Acum ştiu de ce.

Se repeziră unul asupra altuia şi platoşa lui Nirriti îl apără cu tăria mai multora la un loc.

Yama dădu pinteni calului spre înălţimi şi fu învăluit într-un vârtej de praf şi nisip. Îşi ridică mantia în faţa ochilor şi în jurul lui izbucni un râs.

— *Unde ţi-e acum privirea-de-moarte, Yama-Dharma?*

— Rakasha! mârâi el.

— Da, eu sunt, Taraka.

Şi Yama fu imediat udat leoarcă de apă multă; iar calul se cabră şi căzu pe spate.

Era în picioare, cu sabia în mână, când vârtejul de văpaie se întrupă sub formă de om.

— Te-am spălat de ceea-ce-izgoneşte, zeu al morţii. Acum te vei pogorî în nimicnicie, sub mâna mea!

Yama se repezi cu sabia înainte.

Îşi despică adversarul de la umăr până la coapsă, dar nici o picătură de sânge nu curse şi nici un semn al trecerii sabiei sale nu se vădi.

— Nu mă poţi secera ca pe un om, o, Moarte! Dar iată ce-ţi pot face eu ţie!

Taraka se aruncă asupra lui, prinzându-i braţele pe lângă corp şi răsturnându-l la pământ. Se iscă o jerbă de scântei.

În depărtare, Brahma stătea cu genunchiul pe spinarea lui Nirriti şi-i trăgea capul spre spate, să-i frângă grumazul în tăria platoşei negre. Atunci sări Indra din spinarea slizzardului său şi-şi înălţă Sabia-Trăsnet asupra lui Brahma. Auzi cum i se frânge gâtul lui Nirriti.

— Mantia te protejează! strigă Taraka de la pământ, unde se încleştase în trântă cu Yama; şi atunci privi Moartea în ochi…

Yama simţi că Taraka slăbise îndeajuns pentru a-l putea arunca deoparte.

Sări în picioare şi începu să alerge spre Brahma, fără să se mai oprească pentru a-şi culege sabia de pe jos. Pe înălţime, Brahma para iar şi iar Trăsnetul, cu sângele ţâşnindu-i din ciotul braţului stâng retezat şi şiroindu-i din rănile de la cap şi de la piept. Nirriti îi ţinea glezna prinsă într-o strânsoare de oţel.

Yama strigă puternic, atacând cu pumnalul.

Indra se dădu înapoi, unde nu-l mai putea ajunge sabia lui Brahma, şi se întoarse să-l înfrunte.

— Un jungher împotriva Trăsnetului, Cel în Roşu? întrebă el.

— Da, icni Yama, lovind cu mâna dreaptă şi trecând pumnalul în stânga, pentru adevărata lovitură.

Vârful pătrunse în braţul lui Indra.

Indra scăpă Trăsnetul şi-l izbi pe Yama în falcă. Yama căzu, dar îi prinse şi-i trase lui Indra picioarele, prăvălindu-l la pământ.

Aspectul îl cuprinse atunci deplin şi, când se uită la Indra, acesta păru să se ofilească sub privirea lui. Taraka îi sări în spinare exact în momentul în care Indra muri. Yama încercă să se elibereze, dar simţea ca şi cum un munte i s-

ar fi aşezat pe umeri. Brahma, care zăcea alături de Nirriti, îşi smulse centura, ce fusese înmuiată în izgonitor de demoni. Cu mâna dreaptă o azvârli peste spaţiul care-i separa, astfel încât ea ajunse alături de Yama.

Taraka se retrase, iar Yama îşi întoarse privirea asupra lui. Trăsnetul săltă atunci de unde căzuse la pământ şi se repezi spre pieptul lui Yama.

Yama prinse cu ambele mâini lama, ajunsă cu vârful la câteva degete de inima lui. Începu să înainteze, iar sângele îi picura din palme şi cădea pe pământ.

Vârful îl atinse pe Yama.

Yama se trase într-o parte, răsucindu-se, iar sabia îl spintecă în trecere, de la osul pieptului până la umăr.

Atunci ochii i se făcură ca două suliţe şi rakasha îşi pierdu forma umană, devenind un fum. Lui Brahma îi căzu capul în piept.

Taraka dădu un ţipăt când Siddhartha veni în galop spre el, călărind pe un cal alb, cu aerul trosnind şi mirosind a ozon în juru-i.

— Nu, Legătorule! Ţine-ţi în frâu puterea! Moartea mea aparţine lui Yama…

— Oh, demon nebun! spuse Sam. N-ar fi trebuit să fiu…

Dar Taraka nu mai era.

Yama căzu în genunchi alături de Brahma şi-i legă un garou peste ce-i mai rămăsese din braţul stâng.

— Kali! spuse el. Nu muri! Vorbeşte-mi, Kali!

Brahma gâfâi şi ochii i se zbătură încercând să se deschidă, apoi i se închiseră iar.

— Prea târziu, murmură Nirriti şi-şi întoarse capul spre Yama. Sau poate că la timp. Eşti Azrael, nu-i aşa? Îngerul Morţii…

Yama îl lovi şi sângele de pe mână îl mânji pe Nirriti pe faţă.

— „Fericiţi sunt cei sărmani în duh, pentru că a lor este împărăţia cerurilor”[63], spuse Nirriti. „Fericiţi sunt cei ce

---

[63]Evanghelia după Matei, 5: 3.

bocesc, pentru că ei vor fi mângâiaţi. Fericiţi sunt cei supuşi, pentru că ei vor moşteni pământul.”[64]

Yama îl plesni iar.

— „Fericiţi sunt cei ce flămânzesc şi însetează după dreptate, pentru că ei vor fi săturaţi. Fericiţi sunt cei îndurători, pentru că ei vor avea parte de îndurare. Fericiţi sunt cei cu inima curată, pentru că ei îl vor vedea pe Dumnezeu…”

— „Şi fericiţi sunt cei împăciuitori”, zise Yama, „pentru că ei vor fi numiţi copii ai lui Dumnezeu”[65]. Tu cum te potriveşti în tablou, Cel Negru? Tu copilul cui eşti, de te-ai comportat aşa cum te-ai comportat?

Nirriti zâmbi şi zise:

— „Binecuvântaţi sunt cei prigoniţi din pricina dreptăţii lor, pentru că a lor este împărăţia cerurilor.”[66]

— Eşti nebun, spuse Yama, şi de asta nu am să-ţi iau viaţa. Stinge-te singur, când eşti gata, ceea ce se va întâmpla curând.

După care, îl ridică pe Brahma în braţe şi plecă înapoi, spre oraş.

— „Fericiţi sunteţi, când oamenii au să vă ocărască”, zise Nirriti, „şi au să vă prigonească şi au să spună tot felul de lucruri rele şi neadevărate despre voi, din pricina mea…”[67]

— Apă? întrebă Sam deşurubând capacul bidonului şi ridicându-i capul lui Nirriti.

Nirriti îl privi, îşi linse buzele, dădu uşor din cap. Sam îi picură apă în gură.

— Cine eşti? întrebă Nirriti.

— Sam.

— Tu? *Tu* te-ai ridicat iar?

— N-are importanţă, zise Sam. N-a fost prea greu.

Ochii Celui Negru se umplură de lacrimi.

— Înseamnă că tu ai să câştigi, totuşi, icni el. Nu înţeleg de ce a îngăduit-o El…

---

[64]Evanghelia după Matei, 5:4,5.

[65]Evanghelia după Matei, 5: 9.

[66]Evanghelia după Matei, 5: 10.

[67]Evanghelia după Matei, 5: 11.

— Asta este doar o lume, Renfrew. Cine ştie ce se întâmplă în altă parte? Şi, oricum, nu era chiar lupta pe care am vrut s-o câştig. Îmi pare rău pentru tine şi-mi pare rău pentru toate. Sunt de acord cu tot ce i-ai spus lui Yama, şi asemenea sunt adepţii celui pe care ei îl numesc Buddha. Nu-mi mai amintesc dacă eu, într-adevăr, am fost acela sau dacă a fost un altul. Dar acum m-am depărtat de el. Mă voi întoarce iar să fiu om şi-i voi lăsa pe oameni să-l păstreze pe Buddha în inimile lor aşa cum este. Oricare i-ar fi sursa, mesajul era curat, crede-mă. Ăsta este singurul motiv pentru care a prins rădăcini şi a rodit.

Renfrew mai înghiţi un strop de apă.

— „Astfel, pomii buni aduc roade bune…”[68], spuse el. O voinţă mai mare decât a mea a hotărât ca eu să mor în braţele lui Buddha, a hotărât pentru această lume Calea asta… Dă-mi binecuvântarea ta, o, Gautama. Mor acum…

Sam îşi lăsă capul în jos.

— „Vântul suflă spre miazăzi şi se întoarce spre miazănoapte. Cutreieră necontenit şi adierea i se întoarce iar, potrivit legilor ei. Râurile se scurg toate în mare şi, totuşi, marea nu se umple. În locul de unde izvorăsc, acolo se întorc râurile iarăşi… Lucrul care a fost, acela va mai fi, şi ceea ce se face, aceea se va mai face… Nu este nici o amintire a lucrurilor de dinainte, după cum nu va fi vreo amintire nici a lucrurilor ce stau să vină pentru cele ce vor veni după aceea…”[69]

Apoi îl acoperi pe Cel Negru cu mantia lui cea albă, pentru că acela murise.

• • •

Jan Olvegg se născu într-o iesle din oraş. Sam trimise după Kubera şi după Narada, să vină să-l întâlnească la Sala Karmei, pentru că se părea că Olvegg nu avea să rămână mult în viaţă în actualul lui trup.

Când pătrunseră în sală, Kubera se împiedică de un cadavru ce zăcea sub arcada intrării.

— Cine?… întrebă el.

---

[68]Evanghelia după Matei, 7: 17.

[69]Eclesiastul 1: 6, 7, 9, 11.

— Un Maestru.

Alţi trei purtători ai roţii galbene zăceau pe coridorul ce ducea la camerele de transfer. Toţi purtau arme.

Găsiră încă unul lângă instalaţii. Împunsătura unei săbii îl nimerise exact în centrul cercului galben şi arăta precum o ţintă intens folosită. Gura îi era deschisă pentru ţipătul pe care nu-l mai slobozise niciodată.

— Să fi făcut asta oamenii din oraş? întrebă Narada. Maeştrii deveniseră din ce în ce mai nepopulari în ultimii ani. Poate că s-au folosit de nebunia bătăliei…

— Nu, zise Kubera, ridicând pânza pătată ce acoperea trupul de pe masa de operaţie, uitându-se la el şi lăsând-o iar să cadă. Nu, nu oamenii din oraş au fost.

— Atunci, cine?

Aruncă o privire înapoi către masă.

— Brahma, zise el.

— Oh!

— Careva i-a spus, probabil, lui Yama că nu poate folosi maşinăria pentru a încerca un transfer.

— Atunci, unde-i Yama?

— N-am idee. Dar mai bine am lucra repede, dacă vrem s-o scoatem la cap cu Olvegg.

— Da. Haide!

Tânărul cel înalt pătrunse cu paşi mari în Palatul Karmei şi întrebă de Domnul Kubera. Purta o suliţă lungă, strălucitoare, pe umăr şi nu încetă să umble de colo-colo, cât timp aşteptă.

Kubera intră în cameră, aruncă o privire la suliţă, la tânăr şi spuse doar un cuvânt.

— Da, sunt Tak, răspunse suliţaşul. Altă suliţă, alt Tak. Nu mai era nici o nevoie să rămân maimuţă, prin urmare n-am mai rămas. Vremea plecării este aproape, aşa că am venit să-mi iau rămas bun… De la tine şi de la Ratri…

— Unde te duci, Tak?

— Aş vrea să văd restul lumii, Kubera, înainte să reuşeşti tu să mecanizezi toată vraja din ea.

— Ziua aceea nu este deloc aproape, Tak. Lasă-mă să te conving să mai stai o vreme…

— Nu, Kubera. Mulţumesc, dar căpitanul Olvegg este nerăbdător s-o ia din loc. El şi cu mine plecăm împreună.

— Încotro o s-o luaţi?

— Răsărit, apus… Cine ştie? Spre acea parte de lume care ne va face cu mâna. Spune-mi, Kubera, cine stăpâneşte acum carul tunetului?

— Iniţial, i-a aparţinut lui Shiva, desigur. Dar acum nu mai există nici un Shiva. Brahma l-a folosit mult timp…

— Dar acum nu mai există nici un Brahma. Cerurile sunt pentru prima oară fără nici unul dintre ei – de când domneşte Vishnu Conservatorul. Aşa că…

— Yama l-a construit. Dacă aparţine cuiva, lui îi aparţine…

— Iar lui nu-i foloseşte la nimic, încheie Tak. Aşa că mă gândesc să-l împrumutăm noi, Olvegg şi cu mine, pentru călătoria noastră.

— Cum adică lui nu-i foloseşte la nimic? Nimeni nu l-a văzut în astea trei zile, după bătălie…

— Salut, Ratri, zise Tak.

Zeiţa nopţii intră în încăpere.

— „Păzeşte-ne de lupoaică şi de lup, şi ocroteşte-ne de hoţ, o, Noapte, şi fii aşa de bună şi treci.”

Se înclină, iar ea îl atinse pe creştet.

Apoi el o privi în faţă şi, pentru un splendid moment, zeiţa umplu spaţiul, până în adâncuri şi până în înalturi. Strălucirea ei izgoni întunericul…

— Trebuie să plec, zise el. Mulţumesc, vă mulţumesc pentru binecuvântările voastre.

Se întoarse repede şi porni spre uşă.

— Aşteaptă! zise Kubera. Ai vorbit despre Yama. Unde se află?

— Caută-l la Hanul Găina-de-Foc-cu-Trei-Capete, spuse Tak peste umăr, dacă trebuie într-adevăr să-l cauţi. Poate-ar fi mai bine să aştepţi până te caută el pe tine, totuşi.

După care, Tak plecă.

• • •

Când Sam se apropie de Palatul Karmei, îl văzu pe Tak grăbind în jos pe trepte.

— Tak, o bună dimineaţă ţie! strigă el, dar Tak nu-i răspunse până când fu aproape să se ciocnească de el.

Se opri brusc şi-şi acoperi ochii, parcă ferindu-i de lumina soarelui.

— Doamne! Bună dimineaţa!

— Încotro te grăbeşti, Tak? Tocmai ţi-ai încercat noul trup şi ai ieşit să-ţi iei masa de dimineaţă?

Tak râse mânzeşte.

— Cam aşa ceva, Doamne Siddhartha. Am o întâlnire cu aventura.

— Aşa am auzit şi eu. Am vorbit cu Olvegg aseară… Drum bun, în călătoria voastră!

— Vroiam să-ţi spun că ştiam că ai să câştigi. Ştiam că ai să găseşti răspunsul.

— Nu a fost *răspunsul,* dar un răspuns a fost şi n-a însemnat mare lucru, Tak. A fost numai o bătălie mică. O puteau face foarte bine şi fără mine.

— Mă refer, zise Tak, la tot. Ai fost prezent în tot ce-a condus la asta. A trebuit să fii aici.

— Cred că am fost… Da, cred într-adevăr că am fost… Ceva reuşeşte întotdeauna să mă atragă lângă copacul asupra căruia urmează să se abată fulgerul.

— Soarta, Doamne.

— Mai degrabă o întâmplătoare conştiinţă socială şi comiterea unei greşeli corecte, mă tem.

— Ce vei face acum, Doamne?

— Nu ştiu, Tak. Încă nu m-am hotărât.

— Vii cu Olvegg şi cu mine? Să colinzi cu noi prin lume? Să guşti aventura împreună cu noi?

— Mulţumesc, nu. Sunt obosit. Poate cer vechea ta slujbă şi devin Sam al Arhivelor.

Tak chicoti iar.

— Mă îndoiesc. Să ne vedem cu bine, Doamne. La revedere, acum.

— La revedere… E ceva…

— Ce?

— Nimic. Pentru o clipă, un gest al tău mi-a amintit de cineva cunoscut, cineva de demult. Nu-i nimic. Noroc!

Îl bătu pe umăr şi păşi pe lângă el.

Tak grăbi pasul.

• • •

Hangiul îi spuse lui Kubera că, într-adevăr, aveau un oaspete care se potrivea cu descrierea aceea, la etaj, camera din fund, dar poate că nu era bine să fie deranjat.

Kubera urcă la etaj.

Nu răspunse nimeni la bătaia lui, aşa că încercă uşa.

Era încuiată pe dinăuntru, aşa că începu să bată cu pumnul.

În cele din urmă, auzi vocea lui Yama:

— Cine e?

— Kubera.

— Pleacă de-aici, Kubera.

— Nu, deschide! Altfel, aştept la uşă până când ieşi.

— Atunci, stai o clipă.

După o vreme, auzi un drug ridicat şi uşa se crăpă câteva degete.

— Nici un iz de băutură în răsuflarea ta, prin urmare aş zice că-i vorba de vreo fetişcană.

— Nu, spuse Yama privindu-l prin uşă. Ce doreşti?

— Să aflu ce-i în neregulă. Să te ajut, dacă pot.

— Nu poţi, Kubera.

— De unde ştii? Sunt şi eu un artizan – de alt tip, desigur.

Yama păru să se gândească la asta, apoi deschise larg uşa şi se dădu într-o parte.

— Intră, zise el.

Fata stătea pe duşumea, cu un morman de diferite obiecte înainte-i. Abia dacă era mai măricică decât un copil şi strângea la piept un căţeluş alb, pătat cu maro. Se uită la Kubera cu ochi măriţi, speriaţi, până când el făcu un semn cu mâna şi ea începu să zâmbească.

— Kubera, zise Yama.

— Ku-bra, zise fata.

— Este sora mea, spuse Yama. O cheamă Murga.

— Nu ştiam că ai o soră.

— Este retardată. A suferit un accident cerebral…

— Congenital, sau e efectul transferului? întrebă Kubera.

— Efectul transferului.
— Înţeleg.
— Este sora mea, repetă Yama. Murga.
— Da, zise Kubera.
Yama căzu în genunchi alături de ea şi luă de jos un cub.
— Cub, zise el.
— Cub, zise fata.
Ridică un băţ.
— Băţ, zise el.
— Băţ, zise fata.
Culese o minge şi i-o ţinu dinainte.
— Minge, zise el.
— Minge, zise fata.
Luă cubul şi i-l arătă iar.
— Minge, repetă ea.
Yama îl lăsă să cadă.
— Ajută-mă, Kubera, zise el.
— Am s-o fac, Yama. Dacă există o cale, o vom găsi.
Se aşeză pe jos alături de el şi-şi ridică mâinile.
Băţul apăru cu subţirime şi mingea cu rotunjime şi cubul cu pătrăţime şi fata izbucni în râs. Până şi căţelul păru a studia obiectele.
— Lokapalas nu se dau bătuţi niciodată, zise Kubera, iar fata luă de jos cubul şi-l privi îndelung, înainte de a-l numi.

• • •

Acum se ştie că, de la Khaipur, Domnul Varuna s-a întors în Oraşul Celest. Sistemul de promovare în ierarhiile Cerurilor cam atunci începu să se prăbuşească. Domnii Karmei fură înlocuiţi cu Veghetorii Transferurilor, iar funcţia lor fu despărţită de temple. Fu redescoperită bicicleta. Fură înălţate şapte altare budiste. Palatul lui Nirriti fu transformat într-o galerie de artă şi în Pavilionul Kama. Festivalul din Alundil continuă să fie ţinut an de an, iar dansatorii lui erau fără pereche. Dumbrava vineţie încă mai exista, îngrijită de credincioşi.
Kubera rămase cu Ratri în Khaipur. Tak plecă împreună cu Olvegg, în carul tunetului, spre o destinaţie necunoscută. În Ceruri domnea Vishnu.

Cei care se rugau celor şapte Rishi le mulţumiră acestora pentru bicicletă şi pentru oportunul avatar al lui Buddha, pe care-l numiră Maitreya – nume care înseamnă Domnul Luminii – fie pentru că putea provoca fulgere, fie pentru că se abţinea de la a face aşa ceva. Alţii continuară să-l numească Mahasamatman şi ziceau că era zeu. El preferă, totuşi, să renunţe la Maha şi la atman, şi-şi spuse în continuare Sam. Nu pretinsese niciodată că ar fi zeu. Date fiind împrejurările, n-ar fi fost de vreun folos nici admiterea uneia, nici a celeilalte. De asemenea, nu rămase cu ai lui timp suficient pentru a face teologie. Există câteva relatări contradictorii în legătură cu zilele plecării sale.

Singurul lucru comun tuturor acestor legende este că o mare pasăre roşie, cu coada de trei ori mai lungă decât trupul, veni la el într-o zi pe amurgit, pe când se plimba călare pe malul râului.

Părăsi Khaipurul a doua zi, înainte de apariţia zorilor, şi nimeni nu-l mai văzu de atunci.

Acum, unii spun că apariţia păsării a coincis cu plecarea lui, dar că nu a avut nici o legătură cu ea. A plecat pentru a afla pacea anonimatului unei robe galbene ca şofranul, fiindcă-şi împlinise misiunea pentru care se întorsese, spun ei, şi pentru că era deja ostenit de zgomotul şi faima victoriei lui. Pesemne că pasărea i-a amintit cât de repede trece o asemenea strălucire. Sau poate că nu, dacă el luase deja hotărârea.

Alţii spun că nu a îmbrăcat iarăşi roba şi că pasărea era un mesager al Puterilor-de-Dincolo-de-Viaţă, care-l chemau înapoi la pacea Nirvanei, pentru a cunoaşte pe totdeauna Marele Repaus, fericirea nesfârşită, şi pentru a asculta cântecele pe care le îngână stelele pe ţărmurile mării celei mari. Spun că a traversat Podul Zeilor. Spun că nu se va mai întoarce nicicând.

Alţii spun că şi-a luat o nouă identitate şi că încă umblă printre oameni, pentru a-i păzi şi călăuzi în zilele de luptă, pentru a preveni exploatarea celor de jos de către cei care ajung la putere.

Şi mai sunt şi alţii, care spun că pasărea a fost un mesager; nu al lumii care va să vină, ci al acesteia, şi că mesajul pe care-l purta nu era pentru el, ci pentru mânuitorul Trăsnetului, Domnul Indra, cel care privise Moartea în ochi. O asemenea pasăre precum cea roşie nu mai fusese văzută niciodată înainte, deşi neamul lor este acum ştiut că există pe continentul răsăritean, acolo unde Indra purtase bătălii împotriva vrăjitoarelor. Dacă pasărea purta ceva asemănător inteligenţei în capul său de culoarea flăcărilor, ar fi putut duce mesajul vreunei trebuinţe din acel ţinut îndepărtat. Se cuvine să fie amintit că Doamna Parvati (care-i fusese lui Sam fie soţie, fie mamă, fie soră, fie fiică, sau poate toate la un loc) fugise spre acele meleaguri – în vremea când tigri-fantomă priviseră asupra Oraşului –, pentru a sălăşlui acolo cu vrăjitoarele, pe care şi le socotea neamuri. Dacă pasărea a purtat un asemenea mesaj, povestitorii acestei poveşti nu se îndoiesc defel că Sam a plecat îndată spre continentul răsăritean, pentru a o izbăvi pe Doamnă de orice pericol va fi existat.

Acestea sunt cele patru versiuni ale povestirii cu Sam şi Pasărea cea Roşie care îi vesti plecarea, aşa cum sunt ele diferit păstrate de către moralişti, mistici, reformatori sociali şi romantici. Fiecare poate, îndrăznesc a spune, să aleagă versiunea care îi este mai pe plac. Va trebui, oricum, să-şi aducă aminte că asemenea păsări nu se găsesc nicidecum pe continentul apusean, dar par a fi destul de multe în răsărit.

Cam după o jumătate de an, Yama-Dharma părăsi Khaipurul. Nu se ştie nimic special despre zilele plecării zeului morţii, despre care cei mai mulţi oameni ar vrea informaţii pe larg. A lăsat-o pe sora lui, Murga, în grija lui Ratri şi a lui Kubera, iar ea crescu şi se transformă într-o femeie răpitor de frumoasă. Se poate să fi călătorit spre răsărit, poate chiar să fi trecut marea. Pentru că există o legendă altundeva, despre cum s-a dus Cel în Roşu împotriva puterilor celor Şapte Stăpâni din Komlat, ţinutul vrăjitoarelor. În privinţa aceasta, noi nu putem fi siguri – nu

mai mult decât putem fi în privinţa adevăratului sfârşit al Domnului Luminii.

Dar priviţi în jurul vostru…

Moartea şi Lumina se află pretutindeni, întotdeauna, şi ele încep, sfârşesc, se luptă, asistă în şi la Visul Nenumit care este lumea, arzând cuvinte în Samsara[70], poate pentru a crea ceva frumos.

…De vreme ce purtătorii robei galbene ca şofranul încă mai meditează la Calea Luminii, iar fata care se numeşte Murga merge zilnic la templu, pentru a-i oferi celui nevăzut unica ofrandă ce-l poate ajunge acolo unde e. Flori…

---

[70]Lumea, ca manifestare, deci ca iluzie (n. tr.).